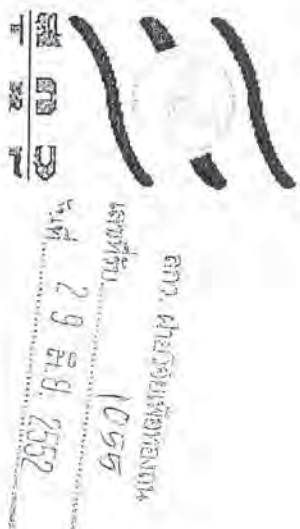

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือนกันยายน 2549 - พฤษภาคม 2552)

โครงการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทย ที่ทำให้เด็กเรียนเก่งและมีความสุข โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

คณะผู้วิจัย		หัวหน้าทีมวิจัย
1. นางพรณี	พัฒนาวริยะศิริกุล	ทีมวิจัย
2. นางสาววัชร	เวชวงศ์	ทีมวิจัย
3. นางสาวไหมพร	อิมอร่าม	ทีมวิจัย
4. นางละเอียด	เต็มรุท	ทีมวิจัย
5. นางสุรีย์พร	รุ่งวนจิตร	ทีมวิจัย
6. นางรัชนี้	วงษ์รุ่งเรือง	ทีมวิจัย
7. เด็กชายฉัตรชัย	อรรถ	ทีมวิจัย
8. เด็กชายพงศกร	พิริยพฤษ	ทีมวิจัย
9. เด็กชายธีรวุฒิ	หยกกล้อย	ทีมวิจัย
10. เด็กหญิงนิโลบล	สมบูรณ์พงศ์	ทีมวิจัย
11. เด็กหญิงสโรชา	ทรงเจริญ	ทีมวิจัย
12. เด็กหญิงณัฐนรี	โนนพะตะรี	ทีมวิจัย
13. เด็กหญิงมรรมน	วงศ์รุ่งเรือง	ทีมวิจัย
14. เด็กหญิงนวรรณ์	ทุ่งสง	ทีมวิจัย
15. เด็กชายภาณุพงศ์	สวนสุข	ทีมวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างกันยายน 2549 - พฤษภาคม 2552)

โครงการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทย
ที่ทำให้นักเรียนเก่งและมีความสุข โรงเรียนวัดใหม่ล้อม
ตำบลบางป่า อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

คณะผู้วิจัย		
1. นางพรรณณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	หัวหน้าทีมวิจัย
2. นางสาววัชร	เวชวงศ์	ทีมวิจัย
3. นางสาวชนมพร	อิมอร่าม	ทีมวิจัย
4. นางละอียด	เอิบคุหา	ทีมวิจัย
5. นางสุรีย์พร	รุ่งานจิตร์	ทีมวิจัย
6. นางรัชณี	วงษ์รุ่งเรือง	ทีมวิจัย
7. เด็กชายฉัตรชัย	อรชร	ทีมวิจัย
8. เด็กชายพงศกร	พิริยพณต์	ทีมวิจัย
9. เด็กชายฉัตรวุฒิ	หยกศสัย	ทีมวิจัย
10. เด็กหญิงมีไลบล	สมบุญพงศ์	ทีมวิจัย
11. เด็กหญิงศโรชา	ทรงเจริญ	ทีมวิจัย
12. เด็กหญิงณัฐนรี	โนนพะศรี	ทีมวิจัย
13. เด็กหญิงมรรมน	วงศ์รุ่งเรือง	ทีมวิจัย
14. เด็กหญิงนวรรณ์	ทุ่งสง	ทีมวิจัย
15. เด็กชายกาญพศ	สวนสุข	ทีมวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

บทที่ 1	หน้า
1.1 ความเป็นมาและความสำเร็จของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.4 พื้นที่ศึกษาวิจัย	2
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	2
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.7 ทิมวิจัย	3
1.8 ที่ปรึกษาโครงการ	4
 บทที่ 2 ผลการดำเนินงาน	
2.1 บริบทพื้นที่ของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)	5
2.2 ความเป็นมาของการเรียนการสอนคนตรีไทยตั้งแต่อดีตเริ่มทำงานวิจัย	9
2.3 การเรียนการสอนคนตรีไทยตั้งแต่เริ่มทำงานวิจัย-ปัจจุบัน	12
2.4 ข้อมูลโครงการ	19
2.5 การขยายผลงานวิจัยสู่กระบวนการเรียนการสอนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	23
 บทที่ 3 การวิเคราะห์ผล	
3.1 กระบวนการดำเนินงาน	25
3.2 สรุปผลการดำเนินงาน	33
 บทที่ 4 บทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน	
4.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย	35
4.2 กระบวนการวิจัยกับความเปลี่ยนแปลงในชุมชน	37
4.3 การมีส่วนร่วมของทิมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการวิจัย	40
4.4 ปัญหา / อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย	40
4.5 ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	41
 ภาคผนวก	
ก. สรุปรายงานการประชุม	43
ข. ผลงานจากโครงการวิจัย	151

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิฑาตม) ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ต.บางป่า อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี โรงเรียนวัดไผ่ล้อม มีการสอนคนตรีไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยอดีตเจ้าอาวาส วัดไผ่ล้อม สมณันต์คือ พระสมุห์สุพจน์ ธรรมสโร ท่านได้มอบเครื่องดนตรีไทยบางเครื่องให้กับโรงเรียนได้แก่ ซออู้ ซอด้วง จะเข้ ขิม ซึ่งเครื่องดนตรีทั้งหมดนี้เป็นเครื่องดนตรีเก่าที่ท่านมีอยู่ บางเครื่องอยู่ในสภาพที่ตี แต่ก็มีบางเครื่องที่ชำรุด ซึ่งทางโรงเรียนได้นำไปซ่อมให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

เมื่อมีเครื่องดนตรีไทยแล้ว ทางโรงเรียนจึงได้แสวงหาครูคนตรีไทยมาสอน จนในที่สุดได้ครูสมพร เกตุแก้ว ครูคนตรีจาก จ.สมุทรสงคราม มาสอนคนตรีไทย นักเรียนรุ่นแรกที่เริ่มเรียนคนตรีไทย ขณะนั้นเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2535 และครูในโรงเรียนร่วมเรียนพร้อมๆ กับนักเรียน การเรียนในระยะแรกมีปัญหาจำนวนเครื่องดนตรีไม่พอ ทำให้การฝึกซ้อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ต้องผลักดันซ้อม ทำให้นักเรียนแต่ละคนต้องใช้เวลาในการที่จะเล่นเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งเป็น

สำหรับการฝึกซ้อมรุ่นแรกๆ ครูและนักเรียนเริ่มฝึกพร้อมๆ กัน ฝึกไปเรื่อยๆ ต่อเพลงกันตลอดเวลาต่อมาเรื่อยๆ ครูจะสร้างความรู้พื้นฐานการเล่นคนตรีไทยโดยการให้เล่นขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรก เนื่องจากสามารถเทียบเสียงตัวโน้ตดนตรีได้และมีความถูกต้อง ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้เอง พบว่าสะดวกในการฝึกซ้อมแต่ละวัน ครูจะเป็นคนกำหนดว่า ในแต่ละวันจะซ้อมเพลงอะไร ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนคนตรีไทย

การเรียนโดยไม่มีส่วนร่วมทำให้ครูไม่รู้ว่านักเรียนต้องการเรียนคนตรีไทยเพื่ออะไร ในการจัดการเรียนการสอน อาจจะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนคนตรีไทยไม่ค่อยมีการพัฒนาเท่าที่ควร และปัญหาที่พบคือขาดคนช่วยสอน นักเรียนไม่ได้มีการฝึกฝนต่อ ต้องรอให้ครูบอกหรือสอนตลอดเวลา ความมีน้ำใจของนักเรียนลดลง นักเรียนบางส่วนเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกซ้อมทำให้การฝึกซ้อมเกิดความล่าช้า นักเรียนเรียนอย่างไม่มีความสุข ไม่มีความรัก ไม่มีความร่วมมือที่จะเข้าถึงสุนทรียรสของคนตรี ไม่กล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ กลัวออกนอกคู่มือหากทาง ตีแบบแผนประเพณี

ประสบการณ์ที่ผ่านมาของการจัดการเรียนการสอนถ้านักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ครูทราบความต้องการของนักเรียน นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ รู้จักการขวนขวายหาความรู้นอกจากสิ่งที่ครูสอน และสามารถนำความรู้ที่นี้มาถ่ายทอด เผยแพร่ให้เพื่อนๆ และน้องๆ ได้ การเรียนรู้อย่างไม่เกิดจากครูเพียงฝ่ายเดียว นักเรียนและครูจะเกิดกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การเรียนจะทำให้ให้นักเรียนและครูมีความสุข นักเรียนไม่เกิดความกดดัน

ในการเรียน ทำให้การเรียนรู้มีการพัฒนาดีขึ้น นอกจากจะพัฒนากระบวนการเรียนแล้วยังพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักเรียนรู้จักคิด กล้าตัดสินใจ และกล้าแสดงออก ซึ่งจะส่งผลไปสู่การพัฒนาการเรียนและการดำรงชีวิตของนักเรียน แต่กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ได้อย่างมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน คนที่ไทยที่เหมาะสมกับนักเรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม นั้นควรมีรูปแบบอย่างไร เป็นสิ่งที่ทีมผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์และใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

รูปแบบกระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทยให้นักเรียนเก่งและมีความสุข ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.3.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนการสอนคนตรีไทยในปัจจุบัน รวมถึงรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ ทักษะคิดในการเรียนการสอนคนตรีไทยของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง
- 1.3.2 เพื่อออกแบบรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทยแบบมีส่วนร่วม
- 1.3.3 เพื่อทดลองและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

1.4 พื้นที่ศึกษาวิจัย

โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม) ต.บางป่า อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะแรก (เดือนกันยายน 2549 - เมษายน 2551)

- 1 จัดเวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ให้กับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง
- 2 พัฒนาศักยภาพของทีมงาน
- 3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทย ที่นักดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมมีส่วนร่วม
- 4 จัดเวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินการเดือนละ 1 ครั้ง

ระยะที่สอง (เดือนพฤษภาคม 2551 - พฤษภาคม 2552)

- 1 กิจกรรมสร้างความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยในชั้นเรียน
- 2 การพัฒนาศักยภาพของทีมงาน
 - การอบรมทักษะการวิจัย
 - การศึกษารเรียนรู้
- 3 กิจกรรมการศึกษากับรวบรวมข้อมูล
- 4 เวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของทีมวิจัย
- 5 สรุปผลการดำเนินงานโครงการระยะที่ 2

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 พัฒนาศักยภาพกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
- 1.6.2 เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทย
- 1.6.3 รูปแบบแนวทางการสร้างกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
- 1.6.4 เกิดการปรับและทดลองหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรีไทยให้เหมาะสมในเบื้องต้น
- 1.6.5 ผู้เกี่ยวข้องได้รับการเสริมศักยภาพด้านการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและความ

เข้าใจด้านดนตรีไทย ตลอดจน เกิดความรักความผูกพันของคนในท้องถิ่น และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

1.7 ทีมวิจัย

1. นางพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครู โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. นางสาววัชร	เวชวงศ์	นักวิชาการศึกษา อบต.บางป่า
3. นางสาวชไมพร อัมอร่าม		ครู โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
4. นางละเอียด เต็มครุฑา		ครู โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
5. นางสุรีย์พร ร้างวนจิตร		ครู โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
6. นางรัชณี วงษ์รุ่งเรือง		ผู้ปกครองนักเรียน
7. เด็กชายณัฏฐชัย อรชร		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
8. เด็กชายพงศกร พริยพฤษณ์		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
9. เด็กชายถิรวุฒิ หยกกล้อย		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
10. เด็กหญิงนิโลบล สมบุญวงศ์		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
11. เด็กหญิงศโรชา ทรงเจริญ		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
12. เด็กหญิงณัฐนรี โนนทะศรี		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
13. เด็กหญิงมรยมน วงษ์รุ่งเรือง		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม
14. เด็กหญิงนวรรตน์ ทุ่งสง		นักเรียน โรงเรียนวัด ฝั่ล้อม

15. เด็กชายภาณุพงศ์ ส่วนสุข

นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

1.8 ที่ปรึกษาโครงการ

1. นายชนินทร์ บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิเทศยม) จ.ราชบุรี
2. นางเรียม ปลื้มมาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า อ. เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี
3. นางสาวนิตยา บัวแย้ม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า อ. เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี
4. นายสมพร เกตุแก้ว ศิลปินพณบ้าน จ.สมุทรสงคราม
5. นายเสถียร พัฒนะวิริยะศิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนตะโก (วังประชาชาติอุปถัมภ์)

จ.ราชบุรี

บทที่ 2
ผลการดำเนินงาน

2.1 บริบทพื้นที่ของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)
สถานที่ตั้ง

โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม) มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 20 วา ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลบางป่า อำเภอมืออราชบุรี จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000 หมายเลขโทรศัพท์ 0 – 3226 – 3055 ห่างจากตัวจังหวัดราชบุรีประมาณ 13 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับสถานที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ถนนสายราชบุรี - ดำเนินสะดวก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ทางเข้าหมู่บ้านหมู่ที่ 8 เม่น้ำแม่กลอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ร้านค้า ปิ่นนํ้ามัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	วัดไผ่ล้อม

ประวัติโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

โรงเรียนเปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2466 โดยอาศัยศาลาการเปรียญวัดไผ่ล้อมเป็นสถานที่เรียน อยู่ในความอุปการะดูแลของหลวงพระครูเจริญ อินทโชโต เจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อมในขณะนั้น มีชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลกลองลาดวัดไผ่ล้อม” มีนางสาวศรีนารถ เหมะจุฬา เป็นครูใหญ่

ปี พ.ศ. 2483 โดยการนำของหลวงพระครูเจริญ อินทโชโต ร่วมกับครูใหญ่ในขณะนั้น เริ่มดำเนินการจัดหาเงินจากประชาชนและหลวงพระครูเจริญ อินทโชโต ได้สละทรัพย์สินส่วนตนพบกับเงินของรัฐบาล จัดการก่อสร้างอาคารเรียนแบบ ป.1 เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว ขนาด 9 x 27 เมตร 3 ห้องเรียน ในบริเวณวัดลาดบุญตาหรือวัดหลวงพ่อดาโต ซึ่งเป็นวัดร้างอยู่ในหมู่ 6 มีเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่เศษ ด้านหน้าโรงเรียนติดแม่น้ำแม่กลอง ด้านหลังติดคลองลาด เมื่อสร้างอาคารเรียนเสร็จหลวงพ่อพระครูเจริญ อินทโชโต จึงได้ขอซื้อชื่ออาคารเรียนหลังนี้ต่อทางราชการว่า “โรงเรียนเจริญราษฎร์วิทยาคม”

ปี พ.ศ. 2513 น.ส. นิภา (คุณย่าตัง) เวชศิริ มอบที่ดินติดกับวัดไผ่ล้อมให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีปลูกสร้างอาคารเรียนขึ้นใหม่ 1 หลัง โดยขมีคุณหลวงและนางบำราศโรคาพาฬ บริจาคเงิน 120,000 บาท สมทบกับเงินราชการอีก 120,000 บาท รวมเป็นเงิน 240,000 บาท แต่เงินจำนวนนี้ไม่พอ จึงขอความร่วมมือจากประชาชนทั่วไปอีก 120,000 บาท สร้างอาคารเรียนแบบ ป. พิเศษ คสค. 2 ชั้น ขนาด 7 x 9 เมตร ตามแบบรวม 18 ห้องเรียน มีมุขหัวท้าย กลางระบียงด้านหน้ากว้าง 3.50 เมตร ตามแบบยาวโดยตลอด (อาคาร 1 ของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมในปัจจุบัน) แต่การสร้างอาคารเรียนหลังนี้ไม่สำเร็จเพราะขาดเงิน จึงทำการก่อสร้างได้เพียง 6 ห้อง คิดเป็น 1 ใน 3 ของแบบแปลน การก่อสร้างเริ่มเมื่อเดือนกันยายน 2513 เปิดเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2515

ปี พ.ศ. 2520 คุณเป้าล้อม เมืองน่าน มอบที่ดินให้สร้างอาคารเรียนแบบ 017 (อาคาร 2 ของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมในปัจจุบัน) ใช้งบประมาณจากราชการ 450,000 บาท ประชาชนสมทบ 12,000 บาท เริ่มสร้าง 26 มิถุนายน 2521 ย้ายนักเรียนจากอาคารเรียนริมแม่น้ำซึ่งชำรุด เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2521

ปัจจุบันโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม) เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีเขตนับการรับนักเรียนเข้าเรียนในเขตพื้นที่ตำบลบางป่า หมู่ที่ 7, 8, 9, 11 และ 12 นอกจากนี้ยังมีเด็กจากตำบลใกล้เคียง เช่น ตำบลแพงพวยบางส่วนมาเข้าเรียน และมีศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบางป่าอยู่ในโรงเรียนด้วย มีอาคารเรียน 2 หลัง อาคารอเนกประสงค์ที่ต่อเติมเป็นห้องเรียน 2 ห้อง 1 หลัง หอประชุม 1 หลัง อาคารไม้ (อาคารละมัย ภาสะวันน) 1 หลัง ส้วม 2 หลัง 9 ที่ หอส่งน้ำ 1 ที่ หอกระจายข้าว 1 ที่ ศาลพระ ระนามวลเลย์บอล สนามตะกร้อ สนามฟุตบอล สนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่น ศาลาพักผ่อน 2 หลัง บ้านพักครู 1 หลัง ถังน้ำฝน จำนวนห้องเรียน 9 ห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องอนุบาล 3 ขวบ ซึ่งเป็นศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบางป่าฝากเรียน ห้องอนุบาล 1 - 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ห้องพิเศษ ประกอบด้วย ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรีไทย ห้องสื่อการเรียน ห้องลูกเสือ ห้องประชาธิปไตย ห้องพยาบาล

จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2551 จำนวนนักเรียนชาย 74 คน จำนวนนักเรียนหญิง 65 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 139 คน

จำนวนครู มีครูปฏิบัติงานราชการ 10 คน ครูจ้างสอน 1 คน พนักงานบริการ 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กฯ 1 คน ครูช่วยครูผู้ดูแลเด็กฯ 1 คน

ปรัชญาของโรงเรียน

ศึกษาดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลบางป่า ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม มีสภาพเป็นพื้นที่ราบ ตุ่มดินแม่น้ำแม่กลอง และยังมีลำคลองสายเล็กๆ จำนวนมาก ทำให้พื้นที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกหรือประกอบอาชีพทางการเกษตรและปศุสัตว์

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนรอบโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำและคลองสายเล็กๆ จำนวนมาก สามารถแบ่งอาชีพได้ดังนี้

- เกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวนพืชผักชนิดต่างๆ เช่น คะน้า กวางตุ้ง จิง ข่า ข้าวโพด ฯลฯ ทำสวนผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น ชมพู แก้วมังกร ฝรั่ง มะพร้าว ฯลฯ

- เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงวัวเนื้อและวัวนม การเลี้ยงปลา
- ค้าขาย ได้แก่ ค้าขายของชำ ขายอาหาร ฯลฯ
- รับจ้าง ได้แก่ รับจ้างทำงานสวนผัก, สวนผลไม้, รับจ้างทั่วไป

นอกจากนี้ยังมีการทำธุรกิจรอบบริเวณโรงเรียนอีกเช่น

- อุตสาหกรรมในครัวเรือน (แบบชิ้นตัว) 1 แห่ง (หมู่ที่ 6)
- ปั่นน้ำมัน แบบปั่นห่วย 2 แห่ง (หมู่ที่ 8 , หมู่ที่ 9)

แบบปั่นหลอด 4 แห่ง (หมู่ที่ 8 , หมู่ที่ 9 , หมู่ที่ 12)

กลุ่มส่งเสริมอาชีพที่บริหารจัดการตั้งขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า

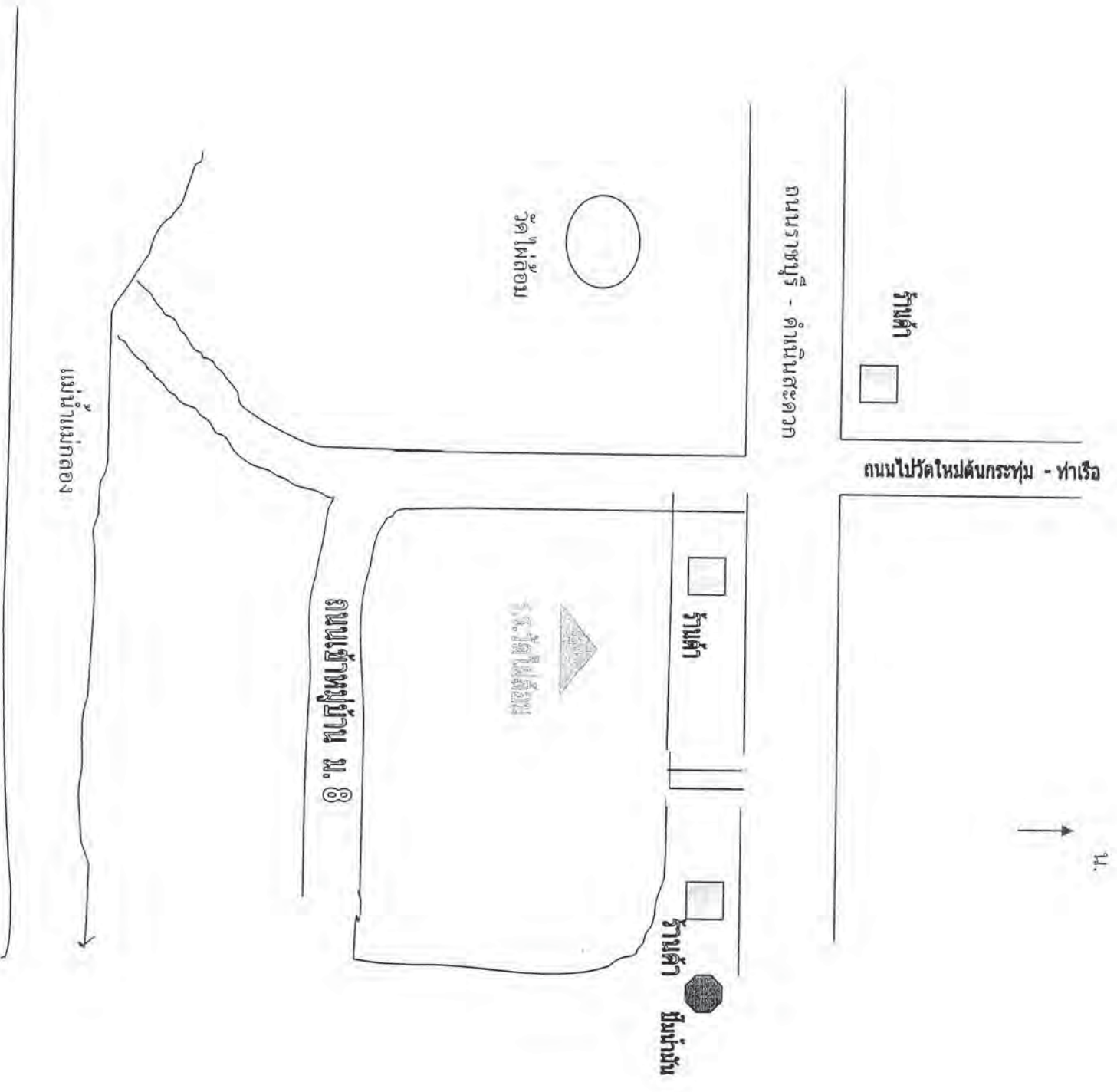
- กลุ่มเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 7
- กลุ่มเกษตรไม่ถือน หมู่ที่ 8
- กลุ่มเกษตรพืชผักและผลไม้ หมู่ที่ 9
- กลุ่มเลี้ยงปลานิล หมู่ที่ 11

ข้อมูล องค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า ณ วันที่ 1 มีนาคม 2551

สภาพวัฒนธรรมของชุมชนรอบโรงเรียน

วัฒนธรรม หมายถึง บรรดาขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาและทุกสิ่งทุกอย่างที่คนในสังคมนั้นสร้างขึ้นมา เพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันและยึดหลักปฏิบัติต่อกันมา โดยเฉพาะวัฒนธรรมของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม วัฒนธรรมที่สำคัญคือการยึดเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต เช่น การใส่บาตรพระภิกษุสามเณรในเวลาเช้า การนำอาหารไปทำบุญที่วัดทุกวันพระ ซึ่งเป็นการฝึกเกลาจิตใจให้มีความเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ ซึ่งแสดงให้เห็นความศรัทธาอย่างแท้จริง ประชาชนในชุมชนยังได้ช่วยกันรักษาประเพณีอันดีงามของไทยเราให้สืบทอดต่อไป ที่ได้พบเห็นได้แก่ ประเพณีการอุปสมบท งานมงคลสมรส งานวันตรุษสงกรานต์ วันสารท วันขึ้นปีใหม่ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา งานวันเฉลิมพระชนมพรรษา งานศพ เป็นต้น โดยในการจัดงานแต่ละครั้ง จะมีประชาชนในชุมชนมาร่วมงานอย่างมาก เช่น การทำบุญเข้าพรรษา จะมีผู้ปกครองนักเรียน คณะครู นักเรียนมาช่วยกันตกแต่งเทียนจำนำพรรษา และแห่ไปถวายที่วัดต่างๆ ซึ่งเป็นกาเสียสละกำลังทรัพย์ แรงงานและเวลาด้วยความเต็มใจ

แผนที่แสดงที่ตั้งโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)
หมู่ที่ 8 ต.บางป่า อ.เมืองราชบุรี จ.ราชบุรี

2.2 ความจำเป็นของการเรียนการสอนดนตรีไทยตั้งแต่อดีต-เริ่มทำงานวิจัย

2.2.1 การก่อเกิดของการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นอย่างไร

แรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนวัดไผ่ล้อมเกิดจากอดีตเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม หลวงพ่อพระสมุทรโชติ ธมมสโร เมื่อ พ.ศ. 2535 ได้มอบเครื่องดนตรีไทย นำมาสอนนักเรียน การที่หลวงพ่พระสมุทรโชติ ธมมสโร มีเครื่องดนตรีเหล่านี้เพราะในสมัยก่อนชุมชนไผ่ล้อมมีการรวมตัวกันของชาวบ้านเล่นดนตรีไทยในเวลากลาง นำโดยครูพร้อม หนูน้อยได้ร่วมงานกับเพื่อนๆ ประกอบด้วยครูวง เปรมประเสริฐ กำนันดำรง (ซึ่ง) กาญจนวิศิศ นายชุ่ม ภมรปรีชา นายलय ภมรปรีชา นายไหว ศรีสารกร นายถม เลิศรุท เป็นต้น เล่นวงเครื่องสายซึ่งประกอบด้วยซอด้วง ซออู้ จะเข้ ฯลฯ ออกเล่นตามงานเช่น งานขึ้นบ้านใหม่ กล่อมหอ (แต่งงาน) หรือพบกันเวลาวางจากการทำงาน ครูพร้อม หนูน้อย เคยเล่าให้ลูกหลานฟังว่าตนเองเมื่อครั้งเป็นทหารในกรุงเทพฯ เคยเล่นจะเข้ไว้ในหลวงรัชกาลที่ 6 ทอดพระเนตรมาแล้ว (ข้อมูลจาก : นางพื่น มิตรบำรุง อายุ 86 ปี ลูกสาวครูพร้อม นางนิยม ชำนาญ ลูกสาวนางพื่น มิตรบำรุง และนางบุญชู ศิริพจนาวรรณ หลานนายชุ่ม ภมรปรีชา) แต่ปัจจุบันขณะนั้น (พ.ศ. 2535) ผู้ที่เคยเล่นดนตรีไทยต่างก็ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว และไม่มีผู้ใดสืบทอดวงดนตรีไทย หลวงพ่อจึงอยากให้โรงเรียน ริเริ่มสร้างเด็กรุ่นใหม่ๆ มาเล่นดนตรีไทยตามแบบอย่างบรรพบุรุษชุมชนวัดไผ่ล้อม

พระสมุทรโชติ ธมมสโร ท่านได้มอบเครื่องดนตรีไทยบางเครื่องให้กับโรงเรียน ไผ่แก้ว ซอด้วง ซอด้วง จะเข้ ขิม ซึ่งเครื่องดนตรีทั้งหมดนี้เป็นเครื่องดนตรีเก่าที่ท่านมีอยู่ บางเครื่องอยู่ในสภาพที่ชำรุด ก็มีการซ่อมที่ชำรุด ซึ่งทางโรงเรียนได้นำไปซ่อมให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

เมื่อมีเครื่องดนตรีไทยแล้ว ครูในโรงเรียนวัดไผ่ล้อมมีครูชื่องมาศ ธีระพิบูลย์ ที่สามารถเล่นซออู้ได้ แต่ไม่สามารถสอนนักเรียนได้ ทางโรงเรียนจึงได้พยายามหาครูดนตรีไทยมาสอน จนในที่สุดได้ ครูสมพร เกตุแก้ว ครูดนตรีจาก จ. สมุทรสงคราม มาสอนดนตรีไทย นักเรียนรุ่นแรกที่เรียนดนตรีไทยขณะนั้นเป็นนักเรียนชั้น ป.2 - ป.5 ปีการศึกษา 2535 จำนวนประมาณ 15 คน และครูในโรงเรียนร่วมเรียนพร้อม ๆ กับนักเรียน การเรียนในระยะแรกมีปัญหาจำนวนเครื่องดนตรีไม่พอ ทำให้การฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องฝึกกันซ้อม ทำให้นักเรียนแต่ละคนต้องใช้เวลานานในการที่จะเล่นเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งเป็น

สำหรับการฝึกซ้อมรุ่นแรกๆ มีครูชื่องมาศ ครูชไมพร ครูละเอียด ครูพรณี และนักเรียนเริ่มฝึกพร้อมๆ กัน แต่เมื่อฝึกไประยะหนึ่งครูท่านอื่นๆ ก็ได้เลิกฝึกซ้อม จนเหลือครูพรณีคนเดียวที่ยังคงฝึกดนตรีไทยและคุณวรงค์ไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมต่อมาจนถึงปัจจุบัน การฝึกซ้อมในช่วงแรกของการก่อตั้งวงดนตรีไทย ครูและนักเรียนจะฝึกพื้นฐานการเล่นดนตรีแต่ละเครื่อง เมื่อฝึกพื้นฐานได้แล้วก็ต่อเพลง ต่อมาเรื่อยๆ ครูจะสร้างความรู้พื้นฐานการเล่นดนตรีไทยโดยการให้เล่นขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรก เนื่องจากสามารถเทียบตัวโน้ตดนตรีได้และมีราคาถูก ผู้เรียนสามารถซื้อหาได้เอง พกพาสะดวก ในการฝึกซ้อมแต่ละวัน ครูจะเป็นคนกำหนดว่า ในแต่ละวันจะซ้อมเพลงอะไร ทำให้นักเรียน

ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนคนตรีไทย มีการฝึกซ้อมคนตรีไทยโดยให้รุ่นพี่ที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยแต่ละเครื่องมาฝึกซ้อมให้รุ่นน้อง โดยพี่ที่เล่นเครื่องไหนก็จะสอนน้องที่เล่นเครื่องคนตรีไทยประเภทนั้น และเมื่อพี่สอนน้องแล้วจะต้องให้น้องมาทดสอบกับครู เพื่อครูจะได้เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องว่าน้องสามารถเล่นคนตรีไทยได้และพี่สามารถสอนน้องได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลงนั้นๆ

2.2.2 รูปแบบการเรียนการสอนคนตรีไทย

การจัดการเรียนการสอนคนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม เริ่มต้นจากการรับสมัครนักเรียนจากชั้น ป.1 - ป.3 โดยวิธีการชักชวน เด็กมาเข้าร่วมวงคนตรีไทยด้วยการแจกขนม ชักชวน พาไปเที่ยว โน้มน้าวให้เห็นประโยชน์ของการเรียนคนตรีไทย เช่น เมื่อเป็นนักเรียนคนตรีไทยจะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครู ได้รับการยกย่องจากเพื่อนในโรงเรียน มีรายได้พิเศษจากการไปเล่นคนตรี ฯลฯ

การฝึกซ้อมเริ่มจากการเรียนขลุ่ย เนื่องจากเป็นเครื่องดนตรีที่หาได้ง่าย มีราคาถูกและมีขนาดเล็กพกพาได้สะดวก สามารถนำไปฝึกซ้อมต่อที่บ้าน ได้ โดยเริ่มจากการเรียนรู้วิธีการเป่าที่ทำให้เกิดเสียงเป็นตัวโน้ตคนตรีและสามารถเป่าให้เกิดเป็นเพลงได้เร็วกว่าเครื่องดนตรีประเภทอื่น เมื่อนักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยได้ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องตัวโน้ตและจังหวะเพลงจนเกิดความชำนาญ ก็จะเริ่มเลือกเครื่องดนตรีประเภทอื่น โดยส่วนใหญ่เด็กเรียนจะเลือกตามความสนใจของตนเองและความชอบของผู้ปกครอง โดยใช้พื้นฐานตัวโน้ตและเพลงจากขลุ่ย การฝึกหัดเล่นเพลงเริ่มฝึกซ้อมเพลงตามทีครูสอน จากเพลงง่ายไปเพลงยาก หัดเพลงที่มีอัตราจังหวะเพลง 2 ชั้น ก่อนอัตราจังหวะชั้นเดียว และอัตราจังหวะ 3 ชั้น เช่น เพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น ได้แก่ เพลงลาวจ้อย เพลงลาวสวย เพลงลาวแต่ม้า ฯลฯ มีการทดสอบความสามารถ โดยให้ผ่านมีการลงโทษให้วิ่งรอบสนาม ครูผู้สอนจะเข้มงวดกวดขันในการฝึกซ้อมมาก และให้รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง ซึ่งรุ่นพี่ที่ฝึกสอนจะคิดความเข้มงวดกวดขันมาจากครูผู้สอน ต่อมา มีการก่อตั้งชมรมคนตรีไทยในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งนักเรียนไทยทุกคนสมัครเข้าร่วมในชมรมคนตรีไทย

2.2.3 ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน

ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้นำให้เกิดผลดังนี้

- นักเรียนขาดแรงบันดาลใจในการเรียน เพราะการเรียนคนตรีไทยเกิดจากการถูกบังคับ ไม่ค่อยได้สนใจในการเรียนเอง เช่น กรณี ค.ช. กาญจนบุรี ส่วนสุข (ตะ) มาเล่นคนตรีไทยโดยถูกบังคับ จึงทำให้ไม่ค่อยอยากฝึกซ้อมคนตรีไทยทำให้ไม่สามารถเล่นคนตรีไทยเครื่องใหญ่ได้ ปัจจุบันสามารถเล่นได้เพียงขลุ่ยเท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนคนอื่น ๆ ที่มีระยะเวลาในการฝึกซ้อมเท่ากัน

- นักเรียนไม่มีความสุขในการเรียนเพราะเพลงที่ฝึกซ้อมเป็นเพลงที่นักเรียนไม่รู้จัก ไม่เคยได้ยินมาก่อน ทำให้การฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าจะเล่นเพลงได้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกซ้อม เช่น เพลงเขมรปากท่อเถา กว่าที่นักเรียนจะเล่นเพลงนี้ได้ต้องใช้เวลาในการ

ฝึกซ้อมนานนับ เดือน เมื่อถึงเวลาการแข่งขันไทยก็ต้องเล่นเพลงนี้นักเรียนจะไม่อยากเล่นเพราะเป็น เพลงที่ยาวมาก โน้ตแต่ละเครื่องไม่เหมือนกันต้องตั้งสติตั้งใจฝึกซ้อมเป็นอย่างมาก

- เด็กที่มีความสนใจในการฝึกฝนดนตรีไทยจะมีความชำนาญจนสามารถพัฒนา ตัวเองได้ เช่น ค.ญ. ญฐริกา เกียรติมิตร (เฟิร์น) เริ่มจากเล่นขลุ่ย พัฒนามาเล่นซอด้วงเมื่ออยู่ชั้น ป.4 จากการฝึกซ้อมดนตรีไทยเฟิร์นจะเป็นเด็กที่สนใจในการเล่นดนตรีไทยทำให้มีการฝึกซ้อมตนเองอยู่สม่ำเสมอ ที่ครูไม่ต้องคอยเตือนขลุ่ย คุรุเป็นผู้แนะนำและสอนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชำนาญมากขึ้นเท่านั้น ทำให้เฟิร์นมีทักษะการเล่นซอด้วงมากขึ้นและได้นำความสามารถพิเศษด้านดนตรีไทยไปสอบเข้า ศึกษาต่อที่โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ (อดีตเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดหญิง ของจังหวัดราชบุรี) ในปี การศึกษา 2551 ผลการตัดสินทำให้เฟิร์นสามารถสอบผ่านการคัดเลือก จึงได้โควตาดนตรีไทยใน การศึกษาต่อที่โรงเรียนแห่งนี้ นอกจากนี้ยังมี ค.ญ. สุชาติพิย์ พระจะเกิด (ส้ม) นักดนตรีไทยซอด้วง ซึ่ง มีแนวทางในการฝึกซ้อมคล้ายกับเฟิร์น สามารถเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีเดียวกับเฟิร์นที่โรงเรียนบุญนารา ชูทิศ (อดีตเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดชายของจังหวัดราชบุรี)

2.2.4 ปัญหา-อุปสรรค

- คนส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่อยากและไม่เข้าใจสำหรับเด็กๆ สมัยนี้ เวลาเล่นก็ต้องนั่งเล่น ทำให้ เกิดอาการเมื่อยและเบื่อ ไม่เหมือนอย่างกับเพลงสตริง หรือลูกทุ่งที่มีจังหวะทำนองเข้าใจเด็กสมัยใหม่ แถมยังลูกขึ้นมาเต้นแรงต้นขาได้เต็มที่เมื่อนึกถึงตรงนั้นแล้ว ทำให้ไม่ค่อยมีสมาธิที่จะเรียนสักเท่าไร เพราะวิ่งไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่พี่เข้มาใหม่ๆ และสนุกกว่า อีกทั้งเวลาซ้อมดนตรีไทยก็น้อย เครื่องเล่น คนดริก็มีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้เล่นต้องผลัดกันเล่น การซ้อมจึงไม่ติดต่อกัน ขาดตอนไปบ้าง ห้องที่ ซ้อมก็คับแคบทำให้บรรยากาศในการเล่นอึดอัด แถมผู้ปกครองบางคนก็ไม่เข้าใจว่าทำไมถึงกลับบ้าน เย็น เมื่อมาเรียกจะให้กลับเลยไม่อดทนรอให้เสียเวลา การเรียนดนตรีไทยจึงมีราบรื่นเท่าที่ควร

- ครูพรณีไม่มีความชำนาญทางด้านดนตรีไทยมาก่อน คุรุเริ่มมาเรียนดนตรีไทยพร้อมกับ นักเรียน ซึ่งการฝึกซ้อมของคุรุต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อมมาก เพราะเรีนรู้ได้ช้า ต้องฝึกซ้อม คนดริไทยนอกเวลาโดยไปซ้อมที่บ้านให้เกิดทักษะตามที่คุรุสมควรได้สอนไว้

- นักเรียนเรีนรู้ได้ช้า เพราะคุรุสมพร มาสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ระยะเวลา 2 ชั่วโมงทำให้ การเรียนการสอนที่ต้องฝึกทักษะพื้นฐานคนดริไทยทำได้ไม่ทัน คุรุพรณีจึงมาสอนซ้ำจากที่คุรุสมพร สอนไว้ เพื่อให้เด็กเกิดทักษะและพร้อมที่จะเรีนรู้ได้เมื่อคุรุสมพรมาสอนต่อ

- ผู้ปกครองยังไม่เห็นประโยชน์ของการเล่นดนตรีไทย ทำให้ไม่ค่อยสนับสนุนให้นักเรียนมา เล่นดนตรีไทย ที่ให้นักเรียนมาเล่นเกิดจากความเกรงใจคุรุพรณี คุรุพยายามชี้ให้ผู้ปกครองเห็น ประโยชน์ของการเล่นดนตรีไทยว่าการเล่นดนตรีไทยทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ี่ สามารถพิเศษสามารถนำไปสอบเข้าโรงเรียนประจำจังหวัดได้

- เครื่องดนตรีไทยของโรงเรียนมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการฝึกซ้อม ทำให้นักเรียนฝึกซ้อมได้ไม่เต็มที่จะต้องรอกัน ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการเล่นดนตรีไทยจึงของบประมาณจากทางราชการและของบบริจาคจากประชาชนเพื่อนำมาซื้อเครื่องดนตรีไทยเพิ่มเติม

2.3 การเรียนการสอนดนตรีไทยตั้งแต่เริ่มทำงานวิจัย-ปัจจุบัน

2.3.1 รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีไทย

รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมในปัจจุบันหลังจากทำงานวิจัย มีรูปแบบการรับสมัครนักเรียนและการฝึกซ้อมเช่นเดียวกับอดีตที่ผ่านมาแต่การฝึกซ้อมดนตรีในปัจจุบันจะเน้นนักเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อม เช่น นักเรียนเลือกเพลงที่ฝึกซ้อมด้วยตนเอง นักเรียนจะเลือกตามความสนใจและเลือกตามความถนัด และมีการสอดแทรกกิจกรรมระหว่างการฝึกซ้อมดนตรีไทยในช่วงเวลา 15.30 – 16.30 น. ทุกวันจันทร์-วันศุกร์ การฝึกซ้อมดนตรีไทยน้อยลง ซึ่งเวลาในการฝึกซ้อมดนตรีไทยจะฝึกในเวลา 15.30 – 16.15 น. หลังจากนี้นักดนตรีไทยจะเข้าเวทปฏิบัติ และเล่นเกมทำกิจกรรมร่วมกัน เกมที่เล่นได้แก่เกมกระแสน้ำไฟฟ้า เกมนับ 3 หีบ เกมเป่ายิ้งฉุบ เกมฝนตก เกมใครทำอะไรที่ไหน เกมอิทธิพลกลุ่ม เกมจับกลุ่ม กิจกรรม ได้แก่ การเล่านิทาน การตั้งคำถาม – ตอบคำถาม การแสดงละคร ฯลฯ หลังจากเล่นเกมทำกิจกรรมร่วมกันแล้วจะมีการสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่น อาจใช้การพูดนำเสนอในเวทีหรือบางครั้งให้ทำเป็นแผนผังความคิดจบบันทึกลงในสมุด เมื่อนักเรียนซ้อมดนตรีไทยแล้วได้เล่นเกมทำกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน อยากมาฝึกซ้อมดนตรีไทยมากขึ้น

2.3.2 ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน

จากการที่ครูพรณีได้เข้าร่วมเวทีกับทีม สกว. ได้เห็นรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการสนทนาพูดคุยของสมาชิกซึ่งมาจากที่ต่างๆ กัน หลากหลายอาชีพ อายุต่างกัน มีการศึกษาหลายระดับ แต่ที่นำแปลกใจคือมีชาวบ้าน อายุมาก ความรู้น้อยจนแค่ ป.4 เมื่อเข้าเวทีนี้แล้วเขายังกล้าพูดกล้าแสดงออก และสิ่งที่พูดก็ให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่ดี และพฤติกรรมของสมาชิกที่มองเห็นรวมๆ แล้ว เขาเป็นคนดีทั้งทางกาย วาจา ใจ ซึ่งเมื่อใครได้เข้าร่วมเวทีแล้วจะเกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กลมกลืนกับสมาชิกในกลุ่ม ได้โดยอัตโนมัติ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้อยากจะกลับมาทำกับนักเรียนบ้าง เพื่อจะได้มีพัฒนาการไปในทางที่ดี โดยจะต้องให้ครูและผู้ปกครองได้รับรู้ด้วยว่าเรากำลังทำอะไรและให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือในกระบวนการบ้างในบางครั้งจึงได้จัดเวทีเป็น 3 เวที คือ เวทีเด็ก ครู และผู้ปกครอง ซึ่งได้จัดมาแล้ว 10 เวที บางครั้งก็จะจัดเวทีทั้งวัน บางครั้งก็ช่วงเวลาเย็น ในการเข้าเวทีก็จะใช้วิธีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการต่างๆ ที่มีวิถียางแผน คิดค้นหามาใช้ ซึ่งในการจัดเวทีแต่ละครั้งก็จะได้บทเรียนจากการจัดเวทีทุกครั้ง บางครั้งก็ประสบความสำเร็จตามจุดหมาย บางครั้งก็มีอุปสรรค ซึ่งถือว่าเป็นบทเรียน ต้องพยายามลองผิดลองถูกปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา จนกว่าจะได้ในสิ่งที่คิดหรือคิดขึ้น โดยสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ

ความรู้สึกของครู เด็ก และผู้ปกครองที่เข้าร่วมเวที ถ้านักเรียนพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นแม่เพียงเล็กน้อยก็ถือว่า กระบวนการนี้ประสบความสำเร็จ ซึ่งพอจะสรุปได้ในเวลานี้คือ

เด็กเรียนรู้และสื่อสารได้ดีด้วยภาพ และกิจกรรมสนุกๆ มากกว่าการบรรยาย ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพี่น้อง พี่น้องกับเพื่อน

การเข้าเวทีเด็ก มีจำนวนเด็ก 60 คนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ครูเริ่มจากการเล่าประวัติความเป็นมาของโครงการให้ฟัง พอเล่าประมาณ 5 นาที เด็กก็เริ่มคุยกันเอง โดยไม่สนใจเรื่องที่ครูพูด ครูจึงเปลี่ยนแปลงจากการเล่าประวัติมาเป็นการให้นักเรียนวาดภาพตนเอง คนละ 1 รูป นักเรียนส่งผลงานแก่นักเรียนชั้น ป.1-ป.3 ยังวาดภาพไม่ค่อยได้ พวกพี่ๆ ป.4-ป.6 ก็จะเป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำน้องๆ ให้วาดภาพและระบายสีให้สวยงาม นอกจากนั้นแล้วในการจัดเวทีที่เป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น กิจกรรมการเต้นเกม การนำเสนอ จะจัดให้สมาชิกในกลุ่มคละปะปนกันไปทุกชั้น จะได้มีผู้นำซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กโต มีการวางแผน ช่วยกันคิด ทำให้กล้าแสดงออกมากขึ้น มีความมั่นใจ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เด็กๆ จะเรียนอยู่ชั้นของตัวเองอยู่หากันความสามารถเท่ากัน ไม่มีใครแนะนำใครต่างคนต่างทำกันเอาเอง ครูถามว่าทำไมถึงชอบเข้าเวที เด็กตอบว่าชอบเต้นเกม เด็กสนใจและตั้งใจฟังเมื่อครูใช้กิจกรรมปริศนาคำทายอะไรเอ่ย เด็กก็เข้าใจคำคล้องจองจากกิจกรรมแนะนำตัวในเพลงป๊ะเพ๊ะ แล้วบอกชื่อให้เป็นคำคล้องจองกับคำลงท้ายเมื่อออกจากเวทีแล้วก็ยังนำไปเล่นในห้องเรียน ทำให้เด็กที่กลัวการสื่อสารภาษาไทย เด็กชอบเล่าเรื่องจินตนาการต่อกันเป็นเรื่องราวจนพื้นฐานในการแต่งกลอนซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระภาษาไทย เด็กชอบเล่าเรื่องจินตนาการต่อกันเป็นเรื่องราวจนจบทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเองและได้นำกระบวนการนี้มาใช้กับเพื่อนร่วมห้องด้วย เด็กชอบหาคำตอบจาก 20 คำถาม โดยนำไปเล่นที่บ้านทำให้พ่อแม่รู้ว่าลูกว่าเกิดอะไรขึ้น เด็กจึงถามตลอดเวลาแม้กระทั่งเวลาอนกียังถาม กิจกรรมหลายอย่างสามารถนำไปใช้ได้ดีในกลุ่มสาระภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาหลักประจำชาติ ที่ต้องอนุรักษ์ไว้ ไม่ให้สูญหายหรือวิบัติไป และสามารถนำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้ พฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เด็กๆ เรียนรู้และสื่อสารได้ดีด้วยภาพและกิจกรรมสนุกๆ มากกว่าการฟังคำบรรยายอย่างเดียว การรวมกลุ่มคลุกคลีกันแบบนี้ทำให้พี่น้อง เพื่อนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทุกวันนี้เวลาเด็กๆ เจอกัน ก็จะเรียกพี่เรียกน้องตามลำดับชั้น พวกพี่ๆ ก็จะช่วยดูแลน้อง คอยตักเตือนเวลาทำผิด เช่น ทิ้งขยะ คอยดูแลให้รับผิดชอบตามหน้าที่ เช่น การทำเวร ซึ่งในปัจจุบันที่โรงเรียนมีกิจกรรมที่นำเด็กมาคลุกคลีกันเหมือนกัน คือ กิจกรรมการทำวีสี มีการกำหนดให้มีกลุ่มสีประกอบด้วยนักเรียนชั้น ป.1-6 คละกันไป 5 กลุ่มติดตามวันทั้งห้า คือ สีเหลือง สีแดง สีเขียว สีส้ม สีฟ้า โดยมีพี่เป็นหัวหน้าสีและคอยดูแลน้องๆ เด็กที่เป็นพี่ถนัดหยอกที่ตัวเองและให้น้องทำตามหน้าที่ ส่วนพี่ที่นิสัยไม่ดีก็ใช้เตือนๆ ตัวเองดูเลย ไม่ทำอะไรเลย เรียกว่ารู้มาก ดังนั้นโรงเรียนจึงควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะให้เด็กเข้าใจหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้อง และรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตัวเองให้มากขึ้น

รู้จักคิดก่อนพูด

กรณี ค.ญ.ณัฐนรี โนนทะศรี ชื่อเล่น ฟ้า เปลี่ยนจากที่เคยพูดมาก พูดไม่รู้จักคิด เปลี่ยนเป็นยังพูดมากอยู่ แต่รู้จักคิดก่อนพูด ถึงแก่ตกจากไม่มีคำพูดหลุดๆ ออกมาว่าคนบ่อยๆ เหมือนเมื่อก่อน ในขณะที่เข้าเวทีที่พูดเก่ง แต่จะพูดเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่เข้าเวทีและเรื่องครอบครัวตัวเอง และเรื่องอื่นๆ ตลอดจนเวลา แต่ไม่ว่าใคร อาจเป็นเพราะเกรงใจครูพระณี ในการเข้าเวทีทุกครั้งครูพระณีจะคอยแนะนำสอดแทรกถึงวิธีการทำคำพูดดีในเวทีทุกเวทีอยู่ตลอดเวลา ใครทำตัวไม่ดีหรือพูดไม่ดีขึ้นมาก็จะเตือนและแนะนำโดยยึดโน้มน้าตามนิสัยของครู พุดง่าๆ คือ จำจี้จำไซ้ แต่จะไม่ห้ามเมื่อเลิกพูด และหลายเวทีมีกระบวนการที่ทำให้เด็กต้องใช้ความคิด เช่น การเล่นเกมจับคู่ร้องเพลงของคู่ตนเอง การคิดวิเคราะห์โดยใช้ปริศนาคำทาย กิจกรรมแสดงความคิดจากของ 3 สิ่ง ทำให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเด็กหัวไวลงเกิดการผสมผสานและเชื่อมโยงและซับซ้อนเข้าไปโดยไม่รู้ตัว แต่ฟังแล้วมาเป็นนิสัยของเวทีดี ต่อมาก็เริ่มพูด รู้จักคิดมากขึ้น และวันหนึ่งคุณธนศและคณะได้เข้าไปสนทนาและถามครูว่าเด็กมีอะไรเปลี่ยนแปลง ครูละเอียดบอกว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี คือฟ้า แล้วทำให้ผู้ฟังว่ามาก่อนฟ้าเป็นเด็กที่พูดไว ไม่ถนอมน้ำใจคนฟัง ยกตัวอย่างในช่วงโม่งคอมพิวเตอร์ ครูบอกว่าให้ฝึกปฏิบัติใช้โปรแกรมพื้นที่บ่อยๆ แล้วนักเรียนจะพัฒนาขึ้นไปเอง (จากการเรียนรู้อย่างตัวนักเรียนเอง) ฟ้าพูดสวนขึ้นมาทันทีว่า ก็ครูสอนแบบเดิมๆ นี่จะแล้วนักเรียนจะพัฒนาได้ยังไง ครูละเอียดก็ได้ฟังก็ยังไม่แน่ใจว่าเด็กหมายความว่าอย่างไร ไม่นึกว่าเด็ก ป.3 จะมีคำพูดแบบนี้ ครูบอกว่ารู้สึกเสียใจแต่ไม่ได้ตอบอะไรเพียงแต่คิดในใจว่าเด็กไม่เข้าใจความต้องการของครู และฟ้าเป็นคนเก่งกว่าเพื่อน ในขณะที่ฟ้าทำได้แต่เพื่อยังทำไม่ได้ ช่วงโม่งต่อไปเลยปรับการสอนเป็นโปรแกรมพาวเวอร์พ้อยซึ่งยากกว่า และหลังจากเรียนจบก็จะถามเด็กว่าได้อะไรในช่วงโม่งนี้ซึ่งวิธีการนี้ได้มาจากการเข้าร่วมเวทีจริง ฟ้าได้ฟังครูพูดก็ร้องไห้ใหญ่ คงนึกไม่ถึงว่าคำพูดของเขาจะทำให้ครูเสียใจตั้งแต่บัดนั้นมา รู้สึกว่าฟ้าเป็นคนดีมากในสายตาของครู ตั้งใจเรียน ในทำอะไรรักทำตามครูบอกโดยไม่โต้แย้งอะไรเลย ไม่เถียง ไม่เรื่องอื่น นึกว่ามอดทนและตั้งใจในการเรียน แต่พูดมากเหมือนเดิมแต่รู้จักคิดก่อนพูด แต่ถ้าว้าไม่พูดเลยครูก็จะรู้สึกเสียใจเพราะเป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ดี เด็กไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก เพราะเราไปจำกัดความคิดของเขา ทำให้มีความคิด ถ้ามารบิ่ใจให้กัน สร้างความเข้าใจกันระหว่างครูกับเด็ก ครูกับผู้ปกครอง ก็คงจะดีไม่มีปัญหาค้างคาใจ กรณีครูพุดไม่เพราะ ครูตุ ครูผลลอดัวดีเด็ก ครูพุดเล่น เพราะครูหวังดีต้องการให้เด็กได้คิดหรือต้องการให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น แต่เด็กเข้าใจผิดคิดเป็นตุเป็นตะว่าครูไม่หวังดี ครูจะทำร้าย นำเรื่องราวไปเล่าให้พ่อแม่ฟังตามความคิดของตนเองโดยที่ครูไม่รู้เรื่องอะไรด้วยเลยจำไม่ได้ด้วยซ้ำเพราะไม่ได้เจตนา พ่อแม่ก็ฟังลูกฝ่ายเดียว โดยไม่มีโอกาสได้ฟังเหตุผลของครูเลย ทำให้พ่อแม่โมโหและไม่เข้าใจครู ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของครูกับผู้ปกครอง ที่โรงเรียนมีโครงการสนามทานาธิษฐาน-ธูป ทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสถามคุยกับครูถึงบุตรหลานของตนเองในห้องเรียน ผู้ปกครองเด็ก ป.5-6 ก็จะพูดกันมากหน่อย เพราะเด็กโตแล้ว กำลังจะเรียนต่อ ประกอบกับครูประจำชั้นพูดเก่ง ส่วนชั้นอื่น ๆ ครูพุดไม่เก่ง ผู้ปกครองก็ไม่ค่อยมีปัญหาอะไร ที่เลยไม่ค่อยได้พูดกัน จึงไม่มีเสียงสะท้อนกลับมาก แต่กรณีชั้น ป.5-6 มีเสียงสะท้อนกลับมาตรงที่ว่าครูไป

ว่าถูกเขาไม่ติดต่อหน้าผู้ปกครองคนอื่นเยอะๆ คิดคิดว่าไม่เป็นไรครูหวังดี ครูเตือน แต่ผู้ปกครองไม่ได้ตอบ คิดมากไปบอกญาติคนอื่นๆ ทำให้เขาใจครูไปในทางที่ไม่ดี ความสัมพันธ์เปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดี เกิดปัญหาทางใจโดยผู้ปกครองโกรธแต่ครูไม่รู้เรื่องอะไรเลย จึงมีความคิดว่าเรื่องต่างๆ ไป ควรพูดส่วนรวม เด็กคนไหนมีปัญหาควรพูดเป็นการส่วนตัว ทุกคนควรเปิดใจรับฟังซึ่งกันและกัน จะได้เข้าใจกัน ไม่เช่นนั้นจะเกิดปัญหาทางใจ โดยไม่มีโอกาสรับความเข้าใจกันเหมือนกรณีพี่กับครูละเอียด ซึ่งถ้าครูละเอียดไม่ได้พูด พี่ก็คงไม่รู้อะไร ครูละเอียดก็คงจะเข้าใจอยู่กับ ค.ญ.พี่ตลอดไป

กล้าแสดงออก และมีควมมั่นใจในการนำเสนอ

การเข้าเวทีครั้งแรกๆ เด็กหลายคนจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก ให้เหตุผลว่าอาย กลัวผิด เวลาออกมานำเสนอก็จะพูดตะกุกตะกัก พูดเหมือนอ่าน ยานตาราง ต้องดูกระดาษที่จดข้อความไว้สำหรับอ่านตลอดเวลา มองดูไม่เป็นธรรมชาติ หลังจากเข้าเวทีโดยใช้กระบวนการต่างๆ เช่น มีการแนะนำตัวทุกคนซึ่งเข้าเวที การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเล่นเกมต่างๆ การคิดวิเคราะห์ การเล่นเกมปริศนาคำทาย การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ และการนำเสนอ การออกไปสัมภาษณ์หาข้อมูลต่างๆ จากบุคคลที่รู้จัก ซึ่งทุกๆ กระบวนการ เด็กจะต้องใช้ความคิด ต้องใช้การพูด การจด และต้องออกมานำเสนอ เมื่อฝึกทำบ่อยๆ ทำซ้ำๆ ก็จะเกิดความชำนาญ กลายเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ตื่นเต้น มีความมั่นใจ และมองดูเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นการแสดงออกที่ถูกต้อง ไม่ใช่รื่องน่าอายและไม่เป็นการฝึกปฏิบัติกา ไม่ฝึกหลักการศาสนา ซึ่งโรงเรียนของเราได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และจัดให้มีการกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ความคิดและให้เด็กได้แสดงออก เช่น กิจกรรมการประกวดผลงาน และกิจกรรมการแสดง ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ วันขึ้นปีใหม่ โดยให้เด็กได้แสดงออกโดยการออกไปแสดงบนเวที เช่น ร้องเพลง รำไทย เล่นดนตรี พูดแนะนำการเรียงความ การเขียนคำขวัญ การวาดภาพ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็กได้แสดงออก เด็กจะกระตือรือร้นที่จะได้แสดงออก มีความสุข สนุกสนาน

การเรียนรู้ทุกอย่างต้องมีกระบวนการ

การเรียนรู้ทุกอย่างควรจะลงจุดหมายที่ชัดเจนไว้ เช่น เรื่องการเรียนการสอนดนตรีไทย ต้องมีกระบวนการมากกว่าจะเข้าถึงเรื่องดนตรีไทย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ยังไม่มีความรู้เรื่องดนตรีไทยมาเกี่ยวข้องเลย แต่สิ่งนี้เด็กจะได้รับจะเป็นพื้นฐานการเตรียมตัวที่ถูกต้องที่จะเรียนรู้รู้ในเรื่องต่างๆ ต่อไปได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจ และถูกต้องอย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มันได้แก่

กระบวนการการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน การคิดไม่ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ต้องอาศัยการฝึกฝนโดยทีมได้ใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้เด็กได้รู้จักคิดวิเคราะห์ คือ

การใช้คำถาม คำถามเป็นคำถามที่ต้องมีการคำตอบ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูล ช่วยให้มีความคิดและการรู้จักใช้คำถามนำไปสู่การค้นพบ ซึ่งเป็นการหนึ่งของการวิจัยที่ให้นักเรียนไปค้นภาษาของผู้ปกครองและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับดนตรีไทยแล้วจดบันทึก

ฝึกให้คิดโดยใช้การสังเกตโดยได้ฝึกให้สังเกตจากเกมหาธงทำหรือสิ่งของต่างๆ แล้วจดบันทึก

ให้เด็กเล่านิทาน เป็นเรื่องราวโดยคิดเองต่อกันจนจบในเวทีย่อย เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิด
หลากหลาย จินตนาการ เปรียบเทียบ เชื่อมโยงมีเหตุผล

การใช้สื่อ ทัศนูปกรณ์ เพื่อฝึกให้นักเรียนคิด เช่น การดู VCD เรื่องฟันการดูแลสุขภาพ และการวาด
ภาพ การวาดภาพเพื่อฝึกให้นักเรียนติดตามจินตนาการ เช่น การวาดภาพการเรียนรู้คนตรีที่ชอบ และไม่
ชอบ

การจัดบันทึก เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพราะจะช่วยให้เราเก็บข้อมูลรายละเอียดจากการ
สังเกต สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ ซึ่งถ้าเพียงการใช้ความจำอย่างเดียวคงไม่อาจจำได้หมด หรืออาจคาดเคลื่อน
ได้ บันทึกเหล่านั้นอาจจะถูกนำกลับมาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหรือเป็นหลักฐานในการอ้างอิงได้

การนำเสนอ โดยการเรียนรู้เรื่องราวตามกระบวนการตามขั้นตอนแล้วนำเสนอโดยมีการ
วางแผนและใช้นำเสียงในการนำเสนอที่น่าสนใจ คือ มีเรื่องน่าสนใจ มีน้ำเสียงสูงต่ำไม่ราบเรียบเหมือน
อ่านตลอดเวลา มีการเว้นวรรคถูกต้อง ไม่ตะกุกตะกัก สีสหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส

การทำซ้ำ การฝึกเล่นดนตรีบ่อยๆ ทำให้เกิดความชำนาญ

คตินิยมดนตรีไทย เป็นสถานที่รักษากฎเกณฑ์ที่นักเรียนไทย การรักษาคือการเป็นที่ปรึกษาให้
คำแนะนำ เป็นพี่เลี้ยงให้คนไข้ (นักดนตรี) ที่ฝึกคนแล้วมีเหตุขัดข้องในระหว่างการเล่น เช่น เล่นไม่ได้
เล่นไม่ดี หรือเล่นไม่ถูกแบบแผน ทำให้เล่นได้ เล่นดี เล่นถูกแบบแผน

การสรุปผล ให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตัวเอง หลังจากที่ได้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้มาแล้ว

กระบวนการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูที่เป็นพี่เลี้ยง ได้เรียนรู้จากการทำงานวิจัย โดยเริ่ม
กระบวนการ จากการวางแผนปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผนงาน และถอดบทเรียนการทำงานในแต่ละ
ขั้นตอนของกระบวนการทำงาน พี่เลี้ยงต้องประชุมร่วมกัน วางแผน คิดวิเคราะห์ ออกแบบวิธีการ
ทำงาน เมื่อมีปัญหาระหว่างการดำเนินงาน ต้องแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ กระบวนการ
เหล่านี้เป็นสิ่งที่พี่เลี้ยงได้เรียนรู้จากการทำงาน

กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งสำคัญในการทำงานเพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องรับรู้และมีส่วนร่วม
ร่วมในการทำวิจัย คือ เด็ก ครู และผู้ปกครอง ถ้าบุคคลหนึ่ง บุคคลใดไม่ให้ความร่วมมือ หรือมีส่วนร่วม
ในกระบวนการ การวิจัยจะไม่ประสบความสำเร็จ

กระบวนการทำงานเป็นทีม การทำงานจะทำคนเดียวจะประสบความสำเร็จได้ยาก ความสามารถ
และความคิดของคนๆ เดียวก็ไม่หลากหลาย การทำงานต้องมีระบบและกระบวนการในการทำงาน
มากมาย เช่น มีการวางแผน การประชุม การตรวจสอบขอมูล การถอดบทเรียน การปรับปรุงแก้ไข การ
แลกเปลี่ยนความรู้ภายในทีม การทำงานร่วมกันในทีมงาน จะมีความหลากหลายของคนในมูลนิธิต่างกัน
บางคนพูดเก่ง บางคนคิดเก่ง บางคนเขียนเก่ง บางคนทำเก่ง การทำงานเป็นทีมจึงต้องอาศัยกัน ตาม
ความสามารถต่างกันของคนในทีม จึงจะประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

การรู้จักเลือกซื้อสินค้า โดยดู อย.ก่อน

เมื่อก่อนเข้าเวที นักเรียนอยากซื้ออะไรก็ซื้อตามความพอใจ หลังจากได้อบรมการคิดวิเคราะห์ปริศนาท้าทาย โดยให้นักเรียนสังเกตด้านผสม วันผลิต วันหมดอายุของสินค้า และนำเสนอ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของคุณภาพสินค้าที่จะบริโภค รู้ว่าควรจะบริโภคอย่างไรจึงได้สารอาหารครบถ้วน และปลอดภัย หลังจากนั้นเมื่อนักเรียนซื้อสินค้าจึงต้องดู อย. ก่อน และวันผลิต วันหมดอายุด้วย

การพัฒนาตนโดยใช้วิธีการคิดแบบอริยสัจ 4

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นคิดจะหมกมุ่นอยู่แต่ปัญหาไม่หาสาเหตุของปัญหา จึงแก้ปัญหายากบางครั้งก็แก้ไขไม่ได้ แต่เมื่อเข้าร่วมกระบวนการวิธีคิดแบบอริยสัจ 4 จึงมองเห็นแนวทางการพัฒนาตน โดยใช้วิธีการนี้เมื่อเกิดปัญหา โดยพยายามหาสาเหตุให้รู้ และเมื่อได้สาเหตุก็จะแก้ปัญหาได้มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากขึ้น รู้ถึงเรื่องการเลี้ยงดูบุตรหลานของแต่ละครอบครัวมากขึ้น ได้รู้ว่าผู้ปกครองแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนกลัวพูด บางคนไม่กลัวพูด บางคนชอบพูดลับหลัง บางคนต้องพูดเรื่องใกล้ตัวเรื่องใกล้ตัวพูดไม่ได้ จะให้พูดอะไรก็ไม่กล้าพูดถ้าไม่เป็นผู้นำทาง หรือมีผู้นำทางพูดอย่างไรก็พูดตามโดยที่ไม่คิดเองชอบลอกเลียนแบบ น่าจะมีนโยบายการสอนผู้ใหญ่ว่าเพราะอาจลืมไปหมดแล้วในเรื่องที่เรียนสอนเด็กพอเป็นผู้ใหญ่ทั้งการเรียน ไปนานก็ลืม และส่วนใหญ่ผู้ปกครองก็จะจำแค่ ป.6

ปัจจุบันมีนักเรียนให้คำแนะนำกับการเรียนคณิตฯ พยายามมากขึ้น มีสมาธิ 47 คน จนไม่สามารถรับนักเรียนที่สนใจได้ทั้งหมด นักเรียนมีทักษะในการฝึกซ้อมให้กับน้องมากขึ้น โดยใช้กระบวนการออกแบบทเรียนจากตัวเองในฐานะที่เป็นน้อง จึงมีการปรับวิธีการสอนโดยใช้ความเข้าใจมากขึ้น กรณีน้องแอนซึ่งถูกสอนโดยรุ่นพี่ที่เข้มงวด เมื่อต้องสอนน้องต้องคิดจะแก้แค้นน้องในช่วงแรกๆ แต่ต่อมาก็ได้เรียนรู้ว่าเมื่อสอนตัวเองถูกสอนไม่ชอบการดูว่ากล่าวจึงได้มีการปรับเปลี่ยนตัวเอง สอนน้องด้วยความเข้าใจ

การพัฒนาตนเองของนักเรียน เช่น ค.ญ.ปรีชาภรณ์ แก้วนิล (มายด์) จากการเข้าเวทีพูดยุเล่นเกมการทำกิจกรรมทำให้สามารถคิดวิเคราะห์พิจารณาตนเองมากขึ้น อยากพัฒนา อยากเก่งจากเดิมที่เป่าขลุ่ยกีตาร์ระดับภาคเอกฝึกซ้อมจนมีทักษะเล่นได้หลายเพลง กล้าคิดกล้าแสดงออก เมื่อเล่นฝึกพลาตจะรู้วิธีแก้ไขตนเองรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้อื่น

นักเรียนมีทักษะการแก้ไขปัญหา เช่นกรณีน้องมายด์ที่เป็นนักเรียนภาคเอกต้องการการฝึกซ้อมในช่วงพักกลางวัน แต่มักพบว่ามีน้อง ๆ หรือเพื่อนคนอื่นมาเล่นระนาดเอกจนทำให้ไม่สามารถฝึกซ้อมได้ และจะมาฟ้องคุณครูอยู่เป็นประจำ ต่อมาน้องมายด์มีวิธแก้ปัญหาโดยการให้โอกาสเพื่อนคนอื่นได้เล่นระนาดเอกและตัวเองก็ไปฝึกซ้อมเครื่องดนตรีชนิดอื่นแทน

นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน การฝึกซ้อมและการแสดงตามงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของงานที่แสดงและความถนัดของนักดนตรีไทย หลังจากที่ได้เข้าสู่กระบวนการวิจัยพบว่านักเรียนจะมีการวางแผนการทำงานอย่างชัดเจน เช่น ถ้าต้องไปแสดงงานศพ หัวหน้าวงดนตรีไทยจะประชุม

ร่วมกับนักดนตรีไทยคนอื่นๆ เลือกเพลงที่เล่น ซึ่งเป็นเพลงประเภทเพลงช้า จึงหว่านเนียบนาบ ถ้าไปแสดงงานมงคลจะเล่นเพลงจังหวะสนุกสนาน แสดงให้เห็นว่านักเรียนนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ในชีวิตจริง

2.3.3 ปัญหา-อุปสรรค

1. นักเรียนยังขาดทักษะความชำนาญในการเล่นดนตรีไทย แก้ไขโดยการฝึกเทคนิคดนตรีไทย
เทคนิคดนตรีไทย เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนฝึกเล่นดนตรีไทยแล้ว ไม่สามารถฝึกให้บรรลุเป้าหมายได้ คือ ฝึกเท่าไรก็เล่นเป็นเพลงไม่ได้สักที เช่น ขลุ่ย เป่าเสียงไม่เพราะ เกิดจากการปิดรูขลุ่ยไม่สนิท ขออู๋, ขอด้วง สีแล้วฟังเสียงไม่ชัดเจน เสียงเพี้ยน (วางนิ้วมือไม่ตรงตามโน้ตเสียง) ขิม สีแล้วสายขาดเป็นประจำ (ตีแรง กดมือ) ระนาดตีรวางกว้าง (น้ำหนักมือช้าย – ขวา ไม่เท่ากัน) เหตุผลเหล่านี้ทำให้ครูและนักดนตรีไทยทุกคนช่วยกันคิดวางแผนการฝึกเล่นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเล่นอย่างไร จึงได้ข้อสรุปว่าควรตั้งเทคนิคดนตรีไทยขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่รักษานักดนตรีผู้ช่วยเหลือให้สามารถฝึกเล่นดนตรีแต่ละเครื่องได้ โดยมีตารางการฝึกปฏิบัติดังนี้

วันจันทร์	ระนาดเอก	ขิม
วันอังคาร	ฆ้อง	จะเข้
วันพุธ	ขออู๋	ขลุ่ย
วันพฤหัสบดี	กลอง	ขลุ่ย
วันศุกร์	ขอด้วง	ระนาดทุ้ม

หน้าที่การปฏิบัติงานในเทคนิคดนตรีไทย

ในแต่ละวันจะมีนักดนตรีไทยรุ่นพี่ที่เล่นประจำเครื่องนั้นๆ มาหนึ่งเป็นหมอดนตรีให้คำแนะนำการเล่นแต่ละเครื่องถ้ามีปัญหาที่แก้ไม่ได้ ก็จะปรึกษาคูครูอีกคนหนึ่ง โดยมีการจดบันทึกการแก้ไขไว้ในสมุดบันทึก ซึ่งต่อไปจะได้นำมาวิเคราะห์หาพัฒนาแต่ละคนต่อไป

จากโครงการระยะที่ 1 นักเรียนที่เป็นหมอดนตรีทำหน้าที่รักษา (สอนรุ่นน้อง) ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเมื่อถึงโครงการระยะที่ 2 นักเรียนรุ่นน้องที่เลขถูกสอน ขึ้นมาเป็นหมอดนตรีแทนพี่ ที่จบการศึกษา การทำหน้าที่รักษา (สอนรุ่นน้อง) ทำได้อย่างเข้าอกเข้าใจ เพราะตัวเองเคยเป็นน้องมาก่อนเข้าใจความรู้สึกของน้องดี เช่น กรณีปาน เมื่อก่อนปานเป็นน้องของพี่ใหม่ ปานบ๊อที่จะมาเข้าคลินิก เพราะอยากเล่นกับเพื่อน และพี่ที่สอนชอบดู พอปานมาเป็นพี่ที่ต้องสอนน้องอาร์ต ปรากฏว่าน้องอาร์ตมีพฤติกรรมคล้ายปานมาก ซึ่งทำให้ปานคิดว่านี่เป็นกรรมตามสนอง ปานจึงมีความเมตตาความเข้าใจและปรับรูปแบบการสอนน้องอาร์ต ให้น้องอยากมาเรียนกับตน

2. ครูในโรงเรียนเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ให้ความสำคัญสนับสนุน และให้ความร่วมมือ แต่ขาดการมีส่วนร่วม เพราะกลัวจะต้องเป็นภาระของตน การแก้ปัญหาถือใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยแทรกไปกับการจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้เกิดทักษะกระบวนการ

คิด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในชั้นเรียนต่อไป เช่น ในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมถูกเสือเนตรนารีสามัญ ปีการศึกษา 2550 การจัดกิจกรรมนันทนาการในตอนกลางคืนแต่ก่อนมีการจัดกิจกรรมโดยเน้นความบันเทิง มีการร้องรำทำเพลง เล่นเกมปกติทั่วไป ทำให้เกิดความสนุกสนาน แต่ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ได้จัดกิจกรรมที่เปลี่ยนไปโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของครู ก่อนจัดกิจกรรมได้มีการปรึกษาคู่หูกันว่า จะจัดกิจกรรมอะไรที่ฝึกการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ให้แต่ละคนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน

3. ผู้ปกครอง เติบโตขึ้นไม่ค่อยเห็นความสำคัญของบุตรไทย แต่ระยะหลังๆ เกิดกระแสอนุรักษ์และอยากให้มีความสามารถพิเศษ ทำให้ส่งบุตรหลานของตนมาฝึกเล่นดนตรีไทย

2.4 ข้อมูลโครงการ

2.4.1 ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ ทักษะคิด ในการเรียนการสอนดนตรีไทยของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของนักเรียน

เหตุผลของการมาเรียนดนตรีไทย จากการสอบถามนักเรียนครั้งแรกของการมาเรียนดนตรีไทยเป็นความต้องการของผู้ปกครองที่อยากให้ลูกหลานมาเรียนดนตรีไทย เพราะมีบรรพบุรุษเคยเล่นให้ฟังมาก่อนเลยอยากให้ผู้หลานได้เล่นเป็นอย่างบรรพบุรุษบ้าง ลูกหลานไม่อยากจะฝึกก็เลยเรียนตามใจผู้ปกครอง เรียนไปเรียนมา รู้สึกว่าเรียนดนตรีไทยมีความไพเราะ เวลาเล่นก็สนุกสนาน จึงอยากเรียนต่อไป ในขณะที่เรียนได้เห็นรุ่นพี่ๆ เขาเล่นเก่งก็อยากจะทำบ้างจะได้มีคนชมแบบรุ่นพี่ๆ และรุ่นพี่บางคนที่จบชั้นประถมศึกษาไปแล้ว สามารถใช้ความสามารถพิเศษในการเล่นดนตรีไทย เป็นโควตาเรียนต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ ทำให้มีแรงจูงใจอยากฝึกให้เก่งๆ มากยิ่งขึ้น บางครั้งเพื่อน ๆ ก็ชวนมาเรียนบอกว่าเพื่อนกันจะได้ไม่เหงา ในขณะที่ยังเรียนครูก็มีงานมาให้กิน ก็ชอบกินขนมเพราะอร่อยดีและหิวด้วย บางครั้งครูก็จะพาไปเที่ยวทำให้สนุกสนาน บางครั้งก็ชวนเล่นเกมสลับกันไปทำให้ไม่เครียดและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของครู

เหตุผลของการมาเรียนการสอนดนตรีไทย ครูเห็นว่าโรงเรียนมีเครื่องดนตรีอยู่แล้ว โดยได้รับมอบจากอดีตเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม คือพระสมุห์ สุพจน์ ฐมมสโร ครูพรณีซึ่งเป็นผู้ฝึกซ้อมก็มีใจรักดนตรีไทยอยู่แล้ว ประกอบกับรัฐบาลได้จัดสรรเครื่องดนตรีไทยมาให้โรงเรียน 1 ชุด เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของชาติ โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนดนตรีไทยให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนได้ตั้งเป็นชมรม ชื่อว่า ชมรมดนตรีไทย และได้เริ่มฝึกซ้อม โดยมีครูสวพร เกตุแก้ว เป็นผู้ฝึกซ้อมให้ทั้งครูและเด็กในระยะแรก จะฝึกช่วงเย็นหลังเลิกเรียนตั้งแต่เวลา 15.30 น. – 16.30 น. เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ตอนเริ่มเล่นใหม่ๆ มีผู้ปกครองบอกว่าเวลาเล่นดนตรีไทยเสียงดังเหมือนอึ้งอึ้งร้อง ต่อมามีการพัฒนางานออกงานนอกสถานที่ได้ นอกจากเรียนในเวลาราชการแล้วจะมีการ

ฝึกซ้อมทุกวัน และช่วงใดที่ว่างก็จะมีการฝึกซ้อมด้วย ทำให้ได้รู้กฎใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลจากอบายมุข นอกจากนั้นยังสอดแทรกฝึกทักษะต่างๆ เข้าไปด้วย เช่น การฝึกสมาธิ การสังเกต การสำรวจ การคิดวิเคราะห์ การซักถาม การตอบคำถาม การจดบันทึก การนำเสนอ การหาข้อมูล ฝึกให้กล้าแสดงออก โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม ปริศนาคำทาย การเล่น 20 คำถาม การนำเสนอ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางสังคมโดยไม่รู้ตัว คือ การเล่นร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การมีคุณธรรม มีความสามัคคี เคารพ กฎ กติกา และต้องการให้นักเรียนแสดงออกถึงความรัก ความห่วงแหน ความชื่นชม ความภาคภูมิใจ และอนุรักษ์ สร้างสรรค์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและชาติให้ดำรงอยู่สืบไป

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของผู้ปกครอง

เหตุผลของการมาเรียนดนตรีไทย ผู้ปกครองอยากให้มาเรียน เพราะมีใจชอบดนตรีไทยอยู่แล้วเพราะการมาเรียนดนตรีไทยส่วนใหญ่ เมื่อได้รับการเรียนและฝึกแล้วนักเรียนจะเป็นเด็กเรียบร้อย มารยาทดี ไม่ซุกซน คนดีร่าเริงเป็นสิ่งที่อ่อนหวาน นุ่มนวล สามารถชักจูงจิตใจของเด็กให้เป็นคนดีและกล้าเถกเถกได้แต่ถ้าจะใช้ความสามารถพิเศษในการเข้าไปเรียนต่อชั้นมัธยมได้ อีกทั้งครูที่ฝึกหัดก็เข้มงวดจริงจังใช้เรื่องความประพฤติ และสามารถพาที่ติของเด็กลดลงไปกับการเล่นดนตรีด้วย นอกจากนั้นนักเรียนยังรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จะได้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข รู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองได้ฝึกได้เล่น ตลอดจนรับผิดชอบในงานอื่นๆ และยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมซึ่งอยู่ตาขายได้สร้างสมาธิได้แต่ครั้งเก่าก่อนให้เป็นเอกลักษณ์คู่ชาติไทยต่อไปถึงคนรุ่นหลัง

2.4.2 วิธีการเรียนการสอนดนตรีไทยที่ทำให้นักเรียนมีความสุข

- ค่ายดนตรีไทย เป็นรูปแบบการสอนชนิดหนึ่งที่วัตถุประสงค์เพื่อชักชวน หล่อหลอม ให้เด็กมาเล่นดนตรีไทย ซึ่งมีกระบวนการ จัดกิจกรรมโดยแบ่งออกเป็น 4 ชุาน ตามประเภทของเครื่องดนตรีไทย ได้แก่ ตี๊ด สี ตี และเป่า โดยกระบวนการให้ความรู้มีการจัดกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนานสอดคล้องความรู้ให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ และการปฏิบัติจริง

- การเรียนตามความสนใจของนักเรียน นักเรียนสามารถเลือกเพลงที่จะเล่นได้ตามความสนใจ ส่งผลต่อความอยากรู้เพลงที่สนุกและทำท่าย หรือเพลงที่ง่ายสร้างกำลังใจให้กับตนเอง

- การเรียนที่สอดแทรกกิจกรรม เกม ในระหว่างการฝึกซ้อม ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความกระตือรือร้นในการฝึกซ้อม เพราะรู้ว่ามีเพื่อนเล่นดนตรีไทยแล้วจะได้เล่นเกม

- การจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะการเล่นดนตรีไทย ที่ไม่เน้นรางวัลและการลงโทษแต่เน้นความท้าทาย ความสามารถและเสริมความภาคภูมิใจ เช่น กิจกรรมการต่อเพลงของแต่ละชนิดของเครื่องดนตรี หรือการวัดผลการสอนของรุ่นพี่ จากความสามารถของรุ่นน้อง

- การเล่นดนตรีไทยโดยไม่ต้องถูกบังคับ ไม่มีการลงโทษ ทำให้ไม่มีความกดดัน สามารถฝึกซ้อมได้อย่างเป็นไปตามธรรมชาติ อยากรมาฝึกซ้อมในคอนเสิร์ต เพราะถึงแม้เล่นไม่ค่อยได้ก็ไม่ถูกทำโทษ ถ้าถูกทำโทษแล้วไม่ค่อยอยากมาเล่นในช่วงเย็น

- การได้แสดงดนตรีไทยตามงานพิธีต่างๆ เพราะทำให้ได้แสดงจริงในงานต่างๆ เป็นการทดสอบฝีมือของตนเองหลังจากที่ได้ฝึกซ้อมมานาน เกิดความภาคภูมิใจเมื่อมีคนชมว่าเล่นได้ดี และได้ค่าชมนมตอบแทนในการแสดง แต่ถ้านั่นเล่นได้ไม่ค่อยดีจะทำให้รู้ว่าจะต้องฝึกซ้อมเพลงนั้นให้มากขึ้น

- การออกแบบวางแผนการแสดงดนตรีไทย ด้วยการระดมความคิดของนักเรียนและการฝึกซ้อมเพิ่มเติม

- ครูผู้สอนใจดี มีความเป็นกันเองต่อลูกศิษย์

2.4.3 ปัญหา อุปสรรค ในการเรียนการสอนดนตรีไทย

หลังจากที่นักเรียน ได้เข้าสู่วิชาที่การวิจัยทำให้เวลาการฝึกซ้อมดนตรีไทยน้อยลง นักเรียนเล่นเพลงได้ไม่มากนัก เพลงที่นักเรียนเล่นได้มักจะเล่นเป็นเพลงสั้น และเร็ว ส่วนเพลงช้าและเนื้อเพลงยาว นักเรียนไม่ค่อยเล่น ทำให้เล่นไม่ค่อยได้

เสียงสะท้อนจากผู้ปกครอง พบว่าเมื่อลูกได้เข้าหาวิชาแล้วมีการพัฒนาความคิดมีทั้งแง่ดีและไม่ดี ที่เกิดปัญหา คือ นักเรียนรู้จักให้เหตุผลในการต่อต้านคำสั่งของผู้ปกครอง รู้จักหลบหลีกงานถ้าไม่อยากทำ เช่น เมื่อผู้ปกครองให้ช่วยทำงานบ้าน ก็จะหยิบบางวิจัยหรือการบ้านมาทำ อ้างว่าตัวเองมีงานมากมายไม่ว่าง ไม่ได้ปฏิเสธการทำงานของผู้ปกครอง แต่ให้ผู้ปกครองได้เห็นว่าตอนนี้มีงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนต้องทำ ทำให้ผู้ปกครองเห็นใจและทำเอง แต่ผู้ปกครองสังเกตว่ามักจะเป็นอย่างนี้บ่อยครั้ง

2.4.4 เทคนิคในการเล่นดนตรีไทยให้เก่งของแต่ละคน

- การฝึกการจำตัวโน้ตให้แม่นยำ เพื่อเป็นฐานในการเล่นดนตรี ซึ่งน้องฟ้าได้ค้นพบวิธีการจำตัวโน้ต โดยแบ่งการจำทีละห้อง

- เครื่องดนตรีชนิดต่างๆ

เครื่องดนตรี	อาการปัญหาที่พบ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
ระนาดเอก	- ตีไม่ตรงลูก - ตีเสียงเพี้ยน - กรอมือไม่เต่	- มองหาลูกไม่เจอ - ตีไม่ตรงลูก - ไม่ค่อยได้ฝึกซ้อม	- ต้องหัดตีคู่แปด - ตั้งใจมองโน้ตที่ครูร้อง - หัดกรอทีละน้อยๆ แต่บ่อยๆ - หัดซ้อมบ่อยๆ
	- ตีไม่ทัน - ตีไม่อยู่กลางลูก - ตีแล้วยกมือสูง	- ไม่ค่อยได้หัด - ความเคยชินในการฝึก - ไม่ค่อยได้ฝึกซ้อม	- ต้องเริ่มหัดให้ถูกวิธี - ต้องหัดฝึกกดมือลง
ระนาดทุ้ม	- ไม่สามารถตีเพลงเร็วได้	- ไม่ชำนาญกับเครื่องดนตรี	- หัดตีจากช้าๆ ไปเร็ว

	- ตีผิดลูก - ตีแล้วหยุด	- ไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง - ชอบชะงัก	- ฝึกซ้อมบ่อยๆ - หัดจำลูกให้แม่น
เครื่องดนตรี	อาการปัญหาที่พบ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
ฆ้องวงใหญ่	- จำโน้ตไม่แม่น - ชอบตีมือเดียว - ตีเพลงเร็วไม่ทัน	- ขี้เกียจ - ไม่ถนัดมือซ้าย - จำลูกฆ้องและโน้ตเพลงไม่ได้	- ขยันท่องโน้ตบ่อยๆ - หัดตีมือซ้ายให้มากขึ้น - ให้หัดฟังเสียง พยายามดูโน้ตและท่องโน้ตให้รู้ได้
ซอด้วง	- เสียงแหบ - กดนิ้วไม่ทัน - สีเพลงเร็วไม่ได้อะไร - ประทับใจไม่ได้อะไร	- ตั้งเสียงไม่ได้อะไร - จำนิ้วไม่ได้อะไร - จำโน้ตไม่ได้อะไร - เล่นเพลงไม่เพราะ	- ต้องหัดตั้งเสียง - ต้องหัดซ้อมมากๆ - หัดตีบ่อยๆ - ฝึกเพิ่มเติมบ่อยๆ
ซอด้วง	- เสียงตะคอกขณะเวลาตี - เสียงโน้ตเพี้ยน (สีตัว “ลา” สูงไม่ได้)	- จังหวะในการตีคันทันไม่สม่ำเสมอ - นิ้วของผู้ตีคันทันวางตำแหน่งนิ้วไม่ถูกต้อง	- ตีคันทันให้ยาวเป็นจังหวะจะทำให้มือหนึ่ง - วางตำแหน่งนิ้วให้ถูกต้อง - ฝึกสีตัวโน้ต “ลา” สูงบ่อยๆ - หัดสีช้าๆ - จำทล 2 – 3 ตัว - หัดฟังเพลงที่สี
ขิม	- ตีไม่ทัน - ตีไม่เข้าจังหวะ - เล่นเพลงเร็วไม่ได้	- หาโน้ตไม่เจอ - ไม่ค่อยได้หัด - ตีไม่ทัน	- ซ้อมบ่อยๆ - หัดซ้อมบ่อยๆ - ฝึกท่องโน้ต
ขลุ่ย	- จำโน้ตไม่ได้ - เป่าเสียงผิด - หายใจไม่ทัน	- เล่นเพลงไม่ได้ - เป่าลมแรงเกินไป - เป่าแล้วหยุดชะงัก	- ฝึกท่องโน้ต - เป่าลมเบาๆ - หัดสูดลมหายใจเข้าออกให้เป็นจังหวะ - พยายามฝึกนิ้วก้อยให้มั่นคง
จะเข้	- จำโน้ตไม่ได้ - ชะงักมือ - ไล่โน้ตไม่ทัน - ตะบัตมือไม่ได้อะไร	- ไม่ค่อยฝึก - ไม่หัด - ขี้เกียจ - ไม่อยากคิด	- ฝึกบ่อยๆ - ฝึกให้หนัก - ขยันฝึก - ฝึกกรอบ่อยๆ

ทดลอง	- ติดเสียงด้าน - ติดตามหน้าทับไม่ให้	- ติดกด - จำหน้าทับไม่ได้	- ติดแล้วเปิดม้วน - ผิดกติกาหน้าทับให้เข้าใจ
-------	---	------------------------------	---

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ดนตรีไทยของนักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

กระแสการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ในยุคปัจจุบันทำให้นักเรียนและผู้ปกครองให้ความสนใจในการเล่นดนตรีไทย รุ่นพี่ที่เป็นนักดนตรีไทยซุ่มจบไปแล้วกลับมาบอกเล่าถึงประสบการณ์การใช้ดนตรีไทยในการศึกษาต่อและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนักเรียน วิธีการเรียนการสอนดนตรีไทยที่เปลี่ยนไป โดยเน้นเรียนรู้ตามความสมัครใจ

2.4.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนดนตรีไทย

1. รู้จักใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ ไม่ต้องฉุกละหุน จะทำให้ไม่เบื่อ
2. มีความสามารถพิเศษทางดนตรีไทย เก่งเหมือนรุ่นพี่ สามารถนำความสามารถพิเศษไปสอบเข้า ม.1 ของโรงเรียนประจำจังหวัดได้
3. เป็นการอนุรักษ์ดนตรีไทย การที่เล่นดนตรีไทยทำให้ตนศรัทธาอยู่ไม่สูญหาย เพราะมีผู้สืบทอดจากรุ่นพี่ผู้รุ่นน้อง

4. มีรายได้พิเศษ เมื่อไปแสดงดนตรีไทยในงานก็จะได้รับรางวัลในการแสดง
5. มีนิสัยอ่อนโยน ไม่ก้าวร้าว
6. มีความรับผิดชอบ
7. พ่อแม่เกิดความภาคภูมิใจในตัวลูก เพราะลูกสามารถเล่นดนตรีไทยได้ ซึ่งเด็กบางคนไม่สามารถเล่นได้

8. สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนจากการที่ไปเล่นดนตรีในงานต่างๆ ทำให้คนทั่วไปรู้จักโรงเรียนวัดไผ่ล้อมมากขึ้น ได้รับความชื่นชมจากผู้มาร่วมงาน

9. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในขณะที่ได้เล่น

2.5 การขยายผลงานวิจัยสู่กระบวนการเรียนการสอนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

ในโครงการระยะที่ 1 เป็นการพัฒนาศักยภาพเฉพาะที่วิจัยและนักดนตรีไทย จากการทดลองหารูปแบบการเรียนการสอนดนตรีไทยที่ทำให้นักเรียนเก่งและมีความสุขพบว่า การที่จะทำให้นักเก่งและมีความสุขนั้น จะต้องพัฒนาจากศักยภาพของตนเอง โดยเริ่มจากพื้นฐาน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบมีการวางแผนก่อนการทำงานและตอบทุกข้อสงสัยซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อมาจึงนำกระบวนการวิจัยที่ได้จากโครงการระยะที่ 1 มาประยุกต์ใช้กับนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนวัดไผ่ล้อม โดยเริ่มจัดอบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

- กลุ่มที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
- กลุ่มที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ซึ่งมีรูปแบบกระบวนการจัดอบรมแตกต่างกัน โดยให้นักเรียนที่ผ่านงานวิจัย ระยะที่ 1 มีส่วนร่วมเป็นพี่เลี้ยงวางแผนการจัดการอบรม

- กลุ่มที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ผู้กักขะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้กักการคิดวิเคราะห์
- กลุ่มที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 อบรมเกี่ยวกับการเกิดความคิดรวบยอดในการเป็นเด็ก

คือ

- กลุ่มที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม และเพื่อนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นสิ่งของที่ใช้ประโยชน์ได้

ในการเรียนการสอนของโรงเรียนตามปกติ ครูจะทำการสอนโดยใช้วิธีการสอนที่เน้นเนื้อหาเป็นสำคัญ ต่อมาเมื่อผ่านกระบวนการวิจัยทำให้รู้เห็นความสำคัญของกระบวนการที่นำไปสู่เนื้อหาสาระโดยไม่ได้เน้นเพียงวัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระวิชา แต่จะให้ความสำคัญของการกระบวนการเรียนรู้ ทักษะบวนการมีความสำคัญ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกขณะ นักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนเรียนรู้เร็ว บางคนเรียนรู้ช้า ครูต้องค้นหาสาเหตุว่าทำไมนักเรียนจึงเรียนรู้ต่างกัน เช่น มีการสรุปบทเรียนทุกครั้งในการเรียน ช่วยกันค้นหาสาเหตุของความรู้เข้าใจ นักเรียนก็จะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับเพื่อน ได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่แต่ละคนได้เรียนรู้ ความรู้บางอย่างไม่ได้เกิดระหว่างกระบวนการเรียนรู้ บางครั้งอาจเกิดขึ้นในขณะสรุปบทเรียน เช่น ในการเรียนการสอนดนตรีไทย การเป่าขลุ่ย ครูเริ่มสอนจากตัวโน้ตพื้นฐานให้นักเรียนได้รู้จัก คือ ตัวโน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที่ นักเรียนหัดเป่าขลุ่ยได้ตามตัวโน้ต หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละคนได้หัดเป่าเพลงง่ายๆ ตามความถนัดของแต่ละคน บางคนก็เป่าได้ สามารถเป่าได้หลายเพลง ในขณะที่นักเรียนบางคนก็ไม่สามารถเป่าได้ หรือเป่าได้เพียงเล็กน้อย ในระหว่างการหัดเป่าทำให้นักเรียนแต่ละคนได้ทักษะในการฝึกเป่าที่ไม่เหมือนกัน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้มีความสุขในการเรียน และนักเรียนบางคนที่ไม่เกิดทักษะในการเป่าไม่สามารถเป่าได้เหมือนเพื่อนทำให้ไม่ยอมเป่า แต่หลังจากการที่มีการสรุปบทเรียนในการเรียนรู้ นักเรียนแต่ละคนได้แลกเปลี่ยนเทคนิคต่างๆ กัน ทำให้นักเรียนที่เป่าไม่ได้ ได้ทดลองทำตามเพื่อน จึงเกิดทักษะในการเป่าขลุ่ย การประเมินผลของการเรียนรู้ ซึ่งแต่เดิมครูจะต้องประเมินตามเกณฑ์ เช่น นักเรียนต้องเป่าเพลงซ้ำได้จึงจะผ่านเกณฑ์ แต่การประเมินผลได้เปลี่ยนไปจากเดิม ครูจะประเมินตามศักยภาพของแต่ละคน โดยประเมินในระหว่างการฝึกซ้อม จนกระทั่งบรรลุตามวัตถุประสงค์ ไม่ได้ตัดสินเพียงการทดสอบในขั้นสุดท้าย

บทที่ 3

การวิเคราะห์ผล

3.1 กระบวนการดำเนินงาน

ทีมวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม ได้จัดเวทีขึ้น 3 เวทีใหญ่ และอีก 1 เวทีย่อย ได้แก่ เวทีสร้างความเข้าใจ การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางการดำเนินงานโครงการ และเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และเวทีพัฒนาศักยภาพทีมงานเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงาน และเวทีสุดท้ายคือการศึกษาริเษนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงาน และเวทีย่อย จะจัดขึ้นเป็นเวทีสร้างความเข้าใจและเวทีพัฒนาศักยภาพสลับกันไป เพราะเวทีใหญ่สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเก็บข้อมูลจะใช้เวลาในช่วงโรงเรียนเลิกแล้วคือ 16.15 – 16.30 น. ของทุกวัน ซึ่งแต่ละเวทีมีกระบวนการดังต่อไปนี้

เวทีสร้างความเข้าใจ โดยได้เชิญเวทีสำหรับนักเรียน ผู้ปกครอง และครูแยกกัน เวทีนักเรียนนี้แรกตัวครูเข้าใจว่าการสร้างความเข้าใจ คือ การมาเล่าเรื่องประวัติของวงดนตรีไทยโรงเรียนวัดไผ่ล้อมมาเล่าให้นักเรียนฟัง แต่ปรากฏว่าเล่า 5 นาทีเลิกไม่ฟัง เลยเปลี่ยนเป็นให้เด็กวาดภาพความฝันของนักเรียนแต่ละคนว่าอนาคตอยากประกอบอาชีพอะไร และชอบเรียนคนอะไรไทยแบบไหน และไม่ชอบแบบไหน ปรากฏว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นอยากวาดภาพอยากแสดงความรู้สึก โดยการเขียน เด็กที่เขียนไม่ได้จะมีพี่คอยช่วยเหลือแนะนำ แสดงให้เห็นว่าเด็กชอบทำกิจกรรมมากกว่าการฟังคำบรรยาย

ก่อนที่จะจัดเวทีสร้างความเข้าใจ (เวทีครู) ทีมวิจัยได้ร่วมกันคิดว่าจะจัดเวทีรูปแบบใดดีทำให้ครูมีส่วนร่วม เพราะทีมวิจัยกล่าวว่าครูจะไม่ร่วมคิดร่วมทำ กลัวครูจะไม่ถาม ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยพูดหรือถามอะไรถ้ามีคนแปลกหน้า ทำให้ทีมวิจัยต้องคิดและวางแผนการสร้างเวทีเพื่อไม่ให้เวทีเราต้องบ่นแผนรองรับสถานการณ์ โดยวางแผนและลายพฤติกรรม มีเล่นเกมต่อผ้านาอัลดิม โดยให้ทุกคนแยกก่อน แล้วค่อยต่อหลายคนช่วยกัน โดยไม่เมื่อนใจ และเกมจัดหมวดหมู่รูปภาพ แล้วให้คิด คิดคนเดียว ร่วมกัน คิดแล้วเล่าเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกมคือการร่วมมือกันทำ ร่วมกันคิด จึงจะทำให้สำเร็จ ครูพรณิจจึงถามว่าความร่วมมือกับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไร จึงได้ข้ข้อจำกัดความออกมาว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการร่วมกันคิดร่วมกันทำ ความร่วมมือ คือ การทำตามทีคนอื่นหรือร้องหรือวานให้ทำโดยไม่ต้องคิด การวิจัยจะประสบผลสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย จึงต้องจัดเวทีสร้างความเข้าใจสำหรับผู้ปกครองขึ้น โดยการสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง โดยใช้กิจกรรมแนะนำตัว และ เกมกระแสน้ำฟ้า เป้ายิงลูก เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้หัวข้อการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนของแต่ละครอบครัวที่ผ่านมาของตนเองแต่ละครอบครัว และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู โดยใช้หัวข้อในการเรียนการสอนปัจจุบัน เช่น การจัดตลาด

นักนักเรียน โดยวิธีการของครู แล้วให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่าดีหรือไม่ ผลจากการสนทนาทำให้ได้ข้อคิดเห็นว่า เด็กต้องมีความรับผิดชอบ ต้องรู้จักคิด รู้จักช่วยเหลือตนเอง และมีการเรียนรู้ผ่านการกระทำด้วยตนเอง

- **เวทีย่อย** จะเห็นว่าเวทีสร้างความเข้าใจของนักเรียน จัดน้อยเกินไปสำหรับนักเรียน ที่มีวัยจึงได้วางแผนกิจกรรมขึ้นทุกเย็น ตั้งแต่เวลา 16.15 น. – 16.30 น. โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเล่นเกม การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การสัมภาษณ์ ให้เด็กได้สัมผัสกับทุกวันวันละเล็กน้อย โดยไม่รู้ตัวและไม่เบื่อหน่าย

เวทีสร้างความเข้าใจ ครูและผู้ปกครอง

การเข้าเวทีนี้เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์ ฝึกการคิด โดยใช้กิจกรรมแนะนำตัว เกมต่อภาพเป็นรูปคนขึ้นมา 2 ตัว เกมหาคาเดิน กิจกรรมแสดงความคิดจากของ 3 สิ่ง วิธีคิดแบบอริยสัจ 4 ผลที่ได้ ทำให้ผู้ปกครองกล้าพูดมากขึ้น และได้พูดหมดทุกคนเพราะผู้ปกครองเข้าใจที่น้อย แต่ยังไม่กล้าคิดกล้าพูดกลัวผิด มีการเขียนแบบความคิดกัน ครูยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเพราะงานอื่นเข้ามาทำ และผู้ปกครองคอยมองครูทำให้ขาดสมาธิ สรุปแล้วการเข้าเวทีครั้งนี้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

เวทีพัฒนาศักยภาพทีมงาน

เวทีนักเรียนครั้งแรกให้เล่นเกมเป่ายิงฉุบ และเกมชามูไร หลังจากนั้นให้ดู VCD เรื่องอาหารกับฟันผุ จบแล้วให้เขียนข้อคิดที่ได้จากการดูเด็กส่วนใหญ่ข้อคิดที่ได้เป็นเนื้อหา มีงมนคนเดียวที่สามารถจัดเรื่องราวเป็นหัวข้อและเป็นกระบวนการได้ การดู VCD เรื่องฟันครั้งนี้ สิ่งที่ได้เรียนรู้คือ รู้ปัญหาของฟัน (ฟันผุ) สาเหตุของปัญหา (กินของหวาน ไม่แปรงฟัน) วิธีการแก้ปัญหา (ไม่กินขนมหวาน แปรงฟัน) สามารถเชื่อมโยงไปถึงปัญหาต่างๆ ของนักเรียน และหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับความจริงอยู่ 4 ประการ คือ การมีอยู่ของทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางไปสู่ความดับทุกข์ ความจริงเหล่านี้ เรียกว่า อริยสัจ 4 ของศาสนาพุทธ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

นำความจริงเหล่านี้มาสนทนาปัญหาที่เกิดขึ้นของทุกคน ให้แต่ละคนลงหาคำวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง แล้วลงหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วหาวิธีการแก้ปัญหา

การจัดเวทีครั้งที่ 2 จัดร่วมกับครูให้เด็กได้รู้จักสังเกต การจดบันทึก การคิดวิเคราะห์ การนำเสนอ และการซักถาม โดยใช้กระบวนการที่เด็กจะเรียนรู้ได้จากการทำกิจกรรม เช่นการเล่นเกม ได้ดีกว่าการบรรยายเป็นเนื้อหา ทางทีมวิจัยได้กำหนดกระบวนการต่อไปนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการที่เด็กจะได้เรียนรู้เช่นกิจกรรม การแนะนำตัว เด็กต้องคิดคำถามของทั้งที่คล้องจองกับชื่อของตนเองโดยใช้เพลงป๊ะป๊ะจะจับกลุ่มโดยการร้องเพลง เมื่อได้กลุ่มแล้วเล่นเกมจับคู่ของเท้า โดยให้เด็กหาของเท้าที่ซ่อนไว้ของเพื่อน โดยการสังเกตถามนักเรียนไม่รู้ถึงเด็กก็จะหาได้ช้า ต่อมาให้สังเกตห้อง ป.5 ว่ามีอะไรแสดงบนที่กเสิร์ฟแล้วให้นำเสนอแต่ละกลุ่ม การจดบันทึกและการนำเสนอในครั้งนี้ ยังไม่เท่าที่ควร จดบันทึกแบบไม่รู้ว่าจะไรควรจด อะไรไม่ควรจด ไม่มีจุดเด่นของห้อง ป.5 การนำเสนอก็ไม่ได้เท่าที่ควร พูดเบา พูด

เหมือนอ่าน พุดตานแดง ตะกุกตะกัก ให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์โดยใช้ปริศนาคำถาม ผักการจำแนกประโยชน์ของสิ่งของพร้อมทั้งนำเสนอและชักถาม จากการจัดเวทีครั้งที่ 2 จะเห็นว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้จัดเวทีครั้งที่ 3 อีกครั้ง โดยฝึกในด้านการคิดวิเคราะห์ เพราะนักเรียนยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ต้องฝึกซ้ำๆ โดยนำกิจกรรมแนะนำตัว ร้องเพลงเข้ากลุ่ม ปริศนาคำทาย การจับบันทึกและการเสนอ มาทำอีกครั้ง และเพิ่มใบคำ 20 คำถาม ผลปรากฏว่าการจัดเวทีครั้งนี้ มีการพัฒนาดีขึ้นว่าครั้งที่แล้วโดยสังเกตจาก การฟังอย่างมีสติ ระมัดระวัง รู้จักการจำแนกหมวดหมู่ มีการสังเกตอย่างพิจารณา มีการนำเสนอที่น่าสนใจขึ้น มีการทำเสียงสูงเสียงต่ำไม่ราบเรียบเหมือนเดิม มีการวางแผนการนำเสนอคำถามมากขึ้น มีความสนุกสนาน

- เวทีย่อย จะเห็นว่าเวทีพัฒนาศักยภาพสำหรับนักเรียนแล้วนับว่าน้อยเกินไป ทีมวิจัยจึงได้วางแผนการจัดกิจกรรมขึ้นทุกเย็น ตั้งแต่เวลา 16.15 น. – 16.30 น. โดยให้นักเรียนได้ฝึกเล่นดนตรีซ้ำๆ หรือทำกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนแก่งทำซ้ำๆ เช่น การหาข้อมูล การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ การนำเสนอ เพื่อให้เกิดความชำนาญ และได้จัดเป็นกลั่นคนตรีไทยขึ้น โดยนักเรียนคนที่เก่งเป็นหมอคนตรีแต่ละประเภท เช่น ในวันอังคาร เวลากลางวัน หลังรับประทานอาหารแล้ว แอนจะเป็นหมอคนตรีร้องใครมีปัญหาเรื่องการตีฆ้องก็จะมาปรึกษากับแอนได้ในวันและเวลาดังกล่าว บางครั้งครูก็จะพาไปหาประสบการณ์จากการไปดูการเล่นคนตรีนอกสถานที่ หรือบางครั้งก็จะใช้สื่อ วิดีทัศน์ และค้นหาเทคนิควิธีการเล่นในอินเทอร์เน็ต

เวทีพัฒนาศักยภาพทีมงานบุคลากรในโรงเรียน

เวทีนี้เป็นการจัดการอบรม โดยมีครูร่วมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยชีวิต (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร) จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทีมวิจัยและคณะครูของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมทุกคน ตามคำขอของครูพรณีหัวหน้าโครงการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทยทำให้นักเรียนเก่งและมีความสุข เป็นผู้เสนอโดยไม่ได้ออกวัตถุประสงค์และหัวข้อร้องในการอบรม เริ่มอบรมตั้งแต่วันที่ 15 – 17 มิถุนายน 2550 ที่บ้านสวนทรายทอง อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม การอบรมเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้วยกันผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างกลุ่มครูกับนักศึกษาโดยมีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมการทำความรู้จัก โดยให้ข้อสังเกตว่า การทำความเข้าใจว่าอาจไม่พอในการสร้างพลังกลุ่ม จำเป็นต้องรู้จักกันด้วย โดยให้วาดรูปหัวใจ 4 ห้องลงในกระดาษ ตั้งหัวข้อไว้ 4 ข้อ แล้วให้ไปตามเพื่อน กิจกรรมการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในหัวข้อ สิ่งที่ชอบในวัยเด็ก ครูที่রাประทับใจ บรรดาคนที่เราชอบ สิ่งที่ยากให้เปลี่ยนแปลง สิ่งที่ได้จากการสนทนาพอสรุปได้ว่า เราเรียนรู้การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยอาศัยทักษะ เครื่องมือ ที่นำมาปรับใช้ก็จะทำให้การสร้างการเรียนรู้กับเด็กมีประสิทธิภาพ โดยครูจะเป็นปัจจัยหลัก และผู้ปกครองต้องเข้าใจและมีส่วนร่วมด้วย สลับด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมนับเลข กิจกรรมโป่งโปะหา กิจกรรมการเรียนรู้แก้แค้นคนดี สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมเหล่านี้ คือ ความสามัคคี การดีความคำสั่ง การวางแผน การมีน้ำใจ

และวิทยากรให้ข้อคิดว่าการให้เด็กทำ และตั้งคำถามกับเด็กก็จะทำให้เด็กการเรียนรู้ได้ชัดที่สุด และการหยุดนิ่งเพื่อเรียนรู้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเป็นการเปิดใจที่เรียนรู้อีกสิ่งหนึ่งๆ ด้วยตัวเราเอง ภายใต้การค้นหาไม่ยึดติดและร่วมใช้ชีวิตอย่างให้คุณค่า จากการทบทวนประสบการณ์อย่างต่อเนื่องของเรานและคนอื่นๆ แม้ผลลัพธ์หรือไม่สำเร็จก็ตามแต่สิ่งที่ได้คือการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้พื้นที่ปลอดภัย สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ รู้จักการวางแผน การระมัดระวังตัว การใช้สมาธิ

กิจกรรมการนับเลข การแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ ในปัจจุบันการฟังส่วนใหญ่ฟังไม่จบและก็ตัดสินใจไป ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวบุคคลคือ การให้ออกาสซึ่งเกิดจากการฟังอย่างลึกซึ้ง และเข้าถึง ดังนั้นสิ่งหนึ่งคือการฟังที่ดีมี 3 อย่าง คือ ฟังด้วยหู ฟังด้วยหัวใจ ฟังด้วยใจ โดยมีวิธการ เช่น การดูเวตา สีหน้า ท่าทางของผู้ฟัง มีความเข้าใจ การฟังให้จบจะทำให้เราได้เรียนรู้ข้อมูลทั้งหมด

กิจกรรมบอกรัก กิจกรรมอุทิศธรรมาเนน สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมนี้ ความเป็นปกติคำสัญญาในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างดีจิตใจล่วงหน้าโดยไม่เห็นอะไร กล่าวที่กล่าวจากประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่ กระบวนการเรียนรู้ต้องมีการสรุปบทเรียน การตั้งคำถามเป็นเรื่องสำคัญทำให้คนได้คิด ได้คุย

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้คืนแท้ชีวิต ได้เรียนรู้ว่ากระบวนการทำงานนั้นเริ่มตั้งแต่การคิดให้จบตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยต้องมีการช่วยกันตรวจสอบการทำงานระหว่างการสร้างความสุขในการทำงาน โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีคุณค่าระหว่างการทำงานภายใต้ข้อจำกัดความสามารถของแต่ละคน โดยต้องมีการเปิดใจยอมรับ รับฟังและให้คุณค่าคือหัวใจของการทำงาน

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้ กงล้อ 4 ทิศ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตัวเราและผู้อื่น รู้จักตัวเองมากขึ้นได้ข้อคิดที่ไม่มีใครเป็นสิ่งที่สิ่งหนึ่งได้ตลอด เพราะทุกคนสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเองให้ดีขึ้นได้ตามลักษณะเด่นต่างๆ เนื่องจากสิ่งที่เรียนรู้เป็นกงล้อ จึงสามารถหมุนไปได้ตลอดเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการจับประเด็น โดยศึกษาวิธีคิดที่ค้นเรื่องแพต อคัมส์ เมื่อดูจบให้ทุกคนจับประเด็นจากการดูหนึ่งว่า มีความรู้ลึกอย่างไรและได้รู้อะไรในหนึ่งเรื่องนี้ และวิทยากรสรุปว่าการดูหนึ่งถ้าตั้งมั่นว่าต้องได้สาระเราอาจไม่ได้จากมัน ในขณะที่การที่ทุกคนมีมุมมองต่างกัน จากการที่ได้ดูหนึ่งดังนั้นการนำมุมมองที่แตกต่างกันจากการดูหนึ่ง มาแลกเปลี่ยนก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ หากไม่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันก็จะไม่เกิดการเรียนรู้

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้ต่อมหาสนุก สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมนี้ คือ การทำงานทุกคนมีความสำคัญเท่ากันหมด หากคนใดคนหนึ่งไม่ได้และในการทำงานก็ต้องมีการไว้วางใจกัน เช่นนั้นในบทบาทของเพื่อนที่ได้รับมอบหมายและให้ภัยเพื่อนเมื่อเกิดความผิดพลาด ในขณะเดียวกันการทำงานก็ต้องมีการเรียนรู้ไปพร้อมกันและแบ่งบทบาทหน้าที่เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือเติมเต็มกันจะทำให้หน้าที่

ออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อนที่จะงานควรมีการวางแผนร่วมกัน เห็นเป้าหมาย กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน

สรุปการเรียนรู้

วิพากษ์การสร้างเรียนรู้ของมนุษย์โดยพูดถึงการอ่านและการฟังทำให้มนุษย์มีการเรียนรู้เพียง 20 % การดูรูปภาพและภาพยนตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็น ได้ทำให้มีการเรียนรู้ 30% การชมนิทรรศการ การสาธิต การไปดูงานทำให้เรารู้ 50% เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เห็นและฟังในขณะที่ 70 % ที่เราได้เรียนรู้มาจากการได้มีส่วนร่วมอภิปรายและได้แสดงความคิดเห็นเนื่องจากเรามีโอกาสได้พูด พูดท้าย 90 % ของการเรียนรู้ของเราเกิดมาจากการได้แสดงออกของแต่ละคน อยู่ในสถานการณ์จำลองและลงมือทำจริง

เวทีการศึกษารเรียนรู้ โดยการนำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ ที่บ้านผู้ชำนาญการด้านดนตรี คือ อาจารย์สมพร เกตุแก้ว อยู่ที่ ต.บางพรม อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม ในหัวข้อเครื่องดนตรีไทยที่นักเรียนสนใจ โดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์ ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนได้ร่วมกันตั้งคำถามโดยแบ่งคำถามให้นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้ถามโดยไม่ให้คำถามซ้ำกัน เมื่อตกลงกันได้แล้วก็ เริ่มจากออกเดินทางโดยใช้รถโดยสารประจำทาง สายราชบุรี – บางนกแขวก - สมุทรสงคราม เด็กได้รับการเรียนรู้จากการขึ้นรถโดยสาร คือ การนั่งรถอย่างไรไม่โดนแดด การปฏิบัติตนในการขึ้นรถเมย์ การรู้จักรอคอย เมื่อไปถึงบ้านอาจารย์สมพรต้องสวัสดีเจ้าของบ้านตามมารยาทของคนไทย เข้าผู้กระบวนกรโดยการแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการมา เริ่มสัมภาษณ์อาจารย์สมพรทีละคนและจบบันทึกลงในสมุด เมื่อครบทุกคนแล้ว อาจารย์สมพรได้ป้อนคำถามให้เด็กตอบ คือ ทำในสิ่งต้องให้รู้ เครื่องดนตรีก่อนเล่น เด็กตอบว่า เพื่อระลึกถึงครูคนตรี อาจารย์เสริมว่านอกจากนั้นแล้วยังมีพ่อแม่ ครูที่โรงเรียน ครูช่าง ครูนายพราน ตัวเอง สัตว์ต่างๆ ที่นำมาเป็นเครื่องประกอบคนตรีนั้นๆ ด้วย และถามต่อว่าขั้นตอนในการอาบน้ำทำอย่างไรบ้าง เด็กก็ตอบที่แรกไม่มีรายละเอียดมาก ต่อมาเพิ่มรายละเอียดได้มากขึ้น ครูสมพรจึงแนะนำว่าการทำอะไรก็แล้วแต่ต้องมีการวางแผนจัดลำดับความคิด ต่อจากนั้นนำนักเรียนไปศึกษาต่อรอบๆ บริเวณบ้านของครูสมพร ให้นักเรียนดูเครื่องดนตรีที่มีในบ้าน ต้นไม้ในสวน ให้วาดภาพเครื่องดนตรีกับต้นไม้อย่างละ 1 ชนิด แล้วนำเสนอเพื่อน บอกเหตุผลที่ชอบด้วย อย่างละ 1 ชนิด หลังจากนั้นนำเสนอเสร็จแล้วให้เล่นเกมทายอุปนิสัย เล่นเกมเสร็จแล้วก็จะได้ข้อคิดที่ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้ตามโอกาสและเวลา ไม่ยึดติดอยู่กับที่ กลับจากบ้านครูสมพรก็มาแวะวัดเจริญคู่ปาสาวาย และตะพานน้ำ ดูลูกกระเบิดสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง พร้อมอ่านประวัติความเป็นมาของสงครามโลกครั้งที่ 2 นักเรียนก็จะได้รับความรู้เพิ่มเติม

การดำเนินงานตามโครงการฯ และการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งมีการจัดกิจกรรมที่อาจจะไม่ตรงตามแผน เพราะในระหว่างการดำเนินงานนั้นพบปัญหาที่ต้องแก้ไข ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถทำได้ และบางกิจกรรมต้องมีการเพิ่มเติม การดำเนินงานวิจัยนี้เริ่มจากการจัดเวทีสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง การจัดเวทีนี้จัดได้ไม่ครบตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากมีการ

พบปะพูดคุยกันหลังเลิกเรียน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในภาระงานของทีมวิจัยพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในบางครั้ง จากการจัดเวทีสร้างความเข้าใจทำให้ทีมวิจัยต้องจัดเวทีพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย เพื่อที่จะให้นักวิจัยมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานวิจัยต่อไป โครงการฯ นี้เป็นโครงการที่ส่วนใหญ่จะทำงานร่วมกับเด็กนักเรียน จึงต้องมีการฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น กล่าวแสดงออก รู้จักการสังเกต จดบันทึก การนำเสนอ ฯลฯ ซึ่งก่อนที่จะจัดเวที นักเรียนยังขาดส่วนนี้อยู่จึงทำให้ทีมวิจัยต้องจัดเวทีพัฒนาศักยภาพและการอบรม ซึ่งในระยะแรกก็ต้องเน้นการพัฒนาเป็นหลัก ส่งผลให้การดำเนินงานวิจัยง่ายขึ้น นักเรียนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รู้จักการสังเกตเห็นได้จากการเฝ้าสังเกตเวลาที่มาเรียนชื่นชอบมาจะดูวันหมดอายุก่อนที่จะซื้อ รู้จักการจดบันทึก เมื่อนักเรียนไปในไหนจะมีสมุดบันทึกติดตัวไปด้วยและจะจดทุกสิ่งทุกอย่างที่ตัวเองจะจดได้ เพื่อที่จะได้เก็บไว้อ่านเมื่อต้องการนักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมดนตรีไทย ถึงแม้การดำเนินงานจะไม่ตรงตามแผนไปบ้าง แต่สิ่งที่ทีมต้องการ คือ ก่อนที่เราจะดำเนินงานตามโครงการ เราต้องพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนแล้วเราก็จะได้สิ่งที่เราต้องการ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะเข้าใจงานวิจัยด้วยตนเอง และจะทำให้ทีมวิจัยได้ข้อมูลต่างๆ ตามความเป็นจริง ถึงงานวิจัยจะไม่ประสบความสำเร็จตามแผนแต่สิ่งที่ได้คือ การพัฒนานักวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจงานวิจัยวางวิจัยไม่ใช่เรื่องที่ยาก แต่มันเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของเรา จะเห็นว่าการดำเนินงานโครงการฯ มีการจัดกิจกรรมศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะทีมวิจัยอยากให้นักเรียนได้ไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ ได้ไปประสบความสำเร็จตนเองและช่วยกันถอดประสบการณ์ที่ตนได้เรียนรู้ นำมาประยุกต์และปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่จะได้วิเคราะห์วางแผนกับเหตุการณ์ในชีวิตต่อไป

จากผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการโครงการฯ ในระยะที่ 1 (ก.ย. 49 - เม.ย. 50) ทีมวิจัยได้มีการพบปะพูดคุยจัดกิจกรรมในช่วงหลังเลิกเรียนเป็นประจำ เนื่องจากโครงการฯ นี้เป็นโครงการที่ทำงานร่วมกับเด็ก ซึ่งเด็กต้องได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และทักษะกระบวนการต่างๆ ที่นำไปสู่การพัฒนา จึงต้องมีการจัดอบรมในระยะที่ 1 มากกว่าแผนที่กำหนดไว้ และในระยะที่ 2 ก็ต้องมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินงานโครงการวิจัยฯ ทำให้พบว่าการทำงานร่วมกับเด็ก ต้องทำกิจกรรมต่างๆ ี่ เพราะ เด็กต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้เกิดการเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในตัวเด็ก การทำกิจกรรมที่ผ่าน ไปโดยไม่ทำซ้ำเดี๋ยวละทิ้ง ไม่เกิดการเรียนรู้ที่เป็นนิสัย

โครงการการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(เจริญราษฎร์วิทยาคม) ต.บางป่า อ.เมือง จังหวัดราชบุรี ระยะที่ 1
(กันยายน 2549 - ตุลาคม 2550)

กิจกรรม	เดือน/ปี	พ.ศ. 2549				พ.ศ. 2550											
		ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	กิจกรรมสร้างความเข้าใจการดำเนินงานเพื่อท้องถิ่น	*	*	*	*	*											
2	การพัฒนาศักยภาพของทีมงาน																
	2.1 การอบรมทักษะการวิจัย		*									*					
	2.2 การศึกษาเรียนรู้					*				*				*			
3	กิจกรรมการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
4	เวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของ ทีมวิจัย			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
5	สรุปผลการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1								*								*

โครงการการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(เจริญราษฎร์วิทยาคม) ต.บางป่า อ.เมือง จังหวัดราชบุรี ระยะที่ 2
(พฤษภาคม 2551 - พฤษภาคม 2552)

เดือน/ปี	กิจกรรม	พ.ศ. 2551							พ.ศ. 2552					
		พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	กิจกรรมสร้างความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยในชั้นเรียน			*	*	*								
2	การพัฒนาศักยภาพของทีมงาน													
	2.1 การอบรมทักษะการวิจัย			*	*	*								
	2.2 การศึกษาเรียนรู้					*			*					
3	กิจกรรมการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
4	เวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของทีมงานวิจัย	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
5	สรุปผลการดำเนินงานโครงการระยะที่ 2													*

3.2 สรุปผลการดำเนินงาน

การเรียนรู้การสอนดนตรีไทยในอดีต การฝึกซ้อมในช่วงแรกของการก่อตั้งวงดนตรีไทย ครูและนักเรียนจะฝึกพื้นฐานการเล่นดนตรีแต่ละเครื่อง เมื่อฝึกพื้นฐานได้แล้วจึงค่อยเพลง ต่อมาเรียนรู้ที่จะสร้างความรู้พื้นฐานการเล่นดนตรีไทยโดยการให้เล่นขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรก เนื่องจากสามารถเทียบกำกับตัวโน้ตดนตรีได้และมีความถูกต้อง ผู้เรียนสามารถเข้าใจตัวเอง พกพาสะดวก ในการฝึกซ้อมแต่ละวัน ครูจะเป็นคนกำหนดว่าในแต่ละวันจะซ้อมเพลงอะไร ทำให้นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย มีการฝึกซ้อมดนตรีไทยโดยให้รุ่นพี่ที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยแต่ละเครื่องมาฝึกซ้อมให้รุ่นน้อง โดยพี่ที่เล่นเครื่องไหนก็จะสอนน้องที่เล่นเครื่องคนตรีไทยประเภทนั้น และเมื่อที่สอนน้องแล้วจะต้องให้น้องมาทดสอบกับครู เพื่อดูจะได้เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องว่าน้องสามารถเล่นดนตรีไทยได้ และสามารถเล่นเองได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลงนั้นๆ สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อมในปัจจุบันหลังจากทำงานวิจัย มีรูปแบบการรับสมัครนักเรียนและการฝึกซ้อมเช่นเดียวกับอดีตที่ผ่านมา แต่การฝึกซ้อมดนตรีในปัจจุบันจะเน้นนักเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกซ้อม

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของนักเรียน พบว่าการมาเรียนดนตรีไทยเป็นความต้องการของผู้ปกครองที่อยาก让孩子หลานมาเรียนดนตรีไทย เพราะมีบรรพบุรุษเคยเล่นให้ฟังมาก่อน เลยอยากให้ลูกหลานได้เล่นเป็นอย่างบรรพบุรุษบ้าง เรียนไปเรียนมา รู้สึกว่าเสียงดนตรีไทยมีความไพเราะ เวลาเล่นก็สนุกก็อยากเรียนต่อไป ในขณะที่เรียนได้เห็นรุ่นพี่ๆ เขาเล่นเก่งก็อยากจะเล่นเก่งบ้างจะได้มีคนชมแบบรุ่นพี่ และรุ่นพี่บางคนก็ชอบชั้นประถมศึกษาไปแล้ว สามารถใช้ความสามารถพิเศษในการเล่นดนตรีไทย เป็นโควตาเรียนต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนราชโบริกาัม萃รัตน์ ทำให้มีแรงจูงใจอยากฝึกให้เก่งๆ มากยิ่งขึ้น

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของครู พบว่าโรงเรียนมีเครื่องดนตรีอยู่แล้ว โดยได้รับมอบจากอดีตเจ้าอาวาสวัดไผ่ล้อม คือพระสมุห์ สุพจน์ ขัมมสโร ครูพรณัฐซึ่งเป็นผู้ฝึกซ้อมก็มีใจรักดนตรีไทยอยู่แล้ว ประกอบกับรัฐบาลได้จัดสรรเครื่องดนตรีไทยมาให้โรงเรียน 1 ชุด เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของชาติ โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนดนตรีไทยให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากเรียนในเวลารเรียนแล้วจะมีการฝึกซ้อมทุกวัน และช่วงใดที่ว่างก็จะมีการฝึกซ้อมด้วย ทำให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลจากอบายมุข นอกจากนี้ยังสอดแทรกฝึกทักษะต่างๆ เข้าไปด้วย เช่น การฝึกสมาธิ การสังเกต การสำรวจ การคิดวิเคราะห์ การซักถาม การตอบคำถาม การจดบันทึก การนำเสนอ การหาข้อมูล ฝึกให้กล้าแสดงออก โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การเล่นเกม ปริศนาคำทาย การเล่น 20 คำถาม การนำเสนอ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางสังคมโดยไม่รู้ตัว คือ การเล่นร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การมีคุณธรรม มีความสามัคคี เคารพ กฎ กติกา และ

ต้องการให้นักเรียนแสดงออกถึงความรัก ความห่วงหา ความชื่นชม ความภาคภูมิใจ และอนุรักษ
สร้างสรรค์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและชาติให้ดำรงอยู่สืบไป

ทัศนคติในการเรียนการสอนดนตรีไทยของผู้ปกครอง อยากให้เด็กมีเรียน เพราะมีใจชอบ
ดนตรีไทยอยู่แล้ว การมาเรียนดนตรีไทยส่วนใหญ่ เมื่อได้รับการเรียนและฝึกแล้วนักเรียนจะเป็นเด็ก
เรียบร้อย มารยาทดี ไม่ซุกซน ดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ดีอ่อนหวาน นุ่มนวล สามารถจัดเกลาจิตใจของเด็ก
ให้เป็นคนดี และถ้าเด็กเล่น ได้แล้วก็จะใช้ความสามารถพิเศษในการเข้าไปเรียนต่อชั้นมัธยมได้ อีกทั้ง
ครูที่ฝึกหัดก็เข้มงวดจริงจัง ให้ความสำคัญประพฤติ และมารยาทที่ดีของเด็กควบคู่ไปกับการเล่นดนตรี
ด้วย นอกจากนั้นนักเรียนยังรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จะได้อะไรไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข รู้จัก
รับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองได้ฝึกได้เล่น ตลอดจนรับผิดชอบในงานอื่นๆ และยังเป็นการอนุรักษ์
วัฒนธรรมซึ่งปู่ย่าตายายได้สร้างสืบทอดไว้แต่ครั้งเก่าก่อนให้เป็นเอกลักษณ์สู่ชาติไทยต่อไปถึงคนรุ่น
หลังๆ

รูปแบบกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยแบบมีส่วนร่วม นั้น นักเรียนมีส่วนร่วมในการ
ฝึกซ้อม เช่น นักเรียนเลือกเพลงที่ฝึกซ้อมด้วยตนเอง นักเรียนจะเลือกตามความสนใจและเลือกตาม
ความถนัด และสอดแทรกเกมกิจกรรมระหว่างการฝึกซ้อมดนตรีไทย หลังจากนั้นก็คนดนตรีไทยจะ
เข้าเวทีพูดคุย และเล่นเกมทำกิจกรรมร่วมกัน เกมที่เล่น ได้แก่ เกมกระแสน้ำไฟ เกมนับ 3 หน้า เกม
เป่าอังกาบ เกมฝนตก เกมใครทำอะไรที่ไหน เกมอิทธิพลกลุ่ม เกมจับกลุ่ม กิจกรรมการเล่นทาน
การตั้งคำถาม – ตอบคำถาม การแสดงละคร ฯลฯ หลังจากเล่นเกมทำกิจกรรมร่วมกันแล้วจะมีการ
สรุปความรู้ที่ได้จากการเล่น อาจใช้การพูดนำเสนอในเวทีหรือบางครั้งให้ทำเป็นแผนผังความคิดจด
บันทึกลงในสมุด ควบคู่กับการเปิดคลิปกคนดนตรีไทยเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และแก้ไข
ปัญหาในการเรียนการสอนดนตรีไทย และนำไปสู่การพัฒนาทัศนคติขนบนิยมของเด็กนักเรียน
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

การจัดกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนวัดไผ่ล้อม ที่มุ่งเน้นกระบวนการมี
ส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย ทำให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ วางแผนการทำงานต่างๆ
ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นคอยชี้แนะและเสริมให้ นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เรียนอย่างมี
ความสุข การจัดกระบวนการเรียนการสอนทำให้ เด็กคิดก่อนพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการ
นำเสนอ ค้นพบว่าเด็กเรียนรู้และสื่อสารได้ดีด้วยภาพ และกิจกรรมอื่นๆ มากกว่าการบรรยาย

บทที่ 4 บทเรียนที่ได้จากการทำวิจัย

4.1 กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย วิธีการสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการ

- จัดเวทีสร้างความเข้าใจ

1. การสร้างความคุ้นเคย โดยใช้การแนะนำตัว การร้องเพลง การเล่นเกม
2. การเล่าเรื่อง เล่าประวัติคนศรีไทยที่เกิดขึ้นในโรงเรียนวัดไผ่ล้อม ปรากฏว่านักเรียนไม่

สนใจ

3. การตั้งคำถาม ตั้งคำถามเกี่ยวกับการเรียนคนศรีไทยของนักเรียน การเรียนการสอน
คนศรีไทยแบบไหนที่นักเรียนชอบและไม่ชอบ
4. การวาดภาพ นักเรียนวาดภาพตนเอง เขียนรายละเอียดของการชอบและไม่ชอบเรียน
คนศรีไทยอย่างไร และวาดความฝันของนักเรียนที่อยากประกอบอาชีพในอนาคต

5. การเล่นเกม

- 5.1 เพื่อละลายพฤติกรรม เช่น เกมเป่าชิงจูบ กระแสบั๊ไฟฟ้า
- 5.2 เพื่อการมีส่วนร่วม เช่น ค้อนน้ำอัดลม จับกลุ่มรูปภาพ
การดำเนินงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทีมวิจัยได้สรุปบทเรียนการดำเนินงานกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องใน
กระบวนการวิจัยเพื่อเป็นบทเรียนในการดำเนินงานครั้งนี้

เทคนิคการดำเนินงานกับนักเรียน

1. ชวนพูดคุย สร้างความเป็นกันเองพูดเล่นหยอกล้อ เป็นครูใจดี ทำให้เด็กอยากเข้าใกล้
อยากเล่นด้วย

2. การสร้างกฎกติการ่วมกัน มีการให้รางวัลเมื่อใครทำดี ทำตามข้อตกลง และใครทำผิด
กติกามีการลงโทษ เช่น วิ่งรอบสนาม

3. สร้างแรงจูงใจ ใ้รhythmic กับเชลล์ จดบันทึก กล้าแสดงออก ช่วยเหลืองานทั้งที่โรงเรียน
และที่บ้านจะได้ไปประชุมประจำเดือนของ สกว. หรือได้รางวัลอื่นๆ

4. เน้นความสัมพันธ์กัน เช่น การเล่นเกม ปริศนาคำทาย ฯลฯ ทำให้เด็กอยากร่วมงานด้วย
เพราะธรรมชาติของเด็ก อยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่างๆ รอบตัวตลอดเวลา

5. มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บางครั้งต้องทำซ้ำๆ เพื่อให้เด็กมีความชำนาญทักษะใน
การปฏิบัติ

6. การจัดกิจกรรมไม่ควรเน้นเนื้อหาวิชาการมากเกินไป เป็นกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติจริง
ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ด้วยตนเอง

7. การทำงานกับเด็ก เมื่อเราตั้งเป้าหมายไว้ไม่ควรคาดหวังกับเป้าหมายจนเกินไป อาจมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการเดินทางนั้นงานตลอดเวลา ควรให้ความสำคัญกับสิ่งที่เด็กต้องการที่จะเรียนรู้ มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

8. การทำงานกับเด็กบางเรื่องต้องไปประสบการณ์ แนะนำให้รู้เพิ่มเติมความรู้จากที่เด็กค้นพบด้วยตนเองให้กว้างขึ้น

9. ต้องมีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เข้าไปในกิจกรรมทุกครั้งเพื่อให้เด็กได้ซึมซับเข้าไปในชีวิตประจำวัน

เทคนิคการดำเนินงานกับครู

1. ใช้ความสัมพันธ์เดิม มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นเวลานานนับ 20 – 30 ปี มีการช่วยเหลือกันทั้งในหน้าที่การงานและเรื่องส่วนตัว ทำให้มีความรัก ความเคารพ และเกรงใจซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้

2. การพูดโน้มน้าวให้ผู้รู้สึกว่าการทำงานไปร่วมงาน (ฝึกอบรม) เป็นการไปพักผ่อน ที่พักผ่อนสบาย อาหารอร่อย ไม่ให้การอบรมทางวิชาการ ไม่ต้องพูด ไม่ต้องคิดมาก ไม่มีการทดสอบก่อนและหลังการอบรม

3. ค่อย ๆ แทรกกระบวนการวิจัยกับการเรียนการสอน ใช้เด็กเป็นสื่อเชื่อมครู ให้ครูเห็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ทำให้ครูอยากทำเช่นนั้นบ้าง

4. การทำกิจกรรมของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการทางวิจัย เช่น กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี อดีตจัดเกมลูกเสือเพื่อความสนุกสนาน ปัจจุบันมีการพูดคุยและวางแผนก่อนการจัดกิจกรรมระหว่างครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เทคนิคการดำเนินงานกับผู้ปกครอง

1. ใช้ความสัมพันธ์เดิมระหว่างครูกับผู้ปกครอง เนื่องจากความสัมพันธ์มานาน ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของครูมีความคุ้นเคยกัน จึงใช้ความสัมพันธ์เดิมในการสร้างการมีส่วนร่วมทำให้พูดคุยกันได้ง่ายขึ้น

2. ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับผู้ปกครอง ในการสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองนั้น ทางทีมวิจัยต้องกำหนดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเวลาว่างของผู้ปกครอง ซึ่งต้องมีการสอบถาม พูดคุย เพื่อที่จะได้จัดเวลาให้ตรงกัน

3. การจัดกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปกครองและระหว่างครูกับผู้ปกครอง เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิธีการเลี้ยงดูลูกของแต่ละครอบครัว และร่วมกัน แก้ปัญหา ตลอดจนการสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูล ทำให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมอย่างค่อนเนื่อง

4. การสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการทำกิจกรรมวิจัย เช่น การให้ผู้ปกครองรับรู้การทำงานของทบทวนวิจัยในช่วงเย็นที่ครูทำกิจกรรมกับนักเรียน ต้องทำความเข้าใจถึงกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อมารับลูกหำน้อย นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมได้ต่อเนื่อง

4.2 กระบวนการวิจัยกับความเปลี่ยนแปลงในชุมชน

ความเปลี่ยนแปลงของครู

- การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและทัศนคติ

1. การเห็นคุณค่าและความสำคัญของผู้อื่น โดยจากการดำเนินการวิจัยพบว่าครูเริ่มสนใจรายละเอียดของของเด็กนักเรียนมากขึ้นมีการศึกษานักเรียนรายกรณี ยกตัวอย่าง การพัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนช้า ด้วยวิธีการพูดคุย และให้คุณค่ามากขึ้น

2. ความเข้าใจเรื่องการสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูได้พัฒนาตนเอง เข้าใจกระบวนการวิจัยทำให้มีพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ การสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น ประวัติการสอน โดยใช้กระบวนการต่างๆ มากขึ้น เช่น ฝึกให้นักเรียนมีการคิดสร้างจินตนาการอย่างอิสระมากขึ้น โดยการฝึกให้นักเรียนเล่าเรื่อง ให้เล่นเกม รู้จักตอบทเรียน ซึ่งแต่เดิมครูก็เคยมีความรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ แต่พอระยะเวลาผ่านไป ครูก็ลืม และมาใช้วิธีพูด บรรยาย แบบเดิมๆ พอมาถูกกระตุ้นจากการเข้าเวที ก็นำกระบวนการกลับมาใช้ใหม่ ทำให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียนรู้นี้ มุ่งเน้นสร้างการเรียนรู้มากกว่าการสอน

- การพัฒนาทักษะของครู ครูส่วนหนึ่งที่ป็นที่มวิจัยมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาสัถยภาพตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงตนเองสามารถเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัย มีความมั่นใจในการทำงาน การกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น สนใจเกี่ยวกับประสบการณ์ความรู้รอบตัว จากการทำงานมาคิดวิเคราะห์ได้ และยังพัฒนาครูที่พูดเก่งอยู่แล้ว หลังจากได้เข้าเวทีแล้ว มีความมั่นใจ สามารถเป็นพิธีกรในงานต่างๆ ได้ ด้วยความมั่นใจและนำประสบการณ์ไปใช้ในการอบรมการทำอาจารย์ 3 ประสบผลสำเร็จ ผ่านการอบรมและผ่านการประเมินได้ดีด้วย

- การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครู

1. การรับฟังผู้อื่นมากขึ้น ทำให้ครูเป็นคนใจกว้าง รู้จักมองไกล ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู เด็ก และผู้ปกครอง

2. การให้โอกาสผู้อื่นให้คิด และลงมือทำ โดยเฉพาะการให้โอกาสเด็กนักเรียนได้เรียนรู้ได้ฝึกทดลองทำด้วยตนเอง เช่น การคิดและออกแบบวิธีการเรียนการสอนคนไทย การพัฒนาเป็นหมอดินคนคนตรีไทยตลอดจนวางแผนการแสดงในโอกาสต่างๆ

3. การควบคุมอารมณ์ตัวเอง จากกระบวนการวิจัยส่งผลให้ภูมิความรู้ความอดทนที่จะรอให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ทำกิจกรรมร่วมกัน และการอดทนต่อการสะท้อนของนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

ตัวอย่างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครู

เมื่อฉันก้าวกระโดดออกจากวิธีสอนแบบเก่าๆ

การที่ใครคนหนึ่งจะขยับออกจากที่ ซึ่งเราคิดว่ามันปลอดภัยจะมีน้อยคนที่จะยอมก้าวออกมาลองกับสิ่งใหม่ๆ ที่เรารู้ว่ามันจะปลอดภัยเหมือนกับที่เก่าหรือไม่ แต่ฉันก็ตัดสินใจแล้วว่า จะก้าวออกมาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะฉันเป็นคนที่ชอบเรียนรู้ จากวันวานที่ฉันสอนหนังสือมาหลายปี วิธีการสอนของฉันก็เหมือนกับครูคนอื่นๆ ที่ไม่มีการสอน และสอนตามแผนนั้น วิธีการสอนแบบนั้นมันก็เป็นวิธีการที่ดีนะ เห็นได้จากเด็กๆ ที่เขาชอบออกไป เขาก็เก่งๆ กันตั้งหลายคน สิ่งเริ่มต้นที่ทำให้ฉันพบกับการเรียนรู้คือการได้รับการชักชวนจาก ครูสมพร เกตุแก้ว (พญูชอ) ครูชวนให้ฉันมาฟังการประชุมประจำเดือนของนักวิจัย แต่ละโครงการวิจัยของ สกว. จังหวัดสมุทรสงคราม ฟังอยู่ตั้งนานก็ยังไม่คิดว่า ตนเองจะทำวิจัยเรื่องอะไรดีเกือบปีเลยที่เดียวจนกระทั่งทางผู้ประสานงานวิจัย จ. สมุทรสงคราม บอกว่า ครูควรจะมีโครงการได้แล้วนะครับ ที่แรกก็ยังไม่อยากขึ้น โครงการวิจัยอะไรก็ได้กับเขาหรือ คิดว่าเรามาฟังเขาทำงานวิจัยกัน แล้วนำไปทำกับนักเรียนที่โรงเรียนบ้าง ก็ทำไปตามประสาทของเรา เขาก็บอกว่าต้องขึ้นโครงการ ทำให้เราต้องคิดแล้วซิว่าจะทำอะไรดี ยังไม่ค่อยเข้าใจงานวิจัยท้องถิ่น เขียนโครงการก็ยังไม่ถูก ผู้ประสานงานก็พยายามเอาตัวอย่างงานวิจัยแต่ละโครงการมาให้ดูนะ แต่ก็ยังงงๆ อ่านแล้วเห็นแต่ละโครงการเขียนมีกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจ เขาสร้างกันอย่างไรละ ยังไม่เข้าใจ งานวิจัยที่ฉันคิดจะทำคือการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพราะนักเรียนที่โรงเรียนยังขาดทักษะในด้านนี้ แล้วจะทำอย่างไรดีละ รู้สึกมันจะเป็นนามธรรมไม่ค่อยเหมือนโครงการอื่นๆ ซึ่งมองเห็นเป็นรูปธรรม ตัวฉันเองบอกคณิตศาสตร์ ถ้าให้ทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เด็ดๆ คงจะไม่สนุกนะ ฉันก็เลยคิดว่า น่าจะทำการวิจัยที่เกี่ยวกับคนไทย เพราะฉันเป็นคนสอนคนไทยให้กับเด็กๆ วิชาคณิตรณ่าจะให้พวกเราได้รับความสุขแน่ๆ ถึงแม้มันอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ แต่พวกเราจะไม่ต้องเคร่งเครียดกับการสอนคล้าย เกิดความสุข เมื่อได้รับฟังเสียงเพลง ฉันก็เลยคิดที่จะทำงานวิจัยโดยใช้ดนตรีเป็นตัวนำทางที่จะไปถึงเป้าหมายที่ต้องการ จากจุดนี้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นการทำงานวิจัยของพวกเรา และแล้วโครงการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยที่ทำให้นักเรียนเก่งและมีความสุขก็เกิดขึ้น

การที่ได้ทำงานวิจัยทำให้ฉันเรียนรู้มีทักษะในกระบวนการคิดที่พัฒนาขึ้น การเรียนดนตรีไทยก็เช่นกัน นักเรียนมีความสุขที่ได้มีส่วนร่วมในการฝึกซ้อมดนตรีไทย การฝึกซ้อมดนตรีไทยรูปแบบที่ไม่เหมือนเมื่อก่อน เรามีการพูดคุยกันมากขึ้น ไม่ใช้ความต้องการของครูเพียงคนเดียว นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด ทำให้มีความสุขในการเล่นดนตรี มันถึงเวลาแล้วที่ฉันจะต้อง

นำกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระยยะที่ 1 นำไปใช้ในโรงเรียน ไม่ใช้จัดกระบวนการกับนักดนตรีไทยเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นค่อยๆ เริ่มสอดแทรกกระบวนการวิจัยในวิชาที่ฉันสอน ไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ ดนตรี และกิจกรรมในโรงเรียน กระบวนการวิจัยนั้นค่อยๆ แทรกไปในการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ งานวิจัยทำให้เกิดประโยชน์กับเด็กและตัวเราจริงๆ ใครไม่ทำก็รับรู้ความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

- การพัฒนาทักษะในการเรียนดนตรีไทย จากกระบวนการวิจัยทำให้เด็กได้เกิดกระบวนการในการพัฒนาทักษะการเรียนดนตรีไทย ทั้งในฐานะผู้รับการสอนและผู้สอน ตลอดจนร่วมคิดออกแบบวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับครู

- การพัฒนาตนเองของนักเรียน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมดำเนินงานวิจัย มีดังนี้

1. การควบคุมอารมณ์ของตัวเองมากขึ้น จากการที่เรียนรู้ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการเรียนการสอนดนตรีไทยเมื่อนักเรียนต้องทำหน้าที่สอนน้องๆ ต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง ที่จะค่อยๆ สอนน้องให้เข้าใจ เช่น น้องเอนได้สะท้อนว่า เมื่อก่อนเป็นคนหงุดหงิดอารมณ์ตัวเองเวลาสอนน้องก็จะดุและเผลอขี้ญ์น้องให้ตีหมองให้ไ้ได้ เมื่อเก็บข้อมูลและการตอบทหเรียนจากตัวเองพบว่าตัวเองก็ไม่ชอบให้ครูสอนแบบเข้มงวด จึงปรับเปลี่ยนการสอนน้อง ค่อยๆ ให้น้องได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน

2. นักเรียนมีความเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้และการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตัวเองและมีความเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น เช่น ความฝันและพื้นฐานชีวิต ทัศนคติในการเรียนดนตรีไทย ความชอบ ไม่ชอบ

3. นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาเกิดจากการทำกิจกรรมที่กระบวนการพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการฝึกให้นักเรียนตั้งคำถาม ตอบคำถาม ตลอดจนหาวิธีการได้ข้อมูล นอกจากนี้กิจกรรมกลืนกลืนดนตรีไทยยังฝึกให้นักเรียนได้ซักถามและคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยอาการของน้องๆ และหาวิธีการแก้ไขร่วมกันได้

4. นักเรียนนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในชีวิตประจำวัน เห็นได้จากการเรียนในชั้นเรียนนักเรียนที่ผ่านกระบวนการวิจัยจะมีการวางแผนการเรียนของตนเอง เช่น น้องเจนส์ โม่ แอน จะมีการคิดก่อนตอบ ฟังคนอื่นก่อนแล้วค่อยนำมาสรุปกับความคิดของตน และการจัดตลาดนัดนักเรียนจะมีการคิดวิเคราะห์ว่าสินค้าชนิดใดเป็นที่ต้องการของตลาด มีวิธีการผลิตง่าย ขายแล้วได้กำไรมาก ทำให้รีบจองก่อนเพื่อนๆ การจัดกิจกรรมงานวันเด็กปีการศึกษา 2550 ของนักเรียนชั้น ป.6 ซึ่งจะมีนักเรียนเป็นแกนนำในการคิดว่าควรจัดกิจกรรม การแสดงละคร เพราะจะทำให้ไม่ต้องตื่นแต่เช้าเพื่อแต่งหน้า ไม่เสียเงิน ซึ่งถ้าเป็นการแสดงเพื่อนำมาแสดงก็ต้องการแต่งหน้าทำผมและทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงละคร โดยแบ่งหน้าที่เป็นคนเขียนบทละคร ผู้กำกับการแสดง คนจัดฉาก ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย และนักแสดง

ความเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นชาวสวนทำงานอย่างเดียว ไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนัก เพราะต้องทำงานตอนเย็นๆ การเข้าทำวิทยะของเด็กๆ ส่วนมากจะเข้าตอนเย็น ตอนแรก ผู้ปกครองจะมารับเด็กด้วยความหวังดีคิดว่าทำไมกลับบ้านช้าจัง ทั้งๆ ที่รู้ว่าการเข้าเวทนี่เมื่อผู้ปกครองเข้าเวทได้ 2 ครั้ง ได้ฟังคำชี้แจงจากครู ก็มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือ มารับบุตรหลานตามเวลาถึงจากการเข้าทำวิทยะแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- มีความเข้าใจในกระบวนการวิทยะมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในงานวิทยะตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

- เห็นความสำคัญของกระบวนการพัฒนามนักริยา โดยในช่วงแรกผู้ปกครองมีความติดต่อการเรียนการสอนเกิดความไม่เข้าใจ จึงเกิดความเข้าใจในเป้าหมายในการวิทยะและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนักริยาจึงให้ความร่วมมือในกิจกรรมของที่วิทยะเป็นอย่างดี

4.3 ปัญหา / อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยะ

- จากการทำวิทยะถ้าทำกับเด็ก จะเห็นได้ว่ากระบวนการวิทยะสามารถทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ไม่หยุดอยู่กับที่ ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน เด็กที่มีประสบการณ์เดิมจะพัฒนาได้ง่ายแต่จะเปลี่ยนแปลงเด็กต้องค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป มองเห็นยาก คนที่ทำการวิทยะต้องทำต่อเนื่องติดต่อกันไป ต้องใช้เวลาและความอดทนในการทำสูง จึงจะเห็นผลของวิทยะ อาจเป็นเดือนเป็นปี อาจทำตั้งแต่เด็กอยู่ ป.3 มาเห็นตอน อยู่ ป.4 หรืออาจยังไม่เห็นผล และเมื่อเห็นผลแล้วคนบางคนอาจคิดว่านั่นเป็นเพราะเด็กโตแล้ว จึงเก่งรู้เรื่องรู้ราวขึ้น หรือเด็กเก่งอยู่แล้วทำวิทยะหรือไม่ทำวิทยะก็เก่ง นั่นคือปัญหาหนึ่งอาจทำให้ผู้ทำวิทยะหมดกำลังใจเพราะ ไม่มีใครเห็นผลงาน

- ปัญหาอีกปัญหาหนึ่งคือปัญหาครอบครัว คือไม่มีเวลาให้ครอบครัว ครอบครัวมักไม่เข้าใจว่าเรากำลังทำอะไรกันอยู่ถึงได้ชอบไปโน่นไปนี่ เกิดความคับข้องใจระแวงสงสัย ขาดความอบอุ่น คนที่ต้องเสียสละเวลาส่วนตัว ในการค้นคว้าหากระบวนการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเด็กและทีมงานสิ่งที่ได้รับ ไม่ใช่เงินทองแน่นอน แม้แต่ค่าชมกบไม่ได้อย่างที่หวังไว้ แต่สิ่งที่ได้แน่ๆ คือ การพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับเด็ก มีความสุข และมีคุณภาพจิตใจ

4.4 การมีส่วนร่วมของที่มวิทยะและชาวบ้านต่อกระบวนการวิทยะ

ที่มวิทยะหลักใช้กระบวนการระดมความคิด โดยอาศัยเวทีชาวบ้าน เวทีสาธารณะ แลกเปลี่ยน/พูดคุย และสนทนากันกลุ่มย่อย ทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิทยะ การดำเนินงานวิทยะของโครงการฯ เริ่มดำเนินการวิทยะกับชาวบ้านโดยอาศัยความเกรงใจ ความเคารพ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้ศิษย์ของครูพระเดิมมาก่อน ทำให้เข้าร่วมเวทีจากใจความเกรงใจ ครูพระจึงใช้โอกาสนี้ในการจัดเวทีมีการพูดคุยกัน เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิทยะ ใช้

กระบวนการพูดเรื่องที่ใกล้ตัว คือเรื่อง การเลี้ยงดูลูก ซึ่งผู้ปกครองจะเข้าใจพฤติกรรมต่างๆ ของลูก มีความต้องการให้ลูกของตน เป็นคนเก่ง และคนดี ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลลูก ช่วยกันแก้ปัญหา หาวิธีการที่จะทำให้ลูกของตนเป็นคนเก่งและคนดี

4.5 ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่ทำงานวิจัย งานวิจัยสร้างสุข ให้แก่ตนเองและคนรอบข้างได้จริงหรือ ถ้าคนไม่ลองทำอาจจะไม่รู้ ก่อนลงมือทำใครๆ ก็คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ น่าจะทำให้เกิดทุกข์ไม่ใช่สุขอย่างที่เราได้บอกกล่าว การทำงานวิจัยมันก็ไม่ได้สบายๆ อย่างเดียวบางครั้งก็มันทุกข์บ้าง แต่เมื่อเราเป็นนักวิจัย ทำให้เราสามารถปรับเปลี่ยนสถานการณ์แห่งทุกขนั้นให้เป็นโอกาสแห่งการเรียนรู้ ทุกข์ที่เกิดขึ้น มันเกิดจากตัวเราเองหรือคนรอบข้าง แต่คนส่วนใหญ่มักจะโทษคนอื่น ไม่มีใครที่จะโทษตนเอง การทำงานวิจัยทำให้เราเปลี่ยนแปลงทักษะของการคิด คิดอย่างมีระบบเชื่อมโยงกัน ไม่คิดเข้าข้างตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ไม่ตัดสินใจใครแต่ผิวเผิน ลงลึกไปถึงรายละเอียด การที่แต่ละคนเป็นอยู่อย่างนั้นนี้จะต้องมีปัจจัยที่ทำให้เขาเป็นอย่างนั้น แทนที่เราจะโทษเขา เราน่าจะหาสาเหตุของที่มาที่ไป เพียงหาเนื้องานกิจกรรมที่จะลดลง กลับกลายเป็นความเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น งานวิจัยทำให้นักวิจัยไม่มุ่งหวังแค่ความสำเร็จ เพราะการทำอะไรในแต่ละครั้งเราทุกคนส่วนใหญ่มักจะมีจุดมุ่งหมายที่จะต้องทำให้สำเร็จ แต่ถ้าไม่สำเร็จก็จะเกิดความทุกข์ ความเสียใจ โดยที่คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้คิดถึงระยะเวลาของการทำกิจกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ว่าสิ่งที่มีคุณค่าไม่ใช่สิ่งที่เราประสบความสำเร็จตามตัวเองไป ถ้าเราลองมองย้อนลงไป การเก็บเกี่ยวประสบการณ์ระหว่างทางมันมีคุณค่ามาก เมื่อเราไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่เราหวังไว้ มันก็จะทำให้เราไม่ท้อแท้ เพราะอย่างน้อยเราก็ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่า ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ภาคผนวก

โครงการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยที่ทำให้นักเรียนเก่งและมีความสุข
โรงเรียนวัดใหม่ล้อม ตำบลบางป่า อำเภอมือง พื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคผนวก ดังนี้

- ก. สรุปรายงานการประชุม
- ข. รูปภาพกิจกรรมโครงการ

ก. สรุปรายงานการประชุม 17 กิจกรรม

สรุปการประชุม

เวทีสรุปใจความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีนักเรียน) ครั้งที่ 1/2549

วันที่ 21 กันยายน 2549 เวลา 14.30 – 17.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณพรวณี	พัฒนาวชิระศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. คุณละอียด	เกื้อบุตร	นักวิจัยในโครงการ
4. คุณสุรีย์พร	ราจวนจิตร	นักวิจัยในโครงการ
5. ค.ช. ฉัตรชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ช. พงศกร	พิริยพัฒน์	นักวิจัยในโครงการ
7. ค.ช. ติรวิฑู	หยกกล้อย	นักวิจัยในโครงการ
8. ค.ญ. นิโบล	สมบัติพงษ์	นักวิจัยในโครงการ
9. ค.ญ. ศโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยในโครงการ
10. ค.ญ. ณัฐนรี	โนนทะศรี	นักวิจัยในโครงการ
11. ค.ญ. มรรยมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
12. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยในโครงการ
13. ค.ช. กานูพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยในโครงการ
14. ค.ญ. อังมรา	โกสุม	นักวิจัยในโครงการ
15. ค.ญ. ขวัญฤดี	แก้วทอง	นักวิจัยในโครงการ
16. ค.ญ. กาญจนา	พัญญ์	นักวิจัยในโครงการ
17. ค.ญ. อติริญา	ตุตสวาท	นักวิจัยในโครงการ
18. ค.ญ. พนิดา	จันทร์เกตุ	นักวิจัยในโครงการ
19. ค.ญ. สุชาทิพย์	พระจะกลิต	นักวิจัยในโครงการ
20. ค.ญ. สุจิรา	เปาวสาร	นักวิจัยในโครงการ
21. ค.ญ. ภัทธินิ	คำฝาค	นักวิจัยในโครงการ
22. ค.ช. ศิริวัฒน์	ศิริวินิจ	นักวิจัยในโครงการ
23. ค.ช. กัทธพงศ์	สุรัตน์	นักวิจัยในโครงการ
24. ค.ญ. เมธจมาศ	ตุตสวาท	นักวิจัยในโครงการ

25. ค.ช. จักรพันธ์	นิติญาติ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
26. ค.ช. พรเทพ	จิവാบงป่า	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
27. ค.ช. วัชรพล	โชคอดสาหะ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
28. ค.ช. อภิสิทธิ์	วงษ์รุ่งเรือง	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
29. ค.ญ. ทิรพร	จันทนะสาร	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
30. ค.ญ. กรรณิการ์	ทองแก้ว	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
31. ค.ช. สมสิทธิ์	กลั่นเทพ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
32. ค.ช. สุภชัย	วนิชจันทร์สกุล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
33. ค.ช.ชาญชัย	ชนัดดีสุข	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
34. ค.ญ. ณ์ฐริกา	เกียรติบณเฑียร	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
35. ค.ช. ณ์ฐวุฒิ	สวณภานุสรณ์	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
36. ค.ญ. กันติมา	ศากิมล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
37. ค.ช. ชญานัน	เตียทศนาถ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
38. ค.ช. ณ์นต์	บุญทวี	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
39. ค.ญ. ปรียาภรณ์	แก้วนิล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
40. ค.ญ. กาญจนา	บุตกรตัญญู	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
41. ค.ช. ณ์ต์ตา	โนมนทะศรี	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
42. ค.ญ. อรอนงค์	วิรัชกิจ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
43. ค.ช. หาญณรงค์	หยกกล้อย	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
44. ค.ญ. สุชาสินี	โคมอาษา	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
45. ค.ญ. กิรติพร	ต้นยัคเต็ง	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
46. ค.ช. ชัยวัฒน์	ไชยอนุกุล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
47. ค.ช. สุวัฒน์	จิรพัฒน์วิริยะกุล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
48. ค.ญ. กรรณิการ์	ช่วงน้อย	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
49. ค.ญ. จิตรกัญญา	พ่อโอ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
50. ค.ญ. จิรวารณ	โกสุม	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
51. ค.ญ. เมทินี	ถัมอ่อง	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
52. ค.ญ. สุนันทา	ฮันประเสริฐ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
53. ค.ญ. จิตภา	สถานสถิตย์	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
54. ค.ช. เกียรติพัฒน์	ศานินล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
55. ค.ช. คณิดิน	เตียทศนาถ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
56. ค.ญ. ภัทรวดี	โกสุม	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

57. ค.ญ. สุทธิชา	วิธินทรีย์	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
58. ค.ญ. พรพิมล	จิรบัณฑิตย์	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
59. ค.ญ. ปณิดา	เกียรติฉัตร	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
60. ค.พ. กิตติศักดิ์	ศากิมล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางการดำเนินงานโครงการ
- สร้างความเข้าใจให้นักเรียนทราบเรื่องโครงการ
- เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ

กิจกรรมนำเข้าสู่การประชุม

- แบ่งกลุ่มนักเรียน
- ให้นักเรียน แจกแฉะนับจำนวน 1 , 2 , 3 จากทุกชั้นตั้งแต่ ป.1 – ป.6 ใครนับเลขอะไร ให้เจ้าของแฉะ แล้วจึงให้คนที่นับเลขเดียวกันเข้ากลุ่ม
- ให้นักเรียนทักทายกัน โดยใช้เพลงสวัสดี ในห้องและพี่สวัสดีกัน
- แนะนำชื่อพี่ โดยให้น้องชั้น ป.1 ของแต่ละกลุ่ม ออกมาบอกชื่อของพี่ในกลุ่มแต่ละคน

สะท้อนจากการแนะนำชื่อพี่

- น้อง ป.1 พูดเบา ไม่ค่อยกล้าพูด
- จำชื่อพี่ไม่ค่อยได้

กระบวนการ

- ให้นักเรียนวาดภาพตนเองและวาดภาพความฝันในอนาคตที่นักเรียนอยากเป็น
 - ให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอภาพของตนเองในกลุ่ม
- คำถาม : การเรียนการสอนคนศรีไทยแบบไหนที่นักเรียนชอบหรือไม่ชอบ

วิธีการ

- ตามตอบปากเปล่า
- ให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษ
- นำเสนอในกลุ่ม
- ช่วยกันสรุปและให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอให้แต่ละกลุ่มฟัง

เป้าหมายของโครงการ

- ผู้กระบวนกรคิดของเด็ก
- ผู้การนำเสนอ ให้เด็กกล้าแสดงออก
- ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน
- ให้นักเรียนสะท้อนความรู้สึกรู้สึกของการเรียนการสอนดนตรีไทย

ปัญหาหรืออุปสรรค

- ผู้เข้าร่วมบางคนยังไม่กล้าพูด
- น้อง ป.1 เขียนหนังสือไม่ค่อยได้
- นักเรียนรู้สึกเบื่อถ้าครูเล่าเรื่องให้ฟัง ต้องมีการทำกิจกรรม
- บางคนไม่ยอมเข้าร่วมเวที

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

- อยากให้มีการจัดประชุมอีก
- ให้มีการเล่นเกม
- ครูเขียนใบ้คำให้พูดให้ฟังหรือวาดภาพ
- พี่และน้องต้องทำความรู้จักกันให้มากกว่านี้
- ให้เฉพาะคนที่อยากเข้าร่วมเวทีเข้าร่วมในครั้งต่อไป

ถอดบทเรียนที่มิวิจัยหลังเปิดเวที

- ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในตอนแรก
- ได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้องในกลุ่ม
- มีการช่วยเหลือกันระหว่างพี่และน้องในกลุ่ม
- นักเรียนเริ่มกล้าแสดงออก
- การจัดเวทีครั้งต่อไปต้องมีกิจกรรมให้ทำ เช่น มีเกมให้เล่น
- จัดบันทึกไม่คอยทัน ต้องมีเครื่องอัดเสียง
- การจัดเวทีวิจัยต้องไม่เน้นเนื้อหาหนักจนเกินไปที่กระบวนการค่อยๆ แพรกแผ่ออกไปในกิจกรรมที่ทำ

เริ่มประชุมเวลา 14.30 น.

ครูพรณี พัฒนาวชิระศิริกุล เริ่มจากการให้นักเรียน เขียนถวายนับจำนวน 1, 2, 3 จากทุกชั้น ตั้งแต่ ป.1 – ป.6 ใครนับเลขอะไรให้จำของตนเองไว้ แล้วจึงให้คนทีนับเลขเดียวกันเข้ากลุ่ม เช่น คนทีนับ 1 เข้ากลุ่ม 1 เป็นต้น ดังนั้น แต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกตั้งแต่ ป.1 – ป.6 ทั้ง 3 กลุ่ม

จากนั้นจึงร้องเพลงสวัสดี พร้อมทั้งทำท่าประกอบเพลง ให้ทุกคนผ่อนคลาย แล้วจึงลงทดสอบความจำโดยนำนักเรียนชั้น ป.1 จากทุกกลุ่ม มาบอกชื่อพี่ในกลุ่มของตนเอง

กลุ่ม 1 ค.ณ. ปณิศา เกียรตินิยมกร จำชื่อที่ได้ค่อนข้างมาก พูดเบาไม่กล้าพูด

กลุ่ม 2 ค.ช. หาญณรงค์ หยกกล้อย จำชื่อได้เป็นบางคน พูดเบา

กลุ่ม 3 ค.ช.กิตติศักดิ์ ศาภิณล และ ค.ช.อภิสิทธิ์ วงษ์รุ่งเรือง จำชื่อไม่ค่อยได้ ไม่กล้าพูดต้อง

ช่วยกันพูด

ครูถามในเวที มีความคิดอย่างไรที่น้องจำชื่อตัวเองไม่ได้ จะทำอย่างไรให้น้องจำชื่อที่ได้

ครูเริ่มแนะนำโครงการที่จะทำ โดยจะเริ่มเล่าประวัติความเป็นมาของโครงการ แต่พอเล่าได้ประมาณ 5 นาที ปรากฏว่า นักเรียนเริ่มคุยกันเอง ไม่สนใจเรื่องที่ครูพูด

ครูจึงเปลี่ยนแปลงจากการเล่าประวัติความเป็นมา เป็นการให้นักเรียนวาดภาพตนเอง คนละ 1 รูป นักเรียนจะส่งลง ตั้งใจวาดภาพกันมาก นื่อง ป.1 , 2 , 3 ยังไม่ค่อยมีทักษะในการวาดภาพ พู่ๆ ป.4 – ป.6 จะเป็นพี่เลี้ยงคอยแนะนำอย่างๆ มีการระบายสีให้สวยงาม เมื่อวาดเสร็จ ครูจึงให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าการเรียนการสอนคนไทยที่ผ่านมา นักเรียนเรียนแล้วรู้สึกอย่างไร ตอบปากเปล่า ซึ่งก็เหมือนกับการวาดภาพน้องๆยังไม่ค่อยกล้าพูด พู่ๆ ต้องคอยแนะนำสอนให้พูด

คำตอบของนักเรียน แยกเป็นประเด็นได้ 2 ประเด็น คือ

1. เพลงที่ชอบ เช่น เพลงมหาฤกษ์ เพลงช้างควากินกล้วย เพลงร่ำวงต่างๆ เพราะเป็นเพลงสั้นจังหวะเร็วกระชับ

2. เพลงที่ไม่ชอบ เช่น เพลงโสมส่องแสง เขมรปากท้อ เพราะเป็นเพลงอัตรา 3 ชั้น เนื้อเพลงยาวมาก เล่นจนเมื่อย

ครูจึงให้นักเรียนเขียนความรู้สึกของตนเองลงในภาพที่วาด แบ่งความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบการเรียนการสอนคนระบบใหม่ลงในรูปภาพตนเอง แล้วให้เขียนความฝันของตนเองเติมลงไปอีกว่าอนาคตอยากจะเป็นอะไร

เมื่อทำเสร็จให้แต่ละกลุ่ม นำเสนอในกลุ่มของตนเอง โดยมีการเลือกตัวแทนกลุ่ม คอยสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม แล้วจึงให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าเวที
สรุปผลจากเวทีย่อย

กลุ่ม 1 ชอบการเรียนการสอนคนไทย คือ ได้เล่นเพลงสั้นๆ ไม่ถูกครูตี

ไม่ชอบการเรียนการสอนคนไทย คือ ไม่ได้เลือกเพลงตัวเอง (ครูเลือกเพลงให้) เวลาถูกทศสอบ ถูกตี

กลุ่ม 2 ชอบการเรียนการสอนคนไทย คือ ได้เล่นเพลงเร็วๆ , ได้ฟังนิทาน , ได้รับแจกขนม ไม่ชอบการเรียนการสอนคนไทย คือ ถูกทศสอบ วิ่งรอบสนาม (ถูกลงโทษ) ถูกตี

กลุ่ม 3 ขอบการเรียนรู้การสอนดนตรีไทย คือ ชอบเล่นเพลงง่ายๆ เร็วๆ ง่ายๆ ได้รับแจกขลุ่ย ฟังนิทาน คุร ไม่ท้อถอย

ไม่ชอบการเรียนรู้การสอนดนตรีไทย คือ ถูกทดสอบ ร้องสนาม เล่นเพลงยาวๆ ถูกตี

ข้อสรุปที่ได้จะนำมาพูดคุยในเวทีคราวหน้า

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นางละเอียด เลี้ยวครุฑ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีครู) ครั้งที่ 1/2549

วันที่ 24 กันยายน 2549 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอมะนังราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณพรรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. คุณละอียด	เต็นครุฑ	นักวิจัยในโครงการ
4. คุณสุริย์พร	ราจวนจิตร	นักวิจัยในโครงการ
5. คุณชไมพร	อัมอร่าม	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ช. นัตรชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
7. ค.ณ. นิโบล	สมบัติพงษ์	นักวิจัยในโครงการ
8. คุณชนินทร์	บุญประเสริฐ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
9. คุณตำรวจ	ท้วมผาสุข	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
10. คุณกนกพร	บุญทรง	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
11. คุณชื่องมาศ	ธีระพิบูลย์	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
12. คุณสุนาลี	บุญเกิด	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
13. คุณศรีทรัพย์	จิตต์ปราณี	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

เริ่มการประชุม 09.00น.

เริ่มจากการพูดคุย ผู้อำนวยกรเริ่มพูดคุยกับคณะครูเรื่องต่างๆ ไปของโรงเรียน เมื่อท่านพูดจบ ทีมวิจัยเริ่มดำเนินงานสร้างเวทีความเข้าใจจากการชวนคณะครูเล่นเกม เกมที่ 1 คือ เกมต่อฟ้าน้ำอัดลมให้สูงที่สุด ทีมวิจัยแจกฟ้าน้ำอัดลมให้ครูท่านละ 15 ฟา และจับเวลา 1 นาทีให้ครูต่อฟ้าน้ำอัดลมตามที่ทีมวิจัยกำหนด ให้ครูต่อฟ้าน้ำอัดลมให้สูงที่สุดโดยการคว้าและต่อกันไปเรื่อยๆ ให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูทุกท่านต่อฟ้าน้ำอัดลมอย่างสนุกสนาน มีครูสาวและครูคนกวพรที่ต่อได้ครบทั้ง 15 ฟา การทำกิจกรรมนี้ให้เห็นถึงความสนุกสนาน และเสียงหัวเราะที่ทีมวิจัยคาดไม่ถึง ระหว่างการต่อฟ้าน้ำอัดลมนั้นบ้าง ครูบางท่านก็ขยับฟาให้อยู่ในสภาพที่ดี ต่อจากนั้นให้ครูจับกลุ่มต่อฟ้าน้ำอัดลม โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ครูจะช่วยกันต่ออย่างสนุกสนาน ต่อกันไปหัวเราะกันไป ช่วยกันคิด พอรู้ว่าไม่มีเงื่อนไข กลุ่มผู้อำนวยการจึงใช้วิธีให้จับฟ้าน้ำอัดลมไว้ไม่ให้ล้มโดยผู้อำนวยการ

เป็นผู้จับสลาก ส่วนกลุ่มครูสุมาลีก็ใช้การเคียวกับกลุ่ม ผ.อ. แต่กลุ่มนี้ครูทั้ง 3 ท่านจะช่วยกันจับสลาก ทำให้กลุ่มนี้ใช้มือจับสลากได้ดีกว่ากลุ่ม ผ.อ. จึงต่อปากได้สูงกว่า ครูบอกว่าผมไม่เห็นอนกันทำให้มืออืดแล้วสูงไม่เท่ากัน ผมบ๊วยทำให้ช่องว่างน้อยกว่า

เกมที่ 2 ให้ครูเลือกภาพคนละ 1 รูป โดยให้วิธีให้ครูส่วนเลือกจากกระป๋อง เมื่อครูแต่ละท่านเลือกได้แล้ว ครูเห็นรูปแล้วก็รู้ว่าตัวเองได้รูปอะไร ครูชไมพร ได้รูปผลไม้ชนิดหนึ่งแต่ครูไม่แน่ใจว่าเป็นผลไม้ชนิดใด ครูจึงถามว่านี่รูปผลไม้อะไร ผลไม้ นั่น คือ เชอร์รี่ ส่วนครูท่านอื่นๆ ก็รู้รู้เร็องว่ารูปนั้นคือรูปอะไร เมื่อครูรู้เรื่องแล้ว ทีมวิทยาก็ให้ครูจับกลุ่มกัน จากรูปที่ครูได้ ให้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน ครูชไมพรและครูศรีทรัพย์ก็ได้รูปผลไม้ที่จะจับกลุ่มอยู่กลุ่มเดียวกัน ส่วนครูท่านที่เหลือจะได้รูปสัตว์ ครูช้อยมาส ครูศุภย์พร และครูสำราญ ได้รูปสัตว์ปีกก็จะจับกลุ่มเดียวกัน ผ.อ. เริ่มคิดแล้วว่าอยู่กลุ่มไหนดีเพราะท่านได้รูปวัว เมื่อ ผ.อ. เห็นกลุ่มครูสุมาลี ครูละเอียดเป็นรูปสัตว์ 4 ขา ผ.อ. จึงมาอยู่กลุ่มนี้และบอกว่าอยู่กลุ่มเดียวกันได้มี 4 ขาเหมือนกัน เมื่อครูจับกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ครูจับกลุ่มใหม่อีกครั้ง โดยไม่ต้องอยู่หมวดหมู่เดียวกันแต่ครูต้องสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆจากภาพที่แต่ละคนในกลุ่มได้ กลุ่ม ผ.อ. มี 6 คน ผ.อ. เริ่มเล่าเรื่องก่อน ผ.อ. เล่าอารมณ์ภาพเรื่อยไปกว่าจะเข้าเรื่องได้พูดวาทะที่ไม่ค่อยรู้เรื่อง ทีมวิทยาก็เสนอให้กลุ่มหาวิธีพูดนำเสนอเรื่องราว กลุ่มนี้จึงช่วยกันเล่าเรื่อง ครูทุกท่านมีส่วนร่วมในการเล่าเรื่องจึงทำให้เรื่องราวจบด้วยดี หลังจากนั้น ครูกนกพร ครูช้อยมาส ครูสำราญ ซึ่งมี 3 ท่านครูทั้ง 3 ท่าน ก็ช่วยกันเล่านิทานตามรูปที่ได้จินตนาการอย่างสั้น ในระหว่างที่ครูเล่านิทานก็จะได้ยินเสียงหัวเราะและความสนุกสนานจากการเล่นเกม

เมื่อเล่นเกมเสร็จทีมวิทยาก็จะครูจึงพูดคุยกันถึงข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกมทั้ง 2 เกมนี้

ข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกม

- ได้ข้อมูลกว้างขวาง
- เกิดความคิดสร้างสรรค์
- เกิดจินตนาการ
- ความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน
- กล้าแสดงออก
- ร่วมกันคิดแล้วจะทำให้ทำงานได้หลากหลาย

เมื่อทีมงานพูดคุยกับครูว่าในการจัดเวทีในครั้งนี้ไม่คิดเลยว่าครูจะร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ได้รับคำตอบจาก ผ.อ. ว่าครูรับบทบาทของตนเองว่าเวลาไหนควรจะทำอะไร หลังจากนั้นก็พูดคุยกับครูต่อว่าจากการที่เล่นเกมต่อผ่านน้ำอัดลมสถานการณ์ที่มีเสียงและไม่มีเสียงอะไร ครูมีความคิดเห็นอย่างไร

ผ.อ. ในบางครั้งต้องมีเงื่อนใย

ครูแกนภาพ ชื่นอยู่กับงาน บางอย่างไม่จำเป็นต้องมีกรอบ

ครูชองมาส อยู่ทำงาน

ครูสุริย์พร ถ้าไม่มีเงื่อนใยงานจะบรรเจิดกว่า

ครูละเอียต บางครั้งต้องมีเงื่อนใยถ้าไม่มีจะเลยเถิด และอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้

ครูศุภทรัพย์ ถ้ามีเงื่อนใยจะทำให้ทำงานตามที่กำหนด แต่ถ้าไม่มีอาจจะได้งานที่ไม่คาดคิด

ครูชไมพร มีกรอบติดกับผู้อื่นทำให้อยู่ในระเบียบ แต่ถ้าในบางครั้งที่ไม่มีกรอบกับ

เด็กนักเรียนจะได้จินตนาการที่ไม่คาดคิด

ครูตุภาติ แล้วแต่สถานการณ์ เช่นงานศิลปะต้องให้อิสระ

ครูส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแต่ครูตำราอยู่ที่ยังไม่ยอมตอบ แต่ในการจัดทำเวทีในครั้งนั้นทีมีวิทยานิการวางแผนมาแล้วว่าจะต้องทำอะไรอย่างไรมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ครูไม่ยอมพูด เมื่อครูไม่พูดทีมีวิทยายังใช้คำถามที่เป็นเรื่องที่ใกล้เคียง คือการฝึกซ้อมเรื่องการเดินวอลเลย์บอล ว่าครูมีการฝึกซ้อมแบบไหน จึงทำให้ครูได้พูดคุยว่าการทำอะไรนั้นอยู่กับสถานการณ์ในบางครั้งก็ต้องมีเงื่อนใย ในบางครั้งอาจไม่มี

ครูพรณิ ครูเสริมต่อว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ การให้อิสระต้องมีการ

กระตุ้น ต้องมีสิ่งเร้าให้เขาทำ เพราะบางคนไม่มีประสบการณ์ไม่รู้ว่าจะเริ่มทำอย่างไร ครูร่วมกันคิดว่า การคิดอย่างอิสระอาจจะเป็นอันตรายได้ ถ้าไม่มีเงื่อนใยถ้าร่วมกันคิด จะช่วยกันคิดไม่ให้เตลิด

ทีมีวิชัย ทีมีวิชัยตั้งใจให้เด็กและครูช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ระหว่างร่วมมือกับการมีส่วนร่วมมีความแตกต่างกันอย่างไร

ผู้จัดสรรจากคณะครูดังนี้

การร่วมมือมันมีความสำคัญกว่า การร่วมมือคือการลงมือทำ แต่การมีส่วนร่วมเป็นเพียงแต่การให้ข้อเสนอไป จากข้อคิดเห็นที่ได้จากคณะครูทำให้ทีมีวิชัยต้องสร้างความเข้าใจระหว่างคำสั่งสองคำนี้อีกครั้งหนึ่ง จึงยกตัวอย่างจากงานในโรงเรียน เช่นครูชองมาสเป็นแม่งานแม่เห็ชมน ครูจึงขอความร่วมมือให้ครูท่านนี้ทำดอกไม้ ครูท่านนี้ประสานงาน แบบนี้คือการร่วมมือ แต่ถ้าการมีส่วนร่วมคือการที่ทุกคนช่วยกันคิดช่วยกันทำทุกคนมีส่วนร่วมคิดในการจัดงาน ทำให้ครูเริ่มคิดว่าบางครั้งคำที่เราใช้โดยความเคยชินอาจจะมีความหมายที่ไม่ชัดเจน ผ.อ.จึงบอกว่าท่านพร้อมที่จะรับฟังความหมายที่ทีมีวิชัยจะอธิบายให้ฟัง

ทีมีวิชัย จึงอธิบายว่าการมีส่วนร่วมคือการที่เรามีส่วนร่วมในการคิดและทำ เราทำงานนั้นด้วยความเต็มใจแต่การร่วมมือคือการที่เราทำตามคนอื่นขอหรือหรือความให้ทำ เราอาจจะทำไปโดยหน้าที่แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการคิด เมื่อเวทีสร้างความเข้าใจจบลงทีมีวิชัยจึงแยกเอกสารให้คณะครูได้

ศึกษาเกี่ยวกับโครงการถ้าใครมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ และครูพรณิก็อธิบายเพียงคร่าวๆ ว่า การทำโครงการนี้เพื่อพัฒนาให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์เป็น และสามารถเรียนโดยมีส่วนร่วม ซึ่งจะใช้การเรียนการสอนคนตรีไทยเป็นแนวทางการพัฒนาจึงต้องอธิบายการมีส่วนร่วมให้ครูทุกท่าน เข้าใจร่วมกัน เมื่อครูศึกษาโครงการยังไม่วิเคราะห์ มี ผ.อ. สงสัยว่าในโครงการนี้เป้าหมายคืออะไรเพราะในโครงการไม่เห็นระบุเป้าหมายให้ชัดเจนเหมือนโครงการอื่น ที่มีวิจัยจึงตอบว่า เป้าหมายคือต้องการรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนคนตรีไทยและต้องการพัฒนาที่มีวิจัยและ ผู้เกี่ยวข้องแต่ไม่ได้ระบุว่าใครเพราะงานวิจัยในท้องถิ่นไม่ได้เหมือนโครงการต่างๆ ไป เราอยาก พัฒนาคนในท้องถิ่นให้ได้มากที่สุดไม่ว่าจะกี่คนก็ตาม แต่ในแผนการดำเนินการเราก็มีกลุ่มเป้าหมาย และผลที่จะได้รับแสดงให้ท่านทราบได้

เมื่อถึงเวลาพักรับประทานอาหารแก่นนี้ฉันให้ครูศุภคนละขวด โดยครูจะต้องเปิดฝาทอง ใต้ ยืนครูซองมาศพูดว่าเปิดฝาทองอะไรไม่ให้ออ ส่วนครูศุภมาลียบอกว่าต้องเปิดทีละน้อย ฝาทองเปิด เบี้ยว จากการแก่นนี้ฉันให้ครูเปิดฝาทอง ที่มีวิจัยไม่ได้ตั้งใจให้ครูเปิดฝาทอง แต่ด้วยความบังเอิญทำให้เราเห็นว่าครูเริ่มมีการคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ที่มีวิจัยให้ครูเล่นเกมต่อฝาน้ำอัดลม

ก่อนที่จะจัดเวทีสร้างความเข้าใจ (เวทีครู)

ที่มีวิจัยเข้าร่วมกันคิดว่าจะจัดเวทีครูแบบใดที่ทำให้ครูมีส่วนร่วม เพราะที่มีวิจัยคิดว่าครูจะไม่มาร่วมคิดร่วมทำ กลัวครูจะไม่ถาม ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยพูดหรือถามอะไรถ้ามีคนแปลกหน้า ทำให้ ที่มีวิจัยต้องคิดและวางแผนการสร้างเวทีเพื่อไม่ให้เวทีผิดเราต้องมีแผนรองรับสถานการณ์ถ้าไม่เป็น อย่างที่เราคิดไว้ ที่แรกเราก็คิดว่าถ้าครูไม่ถามอะไรพวกเขาเราก็จะเป็นฝ่ายถามเอง โดยถามจากเรื่องที่ ใกล้ตัวครูเพื่อที่จะโยงมาสู่เรื่องที่เรากำลังต้องการให้ครูรับรู้ แต่เรารู้ว่าครูส่วนใหญ่จะรู้เรื่องดังทำให้ ครูไม่อยากฟัง แต่ฉันแต่ครูจะรู้แต่ไม่ลงมือทำมันก็คงไม่มีประโยชน์อะไร จะทำอย่างไรให้ครูรับฟัง และร่วมคิดกับที่มีวิจัยเพื่อเป็นการกระตุ้นสิ่งที่ครูรู้แล้วให้เข้าใจและร่วมกันนำไปปฏิบัติ ที่มีวิจัยค่อนข้างจะรู้จักครูแต่ละท่านดี สิ่งนี้เป็นส่วนสำคัญในการที่จะทำเวทีทำให้เรารู้ว่าเราควรจะทำ อย่างไรดี จากประสบการณ์จัดเวทีเคยทำให้เรารู้ว่าเราจะต้องอธิบายอย่างละย่นย่อทำให้หน้าเบื่อและ อาจทำให้ครูไม่ได้อะไรจากเวทีเลย ทำให้เราคิดว่าเราต้องมีกิจกรรมให้ครูทำ ที่มีวิจัยจึง วางเป้าหมายในการจัดเวทีนี้ว่า เราต้องการสร้างความสัมพันธ์และต้องการให้ครูเข้าใจความสำคัญ ของการมีส่วนร่วม จึงทำให้เราคิดเกมที่ครูต้องมีส่วนร่วมช่วยกันคิดและช่วยกันทำและเกมนั้นต้อง เหมาะกับวัยของครูที่โรงเรียน ต้องเริ่มจากเกมที่เริ่มอยู่ใกล้ก่อนและเกมนั้นต้องไม่ยากเกินไปครูจะ ไปรู้เล่นเล่นกันทุกท่าน

หลังการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ (เวทีครู)

สิ่งที่ได้ - ความสุขจากการทำเวที

- ไม่คิดว่าครูจะให้ความร่วมมือขนาดนี้
- การให้ครูเล่นเกมแล้วให้ครูร่วมกันคิด ทำให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำเวที
- ได้แนวทางในการจัดทำเวทีครั้งต่อไปว่าจะต้องมีการวางแผนทุกครั้ง

สิ่งที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข

- เรื่องการจัดบันทึก จดบันทึกได้ไม่ค่อยครบถ้วน
- การสร้างเวทีได้กระบวนกรเป็นที่น่าพึงพอใจแต่เนื้อหายังไม่ค่อยดี

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นางละอียศ เก็บครุฑ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณิ พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีผู้ปกครอง) ครั้งที่ 1/2549

วันที่ 29 กันยายน 2549 เวลา 15.20 - 17.20 น.

ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม	
1. คุณพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล
2. คุณวัชร	เวชวงศ์
3. คุณละอียด	เถิบครุฑ
4. คุณสุรัชพร	ร่าจวนจิตร์
5. คุณชไมพร	อัมอร่าม
6. นางรัชนี	วงษ์รุ่งเรือง
7. นายสวาท	โกสุเม
8. นางกมลทิพย์	แซ่หลาย
9. นางโกกักรัง	อุมาล
10. นางประสงค์	ทุ่งสง
11. พ.ต.ท. ชนาคม	ทินกร
12. นางกมลวรรณ	จันทร์เกตุ
13. นายสมจิตร	พระจะเกตุ
14. นางกิงกาณจน์	โนนทะศิริ
15. นางบุญมี	บุญทวี
16. นางนิตยา	เหลื่องสุวรรณ
17. น.ส. โสลิ	แก่งทวิการ
18. นางน้ำหวาน	เตียทศนาถ
19. น.ส. กฤษณา	อรัญ
20. นางวรากร	บุตรกตัญญู
21. น.ส. ณัฐิกา	จิ๋วบางป่า
22. นางพรณี	ลิ้นอ่อง
23. นางโสภา	สุชัย
24. นางสุมิตรา	กสิเบมณ

ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)

นักวิจัยในโครงการ

นักวิจัยในโครงการ

นักวิจัยในโครงการ

นักวิจัยในโครงการ

นักวิจัยในโครงการ

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

25. นางมลฤทัย	ศากิมล	ผู้ปกครองนักเรียน
26. นางสาวณีย์	วิริณทริย์	ผู้ปกครองนักเรียน
27. นายสุกิจ	ศายนภามูสรัตน์	ผู้ปกครองนักเรียน
28. นางสหัสษา	สัมบุญพงศ์	ผู้ปกครองนักเรียน
29. นายยงยุทธ	หยดกล้อย	ผู้ปกครองนักเรียน
30. นางสาส์	ชังน้อย	ผู้ปกครองนักเรียน
31. นางบุญเรือน	แก้วนิล	ผู้ปกครองนักเรียน
32. นางละออ	คำฝาด	ผู้ปกครองนักเรียน
33. นางสุติกาญจน์	เปาวสาร	ผู้ปกครองนักเรียน
34. นายสมพร	เกตุแก้ว	โครงการศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ ของ คนในชุมชน ตำบลบางพรหม จังหวัดสมุทรสงคราม
35. นายชาตรี	บุญชู	โครงการศึกษากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ ของคนในชุมชน ตำบลบางพรหม จังหวัดสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางการดำเนินงานโครงการ
 - อธิบายโครงการผ่านเอกสาร
 - มีโครงการวิจัยให้เด็กนักเรียนเข้าร่วม
2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
 - สร้างความคุ้นเคยร่วมกัน
 - ขอความร่วมมือในการทำงาน

กิจกรรมเข้าประชุม

- แนะนำตัว ให้ผู้เข้าร่วมเวทีแต่ละท่านแนะนำตัว โดยบอกชื่อ-นามสกุลและชื่อเล่น
เพื่อที่จะได้รู้จักกันก่อน

- เล่นเกม เพื่อสร้างความคุ้นเคยสภาพพฤติกรรมต่างๆ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมใน
การทำกิจกรรมร่วมกัน

เกมที่ 1 ต่อผ่านน้ำขวด
ครั้งแรกให้ต่อผ่านน้ำขวด (คนเดียว) ให้สูงที่สุดโดยการคว่ำฝ่า ครั้งที่ 2 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3
คน ช่วยกันต่อผ่านน้ำขวดร่วมกันให้สูงที่สุดโดยใช้วิธีไหนก็ได้

เกมที่ 2 จับคู่เป๋ออิงฉุบ มีเพลงประกอบ จำนวน 2 ครั้ง

กติกา

- กรรไกรชนะกระดาษ
- กระดาษชนะก้อน
- ก้อนชนะกรรไกร

เกมที่ 3 กระแสไฟฟ้า เกมนี้เล่นโดยการจับมือกันเป็นวงกลม

กติกา กระแสไฟฟ้าประกอบด้วย

- ไฟฟ้ากระแสตรง ทำท่าโดยการจับมือทั้งสองข้างให้หมอนกัน
- ไฟฟ้ากระแสสลับ ทำท่าโดยการจับมือสลับขึ้นลง
- ไฟฟ้าเปลี่ยนสาย ต้องเปลี่ยนซ้ายตัวเองหันจับมือกับคนเดิมที่เลยจับ
- ไฟฟ้ากระแสสขาด ปล่ยมือห้ามจับมือกับใคร

หมายเหตุ : ใครทำผิดออกนอกวง

สาระที่สอนจากเกม

- ความสามัคคี
- ทำหลายคนดีกว่าทำคนเดียว
- มีการวางแผน
- ระยะเวลาจำกัด
- ฟังกติกาอย่างตั้งใจ
- เกิดสมาธิ

- เกิดการแข่งขันและรับผิดชอบต่อส่วนรวมกัน (ไม่อยากให้แพ้เลยแบ่งกันชนะ)
- รู้จักการอ่านใจเพื่อนร่วมงาน
- การตัดสินใจ
- สับสน (จักติกาไม่ได้)
- ในสังคมมีการล้อหลอกกัน

กระบวนการ

คำถาม : กระบวนการพัฒนาความคิดเด็กที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

วิธีของผู้ปกครอง

- ช่างให้ทำ
- มีของรางวัลให้ เช่น ตอบได้ที 1 มีของรางวัลให้
- พูดจาไพเราะ

- บังคับ
- ตี / ชูในบางครั้ง
- ใช้เหตุผล
- พูดแล้วหนีบ ผู้ปกครองทำให้

เป้าหมายของโครงการ

- ทำให้เด็กมีกระบวนการคิดที่ดีขึ้น คือ คิดเป็น ทำเป็น

กิจกรรมที่ทำไปแล้ว

- เวทีสร้างความเข้าใจ (เวทีครูและเวทีเด็ก)

จากการพูดคุยสนทนากับผู้ปกครองทำให้ทราบข้อมูลต่างๆ ที่ครูสอนโดยการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง โดยการสอนของครูพรรณิ ในวิชาคณิตศาสตร์ โดยการให้นักเรียนจัดการตนเอง โดยการแบ่งกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มนำสินค้ามาขายโดยการทำเองและใช้ไปตองในการบรรจุสินค้า ทำให้นักเรียนรู้จักคิดและทำอะไรด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของเงินว่าเงินแต่ละบาททำอะไรได้มานั้นเหนื่อยยากลำบากแค่ไหน กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งในการฝึกวิถีชีวิตของนักเรียน

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง

- เด็กมีความรับผิดชอบ
- เด็กเรียนรู้ผ่านการทำด้วยตนเอง
- ฝึกให้รู้เรื่องการช่วยเหลือตนเอง
- ฝึกให้รู้จักคิด (เด็กเตรียมวัตถุดิบมาเอง ทำให้รู้จักการวางแผน)

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
- สอนให้รู้จักมีนิสัยดี
- มีความรับผิดชอบมากขึ้น
- สุขุม
- มีความกระตือรือร้น
- รู้จักจัดการตนเอง
- มีแรงบันดาลใจ
- ครูมีอำนาจสามารถสั่งการเด็กได้

ปัญหา อุปสรรค

- ผู้เข้าร่วมบางส่วนยังไม่กล้าพูด
- มีเสียงรบกวนจากภายนอกห้อง
- ทราบข่าวการประทุษร้ายล่าช้า

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

- ขอให้ประชุมซ้ำกว่านี้หน่อยติดภารกิจ
- ขอให้ตรงต่อเวลา
- แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อน 1 สัปดาห์

บทบาทของ สกว. ภาค

- ดึงมาช่วยหมุนเสริม
- ช่วยบันทึกในระยะเวลา
- หมุนเสริมทีมวิจัย

บทบาทของทีมวิจัย

- เปิดเวทีพูดคุย
- ชวนเด็กลงพื้นที่
- สอบถามข้อมูล
- บันทึกข้อมูลที่ได้

ถอดบทเรียนทีมวิจัยหลังเปิดเวที

- ไม่คิดว่าจะมีผู้เข้าร่วมมากเท่านี้
- ผู้เข้าร่วมสนุกสนาน
- ผู้ปกครองยังไม่กล้าแสดงออกเพิ่งเป็นเวทีแรก
- ผู้ปกครองกลัวพูดเนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัว
- ทีมวิจัยบางคนกลัวนั่งอยู่ใกล้วงล้อมเดิมๆ
- ต้องจัดการเรื่องเวลาให้เหมาะสม
- อาจจะไม่ต้องบอกรายละเอียดจนหมด เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิด
- ความคาดหวังของทีมวิจัย
 - กังวลใจ กลัวออกมาไม่ดี
 - ออกแบบเกม ป้อนคำถามไม่ถูกต้อง
 - กลัวผู้ปกครองไม่กล้าแสดงออก หรือพูดมากเกินไป
 - ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง
 - การมีส่วนร่วมสูงเพราะไม่ต้องเสียเงิน
 - อย่างนี้นั่นนี้อหามาเกินไป

นางละเอียด เกียรติชูฯ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณ พัฒนาะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีพัฒนาศักยภาพนักวิจัย (เวทีที่มีวิจัย) ครั้งที่ 1/2549

วันที่ 21 ตุลาคม 2549 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม	พัฒนาระดับศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
1. คุณพรณี	พัฒนาวิธีศิริกุล	นักวิจัยในโครงการ
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. คุณสุวิทย์พร	ร้างวนจิตร	นักวิจัยในโครงการ
4. คุณรัชมี	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
5. ด.ช. ฉัตรชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ญ. นิโธป	สมบัติพงษ์	นักวิจัยในโครงการ
7. ด.ช. พงศกร	พิริยพณต์	นักวิจัยในโครงการ
8. ค.ญ. ศโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยในโครงการ
9. ด.ช. กานูพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยในโครงการ
10. ค.ญ. ณ์ฐนรี	โนนทะศรี	นักวิจัยในโครงการ
11. ค.ญ. มรรยมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
12. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยในโครงการ
13. ค.ญ. อังฉรา	โกสุม	นักวิจัยในโครงการ
14. ค.ญ. สิริพร	จันทนะสาร	นักวิจัยในโครงการ
15. ค.ญ. กรรณิการ์	ช้างน้อย	นักวิจัยในโครงการ
16. ค.ญ. สุชาสินี	โคมอาษา	นักวิจัยในโครงการ
17. ค.ญ. ณ์ฐิกา	เกียรติมณิกร	นักวิจัยในโครงการ

เริ่มการประชุม 13.00น.

ครูพรณี พัฒนาระดับศิริกุล ได้นำเสนอในเวทีโครงการพัฒนาที่มีวิจัยว่า ที่มีวิจัยจะต้องได้รับการพัฒนามากกว่าผู้เข้าร่วมเวทีทั่วไป ซึ่งในเวทีมีความคิดเห็นตรงกันตามที่เสนอ ก่อนทำกิจกรรมอื่นๆ ที่มีวิจัยที่เป็นนักวิจัยมาก่อนเล่นก่อน จึงให้เล่นเกมไปยิงจุดโดยจับคู่กัน

ครั้งที่ 1 ทดึกา มีกระคายแพ้กรรไกร ช้อนชนะกรรไกร กรรไกรชนะช้อน

ระหว่างเล่น นักเรียนสนุกสนาน ที่เป็นที่สนุกและสนุกสนาน

ครั้งที่ 2 ทติกา ชามูไรผู้หญิง ผู้หญิงแพ้ผี ผีแพ้ชามูไร ให้ทำตามจินตนาการ

การเป็นชามูไรผู้หญิง และผี

ระหว่างเล่น ทุกคนสนุกสนานมากยิ่งขึ้นที่ได้ทำท่าแปลกๆ

หลังจากเล่นจบ ให้ทุกคนร่วมกันคิด สิ่งที่ได้รับจากการเล่นเกม

- สนุกสนาน
- อ่านใจคู่ต่อสู้
- ใช้ไหวพริบ
- มีการวางแผน

คนที่ชนะ เพราะคู่ต่อสู้ทำไม่ค่อยเป็น จับจุดได้ว่าคู่ต่อสู้จะออกอะไร วางแผนก่อน คบาคู่ต่อสู้เสมอกัน เพราะรู้ชั้นเชิงคู่ต่อสู้ (อ่านใจคู่ต่อสู้)

คนที่แพ้ เพราะไม่รู้จะออกอะไรวางแผนผิดพลาด ออกช้าคู่ต่อสู้จับได้

ต่อจากนั้นจึงเปิด VCD เรื่องอาหารกับฝันคู่หูโดยมีโจทย์ว่า เมื่อทุกคนดูแล้วได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้บ้าง ขณะดู VCD สังเกตว่าทุกคนดูอย่างตั้งใจ หลังจากดูจบแล้ว ทุกคนนั่งล้อมกันเป็นวงกลม มีการเสนอว่าจะพูดหรือเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่อง มีการอภิปรายร่วมกัน ได้ข้อสรุปว่า ใครอยากพูดก็พูด ใครอยากเขียนก็เขียน

จากการพูดและเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ ส่วนใหญ่นักเรียนจะได้ข้อคิดเป็นเนื้อหาจากเรื่องนักเรียนยังไม่ค่อยได้กระบวนกรจากเรื่อง เป็นที่ที่น่าสนใจที่นักเรียนที่อยู่ในทีมวิจัยที่ได้รับการพัฒนามากกว่าคนอื่นฯ คือได้ไปประชุมเข้าเวทีกับครูหลายครั้ง จะมีการคิดที่แตกต่างกันคนอื่น มีการคิดเป็นหมวดหมู่เป็นขั้นตอนมากกว่าคนอื่น เช่น ค.ช.พงศกร พริยพฤษณ์ (น้องเจมส์) ได้ข้อคิดจากโครงการเรื่องอาหารกับฝันคู่หูดังนี้

1. ได้เล่นเกมให้นักเรียนใช้ความคิด
2. ได้รู้สาเหตุที่ทำให้นักเรียนฝัน
3. ได้ช่วยครูทำงานวิจัย เรื่องอาหารกับฝัน
4. ช่วยให้องค์กรหันไปกินผักผลไม้มากขึ้น
5. ให้นักเรียนออมเงินเพื่อไม่ให้นักเรียนไปซื้อขนมกรุบกรอบ
6. ได้อบรมจากหมอฝัน

ข้อคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- ได้รู้ความรู้อาการอบรม
- สำรองตนเอง
- หาสาเหตุของฝัน
- ดำรงจากร้านค้า มีการจดบันทึก

- ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- มีการแก้ไขสาเหตุของผู้

จากข้อคิดที่ได้ ครูพรณิจซึ่งอธิบายถึงแนวคิดที่ทุกคนต้องมี เช่น เวลามีปัญหาก็มีแนวคิดในการแก้ปัญหาเลย โดยค้นหาสาเหตุของปัญหาเสียก่อน ถ้ารู้สาเหตุก็ต้องหาวิธีการแก้ปัญหาจากสาเหตุนั้นๆ ปัญหาก็จะไม่มี ในเวทีย่ร่วมกันยกตัวอย่างปัญหาและช่วยกันหาสาเหตุ เป้าหมาย วิธีแก้ตัวอย่าง เช่น น้องฟ้า มีปัญหาเพราะถูกเรียกว่า เป็นตัวแวนของบ้าน (โรงเรียน เพื่อน) ตัวแวน หมายถึง ตัวแวน สาเหตุ พูดมาก พูดเร็ว คิดอะไรแล้วพูดเลย ชอบตัดสินใจแทนผู้อื่น เป้าหมาย ฟ้าจะไม่เป็นตัวแวน วิธีแก้ แก้ที่สาเหตุ ทำอะไรแล้วหยุดคิดก่อน ไม่ตัดสินใจแทนผู้อื่น นักเรียนได้ช่วยกันพูดตอบ ให้ความรู้ร่วมมือ มีส่วนร่วมในการคิดหาคำตอบกันทุกคน ก่อนจบการประชุมครูพรณิจ ได้ให้การบ้านที่มียุติคนละ 1 ข้อ ให้ทุกคนหาปัญหาของตัวเอง หาสาเหตุ

เป้าหมายและวิธีการ และมานำเสนอในครั้งต่อไปในวันพรุ่งนี้

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาววัชร เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณิจ พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 2/2549

วันที่ 22 ตุลาคม 2549 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม		
1. คุณพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. คุณละเอียด	เต็มครุฑ	นักวิจัยในโครงการ
4. คุณสุรีย์พร	รุ่งวนจิตร	นักวิจัยในโครงการ
5. คุณชไมพร	อัมอร่าม	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ช. นัตรชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
7. ค.ญ. นิโบล	สมบูรณ์พงศ์	นักวิจัยในโครงการ
8. ค.ช. พงศกร	พิริยพณต์	นักวิจัยในโครงการ
9. ค.ญ. ศโรชา	ทรงจริญ	นักวิจัยในโครงการ
10. ค.ช. กานูพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยในโครงการ
11. ค.ญ. ญัฐนรี	โนนทะศิริ	นักวิจัยในโครงการ
12. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยในโครงการ
13. ค.ญ. กรรณิการ์	ข้างน้อย	นักวิจัยในโครงการ
14. ค.ญ. สุชาทิพย์	พระจะเกิต	นักวิจัยในโครงการ
15. ค.ญ. สิริพร	จันทนะสาร	นักวิจัยในโครงการ
16. ค.ญ. กรรณิการ์	ทองแก้ว	นักวิจัยในโครงการ
17. ค.ญ. สุชาสินี	โสมอาษา	นักวิจัยในโครงการ
18. ค.ญ. ขวัญฤติ	แก้วทอง	นักวิจัยในโครงการ
19. ค.ญ. กิรติพร	ต้นยี่ดเส็ง	นักวิจัยในโครงการ
20. ค.ญ. อติรญา	สุศสาวาท	นักวิจัยในโครงการ
21. ค.ญ. ญัฐริกา	เกียติมนตรี	นักวิจัยในโครงการ

เริ่มการประชุม 13.00น.

ครูพรธณี พัฒนะวิริยะศิริกุล เปิดการประชุม โดยการเริ่มจากการพูดคุย และนำผู้ประเด็นที่ครูให้โจทย์กลับไปคิดเกี่ยวกับปัญหาของแต่ละคน คนละ 1 ข้อ เพื่อที่จะให้มานำเสนอในวันนี้ เราจะเริ่มเปิดประเด็นปัญหาของเราของแต่ละคน โดยการให้แต่ละคนเสนอปัญหา สาเหตุ เป้าหมาย และวิธีการให้ในเวลาที่ฟังและช่วยกันเสนอแนะเพิ่มเติม

ด.ญ. นิโอบด สมบุญพงศ์ ปัญหา ศีรษะไม่เก่ง

สาเหตุ 1. ฝึกซ้อมน้อย

2. จำโน้ตไม่ค่อยได้

3. ดิไม่ทันเพื่อน

เป้าหมาย ศีรษะให้เก่ง

วิธีการ 1. ซ้อมให้มากขึ้น

2. ท่องโน้ตให้มากขึ้น

ด.ช. พงศกร พริยพฤษณ์ ปัญหา ตัวเตี้ย

สาเหตุ 1. ไม่ดื่มนม

2. กินอาหารน้อย

เป้าหมาย อยากตัวสูง

วิธีการ 1. ดื่มนมมากๆ

2. กินอาหารให้มากขึ้น

ด.ช. ณัฏฐชัย อรรถร ปัญหา อ้วน

สาเหตุ 1. กินมาก

2. นอนมาก

เป้าหมาย อยากผอม

วิธีการ 1. กินให้น้อยลง 2 จานเหลือ 1 จาน และเลือกอาหาร

2. กินอาหารแล้วต้องทำงาน ไม่นอน

3. ออกกำลังกาย

ด.ญ. ญัฐนรี โนนทะศรี ปัญหา ท้องคำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่เก่ง

สาเหตุ 1. ไม่ท่อง

2. ห่วงเล่น

เป้าหมาย เรียนภาษาอังกฤษเก่ง

วิธีการ 1. ท่องคำศัพท์บ่อยๆ

2. ช่วยให้น้อยลง

ด.ช. ภาณุพงศ์ สวนสุข

ปัญหา ตัวผอม

3. เล่นด้วยทองไปด้วย

สาเหตุ 1. ไม่ค่อยกินอาหาร กินน้อย

2. ห่วงเล่น

เป้าหมาย อยากรอวัน

วิธีการ 1. กินอาหารให้ครบ 5 หมู่

2. เล่นให้น้อยลง

ด.ญ. สุรชชา พรเจริญ

ปัญหา ว่ายน้ำไม่เป็น

สาเหตุ 1. ไม่หัดว่ายน้ำ

2. ไม่มีใครสอน

3. น้ำสกปรก

เป้าหมาย อยากรว่ายน้ำเป็น

วิธีการ 1. พยายามหัดว่ายน้ำ

2. ให้พ่อแม่หัดให้

3. หัดตอนที่มีน้ำสะอาด เลือกลงน้ำสะอาด

ด.ญ. นวรัตน์ พุ่มสง

ปัญหา ร้องเพลงไม่เก่ง

สาเหตุ 1. ไม่ค่อยได้ร้อง

เป้าหมาย อยากร้องเพลงเก่ง

วิธีการ 1. หัดร้องบ่อยๆ

ปัญหา ใจร้อน

สาเหตุ 1. ให้เพื่อนทำงานแล้วไม่ใส่ใจ

เป้าหมาย อยากรให้ใจเย็นขึ้น

1. เมื่อให้เพื่อนทำงานต้องรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน

และยอมรับในผลงานที่เพื่อนทำ

ด.ญ. กรรณิการ์ ช้างน้อย

ปัญหา หงุดหงิดไม่เป็น

สาเหตุ 1. แม่กลัวไฟดูด

เป้าหมาย อยากรหงุดหงิดเป็น

วิธีการ 1. ต้องเปลี่ยนทัศนคติของแม่

2. ต้องทำให้แม่ไม่ไวใจ เวลาที่แม่ทำอะไรต้องเข้าไปมี

ส่วนร่วม

ด.ญ. ศิริพร จันทะสาร

ปัญหา ตีระนาดแก้วมอตัน

สาเหตุ 1. ต้มเต๋น

2. ไม้มนใจตัวเอง

3. ไม้มนไม้ตเพลง

เป้าหมาย ขึ้นเพลงได้ตมอ มอตัน

วิธีการ 1. ช้อมให้มากขึ้น

2. ท่องโน้ตบ่อยๆ

ด.ญ. กิริติพร ตันยิตเส็ง

ปัญหา ประพรมช่อไม้ไม่ค่อยได้

สาเหตุ 1. เกร็ง มือไปไม่ค่อยได้ ชื่นมื่อ

เป้าหมาย อยากประพรมให้เก่งขึ้น

วิธีการ 1. ต้องทำตัวให้โล่ง ทำตัวสบายๆ มีสมาธิ

ปัญหา ไม่กล้าแสดงออก

สาเหตุ 1. กลัวคนอื่นว่า เอะเย้ย

2. กลัวตัวเองทำผิด

เป้าหมาย อยากรกล้าแสดงออก

วิธีการ 1. เวลาออกไปพูดต้องไม่สนใจใครว่าใครจะว่า

2. ปรับปรุงตนเอง ต้องศึกษาข้อมูลให้ชัดเจน

ปัญหา ตั้งสายขิมไม่เก่ง

สาเหตุ 1. ไม่ค่อยได้ฝึกตั้งสายขิม

2. แยกเสียงตัวโน้ตไม่ชัดเจน

เป้าหมาย ตั้งขิมให้เก่ง

วิธีการ 1. ฝึกฟังเสียงตัวโน้ต

2. ฝึกแยกเสียงตัวโน้ตให้ชัดเจน

3. ฝึกตั้งสายขิมบ่อยๆ

ด.ญ. กรรณิการ์ ทองแก้ว

ปัญหา พูดไม่ชัด (ออกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ชัดเจน)

สาเหตุ 1. พูดเร็ว

เป้าหมาย พูดให้ชัดเจนขึ้น

วิธีการ 1. พูดช้าๆ ให้ชัดเจน

เมื่อในเวทีอภิปรายเสร็จ ครูพรณิการ์บรรยายว่าการคิดที่นักเรียนฝึกคิดนี้เป็นวิธีคิดแบบ พระพุทธเจ้า คือ การคิดแบบอริยสัจสี่ ถ้านักเรียนฝึกคิดบ่อยๆนักเรียนก็จะเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ตรงกับสาเหตุที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะปิดการประชุมในวันนี้ ให้นักเรียนเล่นเกม

เกมที่ 1 ผ่นตก (มือ 2 มือ ตีพื้น) ฟ้าวร้อง (มือ 2 มือตักตัวเอง) ฟ้าว (นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ชูฟ้าแล้วร้องเปรี้ยว) ภูเขาไฟระเบิด (ย้ายที่) น้ำท่วม (พากันย้ายที่ตามจำนวนคน) เช่น น้ำท่วม 2 คน ก็ย้ายที่ 2 คนแล้วนั่งลงได้ ใคร ไม่มีผู้ต้องยืนลอยน้ำอยู่

เกมที่ 2 เป่าชิงจูบ แบบทำท่า ซามูไรแปะผู้หญิง ผู้หญิงแปะผี ผีแปะซามูไร ให้ทำตามจินตนาการ การเป็นซามูไร ผู้หญิง และผี โดยเริ่มจากการเป่าเป็นลูกก่อน แล้วค่อยเป่าเป็นทีม ระหว่างการเล่นเกม ผู้เล่นเกิดความสนุกสนานและได้มีส่วนร่วมในการเล่น เมื่อเล่นเกมทั้ง 2 เกมจบ นั่งล้อมกันเป็นวงกลมและช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกม

ข้อคิดที่ได้

- ได้ความสามัคคี ทำงานเป็นทีม
- ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ต้องมีสมาธิในการเล่น

ครูพรณี สรุปอีกเรื่องหนึ่งว่า การที่ทำกิจกรรมต่างๆไปในวันนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด ฝึกการทำงานเป็นทีม การทำงานร่วมกันเราต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา การทำงานก็จะมีประสิทธิภาพ

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาววัชร เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการอบรม

การพัฒนาศักยภาพทีมงาน ครั้งที่ 1 /2549

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 เวลา 08.30 - 16.00 น.

ณ ห้องป.5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม		
1. คุณพรรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. คุณละอียด	เถิบกรุฑ	นักวิจัยในโครงการ
4. คุณสุริย์พร	ร่ำจวนจิตร	นักวิจัยในโครงการ
5. คุณชไมพร	อัมอร่าม	นักวิจัยในโครงการ
6. คุณกนกพร	บุญทรง	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
7. คุณสุนาลี	บุญกิต	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
8. คุณชื่องมาศ	ธีระพิบูลย์	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
9. คุณศิริทรัพย์	จิตต์ปราณี	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
10. ค.ช. ฉัตรชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
11. ค.ญ. นิโบล	สมบัติพงษ์	นักวิจัยในโครงการ
12. ค.ช. พงศกร	พิริยพณฑ์	นักวิจัยในโครงการ
13. ค.ญ. สโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยในโครงการ
14. ค.ช. ภาณุพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยในโครงการ
15. ค.ญ. มรรยมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
16. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยในโครงการ
17. ค.ช. ทิรุฒ	หยกคณ้อย	นักวิจัยในโครงการ
18. ค.ญ. กรรณิการ์	ช้างน้อย	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
19. ค.ญ. สุชาทิพย์	พระจะเกศ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
20. ค.ญ. สิริพร	จันทนะสาร	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
21. ค.ญ. กรรณิการ์	ทองแก้ว	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
22. ค.ญ. สุชาสินี	โฉมอาษา	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
23. ค.ญ. ขวัญฤติ	แก้วทอง	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
24. ค.ญ. เบญจมาศ	สุตสาพา	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

25. ค.ญ. ปริญญาณณ์ แก้วนิล	นักเรียน โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
26. ค.ญ. ญัฐริกา เกียรติมณีกร	นักเรียน โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
27. ค.ญ. พนิดา จันทร์เกตุ	นักเรียน โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
28. ค.ญ. สุรวดี ศิริพจนาวรรณ	นักเรียน โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงาน ในด้าน

- การสังเกต
- การจับบันทึก
- การตีความวิเคราะห์
- การนำเสนอ
- การชักถาม

กลุ่มเป้าหมาย 22 คน

- ครู
- นักเรียน
- ทีมวิจัย

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว
- ร้องเพลง ปะ เท่ง ปะ บอกชื่อตนเอง ต่อด้วยคำคล้องจอง และลงท้ายด้วย คำว่าอวยวะ เช่น ปะ เท่ง ปะ เท่ง ปะ เท่ง ปะ (ซ้ำ) ฉันชื่อพรรณี ฉันชอบชื่ออวยวะ เป็นต้น
- เกม

- ร้องเพลงร่ำวงเมื่อเพลงหยุดให้จับกลุ่มตามจำนวน และปฏิบัติตามคำสั่ง เช่น 3 คน เอาหัวชนกัน
- เกมจับคู่ร้องเพลงของตัวเอง

วิธีเล่น หลังจากให้นักเรียนร้องเพลงและร่ำวงคู่กันแล้วปล่อยให้ผู้ถูกคน

ไปจับคู่ และไปถอดรองเท้าทั้งไว้ ให้คู่ไปนำรองเท้าของ

ตนเองมาให้ถูกต้อง

- สะท้อนจากกิจกรรม
- พึ่งคำสั่งอย่างมีสติ คือ พึ่งคำสั่งอย่างตั้งใจ ว่าเป็นทำอะไร
- มีการวางแผน เมื่อฟังคำสั่งแล้วนำมาคิดว่าให้ทำอะไร ก่อนลงมือปฏิบัติ

- มีการจำแนก รู้จักจำแนกลักษณะ ขนาดรองเท้าของเพื่อนว่าเล็กหรือใหญ่ รองเท้าดีเป็นของผู้หญิงหรือผู้ชาย
- ระยะเวลาจำกัด ระยะเวลาน้อยทำลิสต์ไม่ออก
- รู้จักอ่านใจเพื่อน มีการอ่านใจเพื่อน จากการแนะนำตัวว่าเพื่อนใจดีนำไป เราต้องคิดคำคล้องจองหลายๆคำไว้เผื่อ
- การตัดสินใจ ต้องมีการตัดสินใจว่าจะอยู่กลุ่มไหน ต้องตัดสินใจให้ไว
- สับสน เรื่องการใช้คำคล้องจอง
- ความสามัคคี รวมกลุ่มและช่วยเหลือกัน
- มีการสังเกต เคยสังเกตว่ารองเท้าของเพื่อนแต่ละคนเป็นอย่างไรทำให้หยิบได้ง่าย
- สนุก เล่นเกมทำให้เกิดความสนุกสนาน
- ตื่นเต้น ระหว่างเล่นรู้สึกลุ้นตื่นเต้น
- เหนื่อย เพราะต้องวิ่งหลายรอบเพื่อไปเอารองเท้ามาให้เพื่อน

กระบวนการ

กระบวนการพัฒนาความคิดที่ผ่านมา

ผลการสัมภาษณ์ของนักเรียน ในเรื่อง

- ข้อมูลพื้นฐานและทัศนคติต่อการเรียนคณิตฯไทยของผู้เกี่ยวข้อง

ผลการสัมภาษณ์

- นักเรียนใช้คำถามปลายเปิด เช่น แม่เคยเล่นคณิตฯไทยหรือไม่
- นักเรียนบางคนใช้คำถามเป็นประโยคบอกเล่า เช่น แม่ชอบให้ลูกเล่นคณิตฯไทย
- จดบันทึกคำสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอไม่ได้อะไร

การค้นหาข้อมูลมานำเสนอ (เกม)

- นักเรียนใช้วิธีการลอกเลียนแบบไม่มีการประยุกต์
- การนำเสนอ ยังขาดทักษะการนำเสนอทุกด้าน เช่น การพูด ท่าทาง การคิดความ ฯลฯ

วิธีการจัดกิจกรรม

- เล่นเกมจับคู่หารองเท้า
- สรุบบทเรียน จากการเล่นเกมจับคู่หารองเท้า
- เล่นทานเป็นข้อคิดเพื่อยกตัวอย่าง การรู้จักสังเกต ในการหาข้อมูลให้เต็มที่ที่สุด
- กิจกรรมการสังเกตและจดบันทึกลักษณะห้อง ป.5 เพื่อนำเสนอให้คนที่ไม่รู้จักรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด
- สรุบบทเรียนเรื่องการสังเกต การจดบันทึก และการนำเสนอ
- การคิดวิเคราะห์ โดยใช้ปริศนาคำทายจากสิ่งของที่มีอยู่ในห้อง ป.5
- สรุบบทเรียน

- ฝึกการจำแนกประโยชน์ของสิ่งของ (ตะกร้า)
- คิดวิเคราะห์ประโยชน์ของสิ่งของที่ครูและนักเรียนนำมา โดยแบ่งกลุ่มๆ ละ 3 – 4 คน กลุ่มละ 1 อย่าง

แต่ละกลุ่มนำเสนอประโยชน์ของสิ่งของ

การซักถาม ฝึกให้นักเรียนรู้จักซักถามเพื่อน เมื่อไม่เข้าใจ จากการนำเสนอ ของเพื่อน

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง

- รู้จักการสังเกต จากเกมจับคู่หาเรื่องทำ ทำให้นักเรียนรู้จักการสังเกตอย่างพิถีพิถัน เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมต่อไป นักเรียนจะมีการสังเกตมากขึ้น นักเรียนสังเกตสิ่งของที่แปลกปลอมที่อยู่ในห้องเรียน
- รู้จักการจดบันทึก เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการสังเกตและจดบันทึกลักษณะห้อง ป.5 ทำให้ นักเรียนเรียนรู้เรื่องการจดบันทึก
- รู้จักการวิเคราะห์ จากการเล่นปริศนาคำทาย ทำให้นักเรียนรู้จักการวิเคราะห์สิ่งของจากปริศนาคำทาย

เริ่มรู้จักการนำเสนอ นักเรียนเรียนรู้การนำเสนอจากการนำเสนอลักษณะของห้อง ป.5 และการนำเสนอประโยชน์ของสิ่งของว่าการนำเสนอที่ดีควรเป็นอย่างไร

รู้จักการซักถาม ถ้าซักถาม จากการนำเสนอประโยชน์ของสิ่งของทำให้นักเรียนได้ฝึกซักถามในสิ่งที่นักเรียนไม่รู้และไม่เข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- เริ่มสังเกตอย่างพิถีพิถัน นักเรียนสังเกตสิ่งที่อยู่ในห้อง ป.5 อย่างพิถีพิถัน
- จดบันทึกได้มากขึ้น แต่ยังไม่มีกรขยายความ ไม่มีการเรียบเรียง
- มีการจำแนกมากขึ้น นักเรียนจำแนกประโยชน์ของสิ่งของได้มากขึ้น
- เริ่มมีการนำเสนอที่น่าสนใจมากขึ้น นักเรียนมีการนำเสนอที่แปลกไปจากเดิม โดยมีการลำดับตัวอย่างให้ดูไปพร้อมกับการนำเสนอ
- ถ้าซักถามมากขึ้น แต่ยังใช้คำถามไม่สละสลวย สั้น คำถามเริ่มก่อความ
- สนุกสนานในการทำกิจกรรม นักเรียนทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน เพราะมีเสียงหัวเราะและรอยยิ้ม
- มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมต่างๆและช่วยกันทำกิจกรรมอะไร ไม่เข้าใจจะถาม

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการจัดการอบรมต่อไปอีก เพื่อพัฒนาเด็กให้มากขึ้นกว่าเดิมและต่อเนื่อง
- ไม่ควรจัดเวทีหลังเลิกเรียน เพราะนักเรียนเหนื่อยจากการเรียนทำให้ไม่มีสมาธิในการจัดกิจกรรม

ปัญหาและอุปสรรค

- นักเรียนบางส่วนยังไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก
- มีเสียงรบกวนจากภายนอกห้อง
- มุกตลกบกวน
- เรื่องเวลา (ไม่ตรงเวลา)
- มีเวลาเตรียมการน้อย

ถอดบทเรียนที่มีวิจัย

- ทีมคิดว่าประสบความสำเร็จในการอบรมครั้งนี้ เพราะตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- นักเรียนสนุกและมีความสุขในการทำกิจกรรม สังเกตจากสีหน้าแววตา เสียงหัวเราะ และรอยยิ้ม เมื่อจบการอบรมนักเรียนจะบอกว่าสนุกในการอบรมครั้งนี้และอยากให้มีการจัดการอบรมอีก
- นักเรียนเรียนรู้แล้ว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในระดับหนึ่งจากการนำเสนอที่บ่อยในครั้งแรก ทำให้ในครั้งต่อไปนักเรียนมีการปรับปรุงวิธีในการนำเสนอ
- ครูบางคนยังไม่เข้าใจกระบวนการจากการนำเสนอและให้นักเรียนได้ซักถามเพื่อนในสิ่งที่ไม่เข้าใจ มีนักเรียนบางคนถามในเรื่องที่ง่ายสำหรับครู ทำให้ครูไม่เข้าใจว่าทำไมจะต้องถามด้วย เพราะครูยังไม่เข้าใจกระบวนการที่ต้องการให้นักเรียนได้ฝึกซักถาม

ความคาดหวังของทีมวิจัย

- ต้องการพัฒนากะบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการสังเกต การจดบันทึก การวิเคราะห์ การนำเสนอ และการซักถาม

เริ่มการอบรม 08.30น.

คุณครูละเอียดยให้ผู้ร่วมอบรมแนะนำตัว โดยการร้องเพลงปะ เท่ง ปะ บอกชื่อตนเอง ต่อด้วยคำกลิ้งจอง (คำกริยา) และลงท้ายด้วย คำว่าอวัยวะ เช่น ปะ เท่ง ปะ เท่ง ปะ (ซ้ำ) ฉันทข้อพรรณิ ฉันทชอบคืออวัยวะ ปะ เท่ง ปะ เท่ง ปะ (ซ้ำ) ฉันทข้อนิโบล ฉันทชอบลมอวัยวะ เป็นต้น

ก่อนที่จะมีการร้องเพลงแนะนำตัว ครูฝึกคิดว่าคำกริยาที่ใช้เหมือนกัน ครูให้นักเรียนที่มีชื่อลงท้ายด้วยสระอา สระอิ ยกมือขึ้นว่ามีกี่คน ทำให้ให้นักเรียนคนหลังๆต้องกลิ้งคำกริยาที่คล้องจองกับชื่อตัวเองไว้หลายคำ นักเรียนส่วนใหญ่จะร้องเพลงให้คล้องจองกับชื่อของตนเองได้ แต่ก็ยังมีนักเรียนบางคนที่ยังสับสนนึกไม่ออก เนื่องจากระยะเวลาจำกัด แต่เพื่อน ๆ และคุณครูก็ช่วยกันแนะนำนักเรียนร้องเพลงและแนะนำชื่อของตนเองกันอย่างสนุกสนานแต่ก็มี นักเรียนบางคนที่ยังเขียนกิจกรรมต่อไปไม่ได้ โดย คุณครูศรัทธาทรัพย์ คุณครูให้ผู้ช่วยรับการอบรมทุกท่านนั่งสมาธิ เพื่อให้จิตใจมีสมาธิ พร้อมทั้งเปิดรับสิ่งใหม่ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นเห็นทุกคนนั่งนิ่ง ตั้งใจนั่งสมาธิ แต่ทุกคนก็ยังได้ยินเสียงนำไหล เพราะเสียงนำไหล เสียงดังมาก เมื่อเด็กนั่งสมาธิใหญ่จะรู้สึกตัว รู้สึกผ่อนคลาย หลังจาก

นั่งสมาธิเสร็จเริ่มกิจกรรมหน้าไปสู่การอบรม คือการให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ร่วม กันร้องรำทำเพลง กันและทำตามคำสั่งที่ผู้นำตั้งให้ทำอะไรหลังจากเพลงนั้นจบ คำเนินโดยคุณครูชไมพรและคณะ

ตัวอย่างเพลงร้อง

ร้องให้สุขสมปอง อย่างได้แถมอง ทุกคนรำได้
อย่างวเนียม อย่างวเนียมเอียงอาย (ซ้ำ)

และอีกสุภาพสาขอารามณ์

หอมดอกไม้ม หอมดอกไม้ม ไปตามสายลม
กลิ่นชื่นชม รื่นอารมณ์ สุขสมใจปอง

คอยคอย เจ้าดอกขบา ขอเชิญ กรรณิการ์ ออกมาร่ายรำวง

เมื่อผู้ร้อง ร้องเชิญชวนใครคนนั้นต้องออกมารำกลางวง ผู้เข้าร่วมร้อง รำวงกัน ได้สวยงาม มาก ทุกคนมีความสุขในการรำวงสังเกตจากแวตาศาและลักษณะการรำว่า เพลงต่อไปเป็นเพลงที่ทุกคนต้องเข้ากลุ่ม ตามคำสั่งของผู้ร้องและปฏิบัติตามที่ผู้ร้องบอก

ตัวอย่างเพลง

ตะลະนุ่น นุ่มนุ่น แม่เนื้อนุ่น บัวบาน (ซ้ำ)

พี่คอย คำนึง คิถลัธธอมานาน (ซ้ำ)

โอ้แม่ตาหวาน อย่างปล่อยให้ฉันยืนง

จับกลุ่ม 4 คน เอาเข้าชนกัน / จับกลุ่ม 2 คน เอาเข้าชนกัน

ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีความที่ยังทำทำไม่ค่อยถูก เพราะ ตื่นเต้น จนไม่ได้ฟังคำสั่ง แต่พอทำไปเรื่อยๆ ทุกคนก็ฟังคำสั่งอย่างตั้งใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง จากการสังเกตเมื่อนักเรียน จับคู่ 2 คนที่เป็นผู้หญิงกับผู้ชายในระยะห่างที่นักเรียนต้องจับคู่เอาไว้ชน กันนักเรียนจะชนกันได้ก่อนข้างลำบาก ไม่เหมือนผู้หญิงกับผู้ชาย ผู้ชายกับผู้ชาย เพราะนักเรียนแต่ละ ต้องตัวกัน ไม่ค่อยได้มาก

เกมจับคู่หาร้องของคู่ของตนเอง

จากที่ผู้เข้ารับการอบรมจับคู่กันเมื่อร้องเมื่อสักครู่นี้ให้ทุกคนพากันออกไปใส่รองเท้านอกห้อง และจับมือกันเดินออกไปชนนอกห้อง หลังจากนั้นคุณครูพรณีให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละ คู่ตั้งตัวแทน คือคนที่แข็งแรงไปช่วยคุณครูชนของและให้พี่ที่เหลือกลับเข้าห้องไปกับพี่ชรี คนที่กลับ เข้าห้องไปก็จะคุยกัน อยากที่จะเล่นเกมเมื่อมีเวลาที่จะต้องรออยู่ของตน แต่ไม่ได้เล่นเพราะต้อง ดำเนินกิจกรรมต่อ นักเรียนยังไม่รู้ตัว ว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้น นักเรียนจะต้องทำอะไร คุณครูพรณีให้คน ที่ไปเล่นของ แก๊งทำว่าไปชนของมา และเหนื่อยมาก จึงเดินใส่รองเท้ากลับมา ต้องให้คู่ของตนไป เอรอองทำ แต่ก็มีความเรียนบางคนสงสัยว่าเพื่อนไปชนของอะไรมา แต่ดูไม่ยอมบอกเพื่อนเป็นความลับ มีบางคนเริ่มรู้แล้วว่าสิ่งที่ให้ทำเป็นเกม คู่นี้แต่ละคู่วิ่งไปหยิบบรองเท้าทีละข้าง มีบางคนก็หยิบมา

ถูกตั้งแต่ทีแรก บางคนก็รังเกียจหลายรอบกว่าจะหยิบมาถูก เมื่อทุกคนสามารถนำร่องเข้ามาให้เพื่อนได้สำเร็จ ก็พากันก่อนกันก่อน ก่อนที่จะมาสรุปบทเรียนกัน

คนที่นำร่องเข้ามาได้คนแรก คือ สังเกตว่ารองเท้าผู้ชายมี 2 คู่ มีคู่เล็กและคู่ใหญ่ รองเท้า 2 คู่ นั้นต้องเป็นรองเท้าของพี่โมหรือพี่เจมส์ พี่เจมส์เท้าเล็กกว่า รองเท้าคู่เล็กน่าจะเป็นของพี่เจมส์ ขวัญ จุ้ยหรือรองเท้าของปอนด์ได้ คือ นัยยะ 1.6 มีนัยยะ 3 คน อีก 2 คนไม่ได้มาอบรม และรองเท้านั้นยังพบแม่อีกนี้ มีนัยยะ 2 คู่ แต่รองเท้าของปอนด์ค่อนข้างขาว จึงเลือกคู่ที่ขาวกว่า พี่า เมื่อเจ้านี้สังเกตเห็นว่าพี่เชอกรองเท้าของพี่แอนมีสีเขียว ซึ่งแตกต่างจากรองเท้าคู่อื่น แมย์ จ้า รองเท้าของพี่กิกไม่ได้ พี่อไปถึงก็สังเกตดูว่ารองเท้าคู่นั้นน่าจะเป็นของพี่กิก แต่หยิบไม่ได้ จึงต้องวิ่งหลายรอบ

สรุปจากเกม

- ต้องรู้จักการสังเกต ก่อนที่จะไปเอาของที่ต้องสังเกตเท้าของคู่ก่อน
- รู้จักการจัดแนกว่า เห็นเล็กหรือเห็นใหญ่

คุณครูพรณี เล่านิทานเพื่อเป็นข้อคิด เรื่องมีอยู่ว่า มีพระกับเด็กวัด พระถามเด็กวัดว่ารู้ไหม

ว่าหมาดตลอดลูกได้ภูมิคุ้มกัน เด็กวัดตอบไม่รู้ครับ เด็กวัดจึงวิ่งไปดู และกลับมามอบพระว่ามี 7 ตัวครับ แล้วพระก็ถามอีกว่ามีสีอะไรบ้าง เด็กวัดบอกไม่รู้ครับ จึงวิ่งไปดูอีก และกลับมามอบอีกว่า มีสีดำ 2 ตัว สีขาว 2 ตัว และสีน้ำตาล 3 ตัว และพระก็ถามอีกว่ามีตัวผู้และตัวเมียกี่ตัว เด็กวัดก็ตอบว่าไม่รู้ครับ จึงวิ่งไปดูอีก และกลับมามอบกว่าตัวผู้ 3 ตัว และตัวเมีย 4 ตัว จากนั้นท่านของครูทำให้ท่านเรียนเห็นว่าเด็กวัดต้องรู้จักการสังเกตอย่างพิถีพิถัน ถ้าเขาสังเกตอย่างพิถีพิถันเขาก็ไม่เหนื่อย ต้องวิ่งหลายรอบ เหมือนเพื่อนของเราเมื่อสักครู่นี้ จากการเล่านิทานของคุณครูมีนักเรียนบางคนเคยฟังนิทานเรื่องนี้มาบ้างแล้ว เพื่อให้นักเรียนสนใจฟัง คุณครูจึงต้องมียุทธวิธีการในการเล่าให้นักเรียนสนใจ คุณครูพรณี เล่าเรื่องจากการถามเรื่องจากคุณครูซูไม่พร คุณครูซูไม่พรเล่าแบบต้องแปลภาษา คือถ้าโดย เบ๊ๆ และคุณครูพรณีก็แปลจากภาษาเบ๊ๆ ทำให้เด็กเรียนสนใจฟัง

สะท้อนจากกิจกรรมที่ผ่านมา

- ฟังคำสั่งอย่างมีสติ คือ ฟังคำสั่งอย่างตั้งใจ ว่าให้ทำอะไร
- มีการวางแผน เมื่อฟังคำสั่งแล้วนำมาคิดว่าจะทำอะไร ก่อนลงมือปฏิบัติ
- มีการจำแนก รู้จักจำแนกลักษณะ ขนาดรองเท้าของเพื่อนว่าเล็กหรือใหญ่ รองเท้าสีนี้เป็นของผู้หญิงหรือผู้ชาย

- ระยะเวลาจำกัด ระยะเวลาน้อยทำดีไม่ออก

- รู้จักอ่านใจเพื่อน มีการอ่านใจเพื่อน จกการแนะนำตัวว่าเพื่อนใช้คำนี้ไป เราต้องคิดคำที่ต้องจองหลายๆคำไว้เผื่อ

- การตัดสินใจ ต้องมีการตัดสินใจว่าจะอยู่กลุ่มไหน ต้องตัดสินใจให้ไว
- ศัพท์ เรื่องการใช้คำคล้องจอง
- ความสามัคคี รวมกลุ่มและช่วยเหลือกัน
- มีการสังเกต เคยสังเกตว่ารองเท้าของเพื่อนแต่ละคนเป็นอย่างไรทำให้หิปีได้
- สนุก เล่นเกมทำให้เกิดความสนุกสนาน
- ต้นเต็น ระหว่างเล่นรู้สึกตื่นเต้น
- เหนื่อย เพราะต้องวิ่งหลายรอบเพื่อไปเอารองเท้ามาให้เพื่อน

กิจกรรมการสังเกตและจดบันทึกลักษณะห้อง ป.5 เพื่อนำเสนอให้คนที่ไม่รู้จัก ทราบข้อมูลให้ได้มากที่สุด แจกกระดาษให้นักเรียนจดบันทึกลักษณะของ ห้อง ป.5 เพื่อที่จะนำเสนอให้คนที่ไม่รู้จักห้อง ป.5 รู้จัก และสามารถหาห้อง ป.5 ได้ เมื่อนักเรียนได้รับกระดาษ นักเรียนก็นั่งอยู่กับที่โดยมองไปรอบๆ เมื่อเวลาผ่านไปมีนักเรียนบางคนเริ่มขยับออกจากที่นั่งของตนเองและเดินไปรอบ เริ่มอ่านสิ่งที่อยู่ในห้อง บางคนนับจำนวนหนังสือในยาสารถไว้สำหรับอ่านว่ากี่เล่ม บางสิ่งที่นักเรียนไม่รู้วาคืออะไร นักเรียนก็จะถามว่ามันคืออะไร แต่ก็กับบางคนที่ไม่รู้และไม่ถาม มีน้อยคนที่ถามเมื่อหมดเวลา นักเรียนแต่ละคนจึงนำเสนอลักษณะของห้อง ป.5 ให้ทุกคนฟัง การนำเสนอของนักเรียนค่อนข้างน่าเบื่อ เพราะนักเรียนที่ฟังหลับไม่ค่อยอยากฟัง เมื่อสอบถามนักเรียน นักเรียนก็นำเสนอแบบไม่เต็มเปื้อ ผู้นำเสนอพูดเบา น้ำเสียงราบเรียบ การนำเสนอของนักเรียนส่วนใหญ่จะคล้ายๆกัน เช่น ในห้อง ป.5 มีแผนที่เอเซียอยู่หลังห้อง มีกระดานคำอยู่หน้าห้อง ลักษณะคล้ายกัน ถ้านักเรียนบรรยายสิ่งที่อยู่ในห้อง ก็จะทำให้คนที่ไม่รู้จัก ห้อง ป.5 มาห้อง ป.5 ไม่ถูกต้อง มีน้อยคนที่บอกลักษณะกว้างๆ เช่น สิริพร จะบอกว่าห้อง ป.5 อยู่ทางทิศใต้ สิริพรจะบอกสถานที่ตั้งของห้อง ป.5 ก่อน แล้วจึงจะบอกว่าในห้อง ป.5 มีอะไรบ้าง ทำให้เพื่อนๆ คนอื่นรู้ว่าการที่เราจะจดบันทึกอะไรที่จะจดสิ่งกว้างๆ ก่อน แล้วจึงจะใส่รายละเอียดของสิ่งนั้นลงไป

สรุปบทเรียนหรือการสังเกต การจดบันทึก และการนำเสนอ

- ต้องสังเกตอย่างพิจารณา สังเกตสิ่งที่อยู่รอบๆ
- การจดบันทึก ต้องมีการขยายความ ว่าสิ่งนั้นมีลักษณะอย่างไร ต้องจดบันทึกในสิ่งที่

จำเป็น

- เมื่อจดบันทึกแล้วต้องนำมาอ่าน และเรียบเรียงเนื้อหาที่จดมาให้สอดคล้องกัน
- การนำเสนอ ควรนำเสนอสิ่งกว้างๆให้รู้จักก่อน แล้วจึงใส่รายละเอียดลงไป
- ต้องมีการเตรียมตัวก่อนการนำเสนอ
- การนำเสนอต้องมั่นใจเสียงที่นำฟัง พุฒิตเจน มีการพูดคลลสอดคล้องกัน มีการเน้นในการ

นำเสนอที่น่าสนใจ

จบกิจกรรมในช่วงเช้า พักรับประทานอาหาร

ก่อนเริ่มกิจกรรมในช่วงบ่ายให้นักเรียนนอนสมาธิก่อน 30 นาที เมื่อนอนสมาธิเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้นักเรียนหายใจยาวๆ จึงร้องว่าทำเพลงกัน และร้องเพลงให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน เพื่อที่จะเข้าสู่ กิจกรรมปริศนาคำทาย

การคิดวิเคราะห์ โดยใช้ปริศนาคำทายจากสิ่งของที่มีอยู่ในห้อง ป.5

ครูพรุณี เป็นผู้ไปปริศนาคำทาย เมื่อนักเรียนฟังคำปริศนาจบแล้ว หรือรู้แล้วว่าคืออะไร นักเรียนจึงไปหยิบสิ่งของที่นั่นคำตอบ ที่วางไว้ในห้องได้ นักเรียนตั้งใจฟังปริศนาคำทายของครูอย่างตั้งใจ ปริศนาคำทายมีดังนี้

ถ้วยพลาสติก

ฉันเป็นสิ่งที่ไม่มีปากกว้างมาก ทุกคนต้องเคยสัมผัสกับริมฝีปากของฉันมาบ้าง ฉันไม่เคยกินอาหารมาแล้วหลายอย่าง เช่น ไอศกรีม หวานเย็น น้ำปั่น ฉันนะมีอายุไม่ค่อยยืนหรอก แต่พวกเธอเป็นส่วนหนึ่งนะ ที่จะทำให้ฉันอยู่ได้นานหรือไม่ ตัวฉัน ถ้าเธอจับแล้ว กดฉันจะมีเสียง อยากรู้ชีวะว่าฉันคือใคร ตอนนี้ฉันนะมีสติอยู่กับไม่ ถ้าไม่มีฉัน เธออาจจะดื่มน้ำได้ลำบาก

เชือกฟาง

ฉันเป็นสิ่งของชนิดหนึ่ง ที่สัมผัสด้วยตัวชนิดหนึ่ง ถ้าเธอออกเสียงชื่อตัวชนิดนั้นผิด นั่นก็คือชื่อฉัน ตัวฉันนะมีหลายสี แต่ตอนนี้ฉันมีสติอยู่กับสีหนึ่งของสีธงชาติไทย ฉันสามารถทำให้สิ่งของอยู่ติดกันได้ ตอนเธอว่างบางครั้งเธออาจได้ใช้ฉัน ตัวฉันนะสั้นๆ ยาวๆ พวกเธอชอบสร้างปัญหาให้ฉันอยู่บ่อย เธอทำให้ฉันเจ็บ แล้วพอเธอช่วยฉันไม่ ได้ เธอก็จะคิดฉันทิ้ง ฉันนะมีประโยชน์มากมาย อย่างน้อยฉันก็มีค่าของได้ละ

ขวด

ฉันเป็นสิ่งของชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์ และบางครั้งก็ทำให้เธอเจ็บได้ รูปร่างของฉันบางครั้งสูง บางครั้งก็เตี้ย ตัวฉันนะ ถ้าสัมผัสน้ำหรืออากาศสามารถเปลี่ยนสีได้ แต่ต้องใช้เวลานานนะ ตัวฉันสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้ บางครั้งฉันก็เป็นช่วง บางครั้งฉันก็เป็นกระดาษ ฉันคือใคร

กระป๋องนมสดกาแฟ

ฉันมาจาก ปทุมธานี ฉันเป็นญาติกับไอศกรีมชนิดหนึ่ง ตัวฉันค่อนข้างแข็ง ทำให้เธอจับได้ เติลในตัวฉันมีสีน้ำตาล ผู้ใหญ่มักจะชอบเลียคของฉัน ของภายในตัวฉันอาจทำให้เธออ่อนไม่หลับได้ ตัวฉันมีหลายสี เมื่อเธอตีฉัน ฉันจะส่งเสียงดัง ส่วนประกอบของฉันสามารถช่วยคนพิการได้ ฉันคือใคร

ถุงพลาสติก

ฉันมีหู 2 หู รับน้ำหนักได้มาก ฉันอยู่ทั่วไป เธอมักจะพาฉันไปโน่นไปนี่ ถ้าเธอไปตลาด เธอก็มักจะเจอฉัน ฉันนะอ้วนๆ ผอมๆ แล้วแต่สถานการณ์ เมื่อฉันเก่าเธอก็มักจะทิ้งฉันลงถึง คิดออกหรือยังว่าฉันคือใคร

ขาดน้ำดื่มดำเนิน

ฉันเป็นสิ่งของชนิดหนึ่ง ทุกคนรู้จักฉัน ตอนเธอซื้อฉันมา ฉันมีน้ำหมักมาก แต่พอเธอใช้ฉันไป น้ำหมักฉันลดลง สิ่งของภายในตัวฉันเปลี่ยนรูปร่างได้ เมื่อเธอเบื่อดีฉันหรือไม่ต้องการฉันเธอก็มักจะทิ้งฉัน แต่ฉันก็ยังมิประโยชน์อยู่ดี บางครั้งฉันก็อยู่ในที่สุญญากาศ แต่ในบางครั้งฉันก็นอนอยู่ข้างถนน บางคนก็ชอบเตะฉัน บางคนเป็นเด็กก็ก็จะพาลับบ้าน เธอคงอยากรู้แล้วซิฉันจะว่าฉันคือใคร เมื่อสักพักที่ผ่านมา บางคนต้องพบฉันบ้างละ ฉันตัวขาวแต่ไม่สนิทหรือก มีอุ้งนบนเปื้อนอยู่ข้างตัว ตัวฉันเป็นกระบอกจะว่าหุ่นดีก็ยังไม่ใช่ ลำตัวของฉันไม่แพงหรืออก แต่ของภายในตัวฉันนี่ซึ่มดุดำมากมาย เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพวกเธอเลยแหละ นึกออกหรือยังว่าฉันคือใคร

จากปริศนาคำทาย นักเรียนบางกลุ่มฟังคำปริศนาไม่ครบถ้วนทำให้ไม่รู้เรียน หยิบสิ่งของมาผิด เช่น คำปริศนาที่ถูกตั้งคือ ถ้วยพลาสติก แต่กลุ่มโมไม่ไปหยิบถังขยะมา เพราะถังขยะมีสีเขียวเหมือนถ้วยพลาสติก บางกลุ่มหยิบของไม่ทันกลุ่มเพื่อนก็หยิบอะไรมาก็ไม่รู้ เมื่อถูก ขอให้หยิบมา ระหว่างการทำกิจกรรมนักเรียนสนุกสนานมีเสียงหัวเราะและรอยยิ้มของนักเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นอย่างมาก นักเรียนจะค้นคว้าค้นเรียนพร้อมที่จะถูกไปหยิบของได้ทุกเมื่อ เมื่อจบปริศนาคำทายแล้ว นักเรียนยังอยากให้อุทธาหยิบ เพราะพวกเขาสุนัขมากนอกจากความสุข ยังได้ฝึกการคิดวิเคราะห์อีกด้วย

สรุปบทเรียน

- ต้องรู้จักการสังเกต ถ้าเรารู้จักการสังเกตเราจะหาถูกและหยิบของนั้นได้เร็วกว่าคนอื่น

- ฟังอะไรต้องฟังให้จบ ถ้าฟังไม่จบอาจทำให้เราเข้าใจผิดได้ เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในเรื่อง อย่าตัดสินใจอะไร โดยที่เราไม่รู้รายละเอียดครบถ้วน สิ่งที่เราอาจจะไม่แน่ใจอย่าเพิ่งรีบเห็นก็ได้

- มีสติ ทำอะไรต้องมีสติ คือมีสมาธิอยู่ในสิ่งที่กำลังทำ
- นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ว่าควรจะเป็นอะไร
- ความรู้ ประสบการณ์ ทำให้วิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็ว

ฝึกการจำแนกประโยชน์ของสิ่งของ (ตะกร้า)

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าตะกร้ามีประโยชน์อะไรบ้าง แต่ละกลุ่มก็จะตอบว่าไว้ใส่ของ ไว้ใส่ของโน่นไว้ใส่ของนี่ แต่ละกลุ่มก็จะได้กลุ่มละ 1 ตะกร้า พยายามรอบที่ 2 แต่ละกลุ่มก็ยังตอบว่าเอาไว้ใส่ของอีกเหมือนเดิมเพียงแต่เปลี่ยนชนิดของ ของที่ใส่ ครูจึงบอกว่าไม่ใส่ตะกร้าแล้ว ให้กลุ่มของ วุฒิเริ่มมองออกแล้วว่าเป็นเพราะอะไร กลุ่มนี้จึงบอกว่าไว้ทำหุ่นยนต์ กลุ่มนี้จึงได้ตะกร้าเพิ่มอีก 1 ตะกร้า กลุ่มอื่นยังไม่รู้ว่ามันเป็นเพราะอะไร ก็ยังตอบว่าไว้ใส่ของเหมือนเดิม จึงตอบไปเรื่อยๆ กลุ่มเริ่มรู้แล้ว และตอบไปให้ระยะหนึ่ง กลุ่มอื่นๆ จึงรู้ว่ามันเป็นเพราะอะไร กลุ่มของตนจึงไม่ได้ตะกร้า จากกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนสามารถจำแนกประโยชน์ของสิ่งของได้เป็นหมวดๆ ของประโยชน์ของสิ่งของ

คิดวิเคราะห์ประโยชน์ของสิ่งของที่ครูและนักเรียนนำมา

โดยแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน กลุ่มละ 1 อย่าง นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดประโยชน์ของสิ่งของที่นำไปให้ได้ว่ามากที่สุดและนำเสนอ ให้แต่ละกลุ่มจับคู่พูดคุยกัน กลุ่มคู่ของคณินนำเสนออีกกลุ่มต้องซักถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจให้ละเอียด นักเรียนช่วยกันคิด ก่อนที่นักเรียนจะเขียนนำเสนอ นักเรียนจะมีการจดบันทึกก่อนแล้วจึงจะเขียนจริง ระหว่างการคิดประโยชน์ของสิ่งของที่ได้ นักเรียนก็จะคำนึงถึง การจำแนกประโยชน์ของตะกร้า ว่าประโยชน์ที่นักเรียนคิดนั้นมันเป็นประโยชน์ไหมหมดเสียถึง การจำแนกประโยชน์ที่ไม่เข้าใจก็จะถาม เมื่อแต่ละกลุ่มคิดเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำเสนอ การนำเสนอของนักเรียนจะเริ่มดีขึ้น แต่นักเรียนก็ยังอ่านตามสิ่งที่เขียนมา แต่การนำเสนอจะมีการอธิบายและสาธิตการทำให้เพื่อน ๆ ดู กลุ่มที่เป็นฝ่ายถามก็จะถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจเพื่อนในกลุ่มที่นำเสนออธิบายให้ฟัง แต่เมื่อถามไปเรื่อย ๆ บางกลุ่มเริ่มมีคำถามก่อน บางเรื่องเพื่อนอธิบายให้รู้เรื่องแล้วแต่ก็ยังถามต่อพยายามถามให้เพื่อนจนมุม ไม่รู้จะตอบอย่างไร

สรุปเรื่องการนำเสนอและการซักถาม

- ต้องมีการเตรียมตัวก่อนนำเสนอ จะได้ไม่ตื่นเต้น
- นำเสียงในการนำเสนอต้องดัง ชัดเจน
- ควรแบ่งข้อความในการนำเสนอ จะได้ไม่ต้องออกมาอ่าน
- ต้องอธิบายให้ชัดเจน เพื่อนจะได้ไม่ต้องถามมาก
- อะไรที่ไม่รู้ควรถาม การถามจะทำให้เราเข้าใจมากขึ้น
- ต้องคิดก่อนถาม

ปีงบประมาณ 16.00 น.

นางละเอียด เล็บครุฑ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณิ พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ครั้งที่ 1

วันที่ 13 ธันวาคม 2549 เวลา 13.30 – 15.00 น.

วันที่ 14 ธันวาคม 2549 เวลา 13.30 – 15.30 น.

ณ ห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดใหม่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม		
1. คุณพรณี	พัฒนวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดใหม่ล้อม(หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยโครงการ
3. คุณละอียด	เถียรุทรา	นักวิจัยโครงการ
4. คุณสุรีย์พร	راجวนจิตร	นักวิจัยโครงการ
5. คุณชไมพร	อัมอร่าม	นักวิจัยโครงการ
6. ค.ช. ฉัตรชัย	อรชร	นักวิจัยโครงการ
7. ค.ช. พงศกร	พิริยพัฒน์	นักวิจัยโครงการ
8. ค.ช. ธีรวุฒิ	หยกคล้อย	นักวิจัยโครงการ
9. ค.ญ. นิโกลา	สมบูรณ์พงศ์	นักวิจัยโครงการ
10. ค.ช. ภาณุพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยโครงการ
11. ค.ญ. ศโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยโครงการ
12. ค.ญ. ฉัฐนรี	โนนทะศิริ	นักวิจัยโครงการ
13. ค.ญ. มรรยมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยโครงการ
14. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยโครงการ
15. ค.ญ. จิตรกัญญา	พ่อโอ	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
16. ค.ญ. สุนันทา	ฮั่นประเสริฐ	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
17. ค.ญ. พนิดา	จันทร์เกตุ	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
18. ค.ญ. สุรวดี	ศิริพจนาวรรณ	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
19. ค.ญ. กาญจนา	บุตรกตัญญู	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
20. ค.ญ. ปรียาภรณ์	แก้วนิล	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
21. ค.ญ. สุนิสา	ควรวาเวช	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
22. ค.ญ. ณิชฎิกา	เกียรติฉนิกร	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
23. ค.ญ. กรรณิการ์	ซังน้อย	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
24. ค.ญ. ศิริพร	จันทนะสาร	นักวิจัยโรงเรียนวัดใหม่ล้อม

25. ค.ญ. สุธาทิพย์	พระจะเกิด	นักเรียนวัดใหม่ล้อม
26. ค.ญ. จิตภา	สถานสถิต	นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ล้อม
27. คุณศีกดิ์ชัย	จวนงาม	
28. คุณอัญชนา	ศดากร	
29. คุณยุภาดาณิ	ทองทิม	
30. คุณสายใจ	คงทน	
31. คุณคมศรา	เนียมหอม	
32. คุณอนพัทธ์	เจนบ้านผือ	
33. คุณวิรินทร์วิติ	สุนทรหงส์	
34. คุณรัชฎา	มนัสไชยกุล	
35. คุณวิลาวัณย์	ประจาวิน	
36. คุณเสาวลักษณ์	ขวัญสมคิด	
37. คุณนันทิน	มาลาหนท์	
38. คุณดวงรักย์	เลิศจมมี	
39. คุณศิริวัฒน์	คันธารส	
40. คุณสุขประเสริฐ	กล่อมจิต	

เริ่มอบรมเวลา 13.30 น.

ครูพรณี เริ่มจากการให้กิจกรรมแนะนำตัว โดยกำหนดให้

- ร้องเพลงปะทะปะ
- บอกชื่อตนเอง ชื่อเล่น หรือจริงก็ได้พร้อมทั้งสวัสดิ์
- ค่อยๆกลิ้งลูกบอลที่สัมผัสกับชื่อที่เป็นคำกริยา
- พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ
- ลงท้ายด้วยคำว่าอวัยวะ

นักเรียน ครู พร้อมทั้งผู้เข้าร่วมประชุม ร่วมร้องเพลงและบอกชื่อตนเองทุกคนตามข้อกำหนดนักเรียนทำได้ดีถูกต้องทุกคน ทั้งจังหวะ คำกลิ้งบอล และท่าทาง เป็นเพราะนักเรียนเคยมีประสบการณ์เดิมครั้งที่แล้ว และมาครั้งนี้นักเรียนได้พัฒนาขึ้นอย่างมาก ในขณะที่ยู่เข้าร่วมประชุมบางคนยังพูดไม่เข้าใจจะ คำกลิ้งบอลไม่คล่อง อาจเป็นเพราะไม่มีประสบการณ์เดิมหรือไม่เคยเล่นมาก่อน

นักเรียนทุกคนจะหัวเราะและเข้าที่บางคนแนะนำตัวและทำท่าทางแบบตลก ๆ เช่น พี่หลุย แนะนำตัวว่า ฉันชื่อพี่หลุย ฉันชอบจากถุย อวัยวะ, ฉันชื่อมิน ฉันชอบดินอวัยวะ ซึ่งหน้าตาทำทาง

เป็นเด็กเรียบร้อย แต่มาทำทำนองนี้ให้ดูจึงมองว่าน่าเข้า ทุกคนจะตั้งใจฟังว่าใครทำอะไร ทำอย่างไร และจะหัวเราะกันเป็นระยะๆ พร้อมกับคิดค่าและทำทาง ของตัวเองไปด้วย

กิจกรรมการเข้ากลุ่ม (เกม)

จากนั้นก็บอกนักเรียนว่าเดี๋ยวจะเล่นเกมจับปลาเข้าไข่ โดยวิธีเล่นและกติกาครั้งนี้ให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม เลือกเพื่อนออกมา 4 คน จับคู่กัน หันหน้าจับคู่เอาบ๊องประสานกัน ยกขึ้นไว้ สมมุติเป็นไข่ ที่เหลือเป็นปลา ให้ครูขโมยร้องเพลง ไข่เยี่ยวไข่ไม่รู้ว่ไข่ล่อใคร เอาไข่ไปคักปลา..พอน้ำไหล...ปลา...เข้าไข่ เมื่อเพลงหยุดใครถูกจับได้จับอยู่ในไข่พอดี คนนั้นต้องตาย ให้ออกมารับกระดาษที่มีภาพต่าง ๆ ไป และให้เขียนชื่อทุกคนได้ภาพกลับไปให้เข้าชื่อของตัวเอง แล้วให้แบ่งกลุ่มโดยแยกตามประเภทของภาพที่ได้ นักเรียนทุกคนเล่นเกมไข่ล่อไข่ด้วยความสนุกสนานในขณะเดียวกันก็ระมัดระวังตัวกลัวจะถูกจับ เมื่อไม่โดนจับก็จะร้องเสออกมามีตัวช่วยความดีใจ เมื่อทุกคนได้รูปภาพครบแล้วจัดกลุ่มได้ 7 กลุ่มๆ ละ 3 คน โดยให้นักเรียนจำแนกตามรูปภาพ มีอยู่ 2 กลุ่ม ได้ 4 คน และอีก 1 กลุ่ม ได้ 2 คน เพราะมีนักเรียนคนหนึ่งไม่ได้เข้าเวที ครูจึงให้กลุ่มที่มี 4 คน ย้ายมาอยู่กลุ่มที่มี 2 คน ตามความสมัครใจ เพื่อความยุติธรรม ครูถามนักเรียนว่าทำไมจึงคิดว่าภาพที่ได้อยู่ประเภทเดียวกัน นักเรียนตอบว่า มีหมวดเหมือนกัน เป็นผลไม่เคียวเหมือนกัน เป็นผลไม่รวมเหมือนกัน

ปรีศนาคำทาย

ครูนำสิ่งของมาตั้งไว้ข้างหน้านักเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นของกิน นักเรียนทุกคนสนใจมากต่างอยากรู้อย่างเป็นอะไร เคนเข้ามาดูใกล้ๆ และถามว่าอะไร แต่ครูบอกว่ายังไม่บอก จะนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นปรีศนาคำทาย

ครูขโมยเริ่มตั้งร้องเพลงตามละติลา ขึ้นต้นอะไรก็ได้แต่คำลงท้ายต้องเป็นสรระอา โดยครูจะร้องเป็นเพลงต่ออีก 2 บรรทัดให้นักเรียนฟัง คิด แล้วทาย ถ้ายังทายไม่ออก ครูพรณจะบรรยายต่อให้จนจบเมื่อแน่ใจแล้วจึงทายโดยให้เขียนลงในกระดาษ ซึ่งปรีศนาคำทายมีดังนี้

1. ปลากระป๋อง
2. นม ไข่ต้ม
3. ขนุนทอดกรอบ
4. ขนุนปาร์ตี้
5. กัวยทอดกรอบ
6. ขนุนปิ้งเกลือหรืออกโกแล็ต
7. สาลี่

เมื่อครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ถ้าเด็ก ๆ ตอบถูกจะดีใจมาก ร้องเสออกมา และเมื่อเวลาครูร้องเพลงต่อไป เด็กๆ จะปรับเปลี่ยนเป็นจังหวะ แต่เมื่อเวลาร้องเนื้อหา เด็กๆ จะเงียบ และตั้งใจฟังว่าครูร้องว่าอะไร และต้องมองมาที่ของแล้วติดตามว่าเป็นอะไร ครึ่งนี้เด็กๆ ส่วนใหญ่จะตอบถูก เพราะมี

ประสบการณ์เดิมจากครั้งที่แล้ว มีแค่อยู่ 1 กลุ่มที่ตอบผิดข้อเดียว เพราะปริศนาคำทายค่อนข้างจะหลอกเด็ก ถ้าฟังไม่ตลอดก็จะตอบผิด และถ้าไม่ร่วมกันคิดให้คิดคนเดียวก็จะไม่มีใครได้แต่จะคนไหนคิดผิดก็ผิดเลย ชื่อนั้นถ้าเฉลยคือ กล้วยบานานา

มีข้อความดังนี้

ใบหยิก ๆ ลูกรักเต็มคอ	ไต่ขึ้นไปหมดมือปริศนาคำทายมา
ตัวของฉันสูงเหลือเกินได้	มีอยู่ทั่วไปตามเลื้อยส่วนไร่นา
ต้มทอดอย่างอบร้อนมากวน	ขอเชิญชวนมากินเถิดหนา
ทอดกรอบแล้วตัวชิ้นพลัน	เอะตัวฉันเป็นใครละหนา

บรรทัดแรกที่เป็นการหลอกถ้าฟังไม่ตลอดก็จะตอบว่ามะละกอ ถ้าฟังให้จบจึงจะรู้ว่า เป็นกล้วยบานานา

- นม ไข่ต้มต้	แต่ฉันก็ชอบช้อนมา
ตัวฉันนั้นให้โปรตีน	แต่กลัวมันก็ชอบช้อนมา
ทุกคนก็ดื่มได้หมด	ถ้าใครจะชอบช้อนมา

ฉันเป็นของกินชนิดหนึ่งทั้งที่เธอรู้จัก ฉันทำมาจากพืชชนิดหนึ่งที่ให้โปรตีน มีสีเหลือง พืชชนิดนี้เป็นพืชที่คนชอบใช้ว่าคนที่ดื่มน้ำเยอะจะดี ถ้าเธอยังนึกไม่ออก ฉันจะบอกให้ว่า ฉันนั้นเป็นของเหลว มีสีเหลืองเหมือนน้ำข้าว มีรสชาติค่อนข้างหวาน ฉันนั้นมีประโยชน์มาก พลังแรกของฉันคือร่างกายกับคำว่าฉันนั้นเป็นสิ่งที่รู้จักตามโฆษณา ฉันนั้นบรรจุได้หลายรูปแบบ บางครั้งก็ใส่ขวดบางครั้งก็ใส่กล่อง ทรายของฉันมีสีเดียวกับสีวันอาทิตย์ เธอคงจะนึกออกแล้วนะว่าฉันคืออะไร

- ปร๊ต	ใครต้องการก็ซื้อขึ้นมา
ชื่อของฉันนั้นเป็นงาน	คนนิยมกินได้ทุกราย
ตัวฉันนั้นเป็นขนม	

ฉันนั้นมียี่ห้อ บานที่ฉันอยู่นั้นมีสีทั้ง 3 ของธงชาติ บานของฉันนั้นไม่มีประโยชน์และมีโทษประโยชน์นั้นแล้วแต่จะนำไปทำอะไร แต่ที่รู้ตัวเธอใช้ฉันหมดละก็ อย่างน้อยบ้านของฉันก็เป็นขยะดี ๆ นี่เอง ฉันนั้นค่อนข้างแข็ง รับรองว่าคุ้ยขยะบางคนไม่ค่อยชอบฉันหรอก ถึงฉันจะแข็งแต่ฉันก็มีความหวานอยู่ในตัวนะ ตัวฉันนั้นค่อนข้างแบน มีรูพรุนอยู่รอบตัว เธอจะรู้ไหมว่าทำไมฉันจึงหวาน บอกให้รู้ได้ ฉันนั้นเคลือบคาราเมล ชื่อของฉันนั้นเป็นงานที่สนุกมาก ๆ งานนี้ไม่ต้องมีพิธีการอะไรมาก เพราะมีแต่คนกินเองทั้งนั้น นึกออกหรือยังถ้าเธอนึกไม่ออก บอกก็ได้ฉันนั้นอยู่ตามร้านค้าทั่วไป มีราคาตั้งแต่ 5 บาทขึ้นไป ชื่อของฉันมี 2 พยางค์ ไม่ใช่ชื่อภาษาไทยนะ ฉันคือไอศกรีม

- ขนบปิ้งเกลือช็อกโกแลต	ชื่อมาแบ่งจากบ้านน้องนา
รูปทรงนั้นเป็นแท่ง	

ตัวฉันนั้นจมนมได้

เก็บเอาไว้ก็จะบูดขึ้นรา

ฉันนั้นเป็นงานนมชนิดหนึ่ง มีรสขาคือหวานอร่อย ผิวของฉันนั้นมีสี สีอะไรนะ แต่ที่รู้สินั่นคือสีของน้ำอะ ไรที่มันคั้น รูปร่างของฉันค่อนข้างสูงยาว ถ้าเธอรู้จักปอกก็ เธอก็น่าจะรู้จักฉันนะ ชื่อของฉันนั้นยาวมาก ชื่อของฉันนั้น มีคำว่าเกลืออยู่ด้วย แต่ไม่บอกหรอกนะว่าเกลืออะไร ไปให้ก็ได้ เกลืออะไรที่ติดอยู่กับ โลก ก็ พอจะนึกออกแล้วนะ ถ้ากินฉันเข้าไปแล้ว ไม่แปร่งฟันและก็รับรองฟันผุแน่นอน

ครูถามกลุ่มที่ได้คะแนนน้อยกว่าคนอื่น หรือตอบผิดเป็นเพราะอะไร นักเรียนช่วยกันตอบว่า

- เพื่อน ๆ ทำให้แฉว
- ฟังไม่จบฟังครึ่งเดียว
- ฟังรายละเอียดน้อย

สรุปบทเรียน การคิดคำปริศนาคำทาย

- รู้จักสังเกต
- การมีความรู้หรือประสบการณ์เดิม
- การฟังให้จบ (ไม่ควรตัดสินใจก่อน)
- ต้องคิดและตีความ

ฝึกการคิดวิเคราะห์โดยการใบ้คำ 20 คำถาม

วิธีการ พยายามเขียนคำใบ้เสมอ แล้วให้เด็กตั้งคำถาม เช่น

ฟ้า	:	เป็นสัตว์ใช้หรือไม่	พี่วู้ช	:	ไม่ใช่
ปาน	:	เป็นของใช้ใช้หรือไม่	พี่วู้ช	:	ไม่ใช่
วุฒิ	:	เป็นผลไม้ใช้หรือไม่	พี่วู้ช	:	ไม่ใช่
เจม	:	เป็นสถานที่ใช้หรือไม่	พี่วู้ช	:	ไม่ใช่
โม	:	เป็นพืชใช้หรือไม่	พี่วู้ช	:	ไม่ใช่
ปาน	:	เป็นใบใช้หรือไม่ (ทุกคนหัวเราะร้องฮือ)			

ครูบอกใบ้ให้นิดหน่อยคิดว่าเดี๋ยวลงทางและอาจเกิน 20 คำถาม ผู้ที่ทายผิดฟังและติดตามคำถามต่อจนในที่สุดก็ได้คำตอบ คือ ต้นไม้ เดี๋ยวลองเฮและแสดงท่าทางตั้งใจที่ตอบถูก

สรุปการตั้งคำถาม 20 คำถาม

- ควรคิดก่อนตั้งคำถาม
- ไม่ควรแสดงกิริยาหรือน้ำเสียงที่ไม่ดีให้เพื่อน

ครูของจบเวทีสำหรับวันนี้ก่อนเพราะหมดเวลา

การจัดบันทึกและการนำเสนอ (ต่อจากเมื่อวาน เวลา 13.30 น.)

ครูนำขนมข้าวเกรียบพริกทองมาให้ให้นักเรียนดู ถามในวงว่าถ้านักเรียนจะเลือกซื้อขนมชนิดนี้นักเรียนจะเลือกซื้ออย่างไร

คำตอบที่ได้

- ดูที่ซองบรรจุว่ามีรอยชำรุดหรือไม่
- ดูส่วนผสมของขนมว่ามีอะไรบ้าง
- ดูวัน เดือน ปี ที่ผลิต วันหมดอายุ

ครูเติมเต็มให้อีกว่า ควรดูว่าขนมนี้ผลิตได้มาตรฐานหรือไม่ โดยดูที่ อย. เพราะเป็นองค์การอาหารและยา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ควบคุมการผลิตให้ได้มาตรฐาน ถูกหลักอนามัย และส่วนผสมของอาหารนั้น ควรดูว่าเรารับประทานเข้าไปแล้วมีอันตรายกับตัวเราหรือไม่ เช่น คนเป็นโรคไต โรคความดันโลหิตสูง ไม่ควรรับประทานเกลือมาก ถ้าส่วนผสมมีเกลืออยู่มากก็ไม่ควรซื้ออาหารหรือขนมนี้รับประทาน ครูโฆษณาขนมข้าวเกรียบฟักทองฟักทองของครูว่า “เสียกรูบกรอบอร่อยอุดมคุณค่าทางอาหารต้องข้าวเกรียบฟักทอง” ครูนำขนมต่าง ๆ มาให้นักเรียนเลือกกลุ่มละ 1 ชนิด ให้แต่ละกลุ่มจับบันทึก สิ่งที่ต้องการให้คนอื่นรู้เกี่ยวกับขนมนี้ๆ แล้วโฆษณานมนี้ด้วย

ระหว่างปฏิบัติ

- แต่ละกลุ่มพิจารณาของขนม จดบันทึกส่วนผสมเป็นร้อยละแทบทุกกลุ่ม พร้อมทั้งจดคุณค่าทางอาหารว่าให้อะไรบ้าง เช่น ไขมัน โปรตีน เกลือแร่ ฯลฯ ยาวมากแทบทุกกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้เพราะทุกกลุ่มแอบดูกัน

กลุ่มเจมส์

- ครั้งแรกที่ทำ เจมส์ สาวและดีะ จะจดเฉพาะส่วนประกอบสำคัญสั้น ๆ แต่พอเหลือบมองกลุ่มอื่น เห็นเขียนยาว ๆ จึงเลียนแบบบ้าง

- หลังจากจดบันทึกเสร็จทุกกลุ่มมีการถามแต่ละรสชาติจดบันทึกเป็นรูปต่าง ๆ ซึ่งไม่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่นักเรียนจดบันทึก

สรุปการจดบันทึก

- ไม่ควรจดตัวติดกัน และลอกข้อความจากต้นแบบทั้งหมด
- ควรจัดเป็นหมวดหมู่ ให้เห็นชัดเจน ใช้สีเขียนเข้ม ๆ
- ควรเลือกใจความสำคัญ ๆ
- การตอบแต่ละควรให้ตรงกับหัวข้อที่นักเรียนจดบันทึก

การนำเสนอ

- แต่ละกลุ่มมีการแบ่งข้อความในกระดาษจดบันทึก เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้พูดทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มของกิก ที่กิกไม่มีโอกาสพูด เหตุผลเพราะสมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งกันพูดก่อนที่จะออกไปนำเสนอแต่มีการหลังสลับพูดกันจนกิกของกิกหมดไปไม่ได้พูด

สรุป

- การโฆษณาส่วนมากจะใช้ข้อความในกระดาษบันทึก
- เป็นข้อความที่ยาวขึ้นเรื่อยๆ ไป ไม่มีจุดสนใจ

- นำเสียงราบเรียบ ไม่เร้าใจ
 - ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่ลอกเลียนแบบจากต้นแบบเลย
- การเติมเต็ม
- ควรอ่านทำความเข้าใจแล้วสรุปนำใจความสำคัญมาพูดนำเสนอ
 - นำเสียงที่พูดควรชัดเจน มีการเน้นคำ เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้ฟัง
 - ไม่ควรลอกเลียนแบบ โดยไม่มีการพัฒนา

การอบรมพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย ร.ร. วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ราชบุรี

(13 ธันวาคม 2549 : 13.30 – 15.30 น. 14 ธ.ค.2549: 13.30 – 15.30 น.)

วัตถุประสงค์

1. การคิดวิเคราะห์
2. การจดบันทึก
3. การนำเสนอ

กลุ่มเป้าหมาย (40 คน)

- ครู
- นักเรียน
- ทีมวิจัย
- ทีมผู้สังเกตการณ์

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว โดยการร้องเพลง ปะ เท่ง ปะ พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบคำ
- เกมเข้ากลุ่ม
 - เกมจับปลาเข้าไซ ร้องเพลงไซหล่อไซ พร้อมรำประกอบเพลง ที่คนจับคู่โดยการจับมือกันเป็น ๒ ชุดที่เหลือเป็นปลาพอเพลงจบใครถูกจับเป็น ๒ ชุดต่อ
 - แยกรูปภาพให้คนที่เห็น ๒ ชุด ใครได้ชื่อของใครเอาไปให้คนนั้นตามชื่อ
 - จับกลุ่ม 3 – 4 คน จับกลุ่มจากภาพ ตามหมวดหมู่ของภาพ

สะท้อนจากเกมส์

- พังคำดังอย่างมีสติ สังเกตจากแววตา สีหน้าและการตั้งใจฟัง จดข้อมูลอยู่กับครูผู้บอก
- มีการวางแผน รู้จักการวางแผนว่าจะใช้คำกริยาอะไร
- มีการอ่านใจเพื่อน
- มีการตัดสินใจ
- รู้จักระมัดระวังตัว สังเกตได้จากเมื่อนักเรียนใกล้ถึง ๒ ชุดจะค่อย ๆ ชะลอ
- สนุกตื่นเต้น สังเกตจากเสียงหัวเราะ

- มีการจำแนก สิ่งเกิดจากการจำแนกหมวดหมู่ภาพ

กระบวนการ

กระบวนการความคิดที่ผ่านมา

- สังเกต
- จดบันทึก
- คิดวิเคราะห์โดยใช้คำถาม
- การนำเสนอ
- การซักถาม

ผลที่ได้รับ

- เริ่มสังเกตอย่างพิจารณา
- จดบันทึกได้มากขึ้นแต่ยังไม่มีการขยายความไม่มีการเรียบเรียง
- มีการจำแนกได้มากขึ้น
- เริ่มมีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจมากขึ้น
- ก่อคำถามมากขึ้น แต่ยังใช้คำถามไม่หลากหลาย สั้น คำถามเริ่มก่อน
- มีความสนใจกระตือรือร้น

วิธีการจัดกิจกรรม

- پرسณาคำทาย
- สูตรบทเรียนปริศนาคำทาย
- การวิเคราะห์โดยใบคำ 20 คำถาม
- สูตรการตั้งคำถาม 20 คำถาม
- การจดบันทึกและการนำเสนอ
- สูตรบทเรียน

สิ่งที่ได้เรียนรู้/ความคาดหวัง

- การคิดวิเคราะห์
- การจดบันทึก
- การนำเสนอ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- แต่รู้จักการสังเกต
- มีสมาธิในการรับฟังมากขึ้น
- คิดวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น
- จดบันทึกได้มากขึ้น มีการขยายความมากขึ้นไป โดยไม่สนใจความสำคัญ
- มีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจมากขึ้น มีการวางแผนการนำเสนอ

- มีความสุข โดยสังเกตได้จากรอยยิ้ม
- มีความสุข ได้ยินเสียงหัวเราะ และร้องเฮ
- มีความกระตือรือร้น โดยจะสนใจในสิ่งที่ทำ

ปัญหาและอุปสรรค

1. นักเรียนย้ายเข้าย้ายออกจากทีม
2. นักเรียนตื่นตื่น เนื่องจากมีคนมาดู ทำให้ไม่ค่อยกล้าแสดงออก
3. เวลาในการจัดกิจกรรมมีจำกัดทำให้ไม่ครบเนื้อหาที่เตรียมไว้
4. มีเวลาในการเตรียมการน้อย
5. นักเรียนและครูค่อนข้างเหนื่อยเนื่องจากเพิ่งออกจากค่ายพักแรม
6. สถานที่คับแคบ

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

1. ควรจัดอบรมให้ต่อเนื่อง เพื่อให้ครบกระบวนการ
2. ให้โอกาสเด็กที่ออกไปกลับเข้ามาใหม่
3. ถ้ามีคุณสมบัติต้องเปลี่ยนสถานที่ในการจัดกิจกรรม

ถอดบทเรียน

- มีความกังวลใจ เนื่องจากมีคนมาดูการแข่งกิจกรรมมาก กลัวว่าจะทำกิจกรรมได้ไม่ดี
- นักเรียนสนุกและมีความสุขในการจัดกิจกรรม สังเกตจากสีหน้าแววตา เสียงหัวเราะ
- นักเรียนมีความพร้อมไม่เท่ากัน เนื่องจากนักเรียนบางคนเพิ่งเข้าร่วมทำกิจกรรม จึงคิดไม่ค่อยทันเพื่อนที่ทำกิจกรรมมานานแล้ว

- การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง เพราะเวลาจำกัดทำให้ต้องต่อกิจกรรมอีกวัน
- เด็กไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น เนื่องจากมีคนไม่คุ้นเคยอยู่เยอะ
- นักเรียนคิดวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น เนื่องจากการวางเงื่อนไขของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้มีของมาให้เลือกทำให้นักเรียนคิดเร็วขึ้น
- การนำเสนอทำได้ดีขึ้น นักเรียนรู้จักราวางแผนก่อนนำเสนอ รูปแบบในการนำเสนอมีหลากหลายมากขึ้น แต่บางครั้งจะไม่ตั้งใจเด็กที่คิดไว้เพราะตื่นเต้นเลยลืม
- การจัดบันทึก นักเรียนยังลอกเลียนแบบมาทั้งหมด ไม่รู้ว่าส่วนไหนเป็นส่วนสำคัญ
- หลังจากทำกิจกรรมไปแล้ว นักเรียนรู้จักรวบรวมข้อดีข้อเสีย สังเกตจากการที่นักเรียนไปซื้อขนมในร้านค้า นักเรียนซื้อสินค้าอย่างพิจารณา อ่านฉลากก่อนซื้อ

ความคาดหวังของทีมวิจัย

ต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการคิดวิเคราะห์ การจดบันทึก และการนำเสนอ

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นางละอียด เต็มครุฑ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ผู้ปกครอง + ครู) ครั้งที่ 2

วันที่ 25 ธันวาคม 2549 เวลา 14.00 – 15.30 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม		
1. คุณพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยโครงการ
3. คุณละอียด	เลี้ยวครุฑ	นักวิจัยโครงการ
4. คุณสุริย์พร	ร่าจวนจิตร	นักวิจัยโครงการ
5. คุณชไมพร	อัมอร่าน	นักวิจัยโครงการ
6. คุณกนกพร	บุญทรง	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
7. คุณชื่องมาศ	ธีระพิบูลย์	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
8. คุณลำราญ	ท้วมผาสุก	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
9. คุณสุนาลี	บุญเกิด	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
10. คุณศรีทรัพย์	จิตต์ปราณี	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
11. คุณสหัสยา	สมบูรณ์พงศ์	ผู้ปกครองนักเรียน
12. คุณกมลวรรณ	จันทร์เกตุ	ผู้ปกครองนักเรียน
13. คุณกมลทิพย์	แซ่หลาย	ผู้ปกครองนักเรียน
14. คุณนิตยา	เหืองสุวรรณ	ผู้ปกครองนักเรียน
15. คุณโสภี	เก่งทวีการ	ผู้ปกครองนักเรียน
16. คุณยงยุทธ	หยกคล้อย	ผู้ปกครองนักเรียน
17. คุณอารยา	หยกคล้อย	ผู้ปกครองนักเรียน
18. คุณอึ้งฉราววรรณ	แก้วนิล	ผู้ปกครองนักเรียน
19. คุณสุพัทธิน	ทินกร	ผู้ปกครองนักเรียน
20. คุณวาสนา	สุศสาวาท	ผู้ปกครองนักเรียน
21. คุณกัญญาญจน์	โนนทะศรี	ผู้ปกครองนักเรียน
22. คุณรัชณี	วงษ์รุ่งเรือง	ผู้ปกครองนักเรียน

เริ่มอบรมเวลา 14.00 น.

ครูพรณี เริ่มจากการให้กิจกรรมแนะนำตัว โดยกำหนดให้

- ทุกคนบอกชื่อตัวเอง
- และนามสกุล

เกมต่อภาพเป็นรูปคนขี่ม้า 2 ตัว

กติกา

ให้ต่อภาพที่กำหนดให้เป็นรูปม้าผาดโผน ห้ามนึกห้ามคิด

วิธีการเล่น

1. ให้แบ่งกลุ่มเล่น กลุ่มละ 2 คน
2. แจกภาพ 2 ภาพ (ห้ามตัดห้ามฉีก)
3. มีภาพม้าและภาพคน
4. ให้ต่อให้ได้ภาพคนกำลังขี่ม้า 2 ตัวโดยขึ้นละตัว หางม้าต้องชี้ขึ้น (ผาดโผน)

เริ่มต้นดำเนินการเล่น ผู้เล่นมีการปรึกษาหารือกัน มีการสังเกตรูปภาพ ลองฝึกลองดูในขณะที่ต่ออยู่ได้สักพักหนึ่ง ครูคอยก็พูดเสียงดังว่าต่อได้แล้วด้วยความตั้งใจ ทุกคนก็หันไปดูภาพที่ครูคอยต่อแล้วก็ทำตาม ทุกคนก็ต่อภาพได้โดยไม่ต้องคิดอะไรมากเพราะลอกเลียนแบบของครูที่อยู่ที่อยู่ต่อภาพได้รวดเร็วเพราะเห็นการต่อแบบนั้นจากกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรม ลูกเสือ-เนตรนารี

สรุป

ครูพรวณิเลขาไม่รู้ว่าจะพูดว่าเกมนี้เล่นแล้วได้อะไรขึ้นมาบ้าง เพราะทุกคนยังไม่ได้มีการวางแผนในการเล่นเกมอะไรมากนัก อยู่ ๆ ก็เกิดเหตุการณ์ลอกเลียนแบบขึ้นมาโดยไม่ได้คาดคิด เลยไม่ได้สรุปอะไร จึงได้ดำเนินการกิจกรรมหัดวาดเส้นต่อไป

กิจกรรมเกมหัดวาดเส้น

กติกา

ให้หัดวาดเส้นตามคำสั่งห้ามลืมนตา ถ้าใครชวนชนกันถือว่าแพ้ให้นั่งลง

วิธีการเล่น

1. ให้ผู้เล่นทุกคนหลับตา
2. ให้เดินตามคำสั่ง เช่น 3 ก้าว, 6 ก้าว
3. ถ้าชนคนหรือสิ่งกีดขวางให้ถือว่าแพ้ให้หนึ่งลงแล้วแยก

ครูพรวณิศาแนะนำการโคบให้ผู้เล่นยืนตรงไหนก็ได้ แต่ต้องหลับตาห้ามแอบดูด้วยความซื่อสัตย์ ครูขโมยพรแสวงว่าห้ามหยีตาคุณะ ผู้เล่นบอกว่าที่เขมบน่าจะลงไปกลางสนาม เริ่มต้นการเล่นเกมโดยให้ก้าว 3 ก้าว ผู้เล่นถามว่าให้เดินหน้าหรือถอยหลัง ครูบอกว่าไม่บอกให้คิดเอาเอง และก็บอกให้ก้าวตามคำสั่งต่อไปเรื่อยๆ เวลาผู้เล่นเดินชนกัน ก็จะหัวเราะด้วยความขบขัน เมื่อเหลือผู้เล่น 3 คน ก็บอกให้ลืมตา

ครูพรณี : รู้สึกอย่างไรขณะเล่นเกม

ผู้เล่น : รู้สึกมีค

ครูพรณี : เมื่อได้ยื่นคำสงสัยตัดสินใจอย่างไร

ผู้เล่น : คิดดูว่าจะก้าวไปทางไหนดี

ครูพรณี : คนที่เพิ่มก็จะก้าวไปข้างหน้าอย่างเดียวก้าวขวา ๆ ก้าวซ้าย ๆ ไม่ค่อยมีการวางแผน พอได้นั่งลงแล้วสืบตาสังเกตคนที่ยังไม่เห็นว่าเขาเดินอย่างไร

ผู้เล่นที่แพ้ : เขาจะค่อยๆ ก้าว ก้าวช้าๆ ถอยหน้าบ้างหลังบ้าง

ครูต๋อยก้าวอยู่กับที่ไม่ว่างไหนเลย ถามว่ารู้สึกเบื่อไหม ครูต๋อยตอบว่าไม่เบื่อ ถามต่อว่าถ้าก้าวอยู่นาน ๆ จะเบื่อไหม ครูต๋อยไม่ตอบ ครูพรณีเปรียบเทียบว่าเหมือนกับการใช้ชีวิตที่จำเป็นอย่างใดก็อย่างนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สรุป

- ให้นำมาเปรียบเทียบกับชีวิต ถ้าตีกรอบไว้ไม่ให้ไปไหนเลย ไม่ให้เห็นโลกภายนอก เมื่อเจอปัญหาจะแก้ปัญหาอะไรไม่ได้

- ชีวิตต้องมีอุปสรรค ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผน และรู้จักแก้ปัญหาได้

กิจกรรมแสดงความคิดจากของ 3 สิ่ง (กระป๋องนม หลอดด้าย เข็ม)

ให้คิดว่าของ 3 สิ่งที่วางตรงหน้า เมื่อเรามองเห็นเราคิดถึงอะไร ให้บรรยายออกมาเป็นคำพูด
ขงยุทธ : กระป๋องนมคิดถึงการเติบโตของเด็ก เข็มเอาไปมัดของให้มันคง เข็มกับด้ายพูดถึงความพยายามทำอะไรสักอย่าง

คุณป้า : คิดถึงการเก็บเชือกให้เรียบร้อย เข็มกับด้าย ความพยายามความสามารถร้อยด้าย ผู้ปกครองบางคนบอกไม่รู้แสดงว่าไม่ได้คิด ครูละเอียดบอกว่าถ้าไม่รู้แสดงว่าไม่ได้คิด ครูละเอียดบอกว่าถ้าไม่รู้แสดงว่าไม่ได้คิด ผู้ปกครองก็เริ่มแสดงความคิดออกมา แต่ว่าจะคล้าย ๆ กัน มีแม่ของพี่ที่แตกต่างกันอื่นคือจะนำมาประคิษฐ์เป็นของตนเอง

สรุป

- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกให้เด็กเรียนรู้จักคิด จะได้คิดเป็น เมื่อพบเห็นสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ

วิธีคิดแบบอริยสัจ 4

ครูเล่าให้ฟังว่า ขณะนี้กำลังสอน โดยชีวิตวิธีการคิดแบบอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ซึ่งคำแปลนั้นคุณป้าเป็นผู้ตอบ ได้แม่นยำและรู้จริงที่สุด ครูก็เลยไม่ต้องแปลอะไรมาเพราะจากตัวฝึกเพราะไม่รู้จริงเหมือนคุณป้า ครูก็บรรยายต่อว่านำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเป็นกระบวนการง่าย ๆ คือ ปัญหา สาเหตุ เป้าหมาย วิธีการแก้ปัญหา ตัวอย่าง

ปัญหา	-	อ้วน
สาเหตุ	-	กินมาก นอนมาก

เป้าหมาย - ลดความอ้วน

วิธีการแก้ปัญหา - กำจัดสิ่งรบกวนให้ชื่อไม่ให้ทำ เลือกรับประทานอาหาร ออกกำลังกาย
ครูยกตัวอย่างปัญหาของเต็กและวิธีการแก้ปัญหาของเต็ก แอปเปิ้ลของไม่เก่ง สาเหตุเพราะจำ
โน้ตไม่ได้ วิธีการแก้ปัญหาคือต้องท่องโน้ตให้ได้ โนม อ้วน ปัญหาเหมือนของครู วิธีแก้คล้ายกัน คือ
ผสม ปัญหาและวิธีแก้ตรงกันข้ามกับโน้ม ครูถามถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน เมื่ออยู่ที่บ้าน
ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักบอกว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย บางคนก็เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ครูพบว่า
สำหรับที่โรงเรียนแล้วมีการเปลี่ยนแปลงขนมาก พร้อมยกตัวอย่างเต็กแต่ละคน เช่น ฟ้า เมื่อก่อนพูด
มาก พูดไม่ค่อยคิด พูดไม่เกรงใจว่าใครจะรู้ดีทุกอย่าง ใครพูดตลอดเวลา ขณะนี้เริ่มคิดก่อนแล้วค่อยพูด

ครูเชิญชวนผู้ปกครองให้ร่วมกันฝึกการคิดให้บุตรหลานในเรื่องต่างๆ พร้อมสอดแทรก
คุณธรรมเข้าไปด้วย เช่น การมีน้ำใจ การแบ่งปัน พร้อมทั้งยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนบางคน
เช่น เจม กับ โนม เวลากินขนมจะไม่แบ่งให้ใครเลยและจะหวงกินมาก คุณป้าบอกว่าเวลาอยู่ที่บ้านก็
เหมือนกัน ครูต้องการให้เด็กรู้จักแบ่งปัน ฟ้า และ แบงค์ 2 พี่น้อง ก็จะไม่แบ่งให้พี่เลย แต่ถ้า
เพื่อนให้มา 1 ก็จะกลับไป 1 ลักษณะหนูไปเกมมา แม่พี่บอกว่าที่บ้านฝึกมาอย่างนี้ คือ ถ้ามีของจะต้อง
แบ่งให้เท่า ๆ กัน แต่ที่โรงเรียนไม่รู้เป็นอย่างนี้ ครูพรณิบอกว่าต้องการให้นักเรียนรู้จักเป็นฝ่ายให้
บ้าง โดยไม่จำเป็นต้องหวังสิ่งตอบแทนอะไร

ครูชี้แจงต่อไปว่าขณะนี้กำลังฝึกคิด ฝึกการตั้งคำถามให้นักเรียน ต่อไปจะฝึกหาข้อมูล แม่ฟ้า
ส่วนขึ้นมาทันทีว่าลูกของเขากลับไปบ้านก็ถามลูกเดียว เจอใครก็ตาม ถามไม่รู้เวลาจะงอนแล้วก็จะ
ถาม ลูกบอกว่าถ้าไม่รู้ให้หาข้อมูลก่อนหาไม่ได้จริงๆ แล้วค่อยถาม ฟ้าฉลาดเล่น ไม่ยอมหา วิธีการแก้
ก็ไปหาพจนานุกรมมาให้ค้นคว้าหาเองบ้าง และอีกอย่างหนึ่งครูก็เคยฝึกให้เด็กตั้งคำถามจาก กิจกรรม
การตั้งคำถาม 20 คำถาม และให้ผู้ปกครองทดลองเล่น โดยให้เขียนคำถามที่กำหนดลงในฝ่ายของตัว
และให้ผู้ปกครองตั้งคำถามตามไป 11 คำถาม ก็ได้คำตอบ คือ ก้อยไม่ฟังนี้เพราะผู้ปกครองเคยเห็น
เต็กนำไปเล่นที่บ้าน ลูกบอกว่าให้ช่วยกันฝึกด้วยจะได้พัฒนายิ่งขึ้น

สรุป

- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกคิดให้กับบุตรหลาน แบบหลากหลายไม่อยู่ในกรอบ

อย่างเดียว

- แทรกคุณธรรม ความเข้าใจ การแบ่งปัน
- มีส่วนร่วมและแนะนำในการฝึกการตั้งคำถาม

ปีประชุมเวลา 15.30 น.

นางละเอียด เก๊าะครูฯ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณิ พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

การประชุมเวทีสร้างความรู้เชิงการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น(ผู้ประกอบการ+ครู)

ร.ร. วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ราชบุรี

(25 ธันวาคม 2549 : 14.00 – 15.30 น.)

วัตถุประสงค์

1. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม
2. สร้างความสัมพันธ์
3. การฝึกการคิด

กลุ่มเป้าหมาย (40 คน)

- ครู
- ผู้ปกครอง

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว โดยการแนะนำชื่อ – นามสกุล
 - เกมต่อภาพเป็นรูปคนขึ้นมา 2 ตัว
- กติกา ให้ต่อภาพที่กำหนดให้เป็นรูปผีเสื้อ ห้ามนึกห้ามคิด

วิธีการเล่น

1. ให้แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน
2. แจกภาพ 3 ภาพ (ห้ามตัดห้ามฉีก)
3. มีภาพม้าและภาพคน
4. ให้ต่อให้ได้ภาพคนถ้าถึงขึ้นม้า 2 ตัว โดยขึ้นละตัว หางม้าต้องชี้ขึ้น (ผาดโผน)

สะท้อนจากเกม

- มีการลอกเลียนแบบ ไม่ได้คิดพลิกแพลง
- รักษากฎกติกา ทำตามกติกาโดยไม่ตัดฉีกรูปภาพ
- มีการร่วมมือกันทำ ช่วยเหลือกันปรึกษากันเวลาต่อภาพ
- มีการตัดสินใจ ลองผิดลองถูก โดยการลองต่อภาพลึกลงไปพลิกมา
- มีประสบการณ์เดิมทำให้ต่อได้อย่างรวดเร็ว

กระบวนการ

กระบวนการความคิดที่ผ่านมา

- เวทีสร้างความเข้าใจเวทีครู สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อไปสู่กระบวนการเรียนการ

สอน

- เวทีสร้างความเข้าใจ เวทีผู้ประกอบการ สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ประกอบการ และขอความร่วมมือในการทำงาน สร้างแนวทางดำเนินงานโดยผ่านเอกสาร

ผลที่ได้รับ (เวทีครู)

- มีความสุข
- มีความร่วมมือ
- มีส่วนร่วมในการเล่น
- มีการวางแผน

ผลที่ได้รับ (เวทีผู้ประกอบการ)

- ผู้ประกอบการเข้าร่วมเวทีมาก
- มีความสนุกสนาน
- ไม่กล้าแสดงออก
- จะกล้าพูดในเรื่องที่ใกล้ตัว
- เข้าใจในการทำกิจกรรม ให้ความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยแก่บุตรหลาน

ของตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรม

- หัดเดินตามคำสั่ง
- สรุบบทเรียนหัดเดินตามคำสั่ง
- แสดงความคิดเห็นจากสิ่งของที่กำหนดให้ (กระป๋องนม, หลอดด้าย, เชือก)
- สรุบบทเรียน
- การฝึกคิดแบบอริยสัจ 4
- สรุบบทเรียน

สิ่งที่ได้เรียนรู้/ความคาดหวัง

1. รู้จักกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการหันหน้าปรึกษาเกน ช่วยกันคิดและทำ
2. มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยพูดคุยไม่ขัดแย้งกัน
3. มีการคิด คิดเชื่อมโยงสิ่งของที่นำมาให้ดูแล้วคิดถึงอะไร

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ผู้ปกครอง กล้าพูดมากขึ้น ได้พูดทุกคนเพราะจำนวนคนที่เข้าเวทีมีจำนวนน้อย
2. ไม่ค่อยกล้าคิด เพราะกลัวว่าสิ่งที่คิดจะผิด (คนแรกที่คิดแล้วพูด ในสิ่งที่ถูกซึ่งทำให้คนอื่นไม่ค่อยกล้าพูด)

3. ชอบเล่นแบบ

4. มีความกังวลกลัวจะทำผิด
5. มีความสนุกสนานเล็กน้อย

6. ยังไม่ค่อยมีอารมณ์ร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร (คนน้อย)
7. ครูเฉย ๆ นิ่งทำงาน หูฟังปากคุย (ครูขาดสมาธิทำงานหลายหน้าที่)
8. ผู้ปกครองขาดสมาธิ เพราะมีวุ่นใจในสิ่งที่ครูทำอยู่
9. ผู้ปกครองเข้าใจกระบวนการการเล่น 20 คำถาม

ปัญหาและอุปสรรค

1. ผู้ปกครองบางส่วนไปประกอบอาชีพ ทำให้มาร่วมกิจกรรมไม่ได้ เป็นช่วยเก็บเกี่ยว

ผลผลิต

2. มีเสียงรบกวน
3. ความไม่เข้าใจบทบาทในเวที
4. ผู้เข้าร่วมบางส่วนไม่กล้าคิด ไม่กล้าพูด กลัวผิด
5. ไม่ตรงต่อเวลา

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

1. ขอให้ตรงต่อเวลา
2. ชี้แจงบทบาทหน้าที่ผู้เข้าร่วมประชุมให้ชัดเจน
3. พยายามหลีกเลี่ยงเวลาไม่ให้ตรงกับฤกษ์เกี่ยวกับตัวของผู้ปกครอง

ถอดบทเรียน

1. การจัดเวทีไม่ค่อยประสบความสำเร็จ(เวทีไม่ราบรื่นเท่าที่ควร)
2. มีการเตรียมตัวพูดคุยกันระหว่างทีมน้อยเกินไป
3. ผู้ปกครองไม่ค่อยตอบคำถามตามที่คาดหวังเลยไปไม่ถูก
4. ผู้ปกครองไม่กล้าคิด ไม่กล้าพูด
5. ต้องจัดการเรื่องเวลาให้เหมาะสม
6. ผู้เข้าร่วมสนุกสนานบ้าง
7. ผู้ปกครองมาน้อย เพราะตรงกับฤกษ์เกี่ยวกับผลผลิต
8. ผู้ปกครองเล่น 20 คำถามเป็น

ความคาดหวังของทีมงาน

1. กังวลกลัวออกมาไม่ดี
2. กลัวผู้ปกครองไม่กล้าคิด ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก
3. ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองดี
4. ต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการฝึกคิดให้บุตรหลานของตนเอง พร้อมทั้งรู้จัก

ถอดเทปการคุยชมเข้าไปด้วย

สรุปการประชุม

เวทีประชุมการวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของทมิฬวิจัย ครั้งที่ 1

วันที่ 29 มกราคม 2550 เวลา 16.00 – 17.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

คำบอขงป่่า อำเภอเมื่อง จ้งหวัดรพบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม			
1. คุณพรธณี	พัฒนวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม(หัวหน้าโครงการ)	
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยโครงการ	
3. คุณละเอียด	เถิบครุฑ	นักวิจัยโครงการ	
4. คุณสุวิทย์พร	ร้างวนจิตร	นักวิจัยโครงการ	
5. คุณสุนาลี	บุญเกิด	นักวิจัยโครงการ	
6 คุณชไมพร	อัมมอระน	นักวิจัยโครงการ	
7 ด.ช. ฉัตรชัย	อรชร	นักวิจัยโครงการ	
8 ด.ช. พงศกร	พิริยพฤษณ์	นักวิจัยโครงการ	
9 ด.ช. ธีรวุฒิ	หยกคณ้อย	นักวิจัยโครงการ	
10ด.ญ. นิโบล	สนบุญพงษ์	นักวิจัยโครงการ	
11 ด.ช. ภาณุพงศ์	สวนสุข	นักวิจัยโครงการ	
12 ด.ญ. ศโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยโครงการ	
13 ด.ญ. ฌฐนรี	โนนทะศรี	นักวิจัยโครงการ	
14 ด.ญ. มรรษมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยโครงการ	
15 ด.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยโครงการ	
16 ด.ญ. จิตรกัญญา	พอโอ	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
17 ด.ญ. สุนันทา	อ้นประเสริฐ	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
18 ด.ญ. พนิดา	จันทรักคู่	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
19 ด.ญ. สุรวดี	ศิริพจนาวรรณ	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
20ด.ญ. กาญจนา	บุตรคตัญญู	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
21 ด.ญ. ปรัชภากรณ	แก้วนิล	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
22 ด.ญ. สุนิสา	ควรหาเวช	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
23 ด.ญ. ฌฐริกา	เกียรตินิณกร	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
24 ด.ญ. กรรณิการ์	ช้างน้อย	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	
25. ด.ญ. สิริพร	จันทมะสาร	นักวิจัยโรงเรียนวัดไผ่ล้อม	

26. ค.ญ. จิตภา	สถานสถิต	นักเรียน วัดไร่ไถ่ม
27. ค.ญ. เบญจมาศ	สุตสาวาท	นักเรียน วัดไร่ไถ่ม
28. ค.ญ. ปฐมาศ	กาลสิ	นักเรียน วัดไร่ไถ่ม

เปิดประชุมเวลา 16.00 น.

ครูพรณี เริ่มจากการให้ภารกิจกรมแนะนำตัว โดยกำหนดให้

- ทุกคนบอกชื่อตัวเอง
- และนามสกุล

สนทนารื่องการเลี้ยงดู การช่วยเหลือ การให้มีความร่วมมือ การมีส่วนร่วม เช่น ให้ฟ้าอุษานแสดงว่าฟ้าให้ความร่วมมือ แต่ฟ้าฟ้าเองแสดงถึงการมีส่วนร่วม

ครูเล่าถึงการเข้าเวทีของผู้ปกครอง ครั้งที่ 2 ครูถามผู้ปกครองนักเรียนถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จะตอบว่านักเรียน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงยังเหมือนเดิม ครูบอกว่า เป็นเรื่องปกติ การเปลี่ยนแปลงจะต้องค่อยๆ เป็นค่อยๆ เปลี่ยน

เล่าถึงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน คือมะพร้าว เพื่อสนองกับท้องถิ่น ตอนนี้ยังไม่ค่อยสนใจเพราะยังไม่เข้าใจกระบวนการ

ส่วนเวทีครูถามถึงการมีส่วนร่วม และความร่วมมือ มีข้อโต้แย้งกัน สุดท้ายก็ใช้ข้อสรุป คือ การมีส่วนร่วมคือการระดมสมอง การให้ความร่วมมือ มีคนตั้งคำถามแล้วคนอื่นทำตาม

เวทีนักเรียน ครูพรณีบอกให้นักเรียนคุยกับผู้ปกครองฟังว่าทำอะไรมาบ้าง และเกิดอะไรขึ้นกับตัวเรา

- หมายเลข 1 (แอน) จัดบันทึกงานต่างๆ แต่เดิมจดไม่ได้ ปัจจุบันจดได้ดีกว่าเดิม
- หมายเลข 2 (โม) ตอนแรกอาย ตอนนี้ไม่ค่อยอาย
- หมายเลข 3 (เจม) เข้ามาครั้งแรกไม่ค่อยพูด ไม่กล้าพูด เดี่ยวนี้กล้าพูดผิดก็ไม่เป็นไร
- หมายเลข 4 (วุฒิ) มีสมาธิมากขึ้นตอนแรกออกไปที่อื่นเบื่อบ้างสรุปตอนนี้อยากเล่นและอยาก

สรุป

- หมายเลข 5 (นุก) เมื่อก่อนไม่ค่อยคิด เดี่ยวนี้คิดมากขึ้น
- หมายเลข 6 (พลอย) ตอนแรกไม่ค่อยกล้าแสดงออกเสียงสั้น ตอนนี้ไม่สั้นแล้ว
- หมายเลข 7 (ใหม่) ตอนแรกไม่ค่อยกล้าตอบ ไม่กล้าถาม ตอนนีถามมากขึ้น
- หมายเลข 8 (เฟิน) เดิมอาย กลัวพูดผิด ตอนนี้ไม่อาย
- หมายเลข 10 (ฟ้า) เดิมเล่นขี้มึนได้เรื่อง ตอนนีกรเอง เมื่อก่อนขี้เกียจตอนนี้ขยันขึ้น เพราะเวลาเข้าห้วิทยมีการคิดมากขึ้น ต้องการพัฒนาตัวเอง
- หมายเลข 12 (สาว) ตอนแรกอาย ตอนนี้เริ่มอยากเล่น
- หมายเลข 13 (ติ้ะ) อยากเข้ามาเพราะมีเกมเล่น

หมายเลข 14 (เจียบ) ขี้ยาย ตอนนี้นึกถึงขึ้นมาแต่ก็ยังอายอยู่

หมายเลข 15 (ฟ้า) ตอนแรกไม่กล้าพูด ตอนนี้นึกถึงขึ้น

หมายเลข 16 (เมย์) เมื่อก่อนไม่อย่างทำอะไร ตอนนี้ทำมากขึ้น

หมายเลข 17 (มาย) ตอนแรกอายพี่ ๆ ตอนนี้ไม่ค่อยอาย

หมายเลข 18 (กิก) ตอนเล่นิทาน ไม่กล้าพูด ตอนนี้นับพัฒนา

หมายเลข 19 (น้องนา) ตอนแรกกลัวและอายพี่ ตอนนี้เริ่มพัฒนา

หมายเลข 20 (วิว) ตอนแรกอายค่อนข้างกลัวพูด

หมายเลข 21 (มิน) ตอนนี้นะนี่ตัวที่ทำไม่กล้าทำ ตอนนี้นทำได้แล้ว เพราะนะนี่ตัวบ่อย ๆ

เลยทำได้

หมายเลข 22 (หน้า) ตอนแรกนะนี่ตัวไม่รู้ว่าจะพูดอะไรดี เลยไม่กล้าพูด ตอนนี้นึกได้แล้ว

เลยทำได้

หมายเลข 23 (ปาน) ตอนแรกอาย หลังจากนั้นก็เริ่มดีขึ้น เคียวน้อยากพูด

สรุปอกว่า ที่เราทำได้เพราะอะไร เกิดจากการที่เรากำบ่อย ๆ เกิดความชำนาญ เลยทำได้

ครูชี้แจงให้ผู้ปกครองฟังต่อไปว่าจะเริ่มแรกที่ถ้าคุณคือ ระยะสร้างความรู้เข้าใจ เริ่มจากครูจะ

พูดให้เด็กฟัง แต่ปรากฏว่าเด็กไม่ฟังชอบคุยกัน ครูก็เลยให้มีการวาดภาพ และเล่นเกมปรากฏว่าเด็ก

ชอบมาก และสนใจมากขึ้น ในขณะนั้นก็กำลังหารูปแบบการเรียนรู้คนตรีไทยอย่างไรให้มีความสุข

ถามเด็กว่า ไม่มีความสุขเพราะอะไร

เด็กจะตอบว่า

- โดนวิ่งรอบสนาม

- โดนครูบังคับ

แล้วจะทำอย่างไรดี

- ชื่นชมตามใจชอบ

ครูพรณิชี้แจงให้ผู้ปกครองฟังว่า ผู้ปกครองมาเพื่อให้รับทราบว่าจะมีกำลังทำอะไรอยู่

และให้ไปฝึกที่บ้านด้วย และถ้าหวั่นไหวครูจะเข้าไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน นั่นว่า

การฝึกกระบวนการคิด เรารู้คำตอบอย่างผู้บอกเด็ก ให้เขาคิดไปเรื่อย ๆ ถ้าบอกเท่ากับไปสลับกัน

ความคิด เมื่อเตือนตามที่เขาทำมา ให้เด็กดูโทรทัศน์เรื่องอาหารกับฟันผุ ให้ดูเขาทีละอย่าง ๆ เป็นการดู

แล้วผ่าน แต่พอจัดการกระบวนการ เวลาไปซื้ออาหารเขาจะดูวันหมดอายุ ดู อบ. คือรู้จักการเลือกซื้อ

อาหารมากขึ้น รู้จักการเริ่มสังเกต การคิดพิจารณา การคิดวิเคราะห์

ถามครูสุมาลี ถึงสถานการณ์ในห้องเรียน ครูสุมาลีตอบว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กเรียนดีอยู่แล้วจึง

คิดได้ไว ครูพรณิบอกว่าตอนเล่นิทานครั้งแรกเสียงแต่บอกเพื่อนแต่ตัวเองเงียบ แต่พอไปอยู่กับ

เพื่อนแล้วได้แสดงว่าตอนที่อยู่โน้นทีก็กลัวพี่ ๆ แต่จะเป็นผู้นำให้กับเพื่อนๆ ในห้อง ครูต๋อยบอกว่าเด็ก

มีประสบการณ์จะเล่าได้ ครูพรณิเสริมว่าถ้าเด็กทำซ้ำบ่อยๆ ทุกคนเห็นด้วย

แม่โอบอกว่าให้ห้จัดตัวขี้เถียงออก คุรบอกว่ให้พยายามขยัดตัวขี้เถียงออกไป
พั่วหรื ถามว่จะมีวิธีการขจัดตัวขี้เถียงอย่างไร

ฟ้า : ถ้ย้น ค้องทำทุกวัน

แม่โอบ : ถูกเริ่มเปลี่ยนแปลง เริ่มช่วยเมือเห็นแม่เหนื่อย

แม่โอบ : อารมณคี้ช่วย

ฟ้า : ถ้าทำดีแม่จะบอกว่าวันนี้ฝนตกแน่เลย

แม่โอบ : เราต้องทำดีทุกวัน ถึงจะเป็นเรื่องปกติ

เสียงโทรทัศน์ดังอีกแล้ว ทำให้ขาดตอนในการเข้าเวที

ใกล้หมดเวลาแล้วคราวหน้าจะมาคุยกันว่าเราจะขจัดตัวขี้เถียงไปได้อย่างไรบ้าง ต้องมี

พฤติกรรมมาบอกว่าทำอะไร ทำอย่างไร

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นางละเอียด เต็มครุฑ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของทิมวิจัย

ร.ร. วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ราชบุรี

(วันที่ 29 มกราคม 2550 : 16.00 – 17.00 น.)

วัตถุประสงค์

- เพื่อสรุปการดำเนินงานกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ในการดำเนินโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย (30 คน)

- ตัวแทนครู
- ตัวแทนผู้ปกครอง
- นักวิจัย

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว โดยการแนะนำชื่อ – สกุล

กระบวนการ

กระบวนการความคิดที่ผ่านมา

- เวทีสร้างความเข้าใจ เวทีสรุป สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อไปสู่กระบวนการเรียนการ

ตอน

- เวทีสร้างความเข้าใจ เวทีสรุปกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และขอความร่วมมือในการทำงาน สร้างแนวทางดำเนินงานโดยผ่านเอกสาร

- เวทีสรุปและสรุปกิจกรรม สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อไปสู่กระบวนการเรียนการสอน และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองและขอความร่วมมือในการทำงาน

ผลที่ได้รับ (เวทีสรุป)

- มีความสุข
- มีความร่วมมือ
- มีส่วนร่วมในการเล่นเกม
- มีการวางแผน

ผลที่ได้รับ (เวทีผู้ปกครอง)

- ผู้ปกครองเข้าร่วมเวทีมาก
- มีความสนุกสนาน
- ไม่กลัวแสดงออก
- จะกล้าพูดในเรื่องที่ใกล้ตัว

- เข้าใจในการทำกิจกรรมให้ความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยแก่บุคลากรของตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรม

สถานที่พบคุยกับตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู และเด็กฯ ผู้เข้าร่วมถึงเวทีถึงเรื่องราวเกี่ยวกับ การเข้าเวที ตั้งแต่แรกจนถึงครั้งสุดท้ายของจัดเวทีว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง โดยให้ตัวแทนครู ผู้ปกครอง และนักเรียน นำเสนอเป็นรายบุคคล สิ่งที่ได้เรียนรู้/ความคาดหวัง

1. ให้ผู้ปกครองและครูเข้าใจว่าขณะนี้ทีมกำลังทำอะไรอยู่
2. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรม
3. ให้ครูนำกระบวนการไปใช้ในการเรียนการสอน
4. ให้คำแนะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ผู้ปกครอง กล้าพูดมากขึ้นและมีข้อเสนอแนะที่ดีให้เด็ก ๆ
2. นักเรียนคิดและกล้าพูดแสดงความรู้สึกของตนเองในช่วงเริ่มเข้าทีมวิจัยและในขณะนี้
3. ผู้ปกครองรับทราบว่าเวทีกำลังทำอะไรอยู่และให้ความร่วมมือสังเกตเข้าร่วมเวที
4. ครูรับรู้วิถีชีวิตอะไรบ้าง และได้้นำกระบวนการไปใช้ในการเรียนการสอน

ปัญหาและอุปสรรค

1. เวทีมีเวลาเตรียมตัวน้อย เพราะอยู่ในช่วงของการจัดการแข่งขันกีฬา
2. มีเสียงรบกวน
3. เวทียังไม่เข้าใจการจัดเวทีสรุป เพราะเป็นครั้งแรกของการจัด

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

1. จัดช่วงเวลาให้เหมาะสม
2. ทีมควรวางแผนให้ดีกว่าเวที
3. ควรมีการสรุปแต่ละประเด็นขึ้นกระดาน
4. การให้เวทีเข้ารับการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจและมีประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวเวทีให้ดีกว่านี้

ถอดบทเรียน

1. การจัดเวทีไม่ค่อยประสบความสำเร็จ
 - เวลาพูดเวทีไม่ได้แยกเป็นเวที ๆ และไม่ได้ขึ้นกระดาน ทำให้ผู้ปกครอง
 - นักเรียนไม่ตอบอย่างที่ต้องการให้ตอบ
 - ครูตั้งคำถามกว้างเกินไป
2. ผู้ปกครองรับทราบบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในโครงการ

3. นักเรียนรู้จักคิดและกล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น
4. ทีมกำลังใจ เพราะไม่แน่ใจว่า การสรุปบทเรียนครั้งนี้มาถูกทางหรือไม่

ความคาดหวังของวิทยุ

1. ให้ผู้ปกครองได้รู้ว่ามีทีมกำลังทำอะไรอยู่
2. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วย
3. ให้ครูได้นักกระบวนการไปใช้
4. ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียนที่เข้าร่วมเวที

สรุปการประชุม

สรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1 ครั้งที่ 1/2550

วันที่ 8 เมษายน 2550 เวลา 10.00 – 15.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดใหม่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอมอграชนบุรี จังหวัดราชบุรี

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดใหม่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยโครงการ
3. คุณละอียด	ถึบคุง	นักวิจัยโครงการ
4. คุณชไมพร	อัมอราม	นักวิจัยโครงการ
5. ด.ช. พงศกร	พิริยพณต์	นักวิจัยโครงการ
6. ด.ญ. ณัฐนรี	โนนทะศรี	นักวิจัยโครงการ
7. คุณพิเชษฐ	ใจบุญ	นิสิตฝึกงานมหาวิทยาลัยนเรศวร
8. คุณชนพล	สิงห์ศรี	นิสิตฝึกงานมหาวิทยาลัยนเรศวร
9. คุณสุรศักดิ์	ประไพสินทร์	กลุ่มเยาวชนรักแม่กลอง
10. คุณศิริวัฒน์	คันธารส	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สมุทรสงคราม

เริ่มการประชุม 10.00 น.

ทีมศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม มาให้คำแนะนำในการสรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1 ว่าทีมวิจัยจะต้องสรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 อย่างไร แนะนำให้ทีมวิจัยถอดบทเรียนแต่ละเวที ซึ่งรายละเอียดที่พูดคุยกันในวันนี้พอมีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- เวทีสร้างความเข้าใจ
- 21 กันยายน 2549 (นักเรียน)
 - กลุ่มเป้าหมาย ชุมชนคนศรีไทย 54 คน ง่าย ควบคุมได้
 - วางแผน เตรียมรับมือเด็ก และบันทึกรายละเอียด
 - แนวคิด เถ่าเรื่องให้เด็กฟัง
- 24 กันยายน 2549 (ครู)
 - 29 กันยายน 2549 (ผู้ปกครองและครู)
 - พัฒนาศักยภาพทีมวิจัย

21 – 22 ตุลาคม 2549 (นักเรียน)

18 พฤศจิกายน 2549 (ผู้ปกครองและครู)

13 ธันวาคม 2549 อบรม เรื่องการสังเกต, การวิเคราะห์และการนำเสนอ

มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550 (ฝึกการตั้งและตอบคำถาม)

- สรุปผลการดำเนินงาน

29 มกราคม 2550

- คณิศรคนตรีไทย

ธันวาคม 2549 – กุมภาพันธ์ 2550

- การจัดเก็บข้อมูลคนตรีไทยในชุมชน

กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2550

การดำเนินงาน

- ครูเริ่มเล่ารายละเอียดโครงการ 5 นาที เด็กไม่ฟัง

- ปรับแผน ขบวนการภาพ ความฝันของเด็ก, เรียนแบบไหนที่มีความสุขและเรียนแบบไหนที่ไม่มีความสุข

ผลการดำเนินงาน

- ครูปรับวิธีการสอน

- ครูผู้ปกครองเรียนรู้เข้าใจการดำเนินโครงการ

- นักเรียนเกิดความรู้ความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมเรียนรู้

การเรียนรู้

- เด็กเรียนรู้และสื่อสารได้ดีด้วยภาพ

- เด็กขาศักยภาพการพูดและการนำเสนอ

- การทำความเข้าใจกับสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับทุกกิจกรรม

- การออกแบบการเรียนรู้กับสิ่งที่ต้องประยุกต์เนื้อหาเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

- การสื่อสารถึงเป้าหมาย วัดอุปกรณ์ในการเรียนรู้กับเด็ก เช่น การวิ่งออกกำลังกาย, การ

ทำซ้ำให้ชำนาญ

- การเรียนรู้เกิดจากการวางแผน ลงมือทำ และสรุปทบทวน / ปรับปรุง

ปัญหา/อุปสรรค

- เวลาไม่ตรงกัน

- การวางแผนในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องวางแผนให้ชัดเจน

ปิดประชุม เวลา 15.00 น.

นางละเอียด เลิศรุ่งฯ

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

การศึกษาริเยนรู้ ครั้งที่ 1 /2550

วันที่ 27 พฤษภาคม 2550 เวลา 08.30 น. - 16.30 น.

ณ บ้านพญาขอ ต. บางพรม จ. สมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมการศึกษาริเยนรู้

1. คุณพรณี	พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. ค.ช. มีศรัชัย	อรชร	นักวิจัยในโครงการ
4. ค.ญ. นิไลบล	สมบุญพงศ์	นักวิจัยในโครงการ
5. ค.ช. พงศกร	พิริยพัฒน์	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ญ. ศโรชา	ทรงเจริญ	นักวิจัยในโครงการ
7. ค.ญ. มรรยมน	วงศ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
8. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยในโครงการ
9. ค.ญ. ญัฐนรี	โนนทะเลศรี	นักวิจัยในโครงการ
10. ค.ญ. สุชาติพิย์	พระจะเกิด	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
11. ค.ญ. ปรียาภรณ์	แก้วนิล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
12. ค.ญ. ญัฐริกา	เกียติมณีก	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
13. ค.ญ. พณิตา	จันทร์เกตุ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
14. ค.ญ. สุรวดี	ศิริพจนาวรรณ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
15. ค.ญ. กาญจนา	บุศกรัตย์ญา	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
16. ค.ญ. จิตกรกัญญา	พ่อโอ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
17. ค.ญ. ตูนิตา	ควรวาเวช	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
18. ค.ญ. ปฐมาศ	กาลสี	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
19. ค.ญ. ภัทรวดี	โกสุณ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
20. นายสมพร	เกตุแก้ว	โครงการศึกษากะบวนการสร้างความสัมพันธ์ ของคนในชุมชน ตำบลบางพรม จังหวัดสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงาน
กลุ่มเป้าหมาย

- ครู
- นักเรียน
- ทีมวิจัย

กิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้

- เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง
- แนะนำตัว
- ตั้งคำถามในเรื่องที่นักเรียนอยากเรียนรู้
- วาดภาพสิ่งที่ประทับใจ
- แวะท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ระหว่างการเดินทางกลับ

กระบวนการ

วิธีการจัดกิจกรรม

- วางแผนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ ว่าทุกคนอยากเรียนรู้อะไรบ้าง
- ฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามก่อนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้
- นักเรียนถามคำถามที่นักเรียนอยากรู้เมื่อไปถึงแหล่งเรียนรู้
- นักเรียนวาดภาพสิ่งที่ประทับใจ เพื่อที่จะได้เกิดความเพลิดเพลิน และบันทึกไว้เป็น

รูปภาพ

- สรุปสิ่งที่ได้จากการมาศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่

สิ่งที่ได้เรียนรู้/ ความคาดหวัง

- รู้เรื่องความเป็นมาของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิด พอสังเขป
- ชมบทธรรมนิมปฎิบัติของการให้วัดคุณศรี เป็นวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดต่อกันมา
- เป็นการระลึกถึงครู ไต่ถาม พ่อแม่ ครูที่โรงเรียน ครูคุณศรี ครูช่าง ครูนายพราน ตนเอง สัตว์ต่างๆ ที่นำมาผลิตเครื่องดนตรี

- ฝึกฝนความแตกต่างของเครื่องดนตรีไทย
- การขึ้นรถโดยสารประจำทาง จะต้องมารอรถ ระหว่างอยู่บนรถจะต้องเรียบร้อย เพราะบนรถมีบุคคลอื่น รอดจะจอดรับผู้โดยสารตลอดทางที่ผู้โดยสาร การขึ้น – ลง รถจะต้องรีบขึ้น และรีบลง การนั่งบนรถโดยสารจะต้องรู้จักการวางแขนว่าจะนั่งด้านไหนที่ทำให้ไม่โดนแสงแดดส่องและนั่งสบาย

- ได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ สิ่งที่ไม่เคยเห็น คือขอตามสาย ต้นไม้ที่ไม่เคยรู้จัก เช่น ทุเรียน มะพร้าวขอ ต้นส้มโอ ม่านบาฬี
- วิธีการและสถิติขอ

- เครื่องจับหนูสมัยก่อน
 - ประวัติศาสตร์ของลูกกระเบิดที่ประตูน้ำบางนกแขวก (วัดเจริญ)
 - รู้จักการต่อราคาสินค้า จากการไปซื้อข้าวเหนียว ราคา 3 ชั่ง 10 บาท ต่อราคาให้เหลือ 3 บาท ทำให้เพื่อน ไปซื้อกันมากขึ้น
 - รู้จักปลาสาวยตะพานน้ำตัวเล็ก
 - ระยะเวลาของวันมะพร้าว รู้ว่าวันมะพร้าวเก็บไว้ได้ไม่นานเมื่อซื้อมาควรรับประทานไม่อย่างนั้นวันมะพร้าวจะเสีย
- ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมสนทนากัน อยากที่จะไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกอีก
- เด็กรู้จักมีชัยสถ์
- รู้จักการจดลำดับความคิด
- ช้อตสยที่เด็กอยากจจะรู้หมดไป
- เวลาชั้นรณมถ์ต้องสังเกตมากขึ้น เช่น เบาะไหนชำรุดไม่นั่ง
- ก่อนการเดินทางต้องรู้จักการวางแผน
- เวลาที่ซื้อของมารับประทาน ถ้าของนั้นเก็บไว้ได้ไม่นานต้องรีบกิน
- ก่อนที่จะซื้ออะไรควรเลือกให้ดี ถ้าเป็ดดูได้ควรเปิดดูก่อน
- ครั้งต่อไปจะไม่ซื้อวันมะพร้าวแล้วเดิมอีก เพราะไม่อร่อยและเนื้อวันมะพร้าวไม่ค่อยดี

ปัญหา อุปสรรค

อาบ

- ผู้เข้าร่วมบางส่วนยังไม่กล้าพูด คิดสินใจช้า เพราะกลัวตอบผิด กลัวคนอื่นว่าตอบผิดแล้ว
- นักรียนกลัวว่าคำถามที่ตนตั้งจะไม่ได้อะไร
- การเดินทางฝนตก กลับมาแล้วไม่สบาย
- เติบยงที่เตรียมไปไม่พอกินสำหรับนักเรียนบางคน

ข้อเสนอแนะจากผู้ไปศึกษาเรียนรู้

- ไม่หว่านระเเพื่อนเมื่อเพื่อนพูด ไม่ว่าจะถูกหรือผิด
- ฝึกตั้งคำถามบ่อยๆ ถ้าไม่แน่ใจให้ครูช่วยแนะนำ
- ก่อนไปศึกษาเรียนรู้ต้องมีการวางแผน เตรียมรับมือไปด้วย
- ต้องเตรียมขนมที่ตนเองอยากจะรับประทานไปด้วย

บทบาทของทมิวจัย

- เปิดเวทีพูดคุย ฝึกให้นักเรียนตั้งคำถาม
- ชวนเด็กลงพื้นที่ศึกษาเรียนรู้
- สอบถามข้อมูล

- บันทึกข้อมูลที่ได้

ถอดบทเรียนทบทวนวิจัยหลังศึกษาเรียนรู้

- ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม อายากจะไปศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่อีก
- ผู้เข้าร่วมเกิดการเรียนรู้ระหว่างทาง ไปศึกษาเรียนรู้
- ความคาดหวังของทมิวิจัย
 - ต้องการให้ผู้เข้าร่วมไปศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน
 - ผู้เข้าร่วมได้ไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องคนศรีไทยที่ตนเองจะรู้เบื้องต้น

เริ่มการเดินทาง เวลา 08.30 น.

การเดินทางเริ่มจากการนัดให้นักเรียนมาพร้อมกันที่โรงเรียน เวลา 08.30 น. และแจกเสบียงอาหารให้แก่แต่ละคน ให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อช่วยเหลือกันระหว่างเดินทาง พักจับคู่กันเอง หรือเพื่อนจับคู่กับเพื่อนถ้าอยู่ชั้นที่โตแล้ว เริ่มต้นทางออกจากโรงเรียนเพื่อมารอรถโดยสารประจำทาง และรับชาวหอเพื่อนำไปรับประทานในตอนกลางวัน เวลาประมาณ 08.45 น. รถโดยสารประจำทางสายแม่กลอง ได้มาถึงทุกคนขึ้นรถประจำทางอย่างรวดเร็วเพราะกลัวตกรถ ตอนขึ้นนั่งบนรถบางคนไม่ได้สังเกตว่าตรงที่นั่งนั้นโดนแสงแดดส่อง เพราะรีบขมมานั่งพอรถออกจึงรู้ว่าด้านไหนร้อนทำให้ไม่กระเรียนเกิดการเรียนรู้ว่าเวลาที่นั่งรถ ควรจะดูทิศทางของพระอาทิตย์ว่าต้องมาด้านไหนและเราควรจะนั่งด้านไหนที่ไม่โดนแสงแดดระหว่างการเดินทางทุกคนสนทนากันเพราะส่วนใหญ่ไม่เคยนั่งรถโดยสารประจำทางมาก่อน มันเป็นที่แปลกที่मारรถเสมอในการเดินทางในครั้งนี้มันทำให้การเตรียมตัวโดยกินยาแก้เมารถมาก่อนล่วงหน้า เพราะรู้ว่า ถ้ากินยาเมารถขณะที่นั่งรถมาแล้วจะทำให้มีอาการเมาแล้วยังคงเมาอยู่ มีประสบการณ์จากการที่เดินทางกลับจากแก่งกระเจาน เพราะมีหมกมึนกินยาล่วงหน้าก่อนขึ้นรถ จึงกินยาลงขณะนั่งรถแล้วในที่สุดมันก็เมาหมด

ในระหว่างการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หลายอย่าง บางคนไม่กล้าเสี่ยงเพราะจะมีบุคคลอื่นอยู่บนรถด้วย นักเรียนรู้ว่าการนั่งรถโดยสารจะเดินทางช้ากว่ารถส่วนตัว เพราะจะรถโดยสารจะต้องจอดรับผู้โดยสารตลอดเวลา เดินทางไปได้ประมาณ 1 ชั่วโมงจึงมาถึงบ้านพญาซอ ที่แห่งนี้ก็คือบ้านของคุณครูสมพร เกตุแก้วนั่นเอง นักเรียนส่วนใหญ่เคยรู้จักครูสมพรแล้ว แต่ยังไม่ค่อยชิน พอมาถึงบ้านครูได้รับการต้อนรับอย่างดี ก่อนที่จะมีการพูดคุยกับครูสมพรนำนักเรียนไปห้วพื่อเก่าก่อน และเมื่อทำอาหารเสร็จจึงเรียบริยบร้อยแล้ว ครูสมพรจึงถามนักเรียนว่าวันนี้มาทำอะไรกัน ตอนแรกยังไม่มีการตอบครูจึงนับ 1-30 นักเรียนจึงช่วยกันตอบว่ามาศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องคนศรีไทย นักเรียนได้เตรียมตัวก่อนมาบ้านครูสมพรแล้ว โดยฝึกการตั้งคำถามที่นักเรียนอยากจะรู้เพื่อที่จะนำมาถามครูสมพรแต่ละชนิดของเครื่องคนศรีไทยที่นักเรียนถื่น

เริ่มจากคำถามแรกถามว่า

นักเรียน	ไม่ระมัดระวังทำมาจากอะไร ?
ครูสมพร	ระมัดระวัง ไม่ทำมาจากไม้ไผ่เอาผ้าพัน อยากรู้ต้องไปบ้านลุงแก้ว จ.ราชบุรี
นักเรียน	ชอยเกิดขึ้นในสมัยใด ?
ครูสมพร	ชอ มีมานานหลายพันปีจากประวัติศาสตร์จีน ดูเครื่องดนตรีมีลักษณะคล้ายชอ คาดเดาว่าน่าจะมียานานก่อนสยาม ภูมิภาคที่ชอ อยู่ในยุคสุโขทัยมีการค้าขาย อยู่ชามันที่ก นา่งในมีหน้าที่ขับกล่อม (เรื่องเล่า) ชัดเจนที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 9
นักเรียน	ผืนระนาดเอกทำมาจากไม้อะไร ?
ครูสมพร	ผืนระนาดเอก แรกเริ่มทำมาจากไม้ไผ่ ต่อมาใช้ ไม้ชิงชัน ไม้พยุง ไม้ประดู่ ไม้มะหาด มีระนาดที่เป็นลูกแก้ว, เหล็ก, โลหะทองเหลือง
นักเรียน	ชออยู่ทำมาจากไม้อะไร ?
ครูสมพร	ชออยู่ ทำมาจากไม้เนื้อแข็ง ถ้าไม้ไม่แข็งมันจะคล ไม่แข็งแรงใช้ได้แต่มันจะชอนเสียจนรูปทรงไม่สวยงาม ชอต้องหาไม้ที่ ไม่มีรอยแตกทำ
นักเรียน	ทำไม้สายขึงตึงต้องมี 3 สาย ?
ครูสมพร	ขึงสายตัวโน้ตหนึ่งตึงมี 3 สาย มีหลายเส้นทำให้เสียงเกิดความไพเราะ
นักเรียน	เสียงของคนตีไทยเกิดมาจากอะไร ?
ครูสมพร	สมัยก่อน วิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทำให้เกิดเสียง มนุษย์นำมาคิดแปลงให้เป็นเครื่องดนตรี เช่น เสียงสัตว์ร้อง การขีดสี การผสมโลหะ
นักเรียน	ระนาดทุ้มเกิดในสมัยใด ?
ครูสมพร	ระนาดทุ้ม เกิดในสมัย รัชกาลที่ 4 ผืนระนาดทุ้ม ตอนแรกใช้ไม้ไผ่ทำ ไม้ไผ่มีปลวก มอดกิน ต่อมาในระยะหลังจึงทำมาจากไม้ชิงชัน ถ้าทำมาจากไม้มะหาดจะพังเร็ว การทำตะกั่วตีตีที่ตีผืนระนาด ใช้ตะกั่วถลุงไฟ ผสมขี้เถ้า ใส่กระบอกไม้ไผ่ เข้าเป็นเม็ด เม็ดตะกั่ว ผสมขี้ผึ้ง แท่งไม้รังขี้มะโรงมันจะเหนียว ใส่ตะกั่วมากเสียงจะต่ำมาก
หลังจากที่นักเรียน ไม้มีคำถามจะถามอะไรครูสมพรอีก เพื่อให้นักเรียน ได้รับความรู้เพิ่มเติมอีก ครูสมพรจึงถามนักเรียนแต่ละคนว่าโน้ตดนตรีตัวใดที่เล่นได้ดีและตัวไหนที่เล่นไม่ดี นักเรียนแต่ละคนก็ตอบโน้ตที่ตนเองถนัดและ ไม่ถนัด ครูสมพรจึงเสริมต่อว่าให้แต่ละคนค้นคว้าหาว่าเสียงอะไรที่ตนเองถนัดและเสียงอะไรที่อยากพยายามฝึกให้เยอะ นักเรียนถามต่อ	
นักเรียน	ไม้ที่ใช้ตีขึงมาทำอะไร ?
ครูสมพร	ไม้ขึงใช้ไม้ไผ่ทำ มีयरองด้านในแล้วจึงทุ้มด้วยหนังอีกชั้น
นักเรียน	ชอวางใหญ่และชอวงเล็ก มีวิธีการเล่นที่เหมือนกันหรือไม่ ?
ครูสมพร	การเล่นของชอวางใหญ่และชอวงเล็กแตกต่างกันชอวงใหญ่เล่นนำทาง ชอวงเล็ก

เทรกกีการสะบัด

นักเรียน	ตะกั่วที่ติดที่ลูกช้อนทำมาจากอะไร ?
ครูสมพร	ลูกช้อนทำมาจากโลหะผสม ทองแดง 7 ส่วน นิกเกิล 3 ส่วน
นักเรียน	ชอค์วางทำมาจากอะไร ?
ครูสมพร	ส่วนมากชอค์วางทำมาจากไม้ชิงชัน
นักเรียน	ทำไมเมื่อศีรษะนาคแล้วศีรษะนาคจึงหย่อน ?
ครูสมพร	ศีรษะนาคนาน ๆ ผื่นหย่อน เพราะเขือกยึด รางสั่น เพราะ ไม้แข็งแรงมากต้องประคองแรง
นักเรียน	ทำไมจะแข็งต้องมีโตะจะเข้ ?
ครูสมพร	โตะจะเป็นเครื่องกำเนิดเสียง

เมื่อนักเรียนหมดคำถามที่จะถามในตอนนี้แล้ว เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาบริเวณรอบ ๆ บ้าน ครูสมพร ครูพรณิจจึงให้นักเรียนวาดภาพเครื่องดนตรีและต้นไม้ที่นักเรียนประทับใจและมานำเสนอให้เพื่อน ๆ ได้ชื่นชมในสิ่งที่นักเรียนประทับใจ ส่วนมากเครื่องดนตรีไทยที่นักเรียนประทับใจ คือ ซอสามสาย เพราะ นักเรียนไม่เห็นของจริง และต้นไม้ที่นักเรียนประทับใจก็คือ ต้นพุทธรักษา ต้นบานบาท ต้นไม้ที่ไม่รู้จักชื่อซึ่งต้นไม้ใบสีเขียว นักเรียนบอกว่าใบของมันสวย ไม้ไปครวหาหน้าก็น่าจะรู้ว่ามีต้นอะไร

หลังจากที่นักเรียนนำเสนอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ครูสมพรจึงมีเกมมาให้นักเรียนได้เล่นกัน เกมนี้เป็นเกมทายอุปนิสัย ครูให้นักถึง หมา แมว หู กาแฟ แล้วเรารู้สึกอย่างไร ซึ่ง हमาแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง แมวคนที่รัก หูที่รักที่เรากลียด กาแฟที่เราไม่ค่อยคนก็บอกความรู้สึกที่แตกต่างกับบางเหมือนกันบ้าง หลังจากเล่นเกมทายอุปนิสัยจบ ครูสมพรจึงเสริมว่าทุกอย่างเปลี่ยนไปตามโอกาสตามเวลา เวลานี้เราอาจจะไม่ชอบแต่อนาคตเรารู้สึกดีได้ ครูสมพรถามเด็ก ๆ ว่า ก่อนที่เล่นดนตรีไทยทำไมจึงต้องให้วัสดุ ส่วนใหญ่จะบอกว่าให้วัสดุดนตรี เมื่อไม่มีใครมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ ครูจึงเสริมให้ว่า

- 1 เป็นประเพณีปฏิบัติ, วัฒนธรรมประเพณีสืบทอดต่อกันมา
- ## 2. ระลึกถึงครู

- พ่อ แม่
- ครูที่โรงเรียน
- ครูดนตรี
- ครูช่าง
- ครูนายพราน
- ตัวเอง
- สัตว์ต่างๆ

ครูสอนให้เด็กได้รู้ถึงความฝันในเรื่องต่างๆ โดยใช้หัวข้อเรื่องการอ่านเป็นเรื่องอย่าง โดยให้แต่ละคนบอกวิธีการอ่านน้ำของแต่ละคน บางคนก็พูดสลับขั้นตอน บางคนก็บอกขั้นตอนไม่ครบทุกคน ครูถามพรจึงเสริมต่อว่าไม่ว่าเราจะทำอะไรเราจะต้องมีการวางแผน ต้องจัดลำดับความคิดให้ดี

เดินทางออกจากบ้านครูสมพร เวลาประมาณ 14.30 น. นักรถโดยสารถขึ้นเดิมก่อนที่พวกเรา จะกลับถึงโรงเรียนรถโดยสารประจำทางสายนี้จะต้องไปจอดแวะที่วัดเจริญก่อน รถจะออกอีกครั้งหนึ่งก็ประมาณ 16.00 น. ทำให้พวกเราได้ไปแวะไหว้พระให้อาหารปลา ได้รู้จักปลาสาวยที่บางคนไม่เคยรู้จักมาก่อน ได้เห็นตะพาบน้ำตัวเล็กๆ ที่คนนำมาขาย และได้ความรู้เกี่ยวกับทุกระเบิดที่ประตูนาวัดเจริญว่า ทุกระเบิดที่วัดเจริญ เกิดขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สมัยพันธมิตร ทั้งระเบิดใส่ทหารญี่ปุ่นเพื่อตัดเส้นทางคมนาคมของญี่ปุ่น เพื่อไม่ให้เส้นทางเข้าสู่กรุงเทพฯ ทุกระเบิดที่พบมี 3 ลูก ซึ่งยังไม่ระเบิด ชาวบ้านแถวประตูนาวัดได้มาพบจึงกู้ขึ้นมาได้ 3 ลูก ขณะกู้ขึ้นมาลูกระเบิดได้ระเบิด 1 ลูก ทำให้มีผู้เสียชีวิต เขาจึงตัดสินใจนำส่วนของทุกระเบิดมาแสดงให้คนรุ่นหลังได้ดูเพื่อระลึกถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษาเรียนรู้ในวันนี้ทุกคนสนุกสนานมากและออกไปศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่อีกในครั้งต่อไป

นางสาววัชรีย์ เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

การอบรมพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย ครั้งที่ 1/2550
วันที่ 15 - 17 มิถุนายน 2550 เวลา 08.00 - 21.00 น.
ณ บ้านสวนทรายทอง อ. บางคนที จ. สมุทรสงคราม

เรียนรู้แนวการอบรม

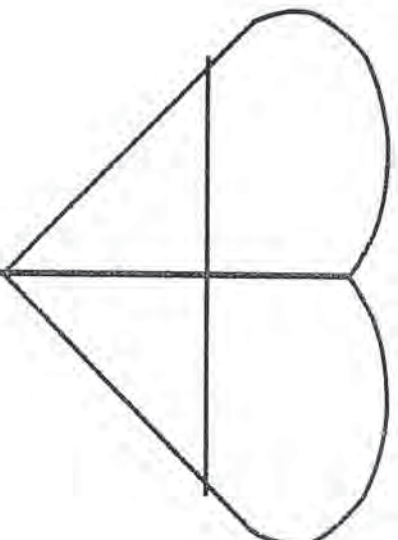
วิทยากรกล่าวถึงการอบรม โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้วยกันผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยทุกคนจะมีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ในช่วง 3 วันนี้ โดยมีกลุ่มผู้เข้าร่วมมี 2 ส่วนคือ กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนักศึกษา ดังนั้นจึงเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในบทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมแต่ละคน

กติกาการอบรมร่วมกัน

- รับผิดชอบต่อโทรศัพท์/ปิดเสียงเพื่อการทำกิจกรรม “แลกเปลี่ยนอย่างเต็มที่”
- หากมีความจำเป็นต้องคุยโทรศัพท์ช่วยคุยเสียงเบาๆ
- ไม่ต้องบันทึกภาระหว่างการทำกิจกรรม ทางทีมอบรมจะมีการสรุปให้ โดยผู้เข้าร่วมสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มที่

การทำความรู้จัก

พิธีารท์กล่าวถึงการทำความรู้จักว่าอาจจะไม่พอในการสร้างพลังกลุ่มจำเป็นต้องรู้ใจด้วยจึงได้ใช้กิจกรรม 4 ห้อยหัวใจเข้ามาเป็นกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ระหว่างกัน โดยแบ่งกระดาษและวาดรูปหัวใจจากนั้นแบ่งเป็น 4 ส่วนเขียนหมายเลขกำกับไว้ 1 - 4 จากนั้นเขียนคำถามแล้วให้วิ่งไปตามเพื่อนที่รู้จักน้อยที่สุดดังนี้

ข้อ 1 อวัยวะส่วนใดที่ภูมิใจมากที่สุด

วิทยากรเริ่มสอบถามว่าใครสามารถสอบถามได้มากที่สุดพี่หนึ่งตอบว่าขอบหัวใจ ในขณะที่คุณสาโรจน์บอกว่าขอบหัวใจ ครูเปิดขอบผมตัวเอง พี่น้องขอบมือตัวเอง ขณะที่ครูดูบอกว่าขอบความสูงของตัวเอง พี่เจ็กขอบหุ่นแต่ก็มีเสียงบอกว่าทำไมบอกไม่เหมือนกัน คุณก่าไปขอบภูมิในขณะที่ทิวชรินทร์ขอบปากเช่นเดียวกับครูพรณิและคุณอุ้ม ครูอัชฌาขอบขา ในขณะที่พี่น้องขอบตา ครูเอ็ดขอบอกขอบหน้า ครูสำราญ(พี่หนุ่ม)บอกขอบมือ พี่นกขอบตา ครูเอ็ดขอบผม

ข้อที่ 2 ภูมิใจอะไรในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่อยู่บ้าง

วิทยากรเริ่มถามเหมือนกับข้อแรกว่าใครหาได้มากที่สุด แต่คราวนี้เริ่มจากคนที่ได้น้อยที่สุดบอกว่าพี่สาโรจน์ภูมิใจในสถานที่ๆ ให้ความรู้กับเรา ครูอุ้มขอบห้องเรียน ครูละเอียดขอบคอมพิวเตอร์ใหม่ ครูอัชฌาภูมิใจโรงเรียนอยู่ในสวน ซ ไม่พรชอบดนตรีไทย อ.ตุ้ชอบสถานที่โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน พี่เจ็กชอบสถานที่ พี่น้องชอบอาจารย์เจ็ด พี่หนึ่งชอบผอ. วชิรชอบที่อยู่ร่วมกันในอบต. ครูนกนพรชอบดนตรีไทย

ข้อที่ 3 ที่มาอบรมมีความคาดหวังอะไรบ้าง

วิทยากรเริ่มให้สั้นๆ ใช้อีกครั้งว่าครูนี้จะวางแผนทำอะไรอย่างไรก็ได้ให้ทุกคนในกลุ่มได้พูดคุย แต่เมื่อเริ่มถามว่าใครได้มากที่สุดในรอบนี้พบว่าครูเจียบได้มากที่สุด 13 คน ในขณะที่ความคาดหวังของหลายคนในการอบรมก็แตกต่างกันไป ครูต๋อยสนุก ครูเอ็ดได้เพื่อน พี่เอ็ดได้ประสบการณ์ วชิรได้ความรู้ ครูอัชฌา ได้พี่ถึงเพิ่ม ซ ไม่พร ได้รู้จักคนมากขึ้น ครูวชิรินทร์ ได้ร่วมมอร่วมใจกัน อ.ตุ้ได้สนุก ครูนกนพร ได้ความรู้ อุ้ม ได้ธรรมชาติ พี่เจ็ก ได้เพื่อนใหม่ พี่ต๋อย ได้ความรู้ ครูหนึ่ง ได้เพื่อน พี่น้อง ได้เพื่อน พี่น้อง(หญิงเรียนรู้อะไรพี่ถึงกลุ่มคืออะไร พี่สาโรจน์ ได้เรียนรู้ ข้อที่ 4 ความลับที่ไม่เคยบอกใครเลยบ้างหรือไม่

ได้คำถามนี้เข้าไปหลายคนเริ่มมีเสียงสะท้อนในกลุ่มหลายคนบอกว่า ไม่มี หลายคนก็ยังไม่ออกว่าตัวเองมีความลับอะไร หลังจากลิ้นเสียงระฆัง คุณอาร์ทเริ่มสอบถามจากพี่เองซึ่ง พี่น้อยที่สุดบอกว่าครูเจียบบอกว่าตัวเองไม่เคยบอกใครว่าสาว พี่สาโรจน์บอกว่าอยากได้ A ทุกวิชาแต่ไม่กล้าบอก ครู ก่า ได้รักครูซึ่งมาดีมาก พี่เจ็กขอบนาตาลิ พี่น้อง ร. บอกว่าชอบแฟนแล้วไม่กล้าบอก ครูอัชฌาชอบหนีเที่ยว ครูเจียบ พี่ต๋อย ครูเอ็ดบอกว่าไม่มีความลับ ในขณะที่พี่อาร์ทบอกว่าไม่ยากบอกใครว่าหน้าตาดี

วิทยากรตอบย้ำว่าคนเราอยู่ด้วยกันแต่มีความคิดต่างกัน บางคนเมื่อฟัง โจทย์แต่ก็คิดว่ายากซึ่งอาจแบ่งได้อีก 2 ประเภทคือคนที่ไม่มีความลับกับคนที่รู้ว่าความลับคืออะไร

ข้อสังเกต : ในช่วงแรกๆ ที่ทำกิจกรรมนั้นหลายคนถามคนที่อยู่ใกล้ตัวเองจนกระทั่งใกล้หมดเวลาหลายคนจึงได้เดินเข้าไปหาเพื่อถามคำถามที่ติดตัวไว้ และในรอบหลังๆ นั้นเริ่มมีการรวมกลุ่มเพื่อสอบถามกันมากขึ้น โดยเห็น ได้ชัดเจนประมาณ 3 กลุ่มใหญ่ๆ และในข้อสุดท้ายทุกคนเกือบจะรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน มีการวิ่งเข้าไปในกลุ่มเพื่อสอบถามและให้เพื่อนถาม โดยตลอดทั้งกิจกรรม บรรยากาศเป็นไปด้วยความสนุกสนานของผู้เข้าร่วม

กิจกรรมการเรียนรู้

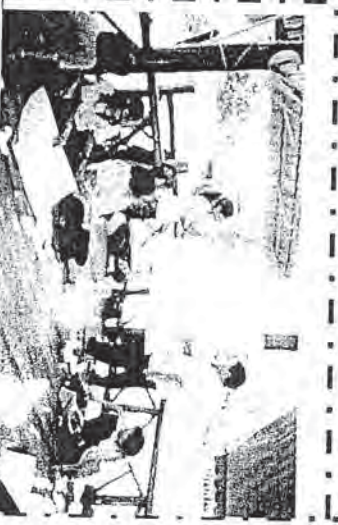
ให้นักเรียน 1 - 5 แบ่งกลุ่มกันแลกเปลี่ยนเรียนประสบการณ์ในหัวข้อที่จะให้ต่อไปนี้ โดยขั้นแรกให้คิดเรื่องที่จะคุยและทบทวนตัวเองก่อนที่จะแลกเปลี่ยนในกลุ่ม

- ตอนเด็กชอบอะไรในโรงเรียนมากที่สุด
 - ประทับใจครูคนไหนมากที่สุด
 - บรรยายย้อนหลังประมาณ 4 - 5 ปีที่ผ่านมาเราชอบบรรยายอะไรในโรงเรียนของเรา
 - ถ้าเปลี่ยนได้เราอยากพัฒนาอะไรในโรงเรียนของเรา
- หากแลกเปลี่ยนเสร็จแล้วให้วาดรูปใส่กระดาษและออกมานำเสนอให้ครอบครัวดูกันทั้ง 4 ชื่อที่ให้ไป

- สิ่งที่ชอบในวัยเด็ก
- งานวันเด็ก
- ครูที่ประทับใจ
- ครูสอนภาษาไทยกับศิลปะ
- บรรยากาศที่เรารชอบ
- ความร่วมมือร่วมใจกัน
- อยากเปลี่ยนแปลง

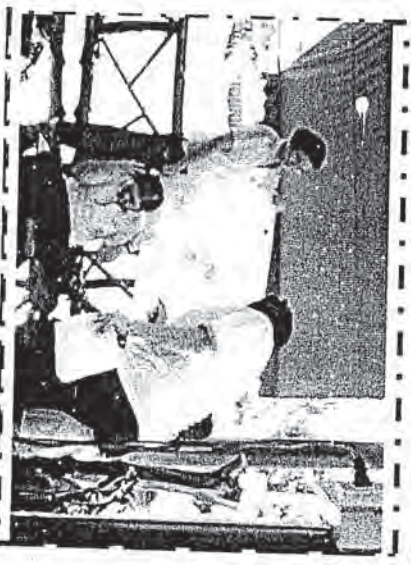
- สิ่งที่ชอบในวัยเด็ก
- ครูใจดี ชอบต้นไม้บริเวณโรงเรียน คำนะบานหลังโรงเรียน
- ครูที่ประทับใจ
- ครูสอนรำน้องจากชอบว่า ครูสอนกีฬา ครูใจดี ครูที่เข้มงวด ชอบครูที่เอาใจใส่ตั้งใจทำงาน
- บรรยากาศที่เรารชอบ
- ร่มรื่น บรรยากาศความเป็นกันเองของครู การไม่ต้องแต่งตัวตามระเบียบ การใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ
- อยากเปลี่ยนแปลง
- การใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนและอุปกรณ์
- การทำห้องกว้างๆ ไว้สำหรับรับร่า
- ห้องอนามัยดีแอร์สำหรับพักผ่อน
- การทำอาคารกีฬา ยามรักความปลอดถัย
- แปลงเกษตร

- สิ่งที่ชอบในวัยเด็ก
- ต้นจามจุรี สนามเด็กเล่น วัดพระมหาธาตุ
- ครูที่เราประทับใจ
- ครูใจดี โอปอ้อมอารีย์
- บรรยากาศที่เราชอบ
- ร่มรื่น
- อยากเปลี่ยนแปลง
- มีโต๊ะปูนตามตงสน สนามหญ้าในสนามฟุตบอล
- อยากให้มีสนามเด็กเล่นที่สวยงาม
- อยากให้มีห้องสมุดที่ทันสมัยคือมีอุปกรณ์ครบ
- อยากได้ต้นไม้ใหญ่ๆ

- สิ่งที่ชอบในวัยเด็ก
- ชอบสถานที่วิ่งเล่น
- ครูที่เราประทับใจ
- ครูใจดี ครูสวยๆ ครูที่สอนการฝีมือ ครูที่พูดเพราะให้เรารู้เรื่องเพลงและเล่น
- บรรยากาศที่เราชอบ
- ความสัมพันธ์บ้าน วัด โรงเรียนจะดีแต่ปัจจุบัน
- เปลี่ยนแปลง
- ครูกินข้าวด้วยกัน มีการชวนกันไปเที่ยว
- อยากเปลี่ยนแปลง
- เปลี่ยนแปลงเจ้าอาวาสวัด
- อยากได้คอมพิวเตอร์ให้ครูทุกคนได้เรียนคอมพิวเตอร์

บทบาทการเรียนรู้

วิชากรกล่าวบทบาทว่าสิ่งที่เราต้องการกับวิถีทัศน์ของโรงเรียนเป็นไปตามที่เราอยากให้เป็นหรือไม่ และจะทำอย่างไรให้วิถีทัศน์กับประสบการณ์ที่ดีของเราในอดีตสามารถเกิดขึ้นได้ในโรงเรียน ประเด็นคือเราต้องการสื่อสารให้ผู้ปกครองเด็กเข้าใจด้วย ว่าเราต้องการให้เด็กเป็น

เช่นนี้ เพื่อให้เกิดการต่อต้านการเรียนการสอน โดยปกติเวลาเราปฐมนิเทศเรามักจะพูดตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนซึ่งเราก็คงจะไม่เข้าใจ

ในกิจกรรมที่ทำให้ท่านถามว่าให้คิดโรงเรียนในฝันคืออะไรจะคิดไม่ได้แต่สิ่งที่ให้ช่วยกันคิดเป็นสิ่งที่เคยมีมาแล้ว และเราจะทำอย่างไรให้กลับไปเหมือนเดิมกับบรรยากาศเก่าๆ กิจกรรมที่ให้ทำเป็นการมอญย้อนกลับไปว่าสิ่งอะไรที่เรากำลังทำมาเพื่อให้เห็นว่าควรจะต้องบรรยากาศอย่างไร โดยครูจะเป็นปัจจัยหลัก ในขณะที่มีการทำความเข้าใจผู้ปกครองก็เป็นสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้ผู้ปกครองรู้ว่าเราจะทำอะไร ไม่อย่างนั้นผู้ปกครองก็จะตั้งคำถามเข้าใจผู้ปกครองก็เป็นสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้ผู้ปกครองรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงต้องรู้ที่จะเข้ากับเหมือนกับว่า 2 พื้นที่นำมาต่อกันต้องรู้ที่จะเข้ามอญไม่ออกว่ามีการเปลี่ยนแปลง เราเรียนรู้การเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยอาศัยทักษะ เครื่องมือ ที่นำมาปรับใช้ก็จะทำให้การสร้างการเรียนรู้กับเด็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิจกรรมนับเลข

- นั่งเป็นวงกลมให้เริ่มนับเลขตั้งแต่ 1 - 60
- หากเลขที่นับมีเลข 5 ให้เปลี่ยนจากการนับเป็นการปรบมือแทน

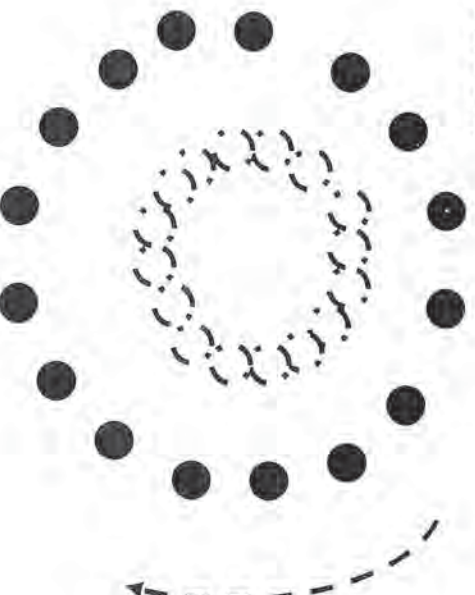
กิจกรรมโป่งไอ้หย่า

- ตั้งแถวเป็นวงกลม
- คนที่เป็นคนเล่นจะเดินไปหาคนที่หมายตาไว้แล้วทำท่าโป่ง พร้อมกับมือที่ทำท่ามือโป่งไปทางคนที่ถูกโป่งให้ท่าท่าเหมือนคนถูกยิงและร้องออกมา สำหรับคนที่อยู่ทางด้านซ้ายและขวาให้ทำท่าตกใจพร้อมกับกล่าวคำว่า ไอ้หย่า..! หากใครชี้ให้ออกมาเป็นคนโป่งแทน

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้ถ้าฉันคือ

กตিকা

- ให้ทุกคนตั้งแถวเป็นวงกลมและให้ทุกคนตั้งวงล้อมเก้าอี้ไว้
- เมื่อเปิดเพลงให้ทุกคนเดินตามจังหวะและวนไปทางด้านขวามือ
- เมื่อเพลงจบให้ทุกคนหาที่นั่งให้ใต้ทุกคน
- จะเอาเก้าอี้กี่อันจะ 2 ตัว

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

วิทยากรเริ่มการถอดบทเรียนโดยถามถึงความรู้สึกรู้สึกของคนที่ไม่ได้นั่งซึ่งในรอบที่ 2 นั้นมีอยู่ 2 คนคือ คือครูหนูกับพี่สาว โรจน์ซึ่งได้พูดถึงเก้าอี้ที่คนอื่นนั่งทำให้ถ่วงไปก็จะทับเพื่อน ไม่นั่งดีกว่า ในส่วนรอบที่ 3 คนที่ไม่ได้นั่งคือครูตุ๋ ครูตุ้ม ครูอู๋ ขคิดว่เก้าอี้หนึ่งตัวน่าจะนั่งได้ 1 คน ครูอู๋ขมาได้พูดถึงประสบการณ์ที่พอเห็นก็คิดว่าเก้าอี้คนตรี โดยไม่ฟังคำสั่งให้เนซด พี่ชติถึงได้ถามถึงถึงไปว่าเหตุใดจึงคิดว่าเป็นเก้าอี้คนตรี “มีเก้าอี้มีคนคนตรี มีการเปิดปิด การเล่นแบบเดินรอบเก้าอี้และมีกรรว่า การที่เคยเล่นเก้าอี้คนตรีมาแล้ว” เหน่านี้คือถึงที่ส่งผลให้คิดว่าเป็นเก้าอี้คนตรี

“แล้วอะไรทำให้คิดว่าเก้าอี้เก้าอี้คนตรี” วิทยากรถามต่อจากคำถามเดิมที่หลายคนพูดมาหลายคนบอกว่าพอเล่นไปแล้วเริ่มสงสัยเนื่องจากไม่มีการคิดคนออกทั้งที่ไม่ได้นั่งแต่ก็เข้าไปเล่นใหม่อีกครั้ง มีการเอาก่อออกครั้งละ 2 ตัว การย้ายคำสั่งของวิทยากร

สิ่งที่ได้เรียนรู้

“คิดว่าสิ่งที่เราได้เรียนรู้จากกิจกรรมคืออะไร” หลายคนเริ่มรู้ความรู้สึกในการเล่นเกมกิจกรรม การตีความคำสั่งให้ชัดเจนก่อนที่จะทำอะไรลงไป การวางแผนในการนั่ง ได้เห็นความมีน้ำใจของเพื่อนที่เรียกมานั่ง เป็นความเข้าใจเดิมของเราเองที่คิดว่าต้องเป็นอย่างนี้ วิทยากรย้ำถึงสิ่งที่ครูอู๋ขพูดว่าเราใช้ประสบการณ์ของเรา พอเริ่มต้นเหมือนกันและส่งผลให้งานที่ทำไม่สำเร็จ พี่น้องพูดถึงความเป็นห่วงคำสั่งให้จบ เราก็จะคิดวางแผนและแยกกันและส่งผลให้งานที่ทำไม่สำเร็จ พี่น้องพูดถึงความเป็นต้นชาตญาณของคนทีบอกว่าเสียสละแต่จริงๆแล้วคิดถึงตัวเองก่อนเป็นอันดับแรกแล้วค่อยมีน้ำใจ แต่ในวงคุยก็บอกว่ายังมีคนที่เป็นคนที่ไม่เสียสละ

วิทยากรหยิบยกประเด็นความเสียสละมาเล่าในว่าบางครั้งคนที่เสียสละก็ต่อเมื่อเรามีพอแล้ว การเสียสละเพราะเป็นชายหญิงหรือการเสียสละเพราะอายุ วิทยากรยังย้ำถึงการใช้ประสบการณ์เดิมว่าเราใช้สิ่งเหล่านี้มาตัดสินก็จริงแล้ว การตัดสินคนและผลกระทบที่ได้รับกลับมาเป็นอย่างดี ในวงคุยจึงได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางคนบอกว่าเราเชื่อเพราะว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง การตัดสินจากมาตรฐานที่เราตั้งไว้ การตัดสินจากลักษณะภายนอกที่เห็น พี่อาร์ทจึงได้ถามถึงสิ่งที่ทำให้เราตัดสินจากบุคลิกภายนอก ความไม่คุ้นเคย การแต่งกาย การกระทำ การกระทำการแสดงออก ผลกระทบที่จะตามมา พี่อาร์ทจึงได้ย้ำว่า “บางครั้งเรามักตัดสินคนจากประสบการณ์ กระแสสังคม ซึ่งมีองค์ประกอบอื่นอีกมากมาย”

วิทยากรได้กล่าวย้ำว่าบางครั้งเราเห็นครั้งแรกเราก็ตัดสิน ซึ่งส่งผลให้ไม่ได้เรียนรู้ข้อมโยงไปถึงการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นนโยบาย ซึ่งสาเหตุที่ไม่สามารถขยับไปได้เนื่องจากยังติดความคุ้นชินเดิม เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดก็มาจากการทำ การเรียนรู้จากการฟัง การอ่านความรู้จะได้เพียง 20 % เท่านั้น ผ่าทท้ายไว้ว่าการให้เด็กทำและตั้งคำถามกับเด็กก็จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด และการเรียนรู้แบบนี้จะฝังอยู่ในตัวเน่จจากเป็นความรู้ที่มาจากตัวเอง

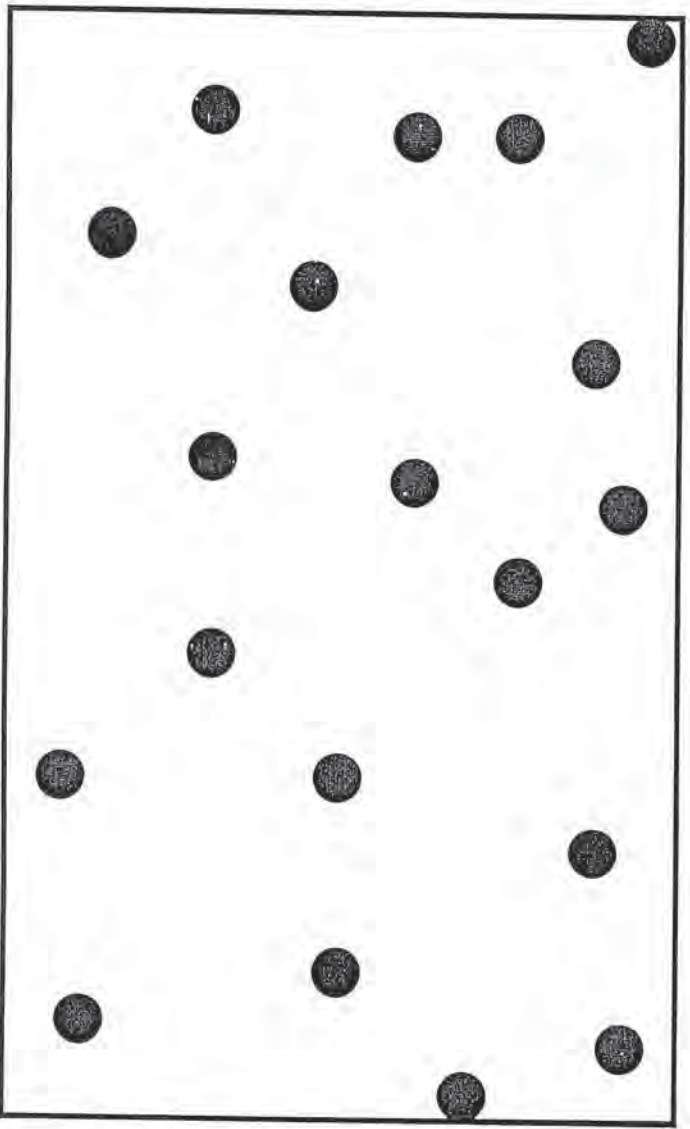
วิทยากรกล่าวทิ้งท้ายว่าบางครั้งการตัดสินใจของเราจะทำให้เราเสียโอกาสในการเรียนรู้จนการอบรมการทำงานวิจัย เมื่อได้ขึ้นก็ปฏิบัติที่จะทำ กับคนอื่นกลุ่มหนึ่งซึ่งอาจจะติดตามแต่ก็ไม่ลงลึกในรายละเอียด ซึ่งหากมองผ่านๆก็จะไม่เห็นรายละเอียดของความต่างที่เกิดขึ้น การหยุดนิ่งเพื่อเรียนรู้สถานการณ์ เรียนรู้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเป็นการเปิดใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยตัวเอง ภายใต้การค้นคว้า ไม่ยึดติดและร่วมใช้ชีวิตอย่างให้คุณค่า จากการทบทวนประสบการณ์อย่างต่อเนื่องของเราและคนอื่นจะค่อยๆผลจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ตามแต่สิ่งที่ได้คือการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรม

คนหนึ่งคนมีการแสดงออกไม่เหมือนกันเพราะโอกาสที่จะแสดงออกก็แตกต่างกัน จึงมีการแสดงออกที่หลากหลายจนบางครั้งทำให้ไม่ตรงใจเราเพราะทุกคนอยากเป็นคนสำคัญอยากเป็นจุดเด่นของสังคม การเรียนรู้โอกาสประสบการณ์ที่แสดงออกอย่างนั้นแต่คำว่า “ดี” กับ “เก่ง” ในโลกความเป็นจริงเราใช้อะไรตัดสิน

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้พื้นที่ปลอดภัย

กติกา

- ให้ทุกคนเลือกพื้นที่ในบริเวณกรอบที่ขึ้นไว้ โคนให้เลือกพื้นที่คิดว่าปลอดภัยที่สุด
- ปิดตาและเดินตามจำนวนก้าวตามที่วิทยากรสั่ง โดยเดินอย่างไรก็ได้

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

วิทยากรถามถึงความรู้สึกของคนที่ตายรอบแรก ครูเขียนบอกว่าเดี๋ยวบอกว่าเป็นบุญเลยแต่ได้ 3 - 4 ก้าวก็ตาย ในขณะที่พี่สาวโรจน์ก็ขอเดินหน้าไปเลยขอตายคาบหน้า ส่วนความรู้สึกของคนที่ตายในรอบที่ 2 นั้นวิธีการเดินก็เดินหน้าไป 3 - 4 ก้าวแล้วค่อยถอยหลังหรือเดินออกข้างๆ ไม่เดินตรงอย่างเดียว แต่ก็มาจดคนที่เดินมาชนตาย ในขณะที่บางคนคิดว่าจะเดินหน้าไปเลย วิธีการเดินก็ก้าวสั้นๆ เดินไปปอยากลองตายดู บางคนก็มีการใช้หูในการรับรู้เสียงรอบข้าง เดินอยู่เกี่ยวกับแต่ทำให้รู้สึกแปลกใจขึ้นหน้าก่อน

วิทยากรถามถึงคนที่อยู่รอดว่าวิธีการเดินอย่างไร ครูละเอียดได้บอกว่าในช่วงแรกก็มีการวางแผนว่าตัวเองจะตายหรือไม่เนื่องจากมีปัญหาเรื่องสุขภาพ วางแผนการเดินก่อน สำรองคนที่อยู่ข้างๆ และเดินผสม ไม่เดินในรูปแบบใครแบบหนึ่งประจำ พี่น้องบอกว่าเราเลือกพื้นที่ตรงมุมไว้ พอเดินก็เดินวนอยู่ตรงนั้นและกระแทกที่หน้าทักๆ เพื่อให้เพื่อนที่เดินมาได้รับรู้และให้หยุดไปให้พี่พี่น้อง น. บอกว่าในช่วงแรกกังวลระยะทางและบอกเพื่อนที่อยู่ข้างๆ ว่าอย่าเดินทางขวา เลือกพื้นที่มุมไว้ และคู่พื้นที่ปลอดภัยสำหรับตัวเองไว้ อ. วัชรินทร์บอกว่าวิธีการเดินของตัวเองนั้นพยายามเดินให้ติดเชือกเพื่อรักษาชีวิตไว้ วิทยากรย้ำต่อไปว่าวิธีการเดินของแต่ละคนนั้นแตกต่างกันบนกติกาและจำนวนก้าวเท่ากัน บางคนรู้ว่าเสียงก็วิ่งออกไปเพื่อที่จะได้เรียนรู้สิ่งที่ได้เรียนรู้

“จากประสบการณ์เดิม จากวิธีคิดทำให้เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง” วิทยากรถามเน้นย้ำลงไปอีกครั้ง การวางแผน การระมัดระวัง การใช้สมาธิในระหว่างการเดินทาง เราจะเดินอย่างไรก็ตาม อยู่กับที่ก็ตายเพราะอย่างไรคนอื่นก็ต้องเดินมาชน การเดินออกไปยังได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ มากกว่าอยู่กับที่ ครูอธิบายอีกครั้งที่การทำงานบางครั้งหากเรากลัวจากหลายๆ กิเลสทำให้เราไม่มีโอกาสได้เรียนรู้แต่การกล้าเดินออกไป ได้ลองทำอะไรทำให้เรามีบทเรียนและรู้ว่าเราจะทำได้หรือไม่ นอกจากนี้ในวงคุยยังได้พูดถึงการตายก่อนว่าเรายังจะได้เรียนรู้คนอื่นว่ามีวิธีการเดินอย่างไรด้วยและทบทวนตัวเองว่าเดินอย่างไร

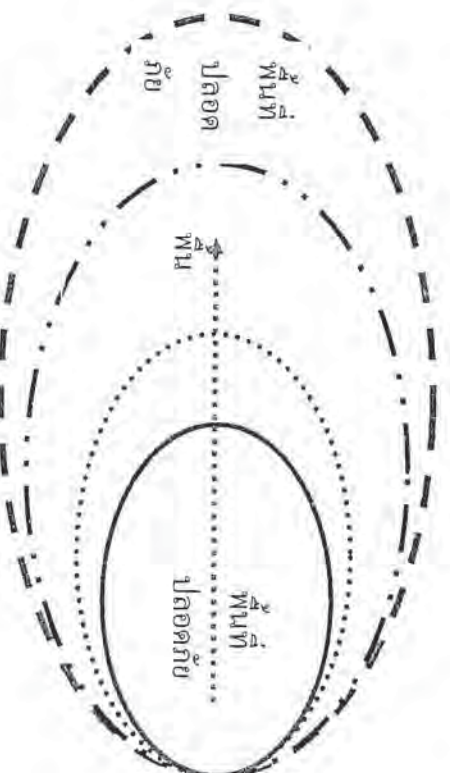
วิทยากรได้ย้ำถามการเรียนรู้ของคนที่ยังอยู่กับที่ ซึ่งในมุมของคนนั่งมองว่าเพื่อนว่าสามารถเอาตัวรอดได้ดี พื้นที่ที่เพื่อนเดินและเรียนรู้บนของคนที่อยู่กับที่นั้นคิดว่าการเดินทางเดินอยู่กับที่นั้นเพื่อเอาตัวรอดและสามารถค้นหาวิธีที่คิดว่าการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น พี่น้องกล่าวว่าจนถึงแม้พื้นที่จะเล็กเราก็สามารถเรียนรู้ได้ ถ้าวอกไปแล้วตายไม่ขอไปคิดว่า ครูแยกกล่าวอีกครั้งว่าอย่างไรก็ตามไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาด้านสุขภาพ นอกจากนั้นยังคิดว่ามันเป็นเพียงเกมซึ่งต้องเอาชีวิตรอดให้ได้ พี่น้องกล่าวอีกครั้งที่การที่เราอยู่คนเดียวถึงแม้จะไม่ได้ออกไปผู้โลกภายนอกได้แต่เราก็เห็นด้วยควมระมัดระวังทุกครั้งโดยการใช้ประสบการณ์จากการเดินในการเดินครั้งใหม่

วิทยากรกล่าวย้ำอีกครั้งว่าหากคนที่เดินอยู่กับที่หากเกิดเปลี่ยนใจเดิน การที่เราอยู่ในพื้นที่เดิมเราก็จะเจอกับสิ่งเดิมๆ แต่หากออกไปโดยไม่ระมัดระวังเราก็จะเสี่ยงเหมือนกัน ในขณะที่คนที่อยู่ใน

พื้นที่ปลอดภัยมีโอกาสนี้จะหายไปจากผลกระทบจากภายนอกกลายเป็นพื้นที่อันตรายได้แล้วเรา
ทำอย่างไร ออกไปมากก็อันตราย อยู่ข้างในพื้นที่ตัวเองก็อันตราย การตั้งสัญญาณให้เพื่อนรับรู้
อันตรายที่จะเกิดขึ้น การทำข้อตกลงร่วมกันว่าเราจะเตือนกันอย่างไร จิตวิทยาจึงว่าอีกครึ่งว่าหาก
ประเมินตามสถานการณ์จริงแล้วความต้องการภายในคือตัวตน แต่เราไม่ควรรอคอยหวังให้คนอื่นต้อง
เป็นต้องเหมือนเรา เนื่องจากทุกคนมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันและความต้องการไม่เหมือนกัน และเมื่อ
บางอย่างที่เราให้เรารู้ได้โดยไม่อันตรายเช่นการใช้เสียง การระมัดระวัง ดังนั้นการขยายพื้นที่
ออกไปเรื่อยๆก็เป็นการเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้รูปธรรมที่ชัดที่สุดในการทำให้คนที่นอกได้รับรู้คือ
การพูดคุย

การพูดคุย

ในพจนานุกรมเราคิดว่าปลอดภัย แต่ก็ไม่ปลอดภัย 100 % เพราะทุกคนต่างต้องการที่จะออกมาจากพจนานุกรมไม่ระมัดระวังและรับรู้สถานการณ์ฉลวงหน้า เราจึงต้องรับผิดชอบทั้งในสิ่งที่ดีและไม่ดีที่เราทำ

กติการุมนลับ

กตัญญู

- ให้นับ 1 - 50
- โดยหากจำนวนที่มีเลข 5 ให้ปรับมือ
- หากจำนวนที่มีเลข 9 ให้พูดอะไรก็ได้

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิทยาการพูดถึงกิจกรรมที่เป็นภาพฝันที่เราอยากให้มี ในขณะทีในช่วงบ่าจะเป็นการเรียนรู้การตัดสินใจและละความต่างในการออกไปเรียนรู้ของคน ในปัจจุบันการฟังส่วนใหญ่มักฟังไม่รอบและเกิดสิ่งใหม่ไป ซึ่งปัจจัยสำคัญที่สุดผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวบุคคลคือการให้ออกาสซึ่งเกิด

จากการฟังอย่างลึกซึ้งและเข้าใจ ถึงนั้นสิ่งหนึ่งคือการฟังที่ดี บางคนฟังแล้วเชื่อ บางคนฟังแล้วคิดตาม สำหรับกิจกรรมที่จะทำต่อไปนี้เป็นการศึกษาการฟังโดยมีหลักการฟังอยู่ 3 หลักคือ ฟังด้วยหู ฟังด้วยหัวใจ ฟังด้วยใจ ซึ่งเราจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจเพื่อนำไปใช้กับการเรียนการสอนของเราได้

กติกา

- จัดกลุ่มๆ ละ 3 คน
- นั่งทบทวนตัวเองก่อนที่จะเขียนและไปหาสถานที่นั่งเล่าให้เพื่อนฟัง โดยเน้นเป็นเรื่องเล่าโดยมีประเด็นดังนี้
 - คนที่เป็นครูมีเหตุผล อะไรหรือเหตุการณ์อะไรที่ทำให้เราต้องมาเป็นครู
 - ทีมที่ไม่ได้เป็นครูคิดอย่างไรถึงอยากมาเรียนตอนนี้

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

วิทยากรเริ่มจากการถามความรู้สึกโดยรวมในช่วงที่มีการเล่าซึ่งมีหลากหลายความรู้สึกต่าง เช่น สบายใจ สนุกสนาน ได้อะไรดีๆ จากเพื่อน รู้สึกเหมือนเราเลย เหมือนเวลาน้อยเหลือเกินเราจะได้เล่า ไม่จบเลย “แล้วทำไมเราจึงรู้สึกเวลาที่เราเขียนเยอะไป” วิทยากรถามย้ำอีกครั้งหนึ่ง พี่สาวโรงนี้ได้บอกว่า มันเป็นเรื่องที่เราเล่าได้บ่อยๆ วกกลับมา ทำไมคล้ายๆ กันเวลาเล่าเรื่องถึงตั้งใจที่จะฟัง บางคนบอกว่า เรื่องที่เราเล่าไม่มีความขัดแย้ง ไม่มีการจับผิดกัน คุณก็กันอย่างเปิดใจ และไม่มีความคิดหวงใจถึงที่เราคุยกัน อ.หนูได้กล่าวถึงการพูดคุยที่บางครั้งใช้คำไม่สุภาพกลับทำให้ความรู้สึกในการพูดคุยดีกว่า สนิทใจมากขึ้น รับรู้ความรู้สึกเพื่อน

วิทยากรย้อนถามในส่วนของคนพูดกับความรู้สึกที่คนฟังอย่างนี้ พี่น้อง นักศึกษามหาวิทยาลัยชีวิตบอกว่า สงสัยว่าเล่าจะฟังเราไหม การดูแวตาสีหน้า ทำท่าของผู้ฟังทำให้เราอยากเล่าต่อ พี่สาวโรงนั้นย้ำอีกครั้งว่ารู้สึกสบายใจที่ได้เล่าให้ฟังและอยากจะเล่ามากขึ้น ถ้าหากว่าผู้ฟังมีท่าที่สนใจ ในขณะที่คุณพูดคนแรกรู้สึกตกคั่นเนื่องจากไม่รู้ว่าจะเรียบเรียงอย่างไร แต่หากคนฟังทำให้บรรยากาศดีก็จะทำให้กำลังใจมากขึ้น พี่น้อง น. กล่าวอีกครั้งว่าคนพูดต้องพยายามเรียบเรียงคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจ ในขณะที่คุณพูดบางคนรู้สึกได้ว่า ได้แปลป้อย่างออกมาที่เป็นสิ่งที่ไม่เคยพูด พี่สาวโรงรู้สึกว่า เนื่องจากวัยที่ใกล้กันทำให้สนิทใจมากขึ้น ครูช้องมาศย้ำอีกครั้งถึงความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการพูดคุย ครูช้องมาศกล่าวถึงส่วนของผู้ที่ต้องมีความหมายและมีการเตรียมตัวก่อนที่จะพูดเพื่อเป็นการดึงดูดใจความน่าสนใจให้คนฟังตั้งใจที่จะฟัง

แล้วในฐานะคนฟังล่ะ สิ่งที่ได้เรียนรู้คืออะไร วิทยากรโยนคำถามไปสู่ผู้ฟัง การฟังให้จบจะทำให้เราได้เรียนรู้ข้อมูลทั้งหมด บางครั้งเราอดใจอดอยากรถามเนื่องจากสิ่งที่ไม่ชอบถามไม่ครบ การฟังอย่างตั้งใจจะทำให้เรารู้เรื่องทุกคนเล่าต้องการจะสื่อให้เรารู้ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการกระตุ้นความรู้สึกของเราด้วย การฟังด้วยท่าทีที่สนใจจะมีผลต่อคนพูด การใช้ใจในการฟัง สถานที่มีผลต่อ

บรรยากาศที่จะส่งผลต่อการพูดคุย วิทยากรจึงสรุปอีกครั้งว่าบางครั้งการจัดการเรียนรู้ต้องจัดบรรยากาศให้พร้อมที่จะเรียนรู้ด้วย

วิทยากรยังอีกครึ่งในเรื่องของการเปิดใจฟังมีผลอย่างไรบ้าง เช่น ในหน่วยงานราชการที่บรรยากาศการพูดคุยไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้การพัฒนาบางเรื่องเป็นไปได้น้อย เช่นเดียวกับเด็กที่จะต้องจัดบรรยากาศให้มีความสนใจในเรื่องของการฟังโดยเริ่มจากการจัดวงคุยคนละ 2 - 3 นาทีและค่อยๆ เพิ่มเวลาไปเรื่อยๆ ซึ่งอาจส่งผลถึงเด็กที่มีสมาธิสั้นให้มีสมาธิที่ดีขึ้นได้

วิทยากรเพิ่มเติมในส่วนของการฟังอย่างตัดสินใจไม่ใช่ว่าตัดสินใจไม่ได้หรือไม่มีตัวอย่างเดี่ยวแต่อาจเป็นเรื่องของความชอบส่วนบุคคลด้วย ดังนั้นการฟังอาจต้องตัดสินใจด้วยความรู้สึกส่วนตัวออกไปจะทำให้เราได้สาระที่แท้จริง ความรู้สึกจริงๆ ของเพื่อน ได้ว่าขณะนั้นกำลังคิดอะไรอยู่ และสิ่งสำคัญที่ให้เกิดิกาเช่นนี้ไปจะทำให้เราเห็นถึงพลังของเรื่องเล่า ถ้าหากบรรยากาศเป็นเหมือนเมื่อเช้าความรู้สึกจากการพูดคุยจะเป็นเช่นนี้หรือไม่ นอกจากนั้นบรรยากาศยังส่งผลถึงการพูดคุยด้วยทำให้สามารถพูดคุยได้มากขึ้น โดยเรื่องทีพูดคุยจะเป็นเรื่องจากตัวเองแล้วค่อยเป็นเรื่องที่จะออกสู่ภายนอก

กิจกรรมบอกรัก

- นั่งล้อมวงเป็นวงกลม
- ให้คนเด่นคนแรก บอกรักคนที่เราต้องการเช่น รัก.....
- คนที่อยู่ข้างๆ คนที่ถูกบอกรัก ต้องเอามือตบลงที่หัวข้างคนที่ถูกบอกรักจะบอกรักคนที่

กิจกรรมอุลตราแมน

- ยืนล้อมวงเป็นวงกลม
- ท่าของอุลตราแมนมี 3 ท่าคือ รวบรวมพลัง ปกป้องแสง ป้องกัน
- ให้คนที่ยืนอุลตราแมนยืนอยู่กลางวงและเดินไปหาคนที่ต้องการ ทำท่าใดท่าหนึ่งใน 3 ท่าใส่คนที่เป้าหมาย
- คนที่เป็นเป้าหมายก็ต้องทำท่าที่ไม่เหมือนกับคนที่ยืนอุลตราแมน ถ้าหากทำท่าตรงกันให้ออกไปเป็นอุลตราแมนแทน

บทบาทการเรียนรู้

วิทยากรกล่าวถึงการเรียนรู้เมื่อวานที่มีการพูดคุยกันถึงแนวทางการทำให้โรงเรียนไปสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนในฝันเป็นสิ่งที่เรากำลังพยายามแล้ว ไม่ได้มีปัจจัยเรื่องอุปกรณ์อาคารแต่เป็นเรื่องของครู โรงเรียน ชุมชน แล้วถ้าจะทำให้เป็นโรงเรียนในฝันอาจไม่ต้องอะไรมากนักแต่ครูเป็นกลไกที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลง การเรียนในปัจจุบันหวังว่าเด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ตั้งคำถามกระบวนการเรียนการสอนต้องเน้นกระบวนการการคิดวิเคราะห์เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถสังเคราะห์ความรู้ที่มีอยู่ นำไปใช้กับชีวิตของตัวเอง

เมื่อครูเป็นกลไกหลักคั้งนั้นต้องเริ่มจากครู เปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างปลอดภัยโดยอย่าตัดสินใจล่วงหน้าโดยไม่เห็นอะไร กล่าวที่จะก้าวจากประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่ โดยเครื่องมือที่ทีมวิทยากรใช้ทำให้เราเข้าใจตัวเองมากขึ้น เข้าใจเพื่อนมากขึ้น สิ่งที่เราเรียนรู้คือเครื่องมือและสถานการณ์ที่ใช้แต่โดยแท้จึงแล้วเราสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้จากทุกกิจกรรมที่ทำ สำคัญคือการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดคือโดยใช้ การสรุปบทเรียน ซึ่งเป็นการพูดคุยในสิ่งที่เราได้ทำไปแต่มีความแตกต่างในด้านกระบวนการที่ทำให้สิ่งที่พูดคุยเป็นความรู้ได้ การให้ทุกคนได้พูดเท่าๆกัน สิ่งหนึ่งที่พูดถึงคือการฟังอย่างลึกซึ้งจะช่วยให้นักพูดและคนฟังได้สาระอย่างเต็มที่ บางครั้งทำให้ก่อเกิดเป็นแรงบันดาลใจได้ แต่สิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพูดคุยสรุปบทเรียนคือแทนที่เราจะสรุปแบบบทบาทเป็นคนควบคุม การตั้งคำถามจึงเป็นประเด็นสำคัญที่เราได้คิดถึง ได้คุย เพื่อให้ทุกคนได้คิดถึงการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำไปและสามารถพูดออกมาเองได้ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ ดังนั้นคำถามต้องเป็นคำถามที่เชิญชวนให้คิด โดยเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้คือไปสู่เนื้อหามากกว่าที่จะเน้นเนื้อหาสาระโดยขาดกระบวนการเรียนรู้

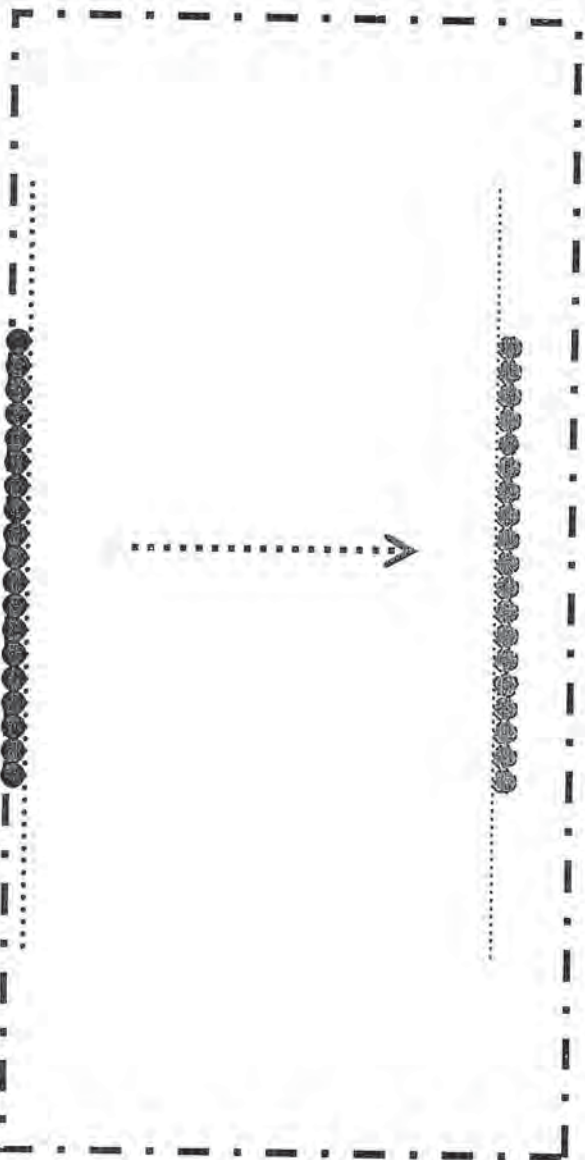
กิจกรรมสร้างการเรียนรู้เด่นแท้ชัด

ภารกิจกิจกรรม

ให้ทุกคนจินตนาการหนึ่งไปยังอีกฝั่งหนึ่งให้ได้

กติกา

- จมอะคินให้ทำทุกขณะติดกันตลอดเวลา หากเพื่อนใดคนหนึ่งขาดออกจกกันต้องเริ่มใหม่
- จมอะคินให้ทุกคนเข้าเส้นชัยพร้อมกัน และจะต้องเหยียบเส้นชัยพร้อมกัน

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

วิทยากรเริ่มสอบถามถึงความรู้สึกละหว่างแรกที่ฟังโจทย์ ในวงคุยจึงได้มีการแลกเปลี่ยนกัน บางคนจะรู้ว่าเราจะทำได้หรือไม่แล้วจะทำอย่างไร บางคนกังวลเนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ช่วยผูก บางคนใจยังไม่แน่ใจว่าจะเจออะไร จะไปอย่างไร จะคิดแบบไหนให้ไปถึงที่หมายพร้อมกัน บางคนก็หนักใจเพราะว่าคนเยอะแล้วจะเดินอย่างไร บางคนก็สงสัยว่าเพื่อนจะคิดอย่างไรกับตัวเองและบางคนก็พยายามที่จะหาเพื่อนที่คู่กันก่อน

และเมื่อมีการซ้อมเดินครั้งแรกหลายคนมีความมั่นใจขึ้นวิทยากรจึงได้ตามถึงบึงจันทน์ทำให้เกิดความมั่นใจ ซึ่งเกิดจากการ ได้เดินก่อน ไม่มีคนจับมือ มีการฟังกัน เห็นความสามัคคีของเพื่อน และบรรยากาศเป็นไปอย่างสบายๆ ไม่กดดัน

วิทยากรถามความรู้สึกละหว่างที่ได้มีการเดินจริง ซึ่งหลายคนรู้สึกเกร็ง ตั้งแต่ต้น แต่พอเกิดความผิดพลาดกันขึ้นหลายคนเริ่มสงสัยว่าใครเป็นคนทำ ท้อแท้ ในขณะที่คนพลาดก็ตกใจ รู้สึกผิดที่ต้องทำให้เพื่อนเหนื่อยอีกแล้ว วิทยากรจึงถามต่อในช่วงที่ความรู้สึกว่าเพื่อนพลาดลงได้อย่างไร บางคนบอกว่าช่วงที่เริ่มต้นใหม่แต่ก็ยังกังวลอยู่บ้างเพราะ ไม่รู้ว่าเพื่อนทำอย่างไรกัน

ในขณะที่ก่อนจะเข้าเส้นชัยหลายคนมีความระมัดระวังมากขึ้น ในขณะที่บางคนเริ่มกังวลเนื่องจากกลัวจะผิดพลาด แต่เมื่อเข้าเส้นชัยแล้วรู้สึกโล่งเหมือนได้ปลดปล่อยบางสิ่งบางอย่างออกไป ในส่วนของการทำงานวางแผนการเดินทางนั้นวิทยากรยังได้ถามซ้ำอีกครั้งว่าเรามีวิธีการอย่างไรในวงคุยได้มีการแลกเปลี่ยนถึงวิธีการโดยในช่วงต้นทางก่อนที่จะมีการเดินมีการรวมถมน เป็นกลุ่มย่อยๆ ไม่เป็นทางการ โดยเริ่มจากคนที่คุ้นเคยและมีการทดลองวิธีการจากกลุ่มย่อยๆ ก่อนที่จะนำเสนอในกลุ่มใหญ่โดยมีผู้นำคอยจัดการวิธีการ การวางแผนมีการคำนึงถึงศักยภาพของคนที่มีความสามารถและความเข้าใจทั้งเป้าหมายและวิธีการร่วมกันให้ชัดเจน ในระหว่างทางมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติการปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิธีการย่อยของตัวเอง มีการปรับเปลี่ยนวิธีเดินระหว่างทาง การแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยใช้การทวนวิธีการเดิมและช่วยกันตัดสินใจภายในทีม มีการให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในระหว่างทำ

วิทยากรถามถึงการเรียนรู้ว่าเกิดขึ้นตอนไหนบ้างพี่น้อง ร. บอกว่าตั้งแต่ตอนฟังโจทย์เสร็จต้องรู้ว่าเราจะทำอย่างไร วางแผนการทำงาน การเรียนรู้ข้อจำกัดและศักยภาพของแต่ละคน เรียนรู้การพูดคุยตั้งแต่กลุ่มย่อยจนถึงกลุ่มใหญ่เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นของตัวเอง เพื่อให้การวางแผนสอดคล้องกับกลุ่ม ต้องฟังกันมากขึ้น การให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นและการขานรับ นำ ต้องมีการทดลองทำ การมีผู้ประสานความคิดเห็นของกลุ่ม การอดทนจะทำให้เราได้เห็นศักยภาพของคนในการขานรับเป็นผู้นำ ต้องมีความมั่นใจทั้งตัวผู้นำ การเรียนรู้ระหว่างทำ เรื่องการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการให้ดีขึ้น ถัดข้อผิดพลาดให้หน่อยลง ความดีใจไม่ได้มาจากวิธีการเดียว ความรวมใจ สามัคคี การสื่อสารเรื่องข้อจำกัดของตัวเอง

วิทยากรบำไในเรื่องของการใ้ถึงความรู้สึกของคนที่อยู่รอบๆตัวเรา และมีการสื่อสารออกมาที่ จะทำให้อารมณ์ของสมาชิกไม่หลุดหนีกับการกระทำของเพื่อน

วิทยากรย้ำอีกครั้งในเรื่องของการเรียนรู้ การทบทวนกับการทำงาน ในหน้าที่ของตนเอง การ ทำตามต้นแบบ การเรียกประชุมระหว่างคณะกรรมการกับผู้สนใจมีความแตกต่างกันอย่างไร ถ้าเรา ทำตามกระบวนการที่ผ่านมาระก้จะเห็นพลัง การแสดงศักยภาพของแต่ละคนแต่บางครั้งก็อาจต้อง อดทนพร้อมที่จะรอ ในขณะเดียวกันการเรียนรู้เราก็เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งก่อนทำ ขณะทำและหลังทำ แต่หากทำแล้วปล่อยไปก็ไม่ได้เรียนรู้อะไร เช่นเดียวกันกระบวนการในห้องเรียนหากครูเข้าไปพูดให้ เด็กฟังแต่ไม่ได้สร้างการเรียนรู้สุดท้ายเด็กก็จะไม่ได้อะไรเลย

วิทยากรยังได้ทบทวนถึงปัจจัยส่งผลถึงความสำเร็จของการทำงานว่า ต้องมีการรับฟังอย่าง ลึกซึ้ง การเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น มีการตัดสินใจบนข้อมูลและข้อจำกัดของทีม การ สื่อสารทั้งการให้กำลังใจ การให้สัญญาและวิถีการตั้งแต่นั้นจนจบ

ในส่วนกระบวนการทำงานนั้นเริ่มตั้งแต่การคิดให้จบตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยต้อง มีการช่วยกันตรวจสอบการทำงานระหว่างการปฏิบัติ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาและรับผลร่วมกัน การ สร้างความสุขในการทำงานโดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีคุณค่าระหว่างการทำงานภายใต้ข้อจำกัด ความสามารถของแต่ละคนโดยต้องมีการเปิดใจยอมรับ รับฟังและให้ทุกคนที่คือหัวใจของการทำงาน

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้กลุ่ม 4 ทิศ

วิทยากรกล่าวถึงการเรียนรู้ที่ผ่านมาว่าเป็นการเรียนรู้ตัวเรา ผู้อื่นให้รู้จักตัวเองมากขึ้น โดย คนเรามีการแสดงออกมาจาก 3 รูปแบบคือ 1.การแสดงออกเพราะเป็นตัวตนของเราเอง 2.การ แสดงออกเพราะเป็นความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้เราเป็น และ3.การแสดงออกเพราะเป็นสิ่งที่ เราอยากเป็น กิจกรรมต่อไปเป็นกิจกรรมที่จะทำให้เราเห็นตัวตนของเรามากขึ้น จากลักษณะของสัตว์ 4 ชนิดคือ กระต๊อง เขียว หนูและหมี

ทิศ	จุดแข็ง	จุดที่ควรปรับปรุง
ทิศเหนือ	บุคลิกดู ก้าวได้กล้าเสีย ลงมือทำ ไม่ลังเล	ใจร้อน ขาดความรอบคอบ แข่งขัน
กระต๊อง	ทำอะไรรวดเร็ว รักความท้าทาย ตัดสินใจเร็ว และเด็ดขาด รักพวกพ้อง และความยุติธรรม ชอบนำ กระต๊องหรือรุ่น มุ่งมั่น รักอิสระ	ง่ายใ้ใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล
	เปิดเผย ตรงไปตรงมา ยืนยันสิทธิของตนเอง	โต้แย้งลงปกป้องตนเองเมื่อถูก
	แฉะกลุ่ม	วิจารณ์ ชอบผลักดันให้มีการ
ทิศตะวันออก	มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเร็ว มีจินตนาการ	ตัดสินใจก่อน
		เบื่อง่าย คิดมากแต่ไม่ค่อยทำ ไม่

เหยี่ยว	สูง มองการณ์ไกล มีไหวพริบ(เน้นเป้าหมายในอนาคต) ชอบทดลองประดิษฐ์ ให้ความสำคัญกับความคิดมากกว่าข้อมูล บางครั้งมุ่งมั่นแต่งานจนอยู่ในภาวะที่ท่วมท้นและล้มเหลว ช่วงแรกจะกระตือรือร้น แต่ช่วงหลังๆจะหมดไฟ เพื่อนๆตามความคิดไม่ค่อยทัน ไม่ยึดติด ยึดหยุ่นสูง รักการเรียนรู้	จริงจัง สมารถยืน ขาดความอดทน รอบคอบ รู้ไม่ลึก ไม่อยู่กับปัจจุบัน ไม่ลงรายละเอียด คิดสั้น ชอบสิ่งแปลกใหม่ มีโครงการใหม่ๆเสมอ
พิศใต้ หมู่	ใฝ่ใจความรู้ลึกของคน ช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบ ใฝ่ใจถึงใจ เป็นที่พึ่งที่รักทั้งใจ ชื่นใจใคร่ (บนพื้นฐานของความเปิดเผยจริงใจ) อ่อนโยน มองโลกในแง่ดี เปิดโอกาสให้คนอื่นมีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นผู้ประสานกลุ่ม เป็นนักไกลเกลี่ยที่ดี รักสันติ	ใจเกรงใจ ไม่ค่อยกล้าตัดสินใจ ไม่ยืนยันสิทธิของตัวเอง ไม่กล้าปฏิเสธหรือขัดแย้ง เมื่อมีความเห็นที่แตกต่าง ถึงเลว วิตกกังวล ถ้าปากใจเมื่ออยู่ท่ามกลางความขัดแย้ง ไม่มั่นใจตัวเอง ไม่ชอบนำ เก็บกด อ่อนไหว ใฝ่ใจคนง่าย
พิศตะวันตก หมี	ใฝ่รู้ ชอบเก็บข้อมูล รอบคอบ สุขุม ลงรายละเอียด มีหลักการ ขึ้นตอน นักวิเคราะห์ ยึดตรรกะ/ความเหมาะสม ตัดสินใจถูกผิดตามหลักการ เปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีเหตุผล เอาจริงเอาจัง ทำอะไรอย่างต่อเนื่องและลงลึก มีโลกส่วนตัว รักผิชอบสูง รักการศึกษา/คำพูด	คือ เอาแต่เหตุผลของตัวเอง เชื้อหรือชอบรับผู้อื่นยาก ไม่ยืดหยุ่น ปรับตัวยาก ยึดคิดในหลักการสูง คิดในกรอบ ตัดสินใจช้า เห็นเขาเก็บตัวไม่ยุ่งกับใคร มองข้ามเรื่องความรู้สึก ลาดหวังสูง กลัวความผิดพลาด

สรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่ม ๔ พิศ

	กลุ่มกระต๊อ : ทำเร็ว เต็มขาด ตรงไปตรงมา กล้าได้กล้าเสียรักพวกพ้อง ถ้าคิดว่าถูกก็ถือทำ ข้อที่ควรปรับปรุง : ขี้รำคาญ ใช้วาทะมณมากกว่าเหตุผล สิ่งที่อยากฝากคือ อยากให้เข้าใจว่าบางครั้งพูดด้วยความรุนแรง เพราะอยากให้งานออกมาดี
	กลุ่มหมี : ใฝ่หลักการเหตุผลในการตัดสินใจจะเปลี่ยนแปลงก็ต่อเมื่อ อีกคนเก่งกว่าหรือรู้มากกว่า ข้อที่ควรปรับปรุง : มีโลกส่วนตัวสูง ไม่ชอบเข้าสังคม

	สิ่งที่อยากฝากคือ
	กลุ่มเหยี่ยว : จุดแข็ง คือ จินตนาการสูง คิดการณ์ไกล จุดที่ควรปรับปรุง : ใฝ่ฝันใจในตัวเอง บางครั้งทำงานอยู่ในภาวะท่วม ท้น เบื่อง่าย สิ่งที่อยากฝากคือการทำงาน ไม่อยากให้ใครอยู่หนึ่ง อย่างให้มีกิจกรรม ใหม่ๆ ตลอด
	กลุ่มหนู(นา) : จุดแข็ง เป็นห่วงความรู้สึกของคนอื่น ใส่ใจความรู้สึก ของคนอื่นมากกว่าตัวเอง ข้อที่ควรปรับปรุง : เชื้อคนง่าย ไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากใครเพราะ ถ้าขอแล้วกลัวพาเพื่อนเสีย แม้ถูกแต่ก็ไม่กล้าทำ สิ่งที่อยากฝากคือทำงานกับเราต้องใจเย็นหน่อย

วิทยาการพูดถึงในบางเวลาเราอยู่ในสังคมรามเกียรติ์ติดกับคนบางคนแต่ไม่เข้าใจเค้าอย่างแท้จริง บางคนในสถานการณ์เดียวกันแต่ความคิดไม่เหมือนกัน หนูห่วงความรู้สึก หนึ่งคือต้องใช้เวลาคิด ต้องใช้ข้อมูลคิดแต่เวลาพูดก็พูดเต็มด้วยความมั่นใจเนื่องจากตัดสินใจช่วยอยู่แล้ว เหยี่ยวจะพูดบนความฝันของตัวเอง ในขณะที่จะพูดออกมาเลย มองกลับมาในมุมมองการบริหารงาน ถ้าหัวหน้าเป็นหนู เหยี่ยว กระทั่ง หนึ่ง เราจะมีการจัดการอย่างไร สุดท้ายในส่วนของการเรียนหนังสือ ๕ ทักษะนั้นเราต้องไม่คิดว่าใครเป็นอะไรปล่อยให้ตัวเองรู้เอง และการ ไม่ใช่จุดอ่อนของการเรียนในการหาผลประโยชน์เข้าหาตัวเองสุดท้ายแล้ว ไม่มีใครเป็นสิ่งที่คิดสิ่งหนึ่งได้ตลอดเพราะทุกคนสามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเองให้ดีขึ้น ได้ตามลักษณะเด่นต่างๆ เนื่องจากสิ่งที่เรียนรู้นี้เป็นสิ่งที่สามารถหาทุนไปใช้ได้ตลอดเวลา

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้เรื่องการอุปละติน
ศึกษาวิศวะรู้เรื่องแพต อดัมส์

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

วิทยาการพูดถึงความรู้สึกและสิ่งที่ได้เรียนรู้ภายหลังจากชมภาพยนตร์ซึ่ง อ.เจียบบอกว่าดูช่วงแรกเหมือนไม่รู้เรื่อง พี่แต่ก็บอกว่าได้รู้ว่าการช่วยเหลือและการทำให้คนคล้อยตามไปด้วยโดยการทำความเข้าใจ คือขอบอกว่าบางครั้งผมมีปัญหาให้เรามองเลยปัญหาออกไปไม่คิดที่ตัวปัญหาที่จะทำให้เราได้เห็นบางสิ่งบางอย่างที่มากกว่า ครูศิริรัตน์พูดถึงการเข้าใจและเรียนรู้ตัวเองให้มากขึ้น ครูหนู่ยบอกว่าเค้าเป็นนักจิตวิทยาในการรักษาคนไข้ พี่น้องเน. บอกว่าเค้าใช้ใจตัวเองจึงเข้าไปถึงปัญหา แม้บางคนจะสามารถทำเรื่องใหญ่ได้แต่เรื่องเล็กๆบางครั้งกลับไม่สามารถแก้ปัญหาเล็กๆได้ พี่น้อง ร. มองในมุมมองของแนวคิดที่บอกเรื่องการเรียนที่ตัวเองเข้าใจก่อนและทำออกไปนอกกรอบได้

นอกจากนี้ยังรวมถึงการที่ต้องสูญเสียแต่ก็สามารถกลับมาทำใหม่ได้พี่น้องน .จึงได้ยึดตอนที่แฟนเก่าถูกฆ่าตายที่แพต ไม่เห็นปัญหาบางสิ่งบางอย่างนั้น ได้แต่แฟนเก่าสามารถเห็น ได้ ครูอัฐชูตถึงการสร้างเครือข่ายอีกครั้งว่าการสร้างเครือข่ายของคนที่อยู่ใกล้ชีวิตสนิทสนมและการคิดการทำงานที่ไม่จบที่เลิกพูดถึงการศึกษา โดยไม่ติดกับระเบียบของโรงพยาบาล แต่รักษาโดยใช้ข้อมูลของคนไข้ ครูเจียบบอกถึงในมุมมองการอยู่ในกรอบและอยู่นอกกรอบ โดย แพตพยายามชี้ให้เห็นว่าการรักษาที่ดีที่สุดคือการรักษาที่อยู่นอกกรอบ การรักษาต้องรักษาทั้งทางร่างกายและจิตใจด้วย พี่น้องข้าอีกครั้งถึงการรักษาที่บางครั้งเราอาจคิดว่าสิ่งที่ให้ที่เราคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุดแต่อาจไม่ใช่สิ่งที่ดีที่สุดกับคนที่ให้ก็ได้ พี่แอมบอกว่าถ้าคิดในส่วนของผู้เรียนก็มีกรอบทำให้หยุดคิดแต่ถ้าหากคิดว่าสิ่งที่จะทำเป็นสิ่งดีแม้จะนอกกรอบก็สามารถทำได้ การให้ออกาสในสิ่งที่คนอื่นทำได้ก็จะเป็นการสร้างกำลังใจให้กับคนอื่นได้ พี่น้องข้าในส่วนของการใส่ใจให้เพื่อนร่วมงานที่เป็นพยาบาล หากให้เกียรติและเข้าใจก็จะได้ใจและทำให้เข้าร่วม ครูเอียตบอกถึงความรู้สึกว่าเครียดเนื่องจาก ไม่ได้ดูหนึ่งจบและรู้สึกเครียดว่าเมื่อหาจะเป็นอย่างไร ในส่วนของประเด็นนี้ครูเอียตคิดว่าถึงตอนที่แพตถูกให้ออม 4 นิ้ว ซึ่งจริงๆแล้วอาจต้องมองให้ผ่านปัญหาไป ในส่วนของกรการรักษาที่เน้นการใช้อารมณ์สร้างการเป็นกันเองกับทุกคน นอกจากนี้อย่างรวมถึงการอย่ายึดคำว่า ยึดกรอบไว้ พี่น้องร. บอกว่าช่วงแรกรู้สึกเกรง ดูไม่รู้เรื่อง เนื่องจากจากกิจกรรมที่ผ่านมามีการเรียนรู้ตลอดเวลา พี่ก้ำไรรบอถึงตอนสุดท้ายที่ได้รับกำลังใจจากคนไข้ พี่น้องข้าอีกครั้งที่กำลังใจที่สัณยทูลคือคนที่ขมขื่นกับรามาตลอด จนวันหนึ่งมาให้กำลังใจเรา ในขณะที่ครูอัฐชูตบอกถึงการอิงอาศัยกันระหว่างด้านจิตใจกับด้านสังคมว่าต้องไปด้วยกัน

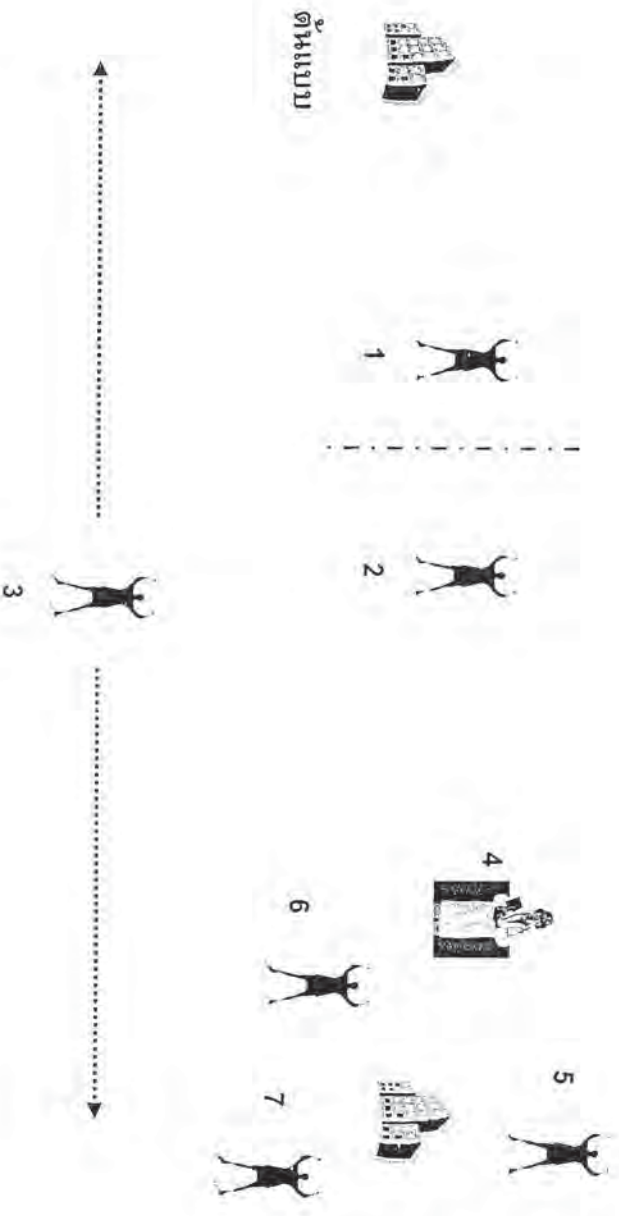
วิทยากรบอกถึงหนึ่งหนึ่งเรื่องมีมุมมองหลายอย่างที่แตกต่างกัน การดูหนึ่งถนัดซึ่งมันว่าต้องได้สาระเราถืออาจจะไม่ได้จากมัน ในขณะที่มุมมองต่างที่เห็นจากการดูหนึ่ง ดังนั้นการนำมุมมองที่แตกต่างกันจากการดูหนึ่งมาแลกเปลี่ยนก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ หากไม่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันก็จะไม่เกิดการเรียนรู้

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้ต่อมหาสนุก

กติกา

- ให้ต่อตัวต่อโดยให้เหมือนต้นแบบมากที่สุด
- โดยให้แบ่งหน้าที่ดังนี้
 - หมายเลข 1 ทำหน้าที่เดิน ไปดูต้นแบบและนำมาบอกหมายเลข 2 โดยห้ามใช้อุปกรณ์ช่วยและอยู่ในพื้นที่ที่จัดไว้ให้เท่านั้น
 - หมายเลข 2 ทำหน้าที่รับคำสั่งจากหมายเลข 1 มาบอกกับหมายเลข 5 - 7 และห้ามช่วยต่อ
 - หมายเลข 3 สามารถเดิน ไปดูต้นแบบและกลุ่มที่ทำอยู่ได้แต่ห้ามพูดและห้ามทำ หรือช่วยเหลืออื่นใด ทำให้ได้เพียงการพยักหน้ากับคำขำหน้า

- หมายเลข 4 มีหน้าที่ควบคุมอุปกรณ์โดยอุปกรณ์ที่ยังไม่ได้ใช้ห้ามอยู่ข้างนอก กระป๋องเกิน 3 ชั้น
- หมายเลข 5 - 7 มีหน้าที่รับคำสั่งจากหมายเลข 2 และต่อตามที่หมายเลข 2 บอก เท่านั้น โดยต้องอยู่ในพื้นที่จุดไว้ให้

ถอดบทเรียนหลังการทำกิจกรรม

เริ่มการถอดบทเรียนโดยในช่วงแรกเป็นการสอบถามถึงความรู้สึกรู้สึกทั้งช่วงของการทำกิจกรรม โดยเริ่มจากหมายเลข 1 ซึ่งคนที่ได้รับบทเป็นหมายเลข 1 บางคนรู้สึกมั่นใจว่าต้องทำได้แน่ บางคนสงสัยว่าจะให้ทำตัวอะไรดีเริ่มที่จะพิจารณารายละเอียด วางแผนการทำงานร่วมกัน รวมถึงการทำความเข้าใจกับหมายเลข 3 แต่พอถึงตอนที่ทำจริงๆ กลับรู้สึกยาก ไม่รู้จะอธิบายอย่างไร ถึงวลีกับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ซึ่งบทบาทหมายเลข 1 ที่ได้ก็เพราะสมัครใจจะลองทำและถูกเพื่อนเสนอชื่อ เนื่องจากพิจารณาศักยภาพแล้ว

ส่วนความรู้สึกรู้สึกของหมายเลข 2 ซึ่งได้มาจากการสมัครใจ การแนะนำของเพื่อน โดยส่วนใหญ่ดูว่าเป็นหน้าที่ที่รู้สึกอึดอัดเพราะไม่เห็นแบบ จำคำอธิบายไม่ค่อยได้ อยากเปลี่ยนคน วิชากรจึงได้ถามถึงทัศนคติและความรู้สึกของหมายเลข 2 ที่เพื่อนให้ความสำคัญกับหมายเลข 3 มากกว่าซึ่งส่งผลให้เครียด กดดัน ทำให้เพื่อนไม่ทำตามบทบาทหน้าที่ ส่วนหมายเลข 4 นั้นก็พยายามควบคุมอุปกรณ์ไม่ให้คนอื่นมายุ่งและรู้สึกหงุดหงิดตอนโดนดึงเอาอุปกรณ์ไป ในขณะเดียวกันก็ศึกษาข้อมูลของอุปกรณ์ที่มีอยู่ไว้ก่อน

สำหรับความรู้สึกรักของหมายเลข 3 นั้นมีความรู้สึก สับสน อยากทำเอง ชัดชัดตอนเพื่อนต่อไม่ถูก เห็นใจคนต่อ

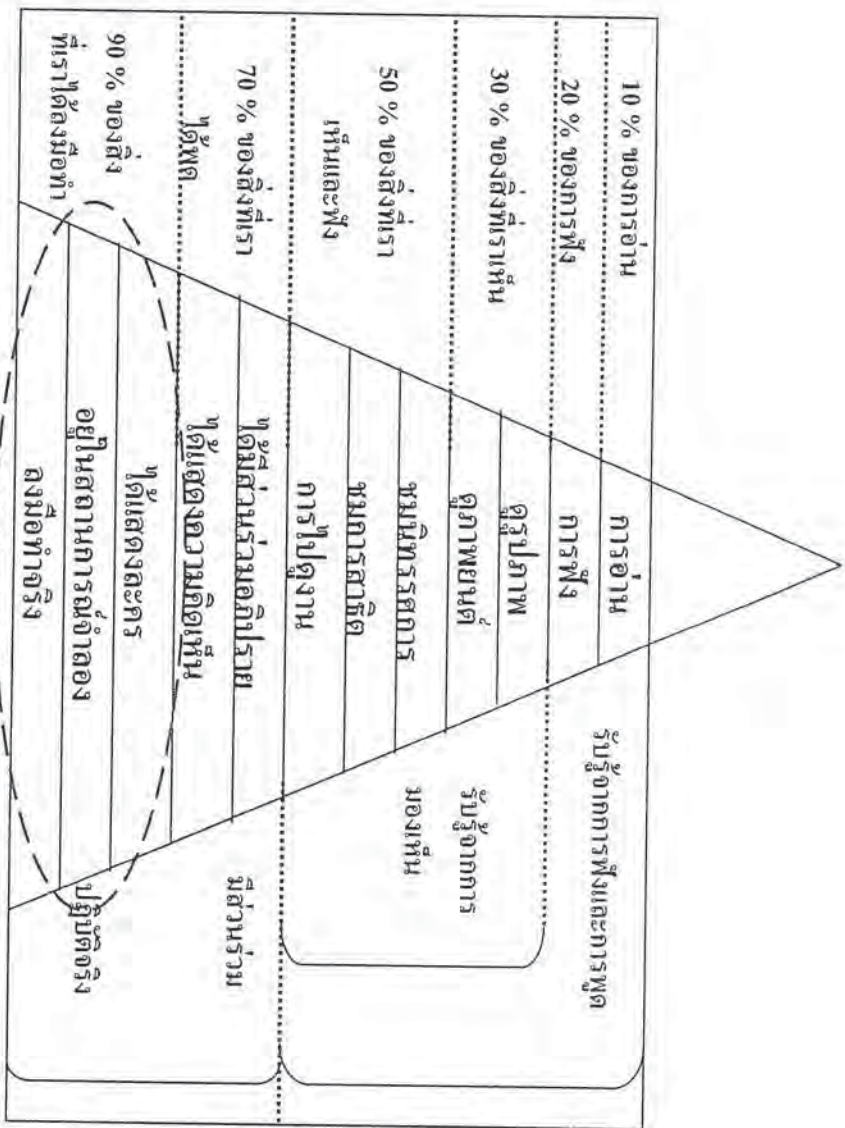
ความรู้สึกรักของหมายเลข 5 - 7 ซึ่งส่วนใหญ่ถูกเลือกมาเป็นตำแหน่งว่างและบางคนก็ดูตามความเหมาะสม ก็รู้สึกสับสนในช่วงที่มีการต่อ หนักใจและเลือกที่จะเช็ชเบอร์ 3 มากกว่า เนื่องจากเห็นแบบและสิ่งที่หมายเลข 2 บอกมาก็ได้รับการบอกต่ออีกที่หนึ่งอาจผิดพลาดไปบ้าง รู้สึกอึดอัดในช่วงที่ฟังคำสั่งและตอนที่ได้กลับ ไปแล้วไม่รู้สึกถึงที่ใดเรารู้

พี่ชาติได้สอบถามถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำไป โดยให้บทวนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จกิจกรรมหลายคนบอกว่าในการทำงานทุกคนมีความสำคัญเท่ากันหมด ขาดคนใดคนหนึ่งไม่ได้ และในการทำงานก็ต้องมีการไว้ใจกัน เชื่อมั่นในบทบาทของเพื่อนที่ได้รับมอบหมายและให้อภัยเพื่อนเมื่อเกิดความผิดพลาด ในขณะเดียวกันการทำงานก็ต้องมีการเรียนรู้ไปพร้อมกันและแบ่งบทบาทหน้าที่เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือเติมเต็มกันจะทำให้งานที่ออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อนทำงานควรมีการวางแผนร่วมกัน เห็นเป้าหมาย กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน วิทยากรจึงได้เสริมในส่วนของการถ้าหากมองในส่วนของการทำงานในระยะใกล้เราก็จะเจอเงื่อนไขที่มากกว่านี้ แต่ในการทำงานย่อยๆ เราสามารถที่จะประชุมกลุ่มย่อยและมีการสื่อสารกลับไปสู่ทุกคน

นอกจากนี้หากมองในส่วนของงานวิจัยที่ครูพรณีกำลังทำอยู่ซึ่งไม่สามารถที่จะอธิบายให้ครูในโรงเรียนเข้าใจ ได้วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้ให้เกิดความเข้าใจคือการสื่อสารย้อนกลับไปมาตลอดเวลา นอกจากนี้ในส่วนของการจัดการก็ต้องมีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลาเช่นกันเพื่อเป็นการตรวจสอบความคิดของตนเอง ในขณะที่สุดที่เป็นปัญหาคือประสิทธิภาพที่ไม่มีการสื่อสารย้อนกลับ สุดท้ายแล้วการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากความสำเร็จและความล้มเหลวถ้าคุณต้องการปฏิบัติคุณ

สรุปการเรียนรู้

วิทยากรได้สรุปการเรียนรู้ของมนุษย์โดยพูดถึงการอ่านและการฟังทำให้มนุษย์มีการเรียนรู้เพียง 20 % การดูรูปภาพและภาพยนตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็น ได้ทำให้มีการเรียนรู้ 30 % การชมโทรทัศน์ การสาธิต การไปดูงานทำให้เราเรียนรู้ 50 % เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นและฟังในขณะที่ 70% ที่เราได้เรียนรู้มากจากการได้มีส่วนร่วมอภิปรายและได้แสดงความคิดเห็นเนื่องจากทำให้เรามีโอกาสได้พูด สุดท้าย 90 % ของการเรียนรู้ของเราเกิดมาจากการได้แสดงละคร อยู่ในสถานการณ์จำลองและลงมือทำจริง

การศึกษาเรียนรู้ ครั้งที่ 2/2550

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2550 เวลา 08.30 น. - 18.00 น.

ณ บ้านพญาซอ ต. บางพรม จ. สุพรรณบุรี ร้านขายของพื้นบ้านที่ตลาดน้ำอัมพวา

และบ้านคูบัวรอง

ผู้เข้าร่วมการศึกษาเรียนรู้

1. คุณพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. ค.ช. มัตริชัย อรชร	นักวิจัยในโครงการ
4. ค.ญ. นิโบล สมบุญพงศ์	นักวิจัยในโครงการ
5. ค.ช. พงศกร ปิธิพัฒน์	นักวิจัยในโครงการ
6. ค.ญ. สโรชา ทรงเจริญ	นักวิจัยในโครงการ
7. ค.ญ. มรรยมน วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยในโครงการ
8. ค.ญ. ญัฐนรี โนนทะศรี	นักวิจัยในโครงการ
9. ค.ช. ธีรวุฒิ หยกกล้อย	นักวิจัยในโครงการ
10. ค.ญ. ปริญญาณัฏ แก้วนิล	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
11. ค.ญ. ญัฐริกา เกียรติมนิกร	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
12. ค.ญ. พนิดา จันทร์เกตุ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
13. ค.ญ. กาญจนา บุตรกตัญญู	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
14. ค.ญ. สุนิสา ควรรหาเวช	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
15. ค.ญ. ปฐมาศ กาลสี	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
16. ค.ญ. เบญจมาศ สุดสวาท	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม
17. ค.ญ. จิตรกัญญา พ่อโอ	นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมงาน
2. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (เพื่อน แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ)

กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียน
- ทีมวิจัย

กิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้

- เดินทางโดยรถกระบะของครูพรณี
- การแนะนำตัวก่อนและเลือกเพื่อนที่อยากรู้จักเพื่อให้เพื่อนแนะนำต่อไป

- ครูสนพรตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ
- การวาดภาพตามจินตนาการ
- ไปเรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพ (ร้านค้า บ้านครูบรรเลง)

กระบวนการ

วิธีการจัดกิจกรรม

- วางแผนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ ว่าทุกคนอยากเรียนรู้อะไรบ้าง
 - ฝึกให้นักเรียนตั้งเป้าหมายการไปศึกษาดูงานบ้านครูสนพร
 - ครูสนพรตั้งคำถามและนักเรียนเป็นผู้ตอบคำถาม
 - นักเรียนวาดภาพตามจินตนาการร่วมกันบนกระดานแผ่นเดียวกันโดยมีระยะเวลาจำกัด
 - สรุปสิ่งที่ได้รับจากการมาศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่
- สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง**

นักเรียนควรต้องระมัดระวังตัวตลอดเวลา เพราะ เวลาเร่งเครื่องและเวลาห้ามล้อรถ

- การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จากการพัฒนาคุณ แนะนำตัว
- การหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน เช่น ขายลูกชิ้น ตูกตา ผักผลไม้ ดอกไม้ ของเล่น

ฯลฯ

- การวางแผนในการใช้เงิน นำเงินที่ได้ไปทำอะไรได้บ้าง
 - ความหมายของคำว่า ประสบการณ์ ประสบการณ์ คือ สิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้ว
 - วิธีการนำประสบการณ์ไปใช้ เช่น ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ปรับปรุงใช้ในปัจจุบัน
- ไปบอกต่อ ใช้ซ้ำ เป็นบทเรียนของตนเอง ฯลฯ

- การเพิ่มมูลค่าของสิ่งของ โดยการเติมภูมิปัญญา ตัวอย่าง การนำกลามาประดิษฐ์เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ทำให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ คำพ้องเพี้ยน เช่น ปากกว้าง สมอหงษ์ปัญญาควาย ปลาใหญ่กินปลาเล็ก ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- เวลานั่งรถจะต้องหาที่นั่งให้ทรงตัวได้ดี และคอยหลบหลีกเลี่ยงสิ่งที่ยื่นเข้ามาในรถ
- กล้าคุยกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้น
- มีการวางแผนการใช้เงินทำให้การใช้เงินลดลง
- จากประสบการณ์ที่ไปพบการประดิษฐ์กลาจะพรวัว เป็นของใช้ ของตกแต่ง หรือของเล่น ทำให้อยากสำหรับนักเรียน เพราะทำให้เกิดอันตรายจากเครื่องมือที่ใช้ทำ นักเรียนจึงรู้ว่าตัวเองไม่สามารถทำได้ ควรที่จะหาอย่างอื่นที่ตนเองถนัดและสามารถทำได้ เช่น นักดนตรีไทยหารายได้พิเศษจากการไปเล่นดนตรีไทยในงานต่างๆ

- มีมุมมองที่กว้างขึ้นในการมองสิ่งของต่าง ๆ จากการไปศึกษาเรียนรู้จากบ้านครอบครัว
ว่าถึงของชิ้นหนึ่งสามารถแปลความหมายที่มีคุณค่าได้หลากหลายอย่างแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน

ปัญหา / อุปสรรค

- นักเรียนบางคนเข้าเวทีไม่ค่อยนั่งจะไม่ค่อยกล้าพูด ตัดสินใจช้า กลัวตอบผิด
ข้อเสนอแนะจากผู้ที่เป็นศิษย์เรียนรู้

- อายก้นรถที่สบาย ๆ ไปศึกษาเรียนรู้ เช่น รถตุ๊ก
- อายก้นรถที่ปฏิบัติจริง เช่น ได้ทำผลิตภัณฑ์จากกะลา

ถอดบทเรียนที่มีวิจัยหลังศึกษาเรียนรู้

- ได้เพื่อนใหม่ ทำให้รู้ความเป็นอยู่ของคนต่างท้องถิ่น เมื่อมีเพื่อนเพิ่มขึ้น ทำให้มีการ
พูดคุยกันจึงได้แลกเปลี่ยนความเป็นอยู่ของแต่ละคน
- การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ทำให้มีเพื่อนมากขึ้น เรียนรู้จากการที่ครูสมพรให้จับกลุ่มโดยละ
กลุ่มกับคอนโพ
- ในการไปศึกษาเรียนรู้ที่ต่างถิ่นเราเองควรมีการเตรียมขนมที่ตนชอบไปด้วย เพื่อที่จะ
ได้ไม่หิวระหว่างการเรียนรู้ เพราะ ระหว่างที่ศึกษาเรียนรู้ก็อยากกินขนม แต่ไม่มีให้
กิน
- สิ่งของที่เราใส่สำหรับบางคน แต่มันสามารถมีคุณค่ากับอีกคนได้ ถ้าเรารู้จักนำมาใช้ให้
เป็นประโยชน์ ได้จากการที่ครูบรรณนำสิ่งของจากวัสดุทางธรรมชาติที่ตนทิ้งแล้วมา
ประดิษฐ์สิ่งของที่มีคุณค่า ทำให้เกิดมูลค่ามากขึ้น
- ถึงของที่เราสร้างขึ้นมาเป็นปรัชญาหรือสุภาษิต ถ้าฟังพยไทย เพื่อสอนคนนั้น สามารถเป็น
เครื่องเตือนใจเราได้ ทำให้เราไม่กล้าทำสิ่งที่ไม่ดี ทำให้เราคิดมากขึ้น ได้คิดถึงของที่ดี
บรรณประดิษฐ์ขึ้น
- การอยู่ร่วมกันต้องมีการช่วยเหลือกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ จะทำให้เราผ่านปัญหานั้น
ไปได้ ได้จากการเล่นเกมจากกะลา เมื่อทำไม่ได้ก็จะมีเพื่อนคอยช่วยให้สามารถทำได้

เริ่มการเดินทาง เวลา 08.30 น.

การเดินทางเริ่มจากการนัดให้นักเรียนมาพร้อมกันที่โรงเรียน เวลา 08.30 น. นักเรียนส่วนใหญ่จะนั่งท้ายกระบะรถครูพรณี เพราะอายนั่งไปกับเพื่อนๆ ได้พูดคุยสนทนากันในรถ และมีความสนุกสนาน ในระหว่างการเดินทางนักเรียนจะหันหลังนั่งมองสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นอยู่ข้างทาง ทำให้ครูต้องเบรคห้ามล้อเป็นระยะ นักเรียนบางคนหัวคะมำไปข้างหน้า ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที จึงมาถึงบ้านพญาซอ

ครูสมพร เกตุแก้ว ให้การต้อนรับอย่างดี แล้วนำนักเรียนไปหัวพ้อแก่ จากนั้นเด็กๆ ได้นำของฝาก คือ ฝรั่ง ไปถ้าง ซึ่งเยาวชนคอนโพได้มาถึง จึงไปที่เรือนกุศลพร้อมกัน ครูสมพร ได้ทำ

กิจกรรมและสภาพกิจกรรม สร้างความคุ้นเคยให้เด็กๆ โดยการให้เด็กๆ เสนอวิธีการแนะนำตัว เมื่อตอบโพสเสนอว่าให้แนะนำตัวเองก่อนแล้วเลือกเพื่อนที่อยากรู้จัก เพื่อให้เพื่อนแนะนำตัวต่อไป เมื่อทุกคนแนะนำตัวเสร็จ ครูสมพรให้นับ 1, 2, 3 แบ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ให้ทำความคุ้นเคยกันในแต่ละกลุ่ม โดยการให้ทุกคนในกลุ่มจำชื่อเพื่อนในกลุ่มให้ได้ทุกคน ทุกกลุ่มจดชื่อจริงของสมาชิกในกลุ่มแล้วออกมานำเสนอชื่อเพื่อน และสามารถบอกชื่อเล่นของเพื่อนแต่ละคนได้ ทำให้นักเรียนสนิทสนมกันมากขึ้น ครูสมพรดำเนินการกิจกรรมต่อ โดยถามว่าวันนี้มาทำอะไร? มีนักเรียนที่รู้ว่ามีมาทำอะไร 6 คน ไม่รู้ว่ามีมาทำอะไร 11 คน ไม่ได้ตอบ 13 คน คนที่รู้ว่ามีมาทำอะไร 6 คน ตอบคำถามว่า 1 เร็ยรู้คนอื่น 2 รู้จักเพื่อน 3 เร็ยรู้อาชีพจากการทำกะลา 4 เร็ยรู้เรื่องดนตรี 5 การตั้งคำถาม 6 หาประสบการณ์

ครูสมพรแนะนำให้ว่าวันนี้ครูมาทำอะไร ครูได้รับการติดต่อดีว่ามีเด็ก ๆ อยากสร้างอาชีพหารายได้ ประดิษฐ์ของด้วยตนเองเรียนรู้อาชีพต่าง ๆ การหารายได้ จะเริ่มต้นอย่างไรดี

ครูสมพรตั้งคำถามต่อว่ามีของแล้วจะนำไปขายที่ไหน ทำเพื่ออะไร ขายแล้วได้อะไร คำตอบที่เด็ก ๆ ตอบ ขายที่ไหน ตลาด ตลาดนัด หมู่บ้าน หน้าบ้านตนเอง ส่งไปร้านต่าง ๆ ขายเพื่ออะไร คำตอบขายเพื่อหารายได้เสริม ได้เงินและได้ความรู้

ครูสมพรตั้งคำถาม ขายของเพื่ออะไร ?

นักเรียนตอบ ขายของเพื่อจะมีรายได้เพื่อ

- ฝากธนาคาร
- เลี้ยงครอบครัว
- เก็บไว้ขายเมื่อครั้น
- ทุนการศึกษาต่อ
- บริจาคให้คนยากจน
- บั๊จยัย 4
- เสริมสวย
- ฯลฯ

ครูสมพรจึงตั้งคำถามว่า ประสบการณ์คืออะไร ?

นักเรียนตอบหลากหลายอย่างคล้าย ๆ กัน สรุปได้ว่า ประสบการณ์ คือ สิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้ว ครูสมพรถามต่อว่า แล้วหาประสบการณ์ไปทำอะไร ?

นักเรียนช่วยกันตอบว่า ให้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ปรับปรุงสิ่งในปัจจุบัน ไปบอกต่อให้รู้ๆ เป็นบทเรียนของตนเอง ฯลฯ ตัวอย่างอาชีพที่เด็กๆ ช่วยกันนำเสนอ เช่น ทำโมบายขาย ขายน้ำหวาน ปาท่องโก๋ ลูกชิ้น ทองม้วน ผัก ผลไม้ ตุ๊กตาผ้า ดอกไม้ หนังสือการ์ตูนเก่า ของเก่า ฯลฯ

ครูสมพรตั้งคำถามว่า จะทำอะไรบ้างให้ครูเห็นในการขายของเป็นความจริง?

นักเรียนตอบ โดยมีครูสมพรคอยหนุนเสริมได้คำตอบว่า การทำต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำไปเพื่ออะไร การทำต้องมีการรวมกลุ่มกันทำเพื่อมีอำนาจต่อรองในตลาด และมีวิธีการขายที่น่าสนใจ

จากนั้นครูสมพรไปสาธิตการประดิษฐ์ของเล่นจากกระดาษฟรุว โดยใช้เลื่อยเหล็กและใช้เครื่องมือหนีบกระดาษ เค็กๆ ไม่สามารถทำได้

ครูสมพร พาไปที่ตลาดน้ำอัมพวา เวลา 13.00 น. ระหว่างทางแวะให้พระที่โรงเจอัมพวา พาไปร้านค้าขายของที่ระลึก ประเภทกระดาษฟรุว ไม่ใส่ เศษวัสดุธรรมชาติอื่นๆ ประดิษฐ์เป็นของเล่นของใช้และของตกแต่ง นักเรียนได้พูดคุยกับเจ้าของร้าน สอบถามที่มาของสินค้า ราคาส่งราคาขาย แหล่งที่มาของสินค้า

ต่อจากนั้นเดินทางไปบ้านครูบรเลง ยืนบุญนะ ครูบรเลงให้การต้อนรับเป็นอย่างดี เลี่ยงน้ำจากคอกอ้อยขึ้น และเล่าประวัติของครูบรเลงจากมนุษย์เงินเคียนที่มีรายได้ดีมาก จนกระทั่งมีปัญหาเกี่ยวกับงานจึงออกมาทำอาชีพอิสระ ด้านศิลปะ สร้างสรรค์ เป็นของตนเอง จากนั้นครูบรเลงได้พานักเรียนชมงานศิลปะของครู ซึ่งส่วนมากประดิษฐ์จากเศษวัสดุที่ทิ้งแล้ว นำมาทำงานฝีมือ ซึ่งทรงคุณค่าทางงานศิลปะและภูมิปัญญา เช่น นำมะพร้าวทุยที่ชาวสวนทิ้งไว้ตามสวน นำมาขัดและสลักเป็นรูปคน รูปสัตว์ ชนิดต่างๆ นำไม้ผุๆ นำมาต่อเติมเป็นบ้านของตนเอง ทำให้เด็ก ๆ เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ที่ถูกทิ้งขว้างแล้วยังมีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเองแล้วแต่การคิดแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์ งานของครูบรเลงส่วนใหญ่จะมีแนวคิดปรัชญา สุภาพดี คำพังเพยไทยแฝงอยู่เกือบทุกชิ้น นักเรียนสนทนากับการเรียนรู้ คาดเดาความหมายของงานศิลปะแต่ละชิ้นที่ครูถาม

ครูพรณี อยากให้ครูบรเลงสอนงานศิลปะกับนักเรียน 1 ชิ้น ครูบรเลงบอกว่าไม่ใส่ใจถึงตัวหน้าตารูปอุปกรณ์ไม้ต้น ซึ่งครูบรเลงบอกว่าอยากจะทำขอให้แจ้งล่วงหน้า และต้องใช้เวลานาน

ดังนั้นจึงได้ลาครูบรเลงเดินทางกลับโรงเรียนวัดไผ่ล้อม ทุกคนสนทนากันในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้อย่างดีและอยากไปเรียนรู้ต่อไป

นางสาววัชร เวชวงศ์

ผู้บันทึกรายงานการศึกษาเรียนรู้

นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 1 / 2551

วันที่ 20 สิงหาคม 2551 เวลา 12.30 - 16.00 น.

ณ ห้องสมุด โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังอย่างมีสมาธิ
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์

กลุ่มเป้าหมาย 25 คน

- นักเรียนชั้น ป.1 - ป.2

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว

- นักเรียนแนะนำตัวเองโดยบอกชื่อ – สกุล ชื่อเล่น และชั้นเรียน เช่น หนูชื่อเด็กหญิงบุญธิดา สมนุญหงส์ ชื่อเล่น แอ้น อยู่ชั้น ป.1 ค่ะ

- เกม

- เกมนับเลข 1 – 60 ในนับเลขที่มีเลข 5 ใช้การปรบมือแทน

- เกมฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม

ฝนตก (มือ 2 มือ ศีรษะ) ฟ้าร้อง (มือ 2 มือตบตัวเอง) ฟ้าผ่า (นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ชี้ฟ้าแล้วร้องเปรี้ยง) ภูเขาไฟระเบิด (ย้ายที่) น้ำท่วม (พากันย้ายที่ตามจำนวนคน) เช่น น้ำท่วม 2 คน ก็ย้ายที่ 2 คนแล้วนั่งลงได้ ใครไม่มีลูกต้องขึ้นลอยน้ำอยู่

- เกมฉันทออะไร

ฉันทออะไร ฉันทออะไรไปไหนไปตัวกับเธอทุกที (ร้องทำ)

ฉันทออะไร ฉันทออะไร ความเย็นแทนต้นไม้อะไรได้ คิดตัวฉันได้ทั้งเพดานและตั้ง วางบนพื้นหรือบนโต๊ะ (พัลลภ)

ฉันทออะไร ฉันทออะไรรอบตัวเอง ตัวฉันใช้บอกเวลา (นาฬิกา)

ฉันทออะไร ฉันทออะไรไม่หาย และใส่แว่นตา (ครูพรณี)

ฉันทออะไร ฉันทออะไรเป็นอาหาร ฉันทอ 4 ขา ขอบวิ่งไปมาบนถนน ฉันทออะไร (รณนิต) ฉันทออะไร ตัวฉันเป็นไฟฟ้าทำให้ความเย็นและใส่ของกินได้ (ผู้ยีน)

- เกมคิดประโยคของกระป๋องพลาสติก

นำกระป๋องพลาสติกใบหนึ่งมาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณาว่ากระป๋องพลาสติกใบนี้มีประโยคอะไรบ้าง แต่ละกลุ่มก็จะตอบคำถามได้คำตอบมากมาย เช่น

ใช้สัณตีสอ ปากกา ขนมน และใส่อื่นๆ อีกมากมาย มีนักเรียนบางคนตอบคำถามที่ไม่ใช่การใส่ เช่น แหตตอบว่าทำโคมไฟ ฟลุคตอบว่าทำหมวก อีฐตอบว่าทำที่ใส่ปูน เอ็ม ตอบว่าปลูกต้นไม้ เมล ตอบว่าเอาไข่เลี้ยงปลา ฯลฯ

- สะท้อนจากเกม

เกมนับ 1 - 60

- ต้องฟังคนอื่นว่านับถึงไหนแล้วจะได้นับต่อ (มีสมาธิ ตั้งใจฟัง)

- เลข 5 ห้ามนับ จำให้ต

เกมฝน ฟรุ้ง

- เกมฝนตกสนุกดีแต่เจ็บมือ เวลาสรุปออกว่าน้ำท่วมก็คนต้องไปจับคนให้ใช้ตามจำนวนที่ครบออก

เกมฉันทืออะไร

- ใช้การเดา ตอบไปเรื่อยๆ ครั้งแรกไม่ค่อยคิด ทีหลังถึงลิด

เกมคิดประโยช์นของกระป๋องพลาสติก

- ครั้งแรกตอบตามเพื่อน แต่ครั้งต่อมาเปลี่ยนเป็นคิดมากขึ้นก่อนตอบ

- เพลง

- เพลงคุณปู่ลิตาลิตะ

คุณปู่ลิตาลิตะ

อยู่ฝ่ายมิถุนิกู

มีวทษณ์นค้กูฐูฐู

อยู่ฝ่ายมิถุคือคุณปู่ลิตาลิตะ

ทำประกอบเพลง

คุณปู่ลิตาลิตะ

มีอขวาไขว้หลัง แขนซ้ายขยกระดึบแอททำทาคนแก่หลังอ

อยู่ฝ่ายมิถุนิกู

สองมือป้องหน้าผกโขกตัว

มีวทษณ์นค้กูฐูฐู

สองมือโบกซ้ายด้านหน้าจากบนลงล่างสลับกัน

อยู่ฝ่ายมิถุคือคุณปู่ลิตาลิตะ สองมือป้องหน้าผกโขกตัว มีอขวาไขว้หลัง แขนซ้าย

ขยกระดึบแอททำทาคนแก่หลังอ

กระบวนการ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 5 กลุ่ม แบ่งกลุ่มคะแนนเรียน กลุ่มละ 5 คน

2. เล่นเกมนับ 1 - 60

3. เล่นเกมฝนตก ฟรุ้ง ฟรุ่า

4. เล่นเกมฉันทืออะไร

5. เล่นเกมคิดประโยช์นของกระป๋องพลาสติก

6. แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประโยช์นของกระป๋องพลาสติก และนำเสนอแลกเปลี่ยนกับเพื่อนกลุ่มอื่น

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง

- ชอบเล่นเกมทุกเกม
- ชอบเล่นหุ่นป๊อปปี้ศิลปะ
- ก่อนจะตอบคำถามต้องตั้งใจฟังให้หมดคำถามก่อน
- ต้องคิดก่อนตอบ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น เช่น กรณีน้องตอง ครูแรกที่มีการแนะนำตัวจะไม่กล้าพูด แต่หลังจากทำกิจกรรมไปแล้ว น้องตองกล้าแนะนำตัว

- กล้าคิดหาเหตุผล เช่น น้องเต๋ การทำงานมีกติกาในการทำงานว่าทุกกลุ่มจะไม่ถูกออกจากที่ แต่น้องได้ถูกออกมาโดยมีเหตุผลว่าจะมาขอยืมสิบลูกอ่อนซึ่งในความเป็นจริงเขาจะมาเอาตุ๊กตากลุ่มอื่น

- คิดมากขึ้น เช่น น้องเอน น้องเชค เวลาที่ตั้งคำถามจะแย้งกันตอบคำถามโดยไม่ค่อยคิด เมื่อตอบผิดโดนเพื่อนหัวเราะเยาะ ครูหลังๆทั้งสองคนจะแสดงอาการนี้ถึงก่อนตอบคำถามข้อเสนอแนะ

- ควบคุมการจัดกิจกรรม ที่พัฒนาการฟังอย่างมีสมาธิและการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรค

- นักเรียนชั้นป. 1 และ ชั้นป. 2 ส่วนใหญ่จะมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ สั้นมาก
- พูดคุยกันเองตลอดเวลา การที่จะอธิบายข้อความยาวๆ จะทำไม่ได้ผล

ถอดบทเรียนทีมวิจัย

ที่เลี้ยงป. 6

- การที่เราได้เคยผ่านประสบการณ์มาหลายครั้งแล้ว ทำให้เรามีความรู้มากกว่าคนอื่น
- การตั้งคำถามยากๆ แปลกๆ ทำให้น้องตอบไม่ได้
- คำถามที่เตรียมไว้ให้น้องต้องมีการปรับเปลี่ยน ได้ตลอดเวลา
- คำถามที่ผู้ตั้งคำตอบเขียนยากนั้นเขียนไม่ค่อยถูก
- ทำงานกับน้องต้องใจเย็นๆ ให้เวลา และรอคอย แต่บางทีก็หมดความอดทน
- การจะได้คำตอบจากน้องต้องมีการกระตุ้น ตามคำถามนำ

ความคาดหวังของทีมวิจัย

- ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานมีความสุขในการทำกิจกรรม
- นักเรียนได้รู้ความรู้อ่านการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้
- ได้เรียนรู้จากรุ่นพี่

นางสาววิชัย เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณิ พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 2 / 2551

วันที่ 8 กันยายน 2551 เวลา 12.30 - 16.00 น.

ณ ห้องประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการเป็นเด็กดี

กลุ่มเป้าหมาย 33 คน

- นักเรียนชั้น ป.3 - ป.4

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว

- นักเรียนแนะนำตัวเองโดยบอกชื่อ - สกุล ชั้นเรียน และชั้นเรียน เช่น ผมชื่อ เด็กชายอภิสิทธิ์ วงษ์รุ่งเรือง ชั้นเรียน เปรม อยู่ชั้น ป. 3

- เกม

- เกมนับเลข 1 - 60 ไม่นับเลขที่มีเลข 5 ให้การปรบมือแทน

- เกมฝนตก ฟาร้อง ฟาผ่า ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม

ฝนตก (มือ 2 มือ ตีพื้น) ฟาร้อง (มือ 2 มือตีกัดตัวเอง) ฟาผ่า (นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ ชี้นิ้วที่เหลือเรียง) ภูเขาไฟระเบิด (ย้ายที่) น้ำท่วม (พากันย้ายที่ตามจำนวนคน) เช่น น้ำท่วม 2 คน ย้ายที่ 2 คนแล้วนั่งลงได้ ใครไม่มีลูกตอยืนลอยน้ำอยู่

- เพลง

- เพลงกิ้ง ก้าน ใบ

กิ้ง ก้าน ใบ ชะ ชะใบ ก้าน กิ้ง (ซ้ำ)

ฝนตกลมแรงจริงๆ (ซ้ำ)

ชะ ชะ กิ้ง ก้าน ใบ

ทำประกอบเพลง กิ้ง ชะ ตัวตรงมือแนบลำตัว

ก้าน ชะมือทั้งสองข้างไว้ที่หน้าอก

ใบ ชะมือทั้งสองไว้เหนือศีรษะ

ชะ ชะมือชนลงเหนือศีรษะ

ฝนตกลมแรงจริงๆ ชะมือทั้งสองข้างแตะสะโพกชั้นลง

- เพลงกาคันน้ำ

ฉันทือกาคันน้ำน้อย อ้วนมือต้อ

นี่คือหูของฉันทัน นั่นคือพวยกลางอ

ขามเมื่อน้ำมันเดือด.....

ยกมันลง แล้วทิ้งมันต่อ

ทำประกอบเพลง

ฉันคือกาคัมนี้้น้อย อ้วนม่อคือ ยกแขนทั้ง 2 ข้าง ออกไปข้างหน้าลักษณะงอนแขน
นี่คือหูของฉัน มื้อซ้ายเท้าเอว

นั่นคือพวยกางอ ยกแขนขวาลักษณะตั้งฉาก หักข้อมือนิ้วติดกันเป็นพุ่ม
ขามเมื่อน้ำมันเดือด..... สายเอวแนวตรงลงล่างพร้อมทั้งขมมื่อทั้ง 2 ข้างไป

ข้างหน้า

แล้วทิ้งมันต่อ สายเอวค้ำข้างพร้อมส่ายแขนทั้ง 2 ข้างขนานกับพื้น

- สะท้อนจากกิจกรรม

- สิ่งที่ได้จากกิจกรรม

- ตั้งใจฟังผู้อื่นพูดเพื่อที่จะได้พูดต่อได้

- มีสมาธิในสิ่งที่กำลังทำอยู่

- การนับเลข 1 - 60

- เมื่อไม่เข้าใจต้องถาม เช่น ลิฟท์ ไม่เข้าใจว่าทำไมเพื่อนฯจึงปรับมือตอกันไปเรื่อยๆ

เมื่อไม่เข้าใจจนถึง 60 ก็เลยปรับมือตามเพื่อนๆ ทำให้นับไม่ถึง 60 ถักที่

- การแข่งกันทำให้แต่ละกลุ่มได้สมาชิกไม่ครบจำนวนตามกติกา

กระบวนการ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 5 กลุ่ม แบ่งกลุ่มคะแนนเรียง กลุ่มละ 6 - 7 คน มีพี่เลี้ยง

ป.6 กลุ่มละ 1 คน

2. ครูกระตุ้นเรื่องทอมกับเจอร์รี่ และสะท้อนความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อตัวการ์ตูนทั้ง 2 ตัว ว่านักเรียนอยากเป็นการ์ตูนตัวไหน นักเรียน 100% ตอบว่าอยากเป็นเจอร์รี่ เพราะอะไรจึงอยากเป็นนักเรียนตอบว่า เจอร์รี่ เก่ง ฉลาด เอาตัวรอด ส่วนทอมชอบรังแก และแกล้งผู้อื่น นักเรียนจึงคิดว่าทอมไม่น่ารัก ไม่มีใครชอบ จึงไม่อยากเป็นทอม แล้วจึงถามนักเรียนว่าอยากให้คุณคนรักตนเองเหมือนกับเจอร์รี่ไหม ทุกคนตอบว่าอยากให้คุณคนรักตนเองเหมือนกับเจอร์รี่ แล้วเราจะทำอย่างไร

3. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าทำอย่างไรพวกหนูถึงจะเป็นที่รักของผู้อื่น (ผู้อื่น หมายถึง พ่อแม่ ครู พี่น้อง เพื่อน ฯลฯ) พร้อมทั้งนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มทุกคน

4. สรุปผลการทำกิจกรรม

สรุปวิธีการทำงานของแต่ละกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ช่วยกันคิด ทุกคนช่วยกันเขียน

กลุ่มที่ 2 ช่วยกันคิดช่วยกันทำ โดยน้องอออเป็นผู้คิดได้คนแรก

กลุ่มที่ 3 ใช้สมอง ช่วยกันคิดและมีพี่เลี้ยงช่วยคิด โอบอ้อมเป็นคนเขียน เพราะลายมือ

สวย

กลุ่มที่ 4 ช่วยกันคิดช่วยกันทำทุกคนเขียน

กลุ่มที่ 5 ตามคติกินทำงาน ตัวเป็นหัวหน้การทำงาน เขียนทุกคน

- พี่เลี้ยงสรุปการทำงานของน้อง

- น้องคิดกันเอง

- น้องแย้งกันพูด

- บางคนคิดไม่ออก

- พี่คอยแนะนำ เมื่อน้องคิดไม่ออก , ไม่เข้าใจคำสั่ง

- พี่เป็นผู้กระตุ้นให้น้องคิด

- น้องแสดงความคิดเห็นต่อพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม

- พี่ชอบสิ่ง

- พี่คอยแนะนำ กระตุ้นให้คิด

- พี่ดีมาก คอยดูแลให้การช่วยเหลือ พร้อมทั้งบริการอาหารว่าง

- สรุปกิจกรรม ทำอย่างไรเราทุกคนถึงจะเป็นที่รักของผู้อื่น

- เป็นเด็กดีของพ่อแม่ กตัญญูต่อพ่อแม่

- ตั้งใจเรียน ทำการบ้านทุกวัน

- ไม่ดื้อ ไม่ซน

- มีมารยาท พูดจาไพเราะ

- มีคุณธรรม (ช่วยเหลือผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา ไม่ลักขโมย ไม่

รังแกผู้อื่น ไม่โกหก ฯลฯ)

- รักยาสีงแวดล้อม (ไม่ทำลายธรรมชาติ ปลูกป่า ปลูกต้นไม้)

- ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง

- นักเรียนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติตนเป็นคนดี

- พี่งแล้วต้องคิด คิดก่อนทำ ช่วยกันคิดช่วยกันทำ

- ต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี

- การทำกิจกรรมทำให้เกิดความสนุกสนาน มีความสุขในการเรียนรู้

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- นักเรียนอยากเป็นเด็กดี เพราะการเป็นเด็กดีจะทำให้ผู้สมัคร เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมในระหว่างการทำงานกลุ่ม เช่น เด็กชายกรกฎ ต้นหยังยืน เวลาทำกิจกรรมช่วงแรกๆ อาจจะทำอะไรที่ไม่ค่อยสนใจผู้อื่น (เป็นนิสัยปกติ) แต่พอผ่านการดูการ์ตูนเรื่องทอมกับเจอร์ และกระบวนการคิดทำอย่างไรจึงจะเป็นที่รักของผู้อื่น ทำให้เปลี่ยนพฤติกรรม โดยทำอะไรจะนึกถึงผู้อื่น ทำงานกลุ่มจะช่วยเหลือคนอื่นและลงมือทำ

ข้อเสนอแนะ

- ต้องมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการย้ำคิดย้ำทำ

ปัญหาและอุปสรรค

- นักเรียนยังไม่มีความสนใจในการเป็นผู้นำทำกิจกรรม จึงทำให้นักเรียนไม่กล้าตัดสินใจใน

การคิด

ความคาดหวังของทมิฬวิชัย

- ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการเป็นเด็กดี
- นักเรียนได้รับความรู้ผ่านการทำกิจกรรม

นางสาววิษฐ์ เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักวิจัยระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551

วันที่ 9 กันยายน 2551 เวลา 12.30 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (เจริญราษฎร์วิทยาคม)

ตำบลบางป่า อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักวิจัย รู้จักการทำงานเป็นทีม
2. เพื่อให้ นักวิจัย นำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นสิ่งของที่ใช้ประโยชน์ได้

กลุ่มเป้าหมาย 50 คน

- นักเรียนชั้น ป.5 - ป.6

กิจกรรมที่นำไปสู่การอบรม

- แนะนำตัว

- นักเรียนแนะนำตัวเองโดยบอกชื่อ – สกุล ชื่อเล่น และชั้นเรียน เช่น ผมชื่อ เด็กชายชยุต นิน เตยทศนาถ ชื่อเล่น อิง อยู่ชั้น ป.6

- เพลง

- เพลงกาต้มน้ำ

ฉันคือกาต้มน้ำน้อย อ้วนม่อคือ

นี่คือหูของฉัน นั่นคือพวยกา

ยามเมื่อฉันเดือด....

ยกฉันลง แก้วก็ขงฉันคือ

ทำประกอบเพลง

ฉันคือกาต้มน้ำน้อย อ้วนม่อคือ ยกแขนทั้ง 2 ข้าง ออกไปข้างหลังลักษณะงอแขน

นี่คือหูของฉัน มือซ้ายทำเอว

นั่นคือพวยกาอ ยกแขนขวาตักขมวดังฉาก หักข้อมือนี้อัตถิกลั่นเป็นพุ่ม

ยามเมื่อฉันเดือด.... ต่ำเอวแฉวตรงลงล่างพร้อมทั้งวามมือทั้ง 2 ข้างไป

ข้างหน้า

แก้วก็ขงฉันคือ ต่ำเอวด้านข้างพร้อมต่ำแขนทั้ง 2 ข้างขนานกับพื้น

- แบ่งกลุ่ม

- โดยการแยกนักวิจัยออกเป็นชั้น ป.5 ป.6 และแยก ชาย หญิง ให้ นักเรียนนับเลข 1 - 5 ในแต่ละแถว ใครนับเลขเหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน แบ่งนักวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม

- เกม

- เกมต่อสิ่งของ

คำสั่งที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำสิ่งของที่มีอยู่นำมาต่อกันให้ยาวที่สุด โดยให้ตั้งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เป็นผู้ต่อสิ่งของ กำหนดเวลา 3 นาที โดยที่แต่ละกลุ่มไม่ทราบว่าจะมีคำสั่งที่ 2

คำสั่งที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มเก็บสิ่งของที่นำมาต่อให้กลับอยู่ในสภาพเดิม เช่น เข็ม ขั้วรอยใส่หูทางงอให้เรียบร้อย

- สะท้อนจากเกม

- สิ่งที่ได้จากเกม

- ตั้งใจฟังคำสั่ง โดยการตั้งใจฟัง
- คิดที่จะชนะ โดยไม่คำนึงว่าเมื่อต่อเสร็จแล้วจะต้องทำอย่างไรต่อ จึงนำสิ่งของที่มีอยู่นำมาต่อเพื่อให้ยาวที่สุด

- วางแผนในการเล่น โดยการจัดการตนเองก่อนว่าจะเอาอะไรออกมาต่อได้ และจัดการผู้อื่น โดยการบอกเพื่อนให้นำสิ่งของที่มีออกมาต่อ

- เมื่อฟังคำสั่งที่ 2 ทำให้คิดว่าไม่น่าควรนำสิ่งที่เก็บยกนำมาต่อ เพราะมีเวลาจำกัด บางคนถอดเสื้อ เพิ่มชุด ถุงเท้า พอเก็บเข้าที่เกิดการสับสนได้สลับข้าง ผิดคน

- เกิดความสนุกสนาน

- การเล่นเกมต้องมีไหวพริบ ความว่องไว มีความสามัคคี รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และทำให้รู้ว่าถ้ามีความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

- ทำให้รู้ว่าการทำอะไรต้องคำนึงถึงการเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อยในภายหลัง ไม่ให้ทำอะไรเสร็จๆ ไป

กระบวนการ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 5 กลุ่ม แบ่งกลุ่มละชั้นเรียน กลุ่มละ 10 คน

2. เล่นเกมต่อสิ่งของ

3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่กลุ่มตนเองประดิษฐ์ พร้อมทั้งบอกวิธีทำ และช่วยกันคิดว่าอะไรประดิษฐ์อะไรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในโรงเรียนได้ โดยให้เหลือเศษวัสดุอยู่ที่สุดในเวลา 1 ชั่วโมง

4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่กลุ่มตนเองประดิษฐ์ พร้อมทั้งบอกวิธีทำ และประโยชน์ของสิ่งประดิษฐ์นั้น

5. แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปขั้นตอนในการประดิษฐ์ และความรู้ที่ได้รับจากการทำงานกลุ่ม

6. สรุปจากการทำกิจกรรม

- สิ่งประดิษฐ์

1. หุ่นยนต์ DD77 ประโยชน์ ใช้ตัดสินใจ กระดาษ ยะ
2. โต๊ะเขียนหนังสือ ประโยชน์ เป็นที่เขียนหนังสือ มีช่องใส่ของบนกำแพงสูงๆ เช่น
เครื่องเขียนต่างๆ

3. หุ่นยนต์ใส่เศษขยะ ประโยชน์ ใส่เศษขยะแห้ง ใส่หนังสือ
4. ถังขยะใส่ขยะแดง ประโยชน์ ใส่ขยะแห้ง
5. หุ่นยนต์ตู้รับบริจาค ประโยชน์ ใช้ใส่ของ เช่น เอกสารแจกฟรี เงิน ยะ
สิ่งที่ได้เรียนรู้/ ความคาดหวัง

- นักเรียนรู้ขั้นตอนการประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ ว่าต้องมีการวางแผนงานก่อนการ
ประดิษฐ์สิ่งของโดยแบ่งหน้าที่การประดิษฐ์ ช่วยกันลงมือปฏิบัติ ตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม
ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- นักเรียนเห็นคุณค่าของเศษวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำมาประดิษฐ์เป็น สิ่งของที่มี
ประโยชน์ได้ นอกจากการขายเป็นของเก่า
ข้อเสนอแนะ

- ต้องมีการจัดกิจกรรม ที่พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และภาวะการเป็นผู้นำให้นักเรียน
อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรค

- การทำงานกลุ่มอย่างน้อยต้องมีผู้นำในการชวนกันวางแผนงาน กรณี กลุ่มหุ่นยนต์ใส่เศษ
ขยะ ในกลุ่ม ไม่มีผู้นำ จึงทำให้การทำงานไม่ค่อยราบรื่น ในช่วงแรกสมาชิกในกลุ่มนั้นหลายๆคนไม่รู้ว่
จะทำอะไร ต่อมาเมื่อเห็นกลุ่มอื่นทำเริ่มเป็นรูปเป็นร่างก็คิดว่าจะไม่ชิ้นงาน สมาชิกภายในกลุ่ม
บางคนจะเริ่มผลิตชิ้นงานของตนเองขึ้นมา หลังจากนั้นก็ทุกคนจึงช่วยกันตกแต่ง
ถอดบทเรียนที่มียัย

- การทำงานทุกอย่างสิ่งแรกที่ควรทำคือ การวางแผนงาน
- การตัดสินใจของคนหลายๆคนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เมื่อมีการพูดคุย
กันจึงสามารถตกลงกันได้ ยึดหลักประชาธิปไตย (ทุกคนมีความคิดไม่ตรงกัน แต่สุดท้ายก็ตกลงกันได้
โดยยึดหลักประชาธิปไตย)

- การทำงานอะไรดีดีแม้จะมีการวางแผนแล้ว แต่บางครั้งอาจจะไม่ตรงกับแผนที่วางไว้จะต้อง
มีการแก้ไขเฉพาะหน้า

- การทำสิ่งที่ยากลำบากต้องมีความพยายาม (ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น)
เมื่อเราพยายามเราก็จะสามารถทำสิ่งนั้นสำเร็จได้

ความคาดหวังของทีมนักเรียน

- ให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อผู้อื่น
- ให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของเศษวัสดุเหลือใช้

นางสาววชิรี เวชวงศ์

ผู้บันทึกการประชุม

นางพรรณณี พิฒะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เวทีประชุมวางแผนงาน ครั้งที่ 1/2551

วันที่ 13 ตุลาคม 2551 เวลา 08.30 น. - 13.00 น.

ณ วัดแม่พระบังเกิดบางนกแขวก วัดเจริญสุขารามวรวิหาร และประชุมที่บางนกแขวก

อ. บางคนที่ จ. สมุทรสงคราม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณพรณี	พัฒนาวชิรยะศิริกุล	ครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (หัวหน้าโครงการ)
2. คุณวัชร	เวชวงศ์	นักวิจัยในโครงการ
3. ค.ญ. ฐนรี	โนนพะศรี	นักวิจัยชั้น ป. 6 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
4. ค.ญ. มรรมน	วงษ์รุ่งเรือง	นักวิจัยชั้น ป. 6 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
5. ค.ญ. นวรัตน์	ทุ่งสง	นักวิจัยชั้น ป. 6 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
6. ค.ญ. สุนิสา	ควรวาฬ	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
7. ค.ญ. สุเนนทา	ฮันประเสริฐ	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
8. ค.ญ. ปรียาภรณ์	แก้วนิล	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
9. ค.ญ. พนิดา	จันทร์เกตุ	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
10. ค.ญ. กาญจนา	บุตรกตัญญู	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
11. ค.ญ. จิตภา	สถานสถิตย์	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
12. ค.ญ. พรพิมล	จิรบัณฑิตย์	นักวิจัยชั้น ป. 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้แก่นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาเรียนรู้
2. เพื่อเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนอยากทำงานวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

- นักเรียน
- ทมวิจัย

กิจกรรมที่นำไปสู่การประชุม

- สันทนาการร่วมกันก่อนเรียนออกไปศึกษาเรียนรู้ที่ไหน อย่างไร
- แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าทำโนงิจงออกไปศึกษาเรียนรู้จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อไปศึกษาออกไปเรียนรู้อะไร

กระบวนการ

วิธีการจัดกิจกรรม

- วางแผนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ ว่าทุกคนอยากเรียนรู้อะไรบ้าง
 - ผู้กให้ชั้นเรียนตั้งเป้าหมายการไปศึกษาดูงานจังหวัดสุพรรณบุรี
- สิ่งที่ได้เรียนรู้ / ความคาดหวัง

- การเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมทำให้นักเรียนอยากที่จะคิด เช่น มรรยมน สาว ฟ้าย บอกว่าทำให้เปลี่ยนบรรยากาศทำให้ สมองแล่น คิดอะไรก็ออก อยากที่จะคิด ไม่น่าเบื่อเหมือนประชุมที่โรงเรียน และได้ไปเรียนรู้นอกสถานที่
- การแบ่งกลุ่มก่อนที่จะมาสรุปร่วมกันทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น พี่ บอกว่าถ้าไม่มีการแบ่งกลุ่มจะทำให้บางคนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เท่าเดิม เมื่อแบ่งกลุ่มจะได้ความคิดเห็นที่หลากหลายทุกคนได้แสดงความคิดเห็น
- บรรยาศาศในการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความคิดดี นักเรียนบอกว่าบรรยาศาศดี ทำให้อารมณ์ดีทำงานร่วมกันไม่ทะเลาะกัน ทำให้เกิดความคิดดี

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

- นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็น
- นักเรียนมีการวางแผนกันก่อนพูดคุย

ปัญหา / อุปสรรค

- เวลาในการไปเรียนรู้นอกสถานที่น้อยเกินไป นักเรียนอยากไปเรียนรู้หลายสถานที่ ช่วงเวลาที่ไม่พอจะตกทำให้อยู่ยาวนานไม่ได้

ข้อเสนอแนะจากผู้ประชุม

- อยากไปประชุมนอกสถานที่ เพราะทำให้อยากคิด อยากทำ
- เริ่มการเดินทาง เวลา 08.30 น. - 13.00 น.

นางสาววัชร เวชวงศ์

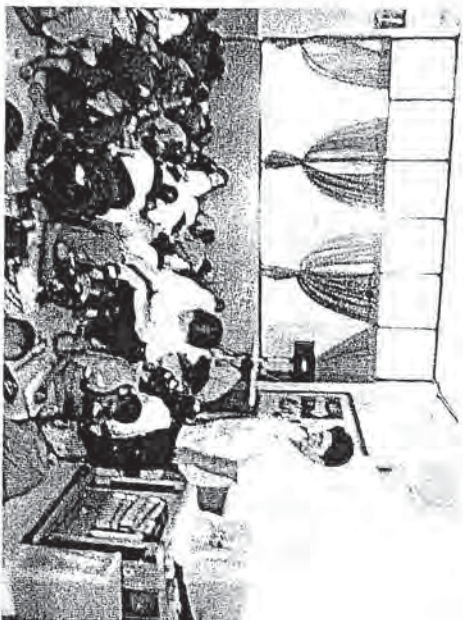
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

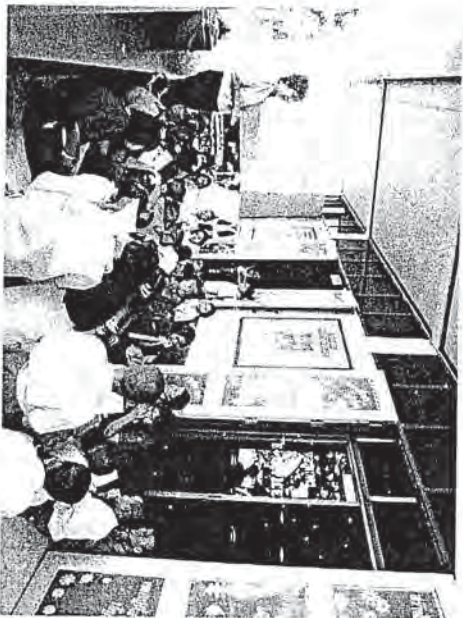
นางพรณี พัฒนะวิริยะศิริกุล

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

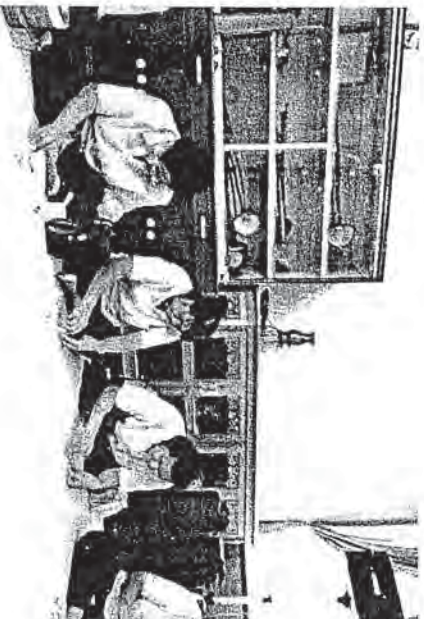
ข. รูปภาพกิจกรรมโครงการ

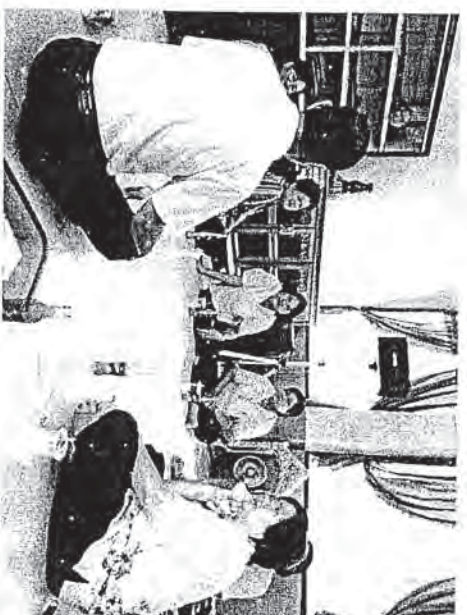
เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีนักเรียน) ครั้งที่ 1/2549
วันที่ 21 กันยายน 2549 เวลา 14.30 – 17.00 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

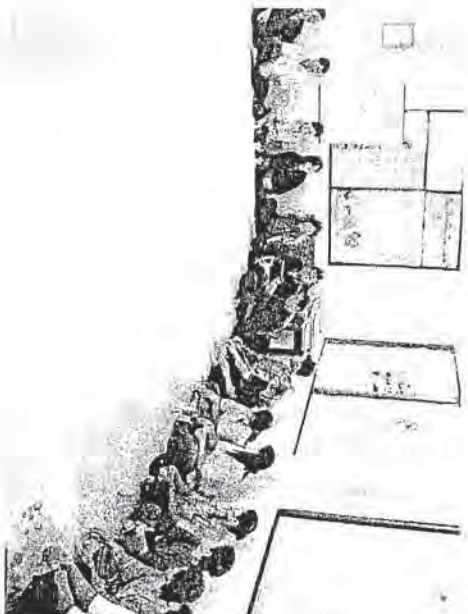

เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีครู) ครั้งที่ 1/2549
วันที่ 24 กันยายน 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

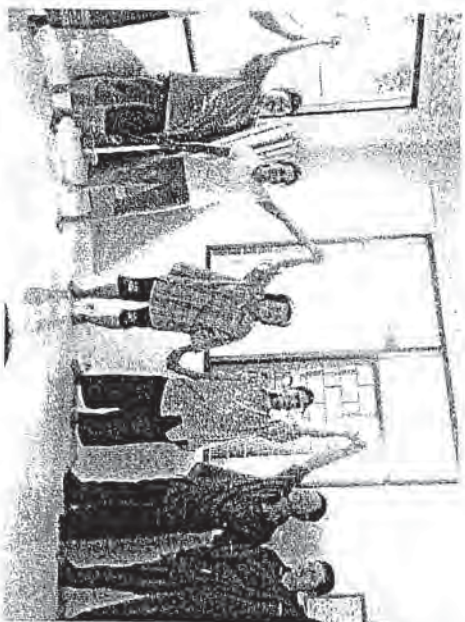
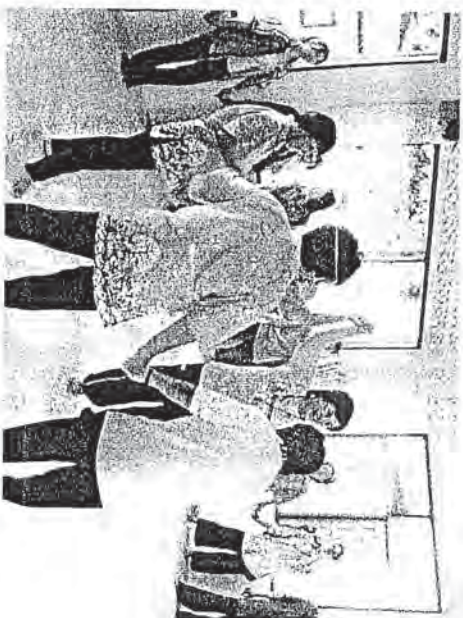

เวทีสร้างความรู้เข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีผู้ปกครอง) ครั้งที่ 1/2549
วันที่ 29 กันยายน 2549 เวลา 15.20 – 17.20 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ล้อม

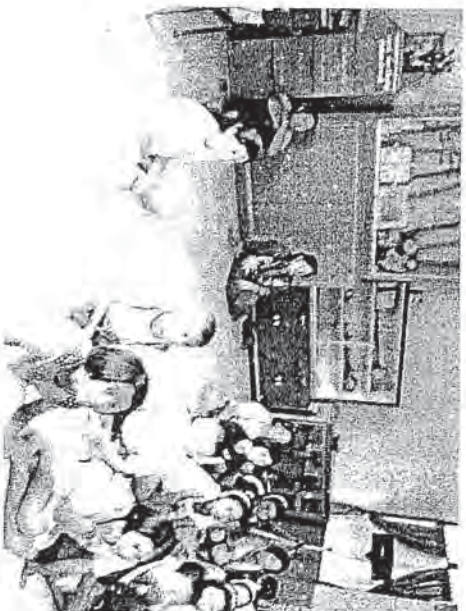

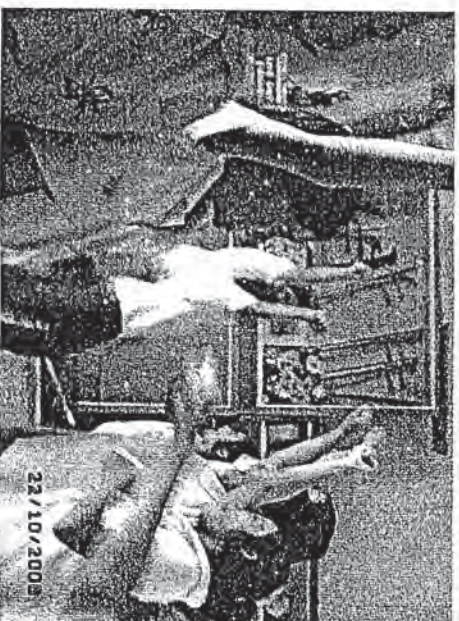

เวทีพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 1/2549 วันที่ 21 ตุลาคม 2549 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

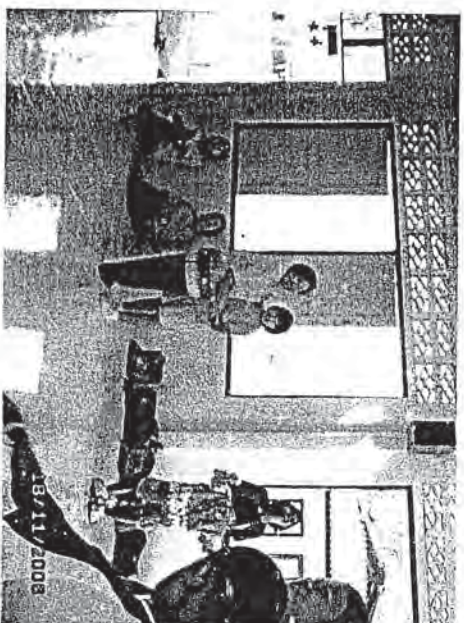

เวทีพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ครั้งที่ 2/2549 วันที่ 22 ตุลาคม 2549
เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

การอบรมการพัฒนาบุคลากรภาพท่งงาน ครั้งที่ 1 / 2549 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549
เวลา 08.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมตึกพยาบาลที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

การอบรมการพัฒนาศักยภาพทีมงาน ครั้งที่ 2 / 2549

วันที่ 13 ธันวาคม 2549 เวลา 13.30 - 15.30 น. ณ ห้องประชุมตึกวิทยุปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม
และ วันที่ 14 ธันวาคม 2549 เวลา 13.30 - 15.30 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

เวทีประชุมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงานของทีมีวิจัย ครั้งที่ 1/2550
วันที่ 29 มกราคม 2550 เวลา 16.00 – 17.00 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

01/01/2003

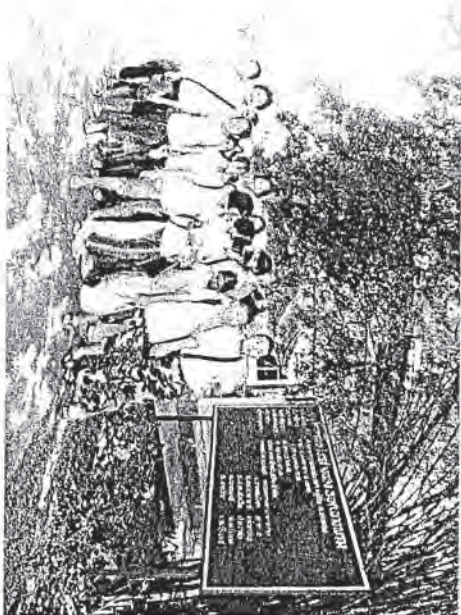
01/01/2003

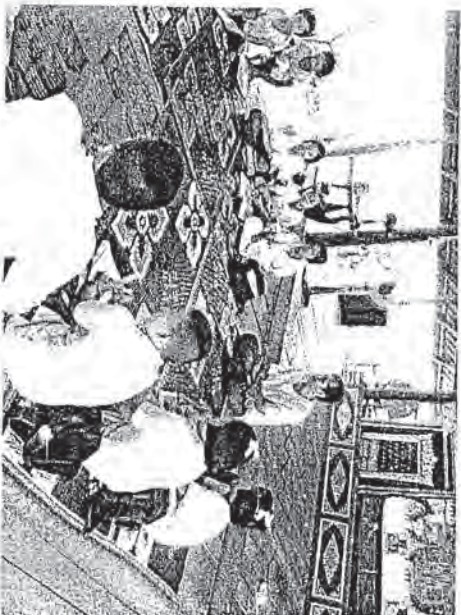
01/01/2003

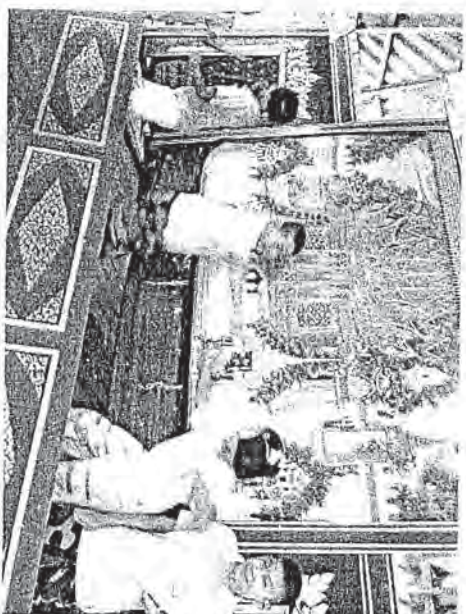
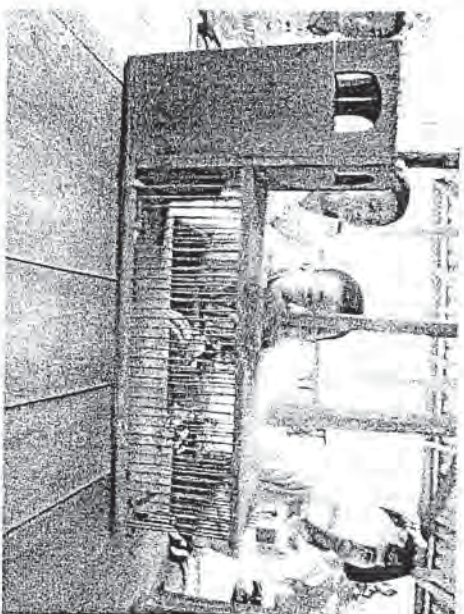
เวทีสร้างความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เวทีครู - ผู้ปกครอง) ครั้งที่ 2/2549
วันที่ 25 ธันวาคม 2549 เวลา 14.00 – 15.30 น. ณ ห้องดนตรีไทย โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

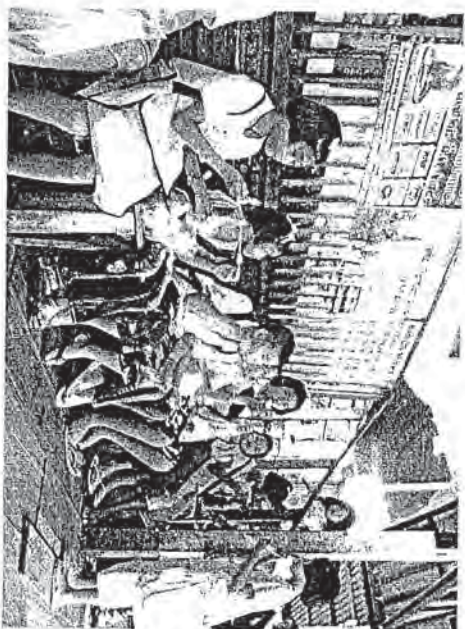

การศึกษาเรียนรู้ ครั้งที่ 1/2550 วันที่ 27 พฤษภาคม 2550
เวลา 08.30 - 16.30 น. ณ บ้านพญาซอ ต. บางพรม จ. สตูลสงคราม

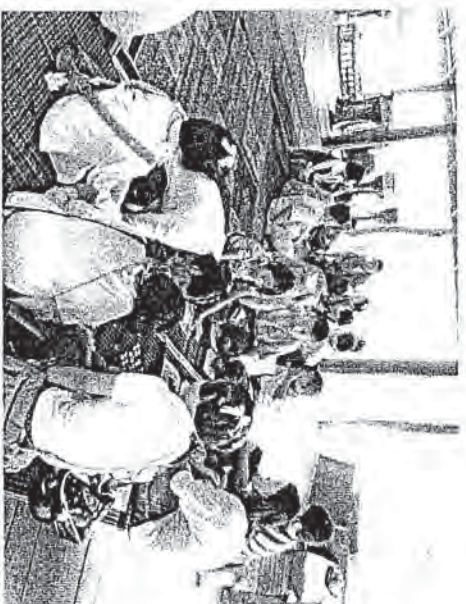
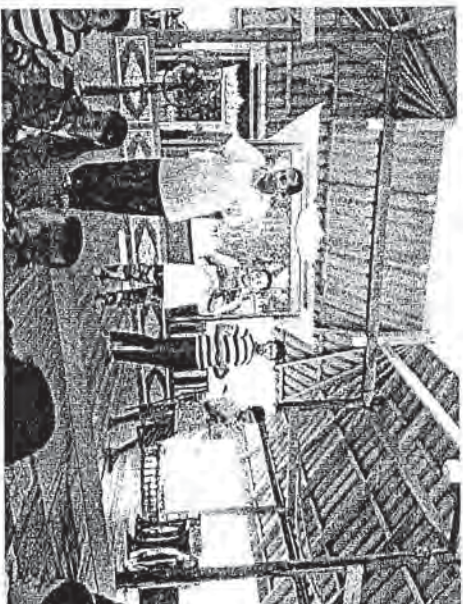
การอบรมพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย ครั้งที่ 1/2550 วันที่ 15 - 17 มิถุนายน 2550
เวลา 08.00 - 21.00 น. ณ บ้านสวนทรายทอง อ. บางคนที จ. สุราษฎร์ธานี

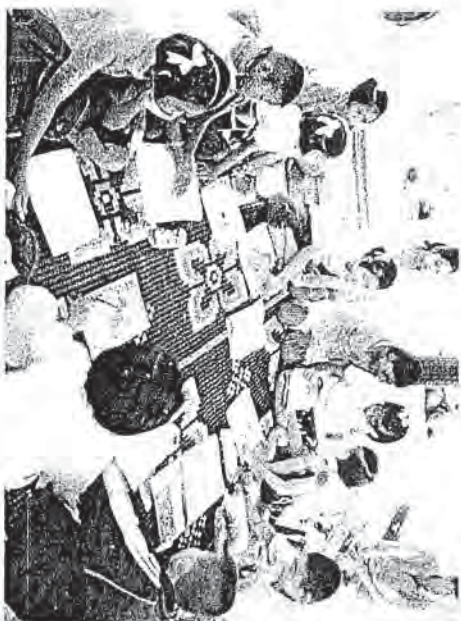

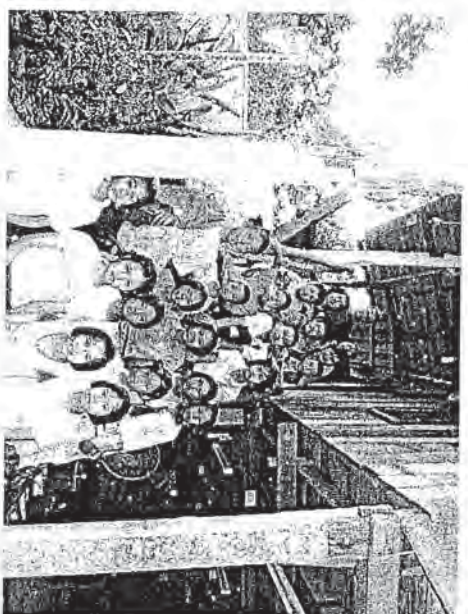
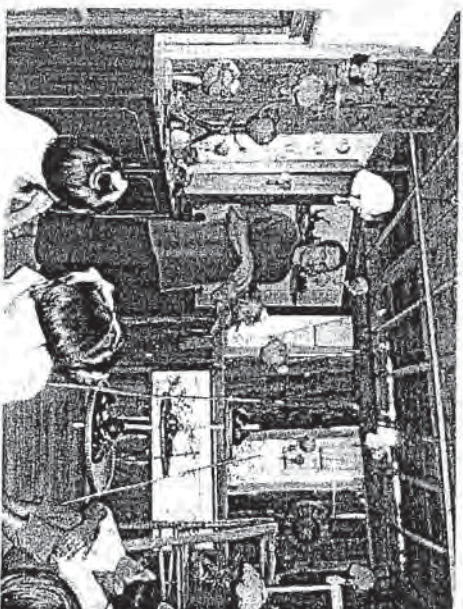

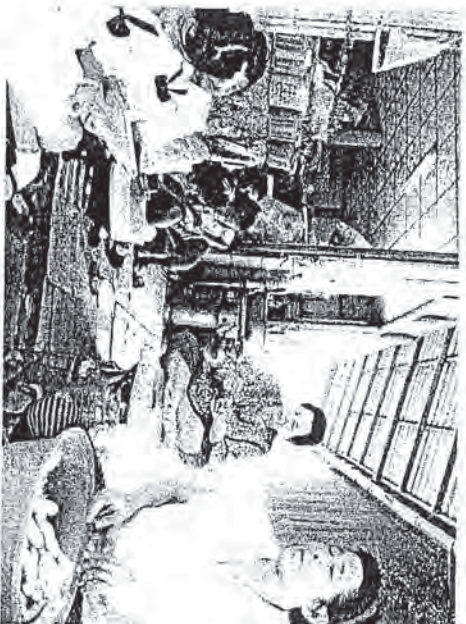
การศึกษารัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 2/2550 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2550 เวลา 08.30 - 18.00 น.
ณ บ้านพญาซอ ต. บางพรม จ. สมุทรสงคราม ร้านขายของพื้นบ้านที่ตลาดน้ำอัมพวา
และบ้านกะลาเบรตง

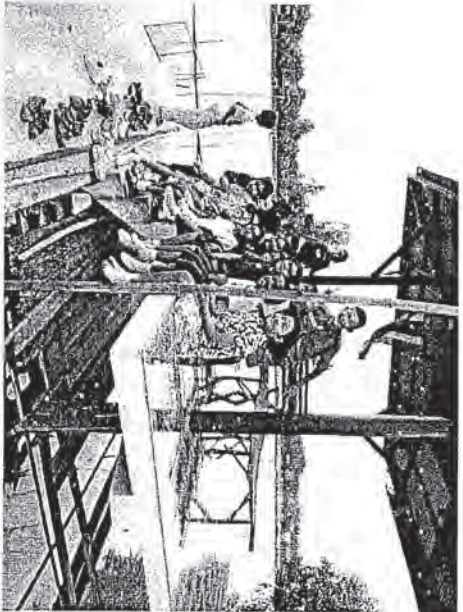

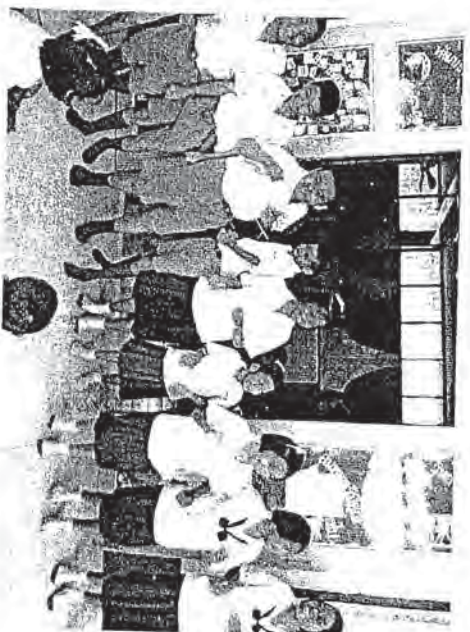

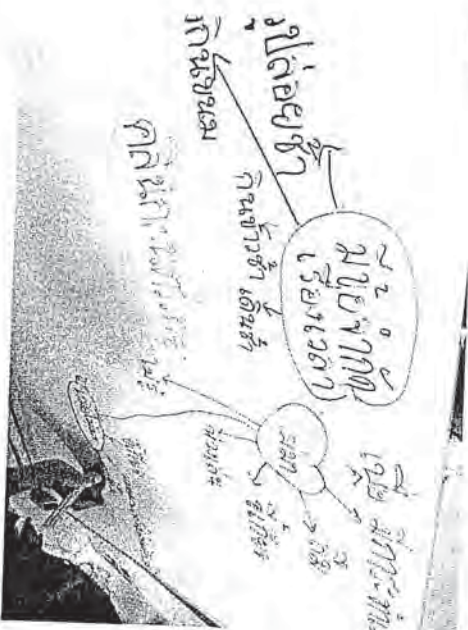
การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล

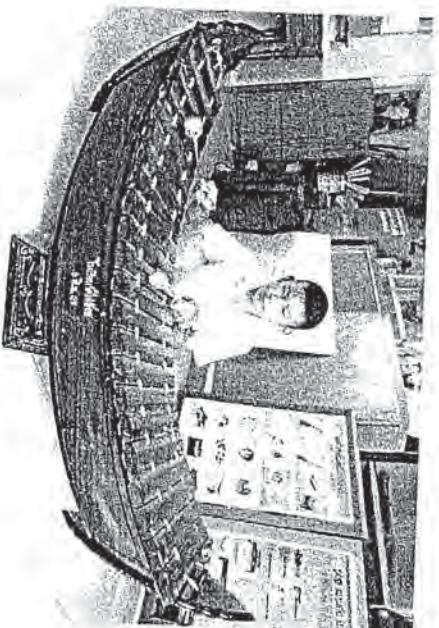
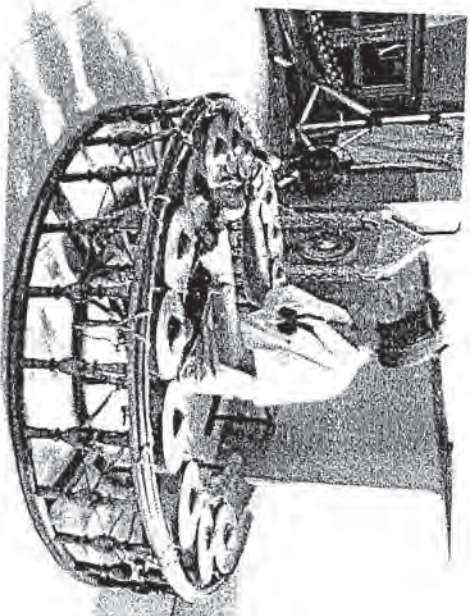
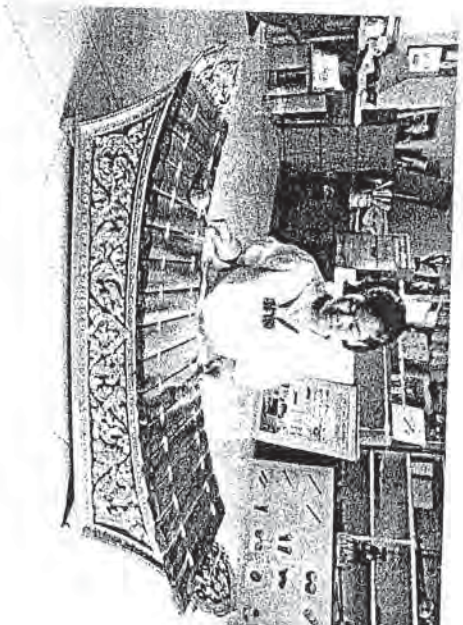

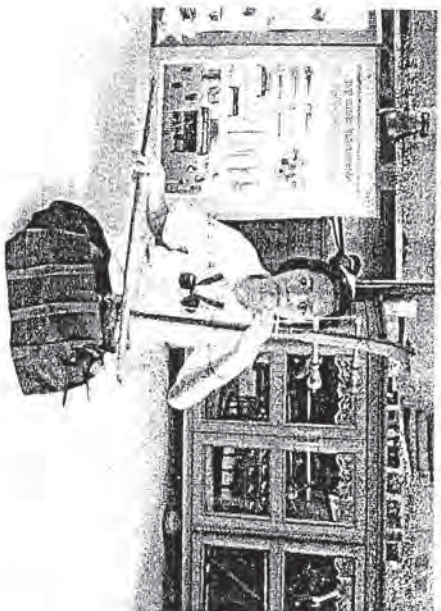

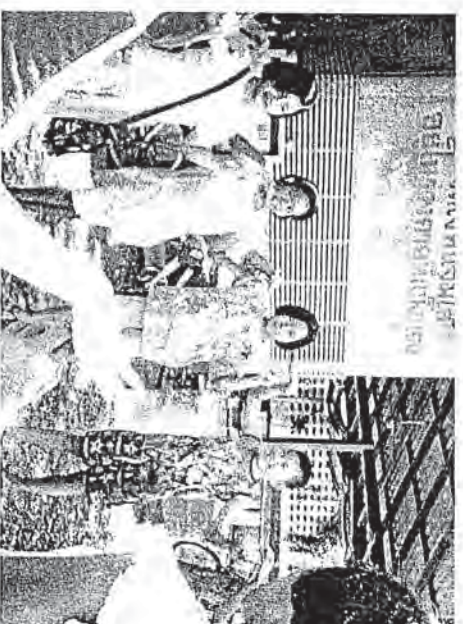
กิจกรรมหลังเลิกเรียน (เวทีย่อย ๆ)

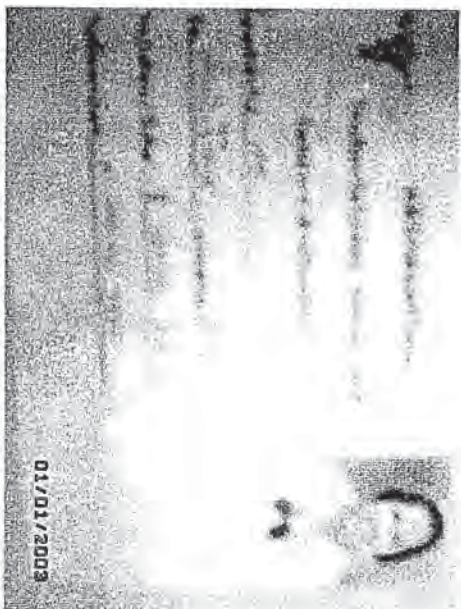

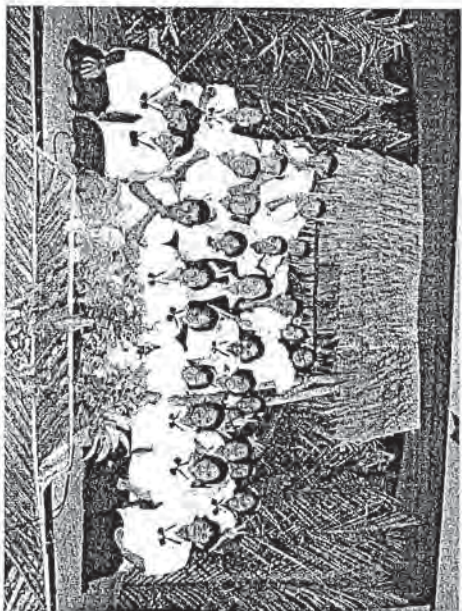

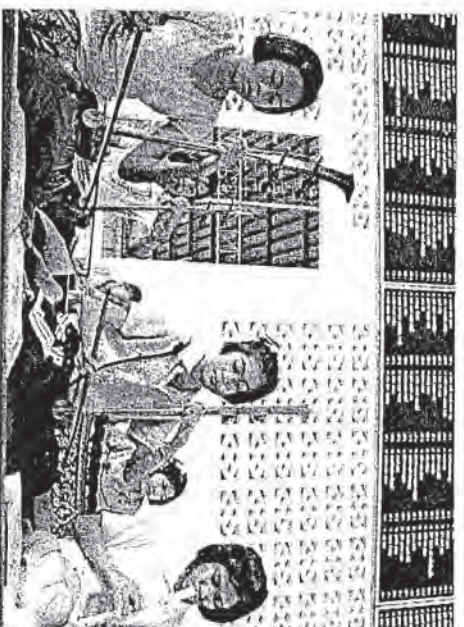
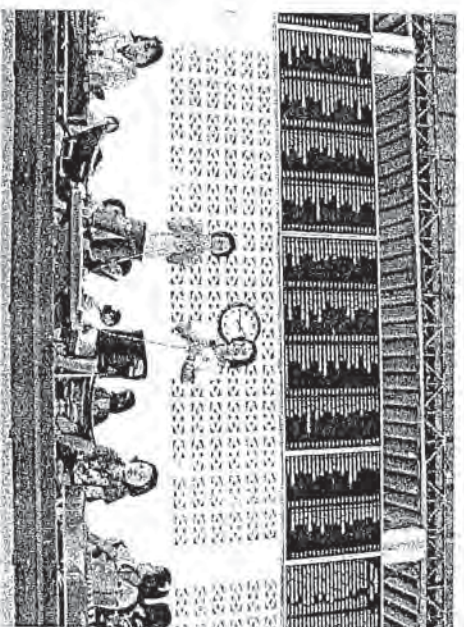
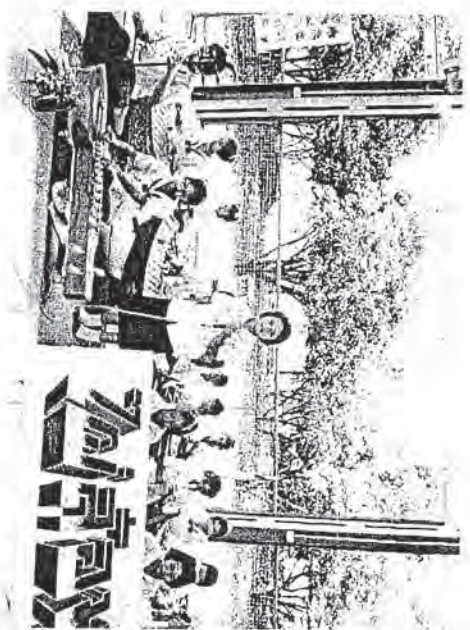

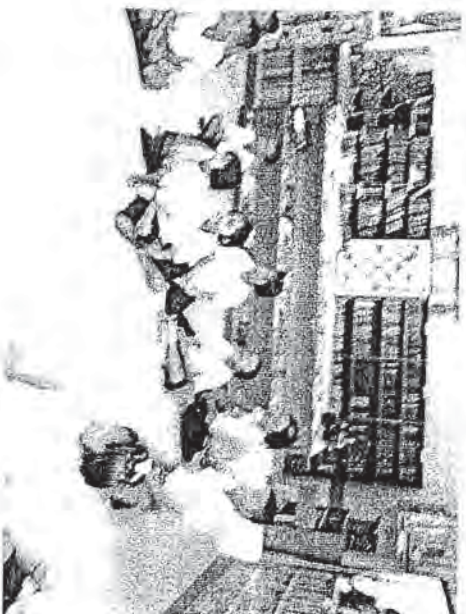
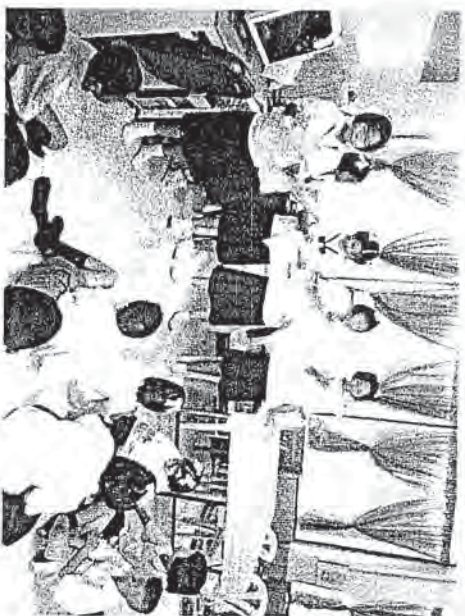

01/01/2003

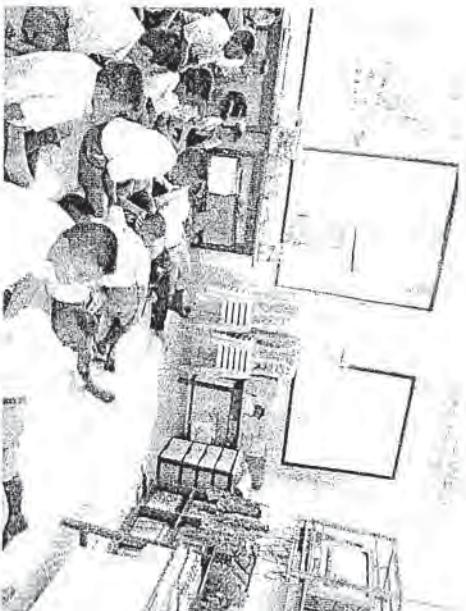
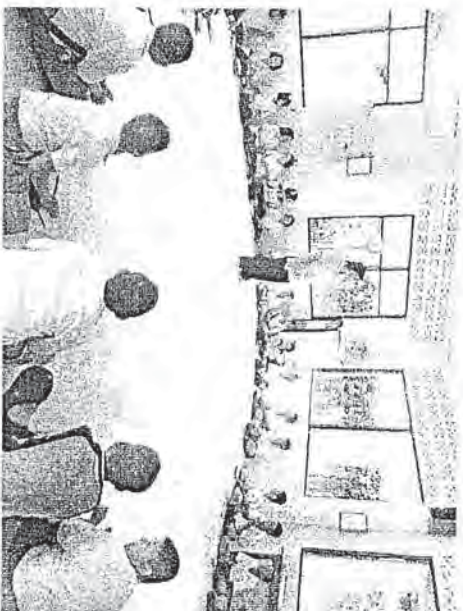
อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 1 / 2551 วันที่ 20 สิงหาคม 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

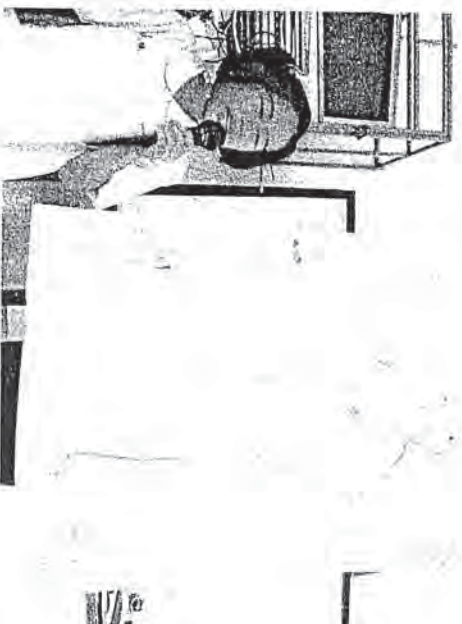
อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 1 / 2551 วันที่ 20 สิงหาคม 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 2 / 2551 วันที่ 8 กันยายน 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 2 / 2551 วันที่ 8 กันยายน 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4
 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 2 / 2551 วันที่ 8 กันยายน 2551
 เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551 วันที่ 9 กันยายน 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

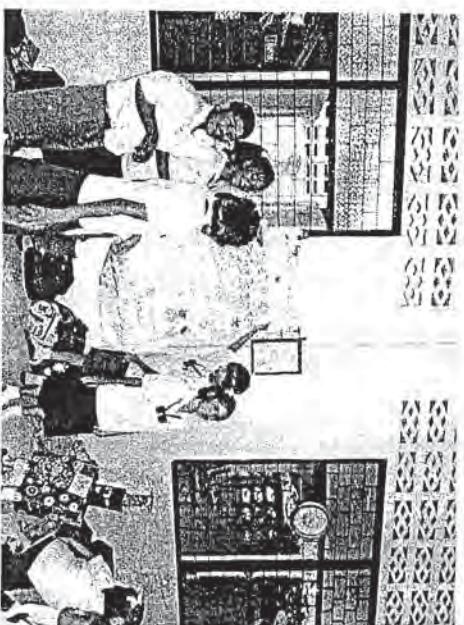
อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551 วันที่ 9 กันยายน 2551

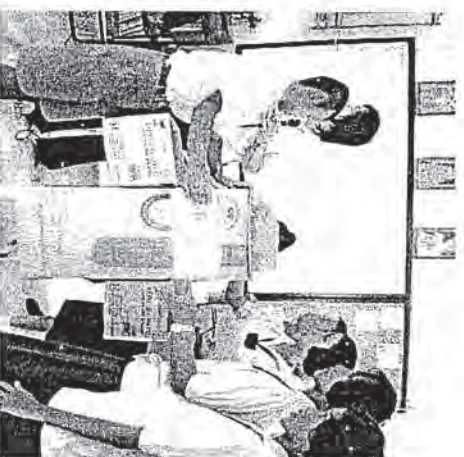
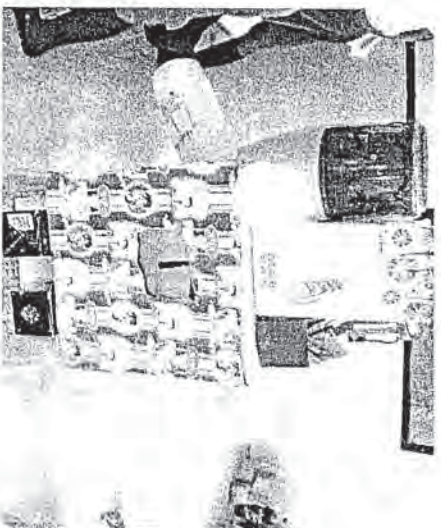
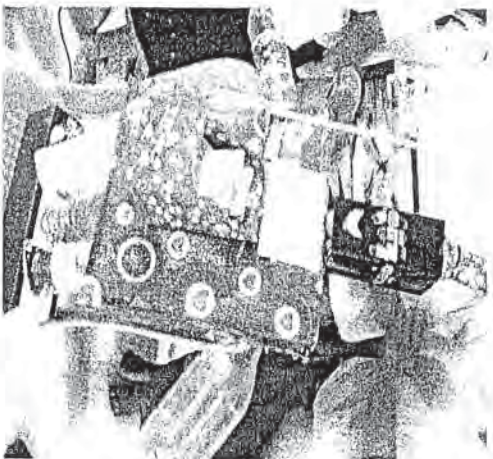
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551 วันที่ 9 กันยายน 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551 วันที่ 9 กันยายน 2551
เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม ครั้งที่ 3 / 2551 วันที่ 9 กันยายน 2551
 เวลา 12.30 - 16.00 น. ณ ห้องประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม

